REV. P. F.
ANACLETI REIFFENSTUEL,
ORD. MIN. S. FRANCISCI REFORM.
PROVINCIÆ BAVARIÆ LECTORIS
JUBILATI &c.

THEOLOGIA MORALIS

EDITIO RECENTISSIMA
PLURIBUS ADDITIONIBUS, ET SUCCINCTA
PROPOSITIONUM DAMNATARUM
DECLARATIONE AUCTA

AB

A.R.P.F. MASSÆO KRESSLINGER,
EJUSDEM ORD. AC PROV. LECT. JUB.
ET TERTIò EX-PROVINCIALI.

*ADJECTIS ALIIS NOVISSIMIS
ADDITIONIBUS*

P. F. DALMATII KICKH,
DICTI ORD. ET PROV. LECTORIS
EMERITI &c.

TOMULUS V.

COMPLECTENS TRACTATUM XI. ET XII.
DE BENEFICIIS ECCLESIASTICIS IMMUNITATE ET INDULGENTIIS.

Cum Permissu Superiorum

Pedeponti, vulgò Stadt am Hof, Sumptibus
JOANNIS GASTL, Bibliopolæ.
Anno MDCCLVI.

Laudetur JESUS Xs.

Permittitur ad usum R.P.D. Appollinaris E.C.M.C.

D. Hieronymus E.C.M.C. Vic. Gnalis. mp.

Idem Concede.

D. Clemens E.C.M.C. Prior Vigr.

P. P. Eremitar: Camaldulensium Eremi Vigrensis.

INDEX
PRO
TOMULO QUINTO.
DE
BENEFICIIS ECCLESIASTICIS, IMMUNITATE ET INDULGENTIIS.

A

C

D

E

E

F

G.

H

I

pten-

 ibid.

Præ-

cau-

S

T

V

ELENCHUS
TRACTATUUM, DISTINCTIONUM, QUÆSTIONUM, ET PARAGRAPHORUM HUJUS TOMULI V.

TRACTATUS XI.
DE BENEFICIIS ECCLESIASTICIS, JURE PATRONATUS, ET DECIMIS.

DISTINCTIO I.

De Beneficiis Ecclesiasticis, eorúmque Collatione.

DISTINCTIO II.

De Incompatibilitate, Renuntiatione, Permutatione Beneficiorum.

DISTINCTIO III.

De Jure Patronatûs.

DISTINCTIO IV.

De Decimis.

TRACTATUS XII.

DE IMMUNITATE ECCLESIASTICA ET INDULGENTIIS.

DISTINCTIO I.

De Immunitate Ecclesiastica ut sic, ejusque speciebus.

DISTINCTIO II.

De Jure Asylorum.

QUÆST.

DISTINCTIO III.

De Indulgentiis.

TRACTATUS UNDECIMUS.

DE BENEFICIIS ECCLESIASTICIS, JURE PATRONATUS, ET DECIMIS.

1. PRÆSENTIUM materiarum Tractatus ex professo quidem ad Jus Canonicum spectare videtur, ubi sub propriis Titulis tum de Ecclesiasticis Beneficiis, ac Jure Patronatûs, tum de Decimis uberiùs agi consuevit. Verumtamen, quia circa præmissa plures occurrere solent materiæ practicæ, & Forum Conscientiæ respicientes, meritò etiam in Theologia Morali discutiuntur, ne culpabilis eorum ignorantia multorum peccatorum origo sit, & fomentum.

DISTINCTIO I.

De Beneficiis Ecclesiasticis, eorúmque Collatione.

QUÆSTIO I.

Quid, & quotuplex sit Beneficium Ecclesiasticum?

SUMMARIUM.

1. *Præsens materia cur hìc tractetur?*
2. *Beneficium generatim, quid? Quomodò in proposito sumatur?*
3. *Beneficium Ecclesiasticum, quid?*
4. *Tria in eo distinguuntur.*
5. *Quomodò sit jus perpetuum?*
6. *Ejus Laicus est incapax.*
7. *Debet constitui auctoritate Ecclesiæ.*
8. *Beneficia Ecclesiastica majora, & minora.*
9. *Regularia, & Sæcularia.*
10. *Curata, & non curata, quæ?*
11. *Beneficia electiva, Patronata, & Collativa, seu libera, quæ?*
12. *Beneficia patrimonialia, & non patrimonialia.*
13. *Manualia, seu revocabilia, & non manualia, quæ?*

14. Digni-

14. *Dignitas, Perſonatus, & Officium an differant?*
15. *Stricte quid ſit Dignitas,*
16. *Perſonatus, &*
17. *Officium?*
* *Commenda, Penſio, & Præſtimonium, quid?*

2. BENEFICIUM generatim ſumptum aliud non eſt, quàm benevola actio tribuens gaudium capientibus: quo modo comprehendit quodlibet Beneficium, tam Laicale, quàm Eccleſiaſticum. In propoſito ſermo eſt de ſolis Beneficiis Eccleſiaſticis, quæ auctoritate Eccleſiæ ſunt inſtituta, atque conferri ſolent Clericis propter officia ſpiritualia, & honeſtam eorundem ſuſtentationem, ne alioquin in opprobrium Ordinis Clericalis mendicare, vel negotiari cogantur; ſimúlque, ut adimpleatur illud Apoſtoli 1. *Corinth.* 9. *Qui altari deſerviunt, cum altari participant.*

3. CONCL. I. *Beneficium Eccleſiaſticum* eſt jus perpetuum percipiendi fructus ex bonis Eccleſiaſticis propter aliquod officium ſpirituale, perſonæ Eccleſiaſticæ auctoritate Eccleſiæ conſtitutum. Ita in re Doctores communiter.

4. Tria ſiquidem in Beneficio Eccleſiaſtico diſtinguuntur. Primum eſt *Officium aliquod ſpirituale*, utputa obligatio recitandi Horas Canonicas, deſerviendi alicui Eccleſiæ, admi-

nistrandi Sacramenta, celebrandi certas Missas &c. Et hoc est omnino spirituale, non tamen est Beneficium, sed fundamentum & causa Beneficii Ecclesiastici; nam *propter Officium datur Beneficium. c. ult. De Rescriptis. in 6.* Secundum est *jus percipiendi fructus ex bonis Ecclesiasticis*; & hoc jus propriè dicitur Beneficium, éstque spirituale, quia oritur ex spirituali officio, cui etiam annectitur. Tertium sunt ipsi *fructus percipiendi ex bonis Ecclesiasticis*, id est, ex bonis DEO dicatis, atque Ecclesiæ donatis: & hi sunt quid temporale, licitéque venduntur absque labe Simoniæ, prout patet in fructibus Decimarum.

5. Additur in data definitione, *Jus perpetuum*: quia de natura Beneficii Ecclesiastici est, ut institutum perpetuò duret, & non conferatur ad certum duntaxat tempus, sed regulariter ad totam vitam Beneficiarii, adeóque Beneficiarius in eo intuletur, seu investiatur, *arg. c. Sanctorum dist. 70.* ibi: *In qua Ecclesia quilibet titulatus est, in ea perpetuò perseveret.*

6. Et subjungitur, *personæ Ecclesiasticæ*: quia Laicus est incapax Beneficii Ecclesiastici; ante omne enim Beneficium requiritur prævius Clericatus, seu prima saltem Tonsura, adeò ut sine eo quis ad Beneficium possidendum sit inhabilis; nam generaliter Laici spiritualia possidere non possunt. *c. Casum. De Præscript.* & alibi.

7. Di-

7. Dicitur ultimò, *auctoritate Eccleſiæ conſtitutum*: quia Beneficia non niſi auctoritate Eccleſiæ inſtitui, ſeu erigi poſſunt. Unde, ſi quis certas Miſſas, vel etiam Anniverſarium, in perpetuum fundaverit, niſi ſimul approbatio Epiſcopi acceſſerit, non erit Beneficium, ſed tantùm pia donatio, vel legatum pium. Barboſa *lib. 3. Juris Eccleſiaſt. univ. cap. 4. num.* 16. Engel & alii.

8. CONCL. II. Beneficia Eccleſiaſtica variè dividuntur. Ita omnes, & patet inductione. Inprimis enim *Beneficia* alia ſunt *Majora*, ùt Papatus, Patriarchatus, Cardinalatus, Archiepiſcopatus, Epiſcopatus, quibus addunt Abbatiam: nam Abbates in ſuos *quaſi Epiſcopalem jurisdictionem* obtinent *c. Abbates. De Privileg. in 6.* Et hæc communi nomine Beneficii, ac niſi ſecùs exprimatur, comprehendi non ſolent, cùm ſint *Culmina Dignitatum*; prout appellantur *cap. Venerabilis 37. De Præbendis.* Alia dicuntur *Beneficia Minora*, ùt ſunt cætera prædictìs inferiora.

9. Deinde *Beneficia* alia ſunt *Regularia*, alia *Sæcularia.* Illa ſunt, quæ ſolis Regularibus competunt, aut pro ipſis tantùm inſtituta fuerunt: ùt Abbatia, Prioratus &c. *Sæcularia* econtra cenſentur, quæ ſunt addicta, ſeu debita ſæcularibus Clericis, id eſt, illis, qui nullam regulam ex Ordinibus ab Eccleſia approbatis ſunt profeſſi, ſed in ſæculo exiſtentes ſerviunt DEO ſub Statu Clericali. Et de hac di-

visione loquitur illud receptum Canonistarum: *Sæcularia Beneficia Sæcularibus, & Regularia Regularibus sunt conferenda c. Cùm ad nostram.* & *c. Officii de Electione*, junctô Conciliô Trid. *Sess. 14. de Reform. cap. 10.* Intellige, nisi causa necessitatis exigente, déque consensu Superiorum aliud fieri expediat.

10. Rursum alia sunt *Beneficia curata*, quæ videlicet curam animarum habent annexam: qualia habent Parochi &c. Alia dicuntur *Beneficia non curata*, seu quibus nulla ejusmodi animarum cura est annexa: & in dubio Beneficium censetur non curatum, ac proinde asserenti curatum incumbit hujus probatio.

11. Insuper Beneficia Ecclesiastica juxta triplicem modum, quo communiter conferri solent, dividuntur in collativa seu libera, in patronata, & in electiva. *Beneficia electiva* vocantur, quæ conferuntur per electionem legitimè celebratam, atque à Superiore confirmatam. *Patronata*, quæ ad Patroni præviam præsentationem, & subsecutam institutionem à Prælato factam conferuntur; seu breviùs: *Patronata* sunt, quæ subsunt Juri Patronatûs. Tandem *Beneficia collativa*, seu *libera* appellantur, quæ per liberam Superioris collationem sine prævia Capitulari electione, vel alterius præsentatione conferuntur.

12. Beneficia ulteriùs dividuntur in patrimonialia, & non patrimonialia. *Patrimonialia*

lia dicuntur, non quòd Patrimonii naturam seu rationem habeant (nam successiones in Beneficiis Ecclesiasticis semper iniquæ, detestabiles, & Sacris Canonibus inimicæ reputantur. *c. Accepimus. De Pactis.* & *c. Ad extirpandas successiones. De Filiis Presbyt.*) sed quia juxta Fundatoris institutionem non possunt conferri, nisi Clericis ex tali patria, loco, vel Parochia oriundis. *Beneficia non patrimonialia* vicissim sunt, quæ cuilibet digno, undecunque oriundo, conferri valent.

13. *Beneficia* tandem alia dicuntur *manualia*, alia *non manualia.* Prioris generis sunt ea, quæ ad nutum conferentis avocari possunt, & propterea etiam appellantur *Beneficia revocabilia.* Sed hæc non sunt propriè dicta Beneficia, cùm de se non sint perpetua. *Beneficia non manualia* econtra sunt, quæ semel collata ampliùs adimi non possunt, nisi certis de causis à Jure expressis.

14. Quæres. Quid sit Dignitas, Personatus, & Officium, & an differant? Resp. I. Hujusmodi vocabula quandoque sumuntur pro synonymis, prout liquet ex *c. Cùm accessissent. De Constitut.* ubi idem Primiceriatus primò appellatur *Personatus*, deinde *Dignitas*, & tandem *Officium.* Unde in horum vocabulorum usu attendendam esse locorum consuetudinem, passim notant Doctores, ut Vallensis. *De præbendis num. 7.* Pirhing *eod. num. 10.* & alii.

15. Resp. II. Strictè loquendô prædicti termini inter se differunt: nam *Dignitas* est præcedentia cum jurisdictione, *Personatus* verò præcedentia sine jurisdictione. Unde ea Beneficia censentur Dignitates, quæ habent annexam præeminentiam, atque administrationem rerum Ecclesiasticarum cum imperio, & jurisdictione, & quidem (ùt notat Sylvester ℣. *Dignitas num. 1.*) in Foro externo contentioso: ùt Præpositura, Decanatus, Archidiaconatus, Abbatia. Fatendum tamen, dignitatem etiam oriri posse ex institutione: ùt si in institutione Beneficii cautum fuerit, quòd sit Dignitas. Item ex consuetudine: nam si de consuetudine Ecclesiæ aliqua reputetur Dignitas, licèt de Jure non sit talis, tamen Dignitas censeri debet.

16. *Personatus*, propriè accipiendô hunc terminum, est præcedentia sine jurisdictione: qualem habere censetur ille, qui præ cæteris Canonicis sui Ordinis locum magìs honorificum in Choro, in Capitulo, in Processionibus, & hujusmodi obtinet. Unde Beneficium illud, cui talis præeminentia sedis, & præcedentia absque jurisdictione annexa est, dicitur esse *Personatus*, utì Senioratus &c.

17. *Officium* tandem est administratio rerum Ecclesiasticarum sine alia speciali præcedentia, vel jurisdictione: qualem administrationem habent Sacrista, Custos, Thesaurarius, & hujusmodi.

Addi-

Additio.

* Quæres. An Commenda, Præstimonium & Pensio sint dicenda Beneficia? Ante Responsionem nota, quòd *Commenda* nil sit aliud, quàm *Custodia Ecclesiæ alicui commissa*, & quidem hæc antiquìs temporibûs collata fuit *ad tempus* etiam per Episcopos, defactò autem Auctoritate Pontificis, qui solet tales Commendas *in perpetuum* cum designatione fructuum aliquoties concedere de Ecclesia eximiè meritis, ut exinde commodiùs sustententur &c. *Præstimonium* est illud stipendium ab Ecclesiasticis redditibus abstractum, quod datur Clericis in vitæ subsidium, præsertim dum studiis operam impendunt. *Pensio* demum est certa portio fructuum ab aliquo Beneficio ad tempus separata vel ob causam temporalem, v. g. ob ministerium temporale Cantoris, Æditui Ecclesiæ &c. túncque vocatur Pensio *Laicalis*; vel ob causam sustentationis cujusdam Clerici, e. g. Seniculi, & jam Emeriti, sícque nominatur Pensio *Clericalis*, atque hæc communiter sub nomine Pensionis intelligitur, nisi secùs exprimatur. H. N.

Respondeo I. Commenda, prout tunc post Concilium Tridentinum à Summo Pontifice confertur, est propriè dictum Beneficium. Ita communis, & ratio est: quia in hac acceptione nihil ipsi deest ad rationem Beneficii propriè requisitum: est enim jus perpetuum percipiendi certos redditus ob aliquod spirituale Officium, nimirum custodiam Ecclesiæ Auctoritate Pontificia constitutum.

Resp. II. Præstimonium regulariter loquendô non est Beneficium; quia tantùm datur ad tempus v. g. durantis studii, nec habet annexum onus spirituale. Dixi *regulariter loquendô*, nam si conferretur in titulum, & quidem in perpetuum, foret propriè Beneficium, habérétque onus annexum recitandi Horas Canonicas; quoniam Beneficium datur propter aliquod spirituale Officium.

Resp. III. Pensio Laicalis non est Beneficium, utì de per se patet, cùm etiam Laicis dari soleat: Pensio verò Clericalis regulariter loquendô eo modo, quo Præstimonium, non habet rationem Beneficii propriè dicti, híncque talis Pensionista etiam ante annum 14. inchoatum potest tenere Pensionem, quamvìs nequeat absque dispensatione acceptare aliquod Beneficium propriè dictum; neque talis tenetur ad Horas Canonicas, etsi Pius V. tales Pensionarios obligaverit ad recitandum Officium parvum Beatæ Virginis Mariæ. Videatur præsens Auctor *lib. 3. Decret. Tit. 5. §. 3.**

QUÆSTIO II.

De Collatione Beneficiorum.

SUMMARIUM.

18. *Beneficia, quibûs modîs conferri soleant?*
19. *Alii modi eadem obtinendi.*
20. *Per electionem, quomodò validè acquirantur?*
21. *Major pars eligentium, quæ?*
    Vota majora, quæ sint?

22. *Sanior pars eligentium, quæ?*
23. *Per Præſentationem, quomodò acquirantur Beneficia?*
(a) Diſt. 3. per totum.
24. *Inſtitutio quid?*
25. *Inſtitutio triplex, videlicet Auctorizabilis,*
26. *Collativa, ſeu Verbalis, &*
27. *Inſtitutio corporalis, ſeu realis.*
28. *Inveſtitura, Inſtallatio &c. quid? & quàm ſit neceſſaria?*
29. *Per liberam Collationem conferri Beneficium, & Collatio Beneficii, quid?*

18. CONCL. I. Beneficia Eccleſiaſtica tribûs potiſſimùm modîs obtineri, conferríque ſolent, videlicet per Electionem, Præſentationem, & liberam Collationem. Ita communis; atque deſumitur ex illa vulgata diviſione Beneficiorum in electiva, patronata, & collativa, de quibus *n. 11.* jam dictum eſt.

19. Dicitur notanter, *tribûs potiſſimùm modîs:* nam, quamvìs hi tres ſint communiores, & præcipuè uſitati modi, quibûs Beneficia Eccleſiaſtica obtineri, conferríque ſolent, ea nihilominus etiam nonnullîs aliîs modîs acquiri poſſunt; utputa per poſtulationem, per Translationem Epiſcoporum ab uno Epiſcopatu ad alium, item per Permutationem, & Reſignationem in favorem tertii cum ſecuta Collatione. De quibus partim in progreſſu, partim uberiùs in Jure Canonico per diverſos Titulos tractatur.

20. CON-

20. CONCL. II. Ut per Electionem validè acquiratur, & conferatur Beneficium Ecclesiasticum, necesse est, quòd ea sit canonicè celebrata, & facta à majori atque saniori parte Capituli, sive eorum, quibus jus eligendi competit. Ita desumitur ex *c. Quia propter.* & *c. In Genesi. De Electione.* & aliis locis Juris Canonici, ubi dicitur, quòd electio non valeat, nisi vel omnes, vel major & sanior pars Capituli consenserit in electum.

21. Circa quod notandum, quòd *major pars* censeatur ea, ubi est major numerus eligentium respectu totius Capituli præsentis. De jure enim non sufficit (quidquid sit de speciali quorundam locorum consuetudine contraria, de qua Engel *tit. de Electione num. 37.* post Zipræum) habere majora, seu plura vota comparatione alterius minoris partis *c. Ecclesia. 48. de Election.* sed requiruntur majora vota respectu totius Capituli præsentis, ita, ut, si sint duodecim Vocales, requirantur saltem septem vota *arg. c. Cumana. De Election.* & *c. Si cui. Eod. in 6.* Sufficit autem quicunque excessus ultra medietatem, etiamsi foret unius medii voti, v. g. si essent tredecim Vocales, septem vota jam sufficerent.

22. Porrò *pars sanior* censetur ea, quæ est justior, & majori ratione nititur & auctoritate. Glossa *in cit. c. In Genes.* sive, ùt alii loquuntur, *pars sanior* dicitur, quæ constat Virîs dignitate, ætate, ac tempore officii, necnon & prudentia, pietatéque magìs conspicuîs. Verùm si nihil opponatur, necnon, in dubio, major

jor pars numerô præſumitur etiam ſanior *c. Eccleſia 57. de elect.* ibi: *Cùm, ubi major numerus eſt, zelus melior præſumatur.* cum concordantiis. Plura de Electione, vel electionis confirmatione, occurrente aliquo caſu, videri poſſunt in Jure Canonico *lib. 1. decret. tit. 6.*

23. CONCL. III. Per Præſentationem conferuntur, atque obtinentur Beneficia Eccleſiaſtica, quando ad præſentationem Patroni, & inſtitutionem ſubſecutam, factam à Prælato, ea conferuntur. Ita in re communis. Dicitur *ad præſentationem Patroni*, id eſt, illius, qui habet jus præſentandi Clericum idoneum ad tale Beneficium, & id proprio nomine appellatur *Jus Patronatûs*, de quo inferiùs (*a*) ex profeſſo dicetur.

24. Additur, *& inſtitutionem ſubſecutam, factam à Prælato:* ſiquidem *Inſtitutio* eſt conceſſio Beneficii ad præſentationem Patroni facta: & tam ipſa, quàm præſentatio pertinet ad Jus Patronatûs. Beneficium namque Juris Patronatûs non dicitur propriè conferri, cùm Ordinarius non eligat perſonam providendam, ſed propriè Ordinarius dicitur inſtituere, Patronus verò præſentare. Barboſa *lib. 3. Juris Eccleſiaſt. univ. cap. 13. n. 4.*

25. Cæterùm allata particula intelligenda eſt de Inſtitutione collativa. Nam, ùt notat Fagnanus *in c. cum Eccleſia, num. 28. & ſeqq. de cauſa poſſeſſ. & proprietat.* tres à SS. Canonibus aſſignantur ſpecies Inſtitutionis. Prima dicitur *Inſtitutio auctorizabilis:* nec aliud eſt, quàm approbatio ad curam animarum *arg. c. Cùm ſatis,*

de

de Officio Archidiac. ubi Summarium sic habet: *Archidiaconus sine mandato Episcopi non committit curam animarum, id est, non habet institutionem auctorizabilem.*

26. Altera vocatur *Institutio collativa* (quam alii verbalem appellant) éstque ea, per quam titulus Beneficii confertur: ùt si Episcopus, vel alius ordinarius Collator præsentato ad Beneficium, vel verbîs expressîs, vel per litteras impertiatur confirmationem. Et hæc omnibus ad Beneficium Ecclesiasticum præsentatis adeò est necessaria, ut, si propria auctoritate Beneficium occupent, fructus illius colligant, aut simile quid facere præsumant, eo ipso jus ex præsentatione sibi quæsitum amittant, *arg. c. Avaritiæ. de Elect. in 6.* & post Garziam *de Beneficiis, p. 11. cap. 12. n. 217.* tradit Engel *tit. de Instit. n. 2.*

27. Tertia tandem dicitur *Institutio corporalis*, sive (ùt alii loquuntur) *realis*, neque aliud est, quàm missio in possessionem Beneficii; quando nempe datur cuipiam actualis possessio ipsius. De hac fit mentio *c. Ad hæc. de Offic. Archidiaconi.* ibi: *Institutio corporalis, tam super Beneficiis, quàm etiam Dignitatibus ad ipsum* (Archidiaconum) *debeat pertinere.*

28. Et hæc Institutio corporalis alio nomine vocatur *Investitura*, *Installatio*, *Missio in actualem possessionem.* Neque enim quoad titulum institutus possessionem etiam vacuam Beneficii propria auctoritate, & sine licentia, sive introductione Superioris apprehendere debet; alio-

alioquin pœnâ ſaltem arbitrariâ per Prælatum puniendus erit. Covarruvias *lib. 3. variar. Reſol. cap. 16. num. 7. & ſeqq.* Engel *tit. de Inſtitutione. unm. 4.* & alii. Præſertim, ſi alicujus Eccleſiæ conſuetudo ſpecialis, vel ſtatutum id exigat, prout limitat Layman *in c. Noſti. 5. de Elect.* Alioquin enim illum, qui habet jus in re, ſive titulum Canonicum Beneficii, poſſe propria auctoritate vacantem ejusdem poſſeſſionem apprehendere absque alio Superioris, vel Judicis decreto, cenſet Pirhing *tit. de Præbendis. n. 55.* citans alios.

29. CONCL. IV. Per liberam Collationem confertur, & obtinetur Beneficium Eccleſiaſticum, quando illud ſolo jure Prælati liberè, absque prævia Capitulari electione, vel præſentatione confertur. Ita communis. Unde Barboſa *loc. cit. num. 3.* ait, quòd *Collatio Beneficii* ſit à Superiore gratuitò facta conceſſio. Et hæc alio nomine vocatur *Proviſio:* quia is, cui eſt facta Collatio, dicitur de Beneficio proviſus, aut Beneficium de perſona ejus proviſum.

QUÆSTIO III.

Quinam Beneficia liberè conferre poſſint?

SUMMARIUM.

30. *Papa habet poteſtatem conferendi Beneficia totius Mundi.*

31. *Solet*

31. *Solet ea conferre tribûs modîs, videlicet*
32. *Jure præventionis.*
33. *Jure devolutionis.*
34. *Cum certa tamen limitatione.*
35. *Et Jure concursus, quomodò?*
36. *Quid juris, si idem Beneficium à Papa, & inferiori duobus conferatur?*
    * *De Concordatis circa hoc. Additio I. & II.*
37. *Episcopus est ordinarius Collator Beneficiorum suæ Diœcesis.*
    Habet super his intentionem fundatam.
    * *Nequit tamen sibi aliquos ex Collatis reservare fructus. Addit. I.*
    * *Vicarius Generalis quæ Beneficia possit conferre vî sui Officii? Addit. II.*
    * *Qualia Capitulum Cathedrale Sede vacante? Addit. III.*
38. *Collatio Ecclesiarum Parochialium per Concursum, quæ?*
39. *Forma dicti Concursûs.*
40. *Quid censendum de Primis precibus Imperatoris?*
41. *Non debent esse secundæ.*
42. *In quibus Beneficiis non habeant locum?*

30. CONCL. I. Papa de Jure Communi habet potestatem conferendi omnia Beneficia Ecclesiastica totius Mundi. Ita communis Catholicorum; & habetur expressum in Jure Canonico variis in locis, ùt *cap. 2. de Præb.*

Præb. in 6. & *c. Si Papa de Privileg. in 6* & *Clem.* 1. *Ut lite pendente &c.* ibi : *Ad quem* (Romanum Pontificem) *Eccleſiarum, Perſonatuum dignitatum, aliorúmque Beneficiorum Eccleſiaſticorum plena & libera diſpoſitio ex ſuæ poteſtatis plenitudine noſcitur pertinere.* Unde receptum dictum eſt; quòd Papa habeat concurrentem jurisdictionem cum omnibus Eccleſiæ Prælatis : quinimò ipſe eſt *Ordinarius Ordinariorum.*

31. CONCL. II. Tribûs præcipuè modîs Papa loquendô de plenitudine poteſtatis poteſt Beneficia conferre : jure devolutionis. Ita Rebuffus *in Praxi tit. de Devolutionibus §. 46.* & alii. Idque oſtenditur inductione.

32. Inprimis *Jure præventionis* id fit, quando Romanus Pontifex cuipiam confert gratiam exſpectativam ad Beneficium primò vacaturum. *arg. c. Dudum.* & *c. Licèt Eccleſiarum. De Præbendis. in 6.* cum concordantiis. Et hoc eſt ſpeciale in ſummo Pontifice, neque alteri conceſſum, quòd Beneficium, ſeu Præbendam nondum vacantem certæ perſonæ promittere, & jus ad illud dare queat. *arg. c. Nulla. de Conceſſ. Præbendæ.* Idque adeò verum eſt, quòd etiam promiſſio Beneficii vacaturi per Prælatum Papâ inferiorem facta nihil valeat, nullámque inducat obligationem *c. Relatum* & *c. Ex tenore. Eod.* ubi hujusmodi promiſſiones Beneficii vacaturi, etiam ſcriptîs datæ, non tenere dicuntur; cùm ſint attentatæ contra diſpoſitionem Concilii Lateranenſis.

33. Deinde *Jure devolutionis* Beneficia Ecclesiastica conferuntur à Papa, quando propter negligentiam conferendi, vel moram eligendi ab inferioribus Ecclesiæ Prælatis commissam, talis potestas conferendi ab inferioribus devolvitur ad Summum Pontificem; quia enim Ecclesiæ Cathedrales, & Regulares ultra tres menses vacare, seu Prælatô carere non debent *text. clar. c. Ne pro defectu. De Elect.* alia verò Beneficia intra semestre, seu sex menses conferenda sunt *c. Nulla de Concess. Præbendæ* hinc, si ordinarii Electores aliquem intra præfatum tempus eligere, aut ei Beneficium conferre negligant, vel eligant, seu conferant illud indigno, jus eligendi vel conferendi Beneficium plerumque devolvitur ad proximum Superiorem, ac eo etiam negligente gradatim ad Summum Pontificem. *c. Quamquam. De Elect. in 6. & cit. c. Nulla. De Concess. Præb.*

34. Verumtamen in hoc posteriori loco habetur specialis limitatio, dum statuitur, quòd, quando ad Episcopum spectat collatio Beneficii, & ipse ultra debitum tempus conferre distulit, tunc non ad Superiorem sive Metropolitanum, sed ad Capitulum devolvatur collatio illius Beneficii. Idque meritò statutum fuit propter communionem, quæ est inter Episcopum, & Capitulum suum Cathedrale: quamquam hoc ipsum procedat duntaxat in Beneficiis, quæ pertinent ad Episcopum jure proprio, non autem in devolutis ad Episcopum propter negligentiam, vel delictum inferioris Collatoris, ut ob-

obſervat Abbas *in cit. cap. Nulla. de Conceſſ. Præb.* citans alios.

35. Tandem *Jure concurſûs* Papa conferre poteſt Beneficia Eccleſiaſtica, eò quòd ipſe cum quolibet ordinario Collatore concurrat in poteſtate & jurisdictione. Nam quamvìs Papa poteſtatem conferendi Beneficia Ordinariis contulerit, ſibi tamen majorem reſervavit *c. de Præbend. in 6.*

36. Unde de plenitudine poteſtatis poteſt Summus Pontifex quælibet totius Mundi Beneficia Eccleſiaſtica conferre, etiam nulla interveniente negligentia inferiorum Collatorum ordinariorum; & tunc inter Papam & reliquos inferiores Collatores datur locus præventioni, ita ut, qui prior contulit, ejus collatio rata ſit. Quòd ſi idem Beneficium à Papa uni, & ab Ordinario alteri collatum ſit eadem die, nec appareat, quæ collatio fuerit priùs facta, erit potior conditio poſſidentis; ſi verò neuter poſſideat, præfertur is, cui Papa, vel ejus Legatus contulit Beneficium. *text. clar. Si à Sede. de Præbend. in 6.*

Additio I.

* Porrò illud adhuc notandum hîc eſt, quod Summus Pontifex, etſi valeat de plenitudine poteſtatis conferre omnia Beneficia totius mundi; hanc tamen poteſtatem abſolutam non exerceat apud multas Nationes ob varia Concordata inter Sedem Apoſtolicam, & ſimiles Nationes erecta; juxta quæ ſe ſolet regulare. Sic

de Concordatis Germaniæ inter Nicolaum V. Pontificem, & Fridericum III. Imperatorem anno 1447. initis, plura poterunt videri in Jure Canonico *lib. III. Decret. Tit. 5. §§. 18. & 19.*

Additio II.

* In specie ibidem Summus Pontifex promittit, quòd neque per gratias exspectativas, neque per quamvis aliam dispositionem velit impedire liberam Collationem Ordinariorum, neque Episcopatus Germaniæ immediatè conferre, sed relinquere liberæ Electioni Canonicorum Cathedralium. Qua tamen ipsa occasione præter confirmationem electorum Episcoporum etiam nonnullas alias Dignitates & Beneficia sibi in Germania immediatè reservavit, quæ potiora sunt sequentia. I. Quæ vacant in Curia: censentur autem Beneficia tunc vacare in Curia, quando Beneficiatus in ipsa Curia Romana, vel prope eandem nimirum intra spatium duarum dietarum (ubi una dieta, teste præsente Auctore in Jure Canonico *Lib. 3. Decr. Tit. 5. num. 453. & Tit. 40. num. 27.* quatuor circiter efficit milliaris Germanica) moritur, sive id fiat in accessu, sive in recessu ab eadem Curia. II. Quæ tanquam incompatibilia vacant per novam Dignitatem &c. à Summo Pontifice collatam. III. Quæ vacant per obitum Cardinalium; unde Episcopi Germaniæ in Cardinales assumpti speciale indultum à Papa obtinere solent, pro libera post obitum suum Electione instituenda, uti notat P. Schmier hic.

hic. VI. Quæ vacant per legitimam caſſationem; aut per depoſitionem interveniente ſententia ipſiusmet Summi Pontificis, vel etiam per translationem Auctoritate Pontificia evenientem, aut per renuntiationem liberam à Papa acceptatam. V. Confert Summus Pontifex in Germania, niſi alicubi ſint ſpecialia Privilegia, Dignitates majores poſt Pontificales in Eccleſiis Cathedralibus, & Principales in Collegiatis, quales ordinariè ſunt Præpoſituræ. Dixi: *niſi alicubi ſint ſpecialia Privilegia*, qualia teſte Pichler *Lib. 3. Tit. 5. num. 10.* habent Præpoſituræ Cathedralium Eccleſiarum Salisburgenſis, & Auguſtanæ, ac Elvacenſis Principalis &c. quæ ſunt electivæ; Electus tamen à Summo Pontifice eſt confirmandus: item Præpoſituræ Eccleſiarum Collegiatarum Bavariæ, ad quas nominare ſoletSereniſſimus Elector &c. VI. Quoad reliquas Dignitates non *electivas*, item quoad alia Beneficia in Germania (ſi tamen non ſint Juris-Patronatus Laicalis, nec manualia, nec Regularia ad nutum Superioris auferibilia, nec acceſſoriè Menſæ Epiſcopali, Capitulari, vel Monaſterio unita, neque electiva &c.) ſibi Pontifex reſervavit poteſtatem conferendi alternativè ſeu alternîs vicibûs, ita, ut regulariter loquendô eadem conferat Menſibûs, *Januariô. Martiô. Majô, Juliô, Septembrî*, & *Novembrî*, ſi nimirum in dictis Menſibus hæc Beneficia vacent, ſaltem ſi hæc vacatura per mortem & non præciſè per reſignationem contingat: reliquîs ſex Menſibûs (nempe *Februariô, Aprilî, Juniô, Auguſtô, Octobrî*, & *Decem-*

cembri) permittitur potestas conferendi ordinariis aliàs Collatoribus. Incipiunt autem singuli Menses (e. g. Januarius) statim, postquam hora 12. nocturna ultimi diei præcedentis Mensis fuit audita, & finiuntur horâ duodecimâ noctis ultimæ illius Mensis, puta in allegato exemplo horâ duodecimâ diei trigesimi primi Mensis Januarii. Cæterùm solet subinde Pontifex suos Menses aliis de Ecclesia bene meritis relinquere. Sic in Bavaria juxta particularia Concordata ibidem erecta in Mensibus Papalibus præsentat Serenissimus Elector, si pro tunc vacent. Vide de similibus plura apud hunc Auctorem *Lib. 3. Decret. Tit. 5.* & apud Canonistas, si extraordinarius casus occurrat. Quoad Bavariam verò de hac materia etiam tractat intimus Cancellarius de Schmid *Tom. 1. Semicenturia II. Controversia XLI. XLII. & XLIII.*

37. CONCL. III. Post Papam, ordinarius Collator Beneficiorum in sua Diœcesi est Episcopus. Patet hoc ex *c. Nullus omnino. 16. quæst. 7.* & *c. Cùm ex injuncto. §. fin. De Hæreticis.* ibi: *Ad cujus* (Episcopi) *officium tam institutio, quàm destitutio Sacerdotum noscitur pertinere.* Hinc Abbas *in cit. c. Cùm ex injuncto. num. 2.* ait, quòd Episcopus fundatam intentionem habeat super institutione, ac destitutione Sacerdotum in Beneficiis suæ Diœcesis, & si alius sibi vendicat, probare debeat, jure speciali id sibi competere, quia de jure communi ista pertinent ad Episcopum. Unde de his inferioribus

Col-

Collatoribus inpræsentiarum non est necesse agere: cùm potiùs specialia jura, quæ nonnullis inferioribus Collatoribus competunt, inspicienda veniant.

Additio I.

* Quòd si scire cupias, utrùm Episcopus conferendô alicui Beneficium possit sibimetipsi, vel suæ Mensæ Episcopali ex collato quidpiam v. g. medietatem fructuum primi anni reservare? Resp. negativè, nam Beneficia sunt sine diminutione conferenda juxta Titulum XII. & ejusdem Capitulum unicum Libro 3. Decretalium.

Nec dicas, Papa potest sibi reservare Annatas, id est, fructus primi anni ex Beneficiis Sedi Apostolicæ reservatis, & ab eadem impetratis Cameræ Apostolicæ persolvendos: ergo idem poterit Episcopus. Respondetur enim negandô consequentiam, & paritatem: nam Summo Pontifici tanquam supremo Capiti Ecclesiastico competit plenaria dispositio circa Beneficia. *cap. 2. de Præb. in 6.* non sic inferioribus Collatoribus, quibus talis reservatio expressè reperitur interdicta, utì patet ex jam dictis superiùs, & *cap. Prohibemus. de Censibus.* De quibusdam autem Beneficiis sibi reservatis ipsemet Papa vì Concordatorum Germaniæ soleat exigere certas pensiones seu Annatas, vide *lib. 3. Decret. Tit. 12. n. 16. ac seqq.* & Pichler *Lib 3. Decret. Tit. 5. n. 61.* *

Additio II.

* CONCL. IV. Vicarius Generalis Episcopi (ab aliis vocatus Officialis) vî sui Officii, ac nisi specialiter concedatur, non habet potestatem conferendi illa Beneficia, quæ aliàs spectant ad liberam Collationem Episcopi. Ita communis. Ratio est; quia licèt aliàs vî generalis mandati Vicarius Generalis possit omnia, quæ suo Episcopo concessa intelliguntur; cùm constituat unum cum eo Tribunal juxta *cap. 2. de Consuetud. in 6.* excipiuntur tamen res valde arduæ, & Collationes liberæ Beneficiorum, quæ habent se per modum Donationum, utì expresè deciditur *cap. 2. de Officio Vicarii in 6.* Hoc tamen non obstante potest vî officii sui ab aliis Patronis præsentatos instituere in Beneficiis, citra ulteriorem specialem sui Episcopi licentiam, quia eandem ipsummet Jus concedit, utì eruitur ex *cap. 3. de Institutionibus.* ubi Summarium sic habet: *Institutio Beneficiorum spectat ad Episcopos, vel eorum Officiales.*

Additio III.

* CONCL. V. Capitulum Cathedrale Sede Episcopi vacante non potest concedere Beneficia illa, quæ sunt liberæ Collationis ipsius Episcopi, utì decisum legitur *cap. 2. Ne Sede vacante.* unde in tali casu, si simile Beneficium post mortem Episcopi vacare contingeret, ac novi Episcopi Electio, vel Confirmatio in longius

gius tempus protraheretur, debet Capitulum regnans, vel potiùs conſtitutus ab eodem Vicarius Capitularis idoneum interim in illa Eccleſia vacante ſubſtituere, aſſignata ei ex fructibus Beneficii congrua portione, donec novus Epiſcopus de alio provideat; utì rectè notat præſens Auctor *Lib. 3. Decret. Tit. 5. num.* 183. ubi, utì etiam *Tit. 9.* fuſiùs tractat de hac materia. Cæterùm, etſi Capitulum regnans nequeat conferre Beneficia anteà liberè ad Epiſcopum pertinentia, poteſt tamen per horum Vicarium Capitularem (quem tenetur juxta Concil. Trident. *Seſſ. 24. de Reform. cap.* 16. intra octiduum à morte Epiſcopi vel ſpecialem conſtituere, vel præcedentem demortui Epiſcopi Vicarium Generalem confirmare) à Patronis Præſentatos ad certa Beneficia Patronatûs inſtituere; utì clarè habetur *cap. 1. de Inſtitutionibus in 6.* *

38. Quæres. Quid cenſendum de Collatione Parochialium Eccleſiarum per Concurſum. Reſp. De hoc ex profeſſo agi in Concil. Trid. *Seſſ. 24. de Refor. cap. 18.* Cùm enim maximè expediat animarum ſaluti, eas à dignis & idoneis Parochis gubernari, hinc Concilium ibidem ſaluberrimè decrevit, ut vacante Eccleſia Parochiali interim, ſi opus fuerit, idoneus in ea Vicarius cum congrua fructuum portionis aſſignatione conſtituatur, donec ipſi de Rectore provideatur. Exinde voluit, ejusmodi Parochias non arbitriô Epiſcopi, ſed per Concurſum eſſe conferendas.

39. Porrò forma Concursûs hæc assignatur, ut vacante Ecclesia Parochiali intra decem dies, vel aliud tempus ab Episcopo præscribendum aliquot Clerici ad Ecclesiam regendam idonei, coram deputandis Examinatoribus nominentur, vel, si ita pro Regionis more videatur magìs expedire, per Edictum etiam publicum ad talem Parochiam aspirantes vocentur, & comparentes examinentur per Examinatores in Synodo Diœcesana deputatos, &, qui peracto examine idonei judicati fuerint ætate, moribûs, doctrinâ, prudentiâ, aliísque rebûs ad vacantem Ecclesiam gubernandam opportunîs, Episcopo denuntientur. Ex quibus deinde Episcopus eum eligat, quem cæterîs magìs idoneum judicaverit, ipsique, & non alii Parochia conferatur; prout ampliùs habet Concil. Trid. *loc. cit.* Verùm ab hoc Concursu sunt eximendæ nonnullæ Parochiæ, de quibus infra *Dist. 3. n. 41. & 42.*

40. Quæres ulteriùs. Quid sit censendum de primis Precibus Imperatoris? Resp. Romanus Pontifex Imperatori recens electo, & à Papa confirmato, id postulanti, per speciales litteras concedere solet pro Ecclesiis Germaniæ singulare privilegium, virtute cujus in qualibet Ecclesia semel personam idoneam, sibi gratam & acceptam, ordinario Collatori nominare possit, qui ad Beneficium vacans, dummodò cæteroquin sit idoneus, omnino recipi debeat. Et hujusmodi nominatio per Romanorum Imperatorem facta dicitur proprio nomine, *Primæ Preces Imperatoris.*

41. Cæ-

41. Cæterùm prædictæ Preces Imperatoris ſunt intelligendæ, dummodò idem Collator non niſi ſemel, id eſt, pro unico tantùm Beneficio gravetur, nam alioquin non primæ, ſed ſecundæ Preces cenſerentur. Gravâſſe autem tunc cenſetur, ſi Preces ad effectum pervenerint, atque ſupplicans actu Beneficium illud obtinuerit: nam, ſi hic Precibus renunciaverit, vel ex quocunque alio impedimento Beneficium illud non obtinuerit, nihil prohibet, quin Imperator novas Preces pro alio ad eundem Collatorem dirigere valeat.

Additio.

* Atque dictæ Preces ſe extendunt non ſolùm ad Beneficia ſimplicia, verùm etiam ad curata; ad illas quoque Dignitates, quæ in ſequenti numero non excipiuntur: item ad Perſonatus, Canonicatus &c. non obſtante, quòd aliàs illa Beneficia ſint reſervata Summo Pontifici, vel ſubjecta Alternativè: item neque obſtante Turno (utì vocant Canonici) neque devolutione ad inferiorem Summo Pontifice, neque reſignatione libera in manus Ordinarii, neque obſtante Jure Patronatus Eccleſiaſtici penes alium reſidente. Utì vix non in formalibus notat Pichler *in ſuo Candidato abbreviato. Lib. 3. Tit. 38. n. 12.* *

42. Ab his tamen primis Precibus excipiuntur, Dignitates Pontificiales, & primæ poſt illas: ùt Præpoſituræ, vel Decanatus: item Prælatu-

ræ, primæque dignitates in Monasteriis, & Ecclesiis Collegiatis. Excipiuntur etiam Beneficia, quæ pertinent ad Jus Patronatûs Laicorum: nam huic Pontifex nunquam censetur derogare, nisi id exprimat. Insuper primæ Preces Imperatoris locum non habent, nisi ordinarius Collator ad minus quatuor Beneficia conferre possit: nam si unum duntaxat, vel alterum conferendum habeat, non tenetur ejusmodi Preces admittere. Quinimò hæc clausula, *Dummodò ipsi Collatores, & Collatrices saltem quatuor Beneficia conferre habeant*: litteris Pontificiis, Cæsareæ Majestati dictam facultatem concedentibus, inseri solet, ne alioquin facilè contingat, ut quis toto vitæ suæ tempore impediatur ab usu juris liberæ suæ Collationis. Engel *tit.* De *Præbend. num. 70.* Wagnerek *cap. Is cui. §. 2. Eod. in 6.* atque ipsemet præsens Auctor *lib. 3. Decret. Tit. 5. §. 20.*

QUÆSTIO IV.

Quibus conferenda sint Beneficia? ubi & de Conditionibus ex parte eorum requisitis.

SUMMARIUM.

43. *Beneficia Ecclesiastica non nisi dignis conferenda.*
44. *Ea dignioribus in conscientia conferri debent.*

45. *Mens*

45. *Mens Concilii Trident. circa hoc. Et Decretum Innocentii XI.*
46. *Conclusio procedit de omnibus Beneficiis curatis.*
47. *Quid de Beneficiis simplicibus,*
48. *Patrimonialibus, & Patronatis?*
 (*b*) Ut infra dicetur dist. 3. num. 44. & seqq.
49. *Ecclesiæ magìs utilis, quis?*
50. *Dignus respectu Beneficii, & dignior, quis?*
51. *Unde desumenda major dignitas?*
52. *Indignus, quis?*
53. *Conditiones, ut quis sit dignus ad Beneficium.*
54. *I. Thorus legitimus.*
55. *II. Status Clericalis.*
56. *III. Ætas legitima, & quæ sit talis?*
57. *IV. Cælibatus.*
58. *V. Absentia censuræ, atque irregularitatis.*
59. *Quid de excommunicato excommunicatione minori?*
60. *VI. Probitas morum. VII. Scientia debita. VIII. Habilitas corporis.*
61. *IX. Intentio Status Ecclesiastici.*
62. *X. Carentia Beneficii incompatibilis.*
 (c) Juxta dicenda dist. 2. num. 19. & seqq.
63. *Electio indigni est ipso jure irrita.*
64. *Valet tamen electio digni omisso digniore.*

43. CONCL. I. Certum est, Beneficia Ecclesiastica non nisi dignis, atque idon-

conferenda esse. Ita communis: nam rectæ rationi adversatur, assumere ad officium spirituale personam inidoneam. Hinc *c. Grave nimis. De Præbend.* dicitur: *Grave nimis est, & absurdum, quòd quidam Ecclesiarum Prælati, cùm possint viros idoneos ad Ecclesiastica Beneficia promovere, assumere non verentur indignos, quibus nec morum honestas, nec litterarum scientia suffragatur, carnalitatis sequentes affectum, non judicium rationis: unde quanta Ecclesiis damna proveniant, nemo sanæ mentis ignorat &c.*

44. CONCL. II. Electores, Patroni, & Collatores Beneficiorum, præsertim curatorum, quantum in ipsis est, sive in ipsorum libera dispositione, tenentur in conscientia ad præferendum inter dignos digniorem, seu quem magis Ecclesiæ utilem ipsi judicaverint. Ita post D. Thomam 2. 2. *q. 63. art. 2.* & *q. 185. art. 5.* Doctores passim; adeò, ut Lugo *disput. 35. de Just. & Jur. sect. 2. num. 10.* hanc sententiam appellet communissimam. Desumitur hoc ex *c. Metropolitano. dist. 64.* volente, quòd *optimus ordinetur.* Concordat textus *c. Licèt. 8. q. 1.* ibi: *Qui præstantior est ex omni populo, qui doctior, qui sanctior, qui in omni virtute eminentior, ille eligitur ad Sacerdotium.* & alibi. Accedit ratio: quia dispensationes spiritualium principaliùs ordinantur ad utilitatem communem, juxta illud *1. Corinth. 12. Unicuique datur manifestatio spiritûs ad utilitatem*: atqui communis isthæc utilitas non observatur, quando in dispensatione spiritualium, seu promotio-

ne

ne ad Beneficia Ecclesiastica illi, qui sunt simpliciter minùs boni, præferuntur melioribus; ergo.

45. Hinc Concil. Trid. *Sess. 24. c. 1. De Reform.* expressè ait: *Alienis peccatis communicantes mortaliter peccant, qui, nisi quos digniores, & Ecclesiæ magis utiles ipsi judicaverint, ad Ecclesias promovent.* Quorum verborum sensum, cæteroquin admodùm clarum, cùm nonnulli Auctores sinistra interpretatione perverterint, Innocentius XI. sequentem inter alias, ordine 47. Propositionem damnavit: *Cùm dixit Concil. Trident. eos alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, qui nisi quos digniores, & Ecclesiæ magis utiles ipsi judicaverint, ad Ecclesias promovent, Concilium vel primò videtur per hoc digniores non aliud significare velle, nisi dignitatem eligendorum sumptô, comparativô pro positivo; vel secundò locutione minùs propria ponit digniores, ut excludat indignos, non verò dignos; vel tandem loquitur tertiò, quando fit Concursus.* Hactenus Propositio damnata.

46. Dicitur notanter in conclusione *Beneficiorum, præsertim curatorum.* Eam enim post citatum Decretum Innocentii XI. procedere non solùm de Episcopatibus, de quibus ex professo loquebatur Concilium Tridentinum, sed etiam de omnibus illis, qui habent jurisdictionem quasi Episcopalem, sive sint Abbates, sive Vicarii, aut Priores nullius Diœcesis, sive Prælati Regulares, ob identitatem rationis,

quin

quin etiam de illis qui eliguntur ad Beneficia Parochialia, ad longum deducit Jo. Cardenas *in Crisi Theologica ad Propositionem 47. Innocentii XI.*

47. Notat tamen citatus Auctor *n.* 2. neque Concil. Trid. *Sess.* 24. *cap.* 1. *De Reform.* neque Propositionem allegatam Innocentii XI. agere de Beneficiis simplicibus, & nullam animarum curam habentibus; nam Concilium expressè agit de Pastoribus Ecclesiarum, Propositio verò citata agit contra eos, qui Concilium perperam interpretabantur. Hinc non pauci Doctores apud Lugonem, *loc. cit. num.* 10. oppositum tenent de Beneficiis simplicibus: & quòd in his non sit peccatum mortale, prætermittere digniorem, dummodò verè dignus & idoneus instituatur, censet Layman *lib.* 4. *tract.* 2. *cap.* 15. *num.* 8. post Sotum, Lessium & alios: siquidem Ecclesia plerumque non magnum inde detrimentum patitur.

48. Additur in Conclusione *quantum in ipsis est*: nam in Beneficiis patrimonialibus, sive quæ ex primæva fundatione, statuto vel consuetudine, certo personarum generi, v. g. talis Familiæ, Patriæ &c. conferenda sunt, id observari debet, dummodò adsint idonei, qui ex tali genere institui possint non obstante, quòd alii meliores, sed extranei, præstò sint. Deinde, quando Patronus, præsertim Laicus, præsentat Clericum dignum ad Beneficium, tenetur eum Episcopus instituere (*b*) haud obstante, quòd judicet

judicet aliquem alium fore digniorem: ſiquidem hic eſt favor ſpecialis, & privilegium ratione Fundationis Patrono conceſſum, ut, quem voluerit, præſentare valeat, dummodò is cæteroquin idoneus ſit, ac dignus. Quinimò ex hoc fundamento probabiliter tradunt nonnulli Auctores, quos citat, & ſequitur Layman *loc. cit. cap. 15. num. 7.* Patronum Laicum plerumque ſatisfacere obligationi ſuæ, ſi præſentet dignum, ac idoneum, ideo, ut periculum non ſit, Eccleſiam ex illius proviſione damnum accepturam: quamvìs ſecùs dicendum ſit de Prælatis, & Patronis Eccleſiaſticis, utpute quibus ex officio incumbit, Eccleſiæ quàm optimè providere.

49. Dicitur ultimò, *ſeu quem magìs Eccleſiæ utilem judicaverint:* quia non tenetur quis aſſumere ſimpliciter meliorem, ſed meliorem quoad regimen Eccleſiæ, qui ſcilicet poſſit Eccleſiam & inſtruere, & defendere, & pacificè gubernare, prout loquitur Doctor Angelicus *cit. q. 185. art. 3.* Unde & Concilium Trid. *loc. cit.* notanter monet, eos à Promotoribus eſſe promovendos ad Eccleſias, *quos digniores, & Eccleſiæ magìs utiles ipſi judicaverint.* Hinc pro dictorum intelligentia

50. Notandum, quòd *Dignus* reſpectu Beficii Eccleſiaſtici dicatur omnis ille, qui habet ſufficientiam, omnéſque qualitates à Jure requiſitas ad ejus miniſterium. *Dignior* verò, qui comparatione aliorum majorem ſufficientiam, aptitudinémque ad adminiſtrandum habere dignoſcitur. Et quidem iſthæc major ſuf-

ficientia, dignitásque non præcisè mensuranda est ex majori doctrina, vel majori probitate, aut nobilitate, sed conjunctim ex omnibus animæ & corporis dotibus, ipsáque aptitudine ad regendum, adeò, ut Ecclesiæ, sive Prælaturæ, cui præficitur, utilior fore credatur.

51. Et notanter hoc additur; nam major isthæc dignitas est desumenda per comparationem ad bonum commune: contingit autem quandoque, quòd ille, qui est minùs sanctus, & minùs sciens, possit magìs conferre ad bonum commune, propter potentiam, vel industriam sæcularem, vel propter aliquid hujusmodi; utì notat D. Thomas *cit. quæst. 63. art. 2.*

52. Tandem *Indignus* censetur, cui deest aliqua ex qualitatibus ad ministerium Beneficiale Jure requisitis. Quod ultimum, ut meliùs pateat, sit

53. CONCL. III. Ad hoc, ut quis sit dignus sive idoneus ad Beneficium Ecclesiasticum, plures requiruntur conditiones; videlicet Thorus legitimus, Clericatus, Ætas conveniens, Cœlibatus, Absentia Censuræ atque Irregularitatis, Probitas morum, Scientia debita, Habilitas corporis, Intentio Status Ecclesiastici, & Carentia alterius Beneficii incompatibilis. Ita Lessius *lib. 2. cap. 34. dubit. 17. & seqq.* omnes has conditiones ad longum explicans, & alii passim.

54. Itaque ad obtinendum Beneficium Ecclesiasticum requiritur I. *Thorus legitimus;* hoc est, quòd quis ex legitimo Matrimonio procreatus

tus fuerit. Illegitimus enim cujuſcunque Beneficii incapax eſt, niſi cum eo diſpenſetur.

55. II. *Status Clericalis*, id eſt, ut quis ſaltem primâ Tonſurâ initiatus ſit. Nam aliàs quilibet, & ad quodlibet Beneficium inhabilis exiſtit, adeò quidem, ut non ſufficiat, poſt illud jam acquiſitum tonſurari. *c. Ex litteris. De Transaction.* Quinimò ſi Beneficium ex ſua inſtitutione requirat certum Ordinem, quicunque illo Ordine caret, hoc ipſo inhabilis cenſetur ad ejuſmodi Beneficium: niſi forſan dictum Ordinem intra tempus à jure præſcriptum obtinere valeat; prout adeptus Eccleſiam Parochialem ſatisfacit, ſi *intra annum, à ſibi commiſſi regiminis tempore numerandum, ſe faciat ad Sacerdotium promoveri. c. Licèt Canon. 23. De Elect. in 6.*

56. III. *Ætas legitima*, niſi cum aliquo diſpenſetur. *c. Cùm in cunctis. 1. de Elect.* Porrò pro quocunque Beneficio ad minimum requiritur ætas quatuordecim annorum inchoatorum; prout noviſſimè ſtatuit Concil. Trid. *Seſſ. 23. cap. 6. de Reform.* ibi: *Nullus ante decimum quartum annum Beneficium poſſit obtinere.* Deinde ad Dignitates, vel Perſonatus, quibus animarum cura nulla ſubeſt, requiruntur viginti duo anni juxta Concil. Trid. *Seſſ. 24. cap. 12. de Reform.* Verùm ad Beneficium Parochiale requiruntur anni viginti quinque ad minus inchoati. *cit. c. Licèt Canon. De Elect. in 6.* ibi: *Decernentes, collationes de Parochialibus Eccleſiis, iis, qui non attigerint vigeſimum quintum annum, de cætero faciendas viribus omnino*

carere. Tandem ad Episcopatum requiritur ætas triginta annorum. *cit. c. Cùm in cunctis. de Election.*

57. IV. *Cœlibatus*, hoc est, ut quis non sit Matrimoniô ligatus. Siquidem quælibet collatio Beneficii facta ei, qui Matrimoniô junctus est, invalida existit, nisi forsan quis consentiente conjuge Castitatem voverit perpetuam, nec bigamus existit. *c. Sanè. 2. De Clericis conjugatis.* Quinimò, si Clericus in minoribus Ordinibus constitutus habeat Beneficium, & posteà contrahat Matrimonium, illud ipso jure perdit *arg. cap. 1.* & *c. Quod à te Eod.* & cum Communi Doctorum tradit Sanchez *lib. 7. de Matrim. disp. 42. n. 4.*

58. V. *Absentia Censuræ atque Irregularitatis*, hoc est, ut quis non sit detentus ullo Juris impedimento, utputa Irregularitate, Excommunicatione, aut alia Censura Ecclesiastica. Collatio siquidem Beneficii nulla est, ipsóque jure irrita, si fiat excommunicato excommunicatione majori, vel suspenso, aut interdicto: prout patet *ex c. Postulâstis. De Clerico excommunicat.* & *c. Cùm dilectus. De Consuetud.* & *c. 1. de Postulat. Prælat.* cum concordantiis.

59. Additur notanter, *excommunicato excommunicatione majori*: quia, si Beneficium conferatur excommunicato excommunicatione minori, collationem non esse ipso jure irritam, sed irritandam *arg. c. Si celebrat. De Clerico excommun.* censet Lessius *loc. cit. num. 116.* quamvis nonnulli oppositum teneant.

60. VI. *Probitas morum.* VII. *Scientia debita* Et VIII. *Habilitas corporis*, hoc eſt, ut quis bonîs moribûs, & ſcientiâ commendabilis exiſtat. *c. Cùm in cunctis. De Elect.* & alibi: ſimúlque ea corporis aptitudine præditus ſit, ut decenter officium ſuum præſtare valeat.

61. IX. *Intentio Status Eccleſiaſtici.* Si enim quis accipiat Beneficium Eccleſiaſticum eo duntaxat animo, ut ex ejus fructibus ſuſtentari valeat, donec ſtudia ſua abſolverit, vel divitem uxorem repererit, intentione poſteà Beneficium deſerendi, peccat mortaliter, nec poteſt tutâ conſcientiâ illud retinere. Leſſius *loc. cit. dub. 26. num. 132.* allegans communem. Nihilominus ſatìs eſt, ut quis ſincerô animô, bonáque fide proponat Statum Eccleſiaſticum retinere, neque ab eo reſilire, niſi juſta cauſa ſupervenerit: quia non eſt mens Eccleſiæ, per Beneficium ita firmiter adſtringere Clericum ad Statum Eccleſiaſticum, ut nulla de cauſa, licèt adhuc ſit conſtitutus in Ordinibus minoribus, poſſit eum deſerere ineundô Matrimonium.

62. X. *Carentia alterius Beneficii incompatibilis*, juxta inferiùs dicenda *Diſt. 2. Quæſt. 2.* Cæterùm hoc non ita intelligendum eſt, quaſi Collatio ſecundi Beneficii incompatibilis ſit nulla: quinimò ea eſt valida, ſed adepta illius pacifica poſſeſſione vacat primum; prout declarâſſe Sac. Congregationem Cardinalium Concilii Trid. Interpretum refert Fagnanus

c. Super inordinata. num. 9. de Præbend. Quòd si verò Beneficiarius utrumque retinere perrexerit, utroque privatus existit ipso jure. (*c*)

63. CONCL. IV. Electio indigni, seu carentis aliqua ex qualitatibus ad ministerium Beneficiale jure requisitis, irrita est, ac nullius roboris: valet tamen electio de digno celebrata omisso digniori. Prior pars patet ex pluribus textibus Juris Canonici, in explicatione singularum qualitatum hactenus adductis. Concordat Concil. Trident. *Seß. 22. cap. 4. de Reform.* ibi: *Nec aliis imposterum fiat provisio, nisi iis, qui jam ætatem, & cæteras habilitates integrè habere dignoscantur; aliter irrita sit provisio.*

64. Altera pars est Zoesii *tit. de Elect. num. 45.* Engel *Eod. num. 47.* & aliorum. Ratio est quia Ecclesia nullibi rejicit, neque irritat electionem de digno celebratam omisso digniore (bene tamen electionem indigni) ídque ob bonum pacis: alioquin enim omnes propemodum electiones essent in discrimine, ac daretur locus infinitis litibus, si ea duntaxat de causa posset electio impugnari, atque irritari, quòd non fuerit electus dignior. Nec obstat, quòd scienter eligentes dignum omissô digniorî peccent; nam *multa fieri prohibentur, quæ, si facta fuerint; obtinent roboris firmitatem.* ut dicitur *cap. Ad Apostolicam.* De *Regularibus.*

QUÆ-

QUÆSTIO V.

Quæ sint Obligationes Beneficiariorum?

SUMMARIUM.

65. *Obligatio Beneficiariorum multiplex.*
66. *Una est Horarum Canonicarum recitatio.*
 (d) Tract. 6. Dist. 1. n. 24. 31. & seqq.
67. *Alia est Residentia personalis.*
68. *Episcopi, & Pastores tenentur residere Jure Divino.*
69. *Alii verò Beneficiarii Jure Ecclesiastico.*
70. *De consuetudine excipiuntur Beneficia simplicia.*
71. *Solvitur instantia.*
72. *Quibus de causis liceat abesse à Beneficio?*
73. *Episcopus quando, & quamdiu possit abesse?*
74. *Item & Canonici?*
 * *Ubi etiam de fructibus, quos tempore absentiæ lucrantur.*
75. *Quid de Parochis?*
76. *An hi possint abesse sine alia licentia per duos menses? Affirmant aliqui.*
77. *Meliùs alii negant, cum Addit.*
78. *Quid in casu subitæ necessitatis?*
79. *Vel in absentia ultra duos menses?*
80. *Solvitur instantia.*
 * *Additiones duæ notabiles.*

65. CONCL. I. Obligatio Beneficiariorum multiplex esse potest, pro qualitate scilicet Beneficiorum, atque Fundationum di-

 versi-

versitate. Patet hoc: tum quia in una Fundatione plura Missarum onera Beneficiario imponuntur, quàm in altera: ubi de obligatione dictas Missas persolvendi plura invenies *Tract.* 14. *Dist.* 5. *num.* 87. *& seqq.* tum quia nonnulli eorum quandoque ad Chorum alligati existunt, non verò alii. Taceantur aliæ speciales obligationes, quæ quibusdam Beneficiis vî primævæ suæ Fundationis impositæ sunt, non aliis: unde tenor Litterarum Fundationis vel maximè inspiciendus & exactè observandus erit.

66. CONCL. II. Una principalis Beneficiariorum omnium, etiam necdum in sacris Ordinibus Constitutorum, obligatio est recitatio quotidiana Horarum Canonicarum. Ita communis, & patet ex jam superiùs (*d*) dictis.

67. CONCL. III. Alia Obligatio Clericis Beneficiariis incumbens est Residentia personalis. Patet hoc tum ex Jure Canonico antiquo *toto Titulo de Clericis non residentibus;* tum Jure novo, nempe ex Concil. Trident. *Sess.* 24. *de Reform. cap.* 1. ubi etiam adjungitur, saltem de Patriarchis, Archi-Episcopis, & inferioribus animarum curam habentibus, quòd ultra tempus à Jure concessum absentes præter reatum peccati mortalis etiam pro rata temporis fructus non faciant suos, nec tutâ conscientiâ retinere possint, alia etiam declaratione non secuta. Plura de hac Residentia videri poterunt in Jure Canonico *Lib.* 3. *Decret. tit.* 4.

68. CONCL. IV. Episcopi, & Pastores, quibus cura animarum commissa est, tenentur ad ejusmodi Residentiam personalem de Jure naturali, & Divino, saltem loquendô in genere, ac in illis circumstantiis, ubi Jus positivum abesse non concedit. Ita Lessius *lib. 2. de J. & J. cap. 33. dubit. 26.* Herincx *disp. 7. de J. & J. quæst. 3.* Vallensis, & alii; ídque satìs apertè supponitur in Concilio Trident. *cit. cap. 1.* ibi: *Cùm præceptô Divinô mandatum sit omnibus, quibus cura animarum commissa est, oves suas agnoscere &c. Quæ omnia nequaquam ab iis præstari, & impleri possunt, qui gregi suo non invigilant, neque assistunt, sed mercenariorum more deserunt, Sacrosancta Synodus eos admonet, ut* NB. *præceptorum Divinorum memores &c. in judicio & veritate pascant &c.* Hìs simul verbîs insinuatur ratio Conclusionis: siquidem sedulorum Pastorum est, gregi suo invigilare, eíque assistere, quod fit per Residentiam personalem, non autem mercenariorum more eundem deserere.

69. CONCL. V. Etiam reliqui Beneficiarii, curam animarum non habentes, spectato Jure communi Ecclesiastico, tenentur residere in loco Beneficii, sive Dignitatem annexam habeant *arg. cap. 1. & seqq. de Clericis non resid.* sive aliud obtineant simplex Beneficium, quantumvìs tenue ac modicum, prout desumitur ex *c. Conquerente. & c. inter quatuor. Eod.*

70. Dicitur notanter, *spectato Jure communi Ecclesiastico:* nam inprimìs hujusmodi obligatio non descendit ex Jure naturali & Divino, sed

vel ex primæva Fundatorum intentione vel saltem ex sacris Canonibus jam allegatis. Deinde loquendô de Beneficiis simplicibus, ex generali consuetudine totius Ecclesiæ eadem personalem Residentiam non ampliùs requirunt: ideóque potest Beneficiarius per Substitutum illis deservire, nisi Fundator disertîs verbîs oppositum expresserit. Fagnanus *c. Cùm omnes. num. 14. de Constitut.* Vallensis, & Engel, & alii.

71. Quòd si contra datas Conclusiones objicias: juxta *Regulam 68. Juris. in 6. Potest quis per alium, quod potest facere per seipsum*, cum concordantiis: ergo non tantùm habens Beneficium simplex, sed & quilibet alius potest deservire per Substitutum. Resp. negandô consequentiam: nam allata Regula fallit, seu patitur exceptionem, quando electa est industria & opera personæ; prout ipsa in collatione Beneficii semper electa intelligitur *arg. c. Is cui de Offic. Judicis delegati in 6.* Simúlque, ut taceatur specialis dispositio Juris quoad hoc, contra rectam rationem est, ut non obstante, quòd Beneficium detur propter Officium, unus habeat Beneficium, ejúsque emolumentum, & alter præstet onus, atque officium: nisi major aliqua ratio cogat Clericum à suo Beneficio ad tempus abesse: eíque interim per alium idoneum Substitutum deservire.

72. CONCL. VI. Nihilominus justa de causa quandoque licitum est abesse à loco Beneficii. Ita Concil. Trid. *cit. Sess. 23. de Reform. cap. 1.* ubi inquit: *Christiana charitas, urgens necessitas, debita obedientia, ac evidens Ecclesiæ, vel Reipu-*

blicæ

blicæ utilitas, aliquos nonnunquam abesse postulant, & exigunt. Rectè tamen ibidem subditur, quòd, quando tales, qui Beneficium Ecclesiasticum curam animarum annexam habens obtinent, abesse contigerit, debeat causa legitimæ absentiæ per Episcopum esse cognita, & approbata: simúlque ipsi teneantur, Vicarium idoneum, ab ipso Ordinario approbandum, cum debita mercedis assignatione relinquere; ùt, quantum fieri poterit, ex ipsorum Pastorum absentia Oves concreditæ nullum damnum accipiant.

73. CONCL. VII. Episcopus extra tempus Adventûs, Quadragesimæ, ac solemniora Festa potest abesse ab Ecclesia sua, per duos, vel ad summum tres menses, sive continuè, sive interruptim, sine alia Superioris approbatione, etiam causâ duntaxat relaxandi animum. Ita colligitur ex cit. Concil. Trident. & notat Barbosa *ibidem in Collectaneis. num. 15. & 16* & alii, quos citat. Ratio hujus affertur à Concil. Trident. ibi: *Quoniam, qui aliquantisper tantùm absunt, ex veterum Canonum sententia non videntur abesse; quia statim reversuri sunt.*

74. CONCL. VIII. Canonici Ecclesiarum Cathedralium, & Collegiatarum possunt à suis Ecclesiis insistendô Juri scripto quolibet anno per tres menses continuos, vel interpolatos vî Juris communis abesse: nisi ubi propriis Ecclesiarum constitutionibûs longiùs servitii tempus requiritur. Ita Concil. Trident. *Sess. 24. cap. 12. de Reform.* & Barbosa *ibi in Collectaneis. num. 64.* cum aliis. Intellige, dummodò non omnes

omnes Canonici simul absint, sed tot semper remaneant, ut servitium Ecclesiæ possit peragi: quia Concilium indulsit tres menses absentiæ toti Capitulo, sed Canonicis, scilicet singulis per vices. Fagnanus *in c. Licèt. num. 55. de Præbend.*

Additio.

* Porrò Canonici per dictos tres menses absentes juxta communem DD. æquè lucrantur *fructus grossos*, ac actualiter præsentes: secùs dicendum *de distributionibus quotidianis*, quæ regulariter loquendô solis præsentibus, & Officio Divino interessentibus dantur. Ubi notandum, quòd *fructus grossi* dicantur illi, qui modò in Jure requisitô residentibus tribuuntur annuatim absque respectu singularis præsentiæ in Choro seu Officio Divino. *Distributiones quotidianæ* autem nominantur, quæ porriguntur cum illo respectu ad interessendum Choro actualiter, unde etiam *Præsentiæ* intitulantur. Vide Jus Canonicum *lib. 3. Decret. Tit. 4. §. 5. & 6.*

75. CONCL. IX. Parochi vel maximè residere tenentur propter periculum, ne in ipsorum absentia quidam è Parochianis sine Sacramentis decedant, aut in aliis spiritualibus auxiliis detrimentum patiantur. Nihilominus, quia circa Parochos quoque non rarò occurrunt causæ aliquantisper aliorsum discedendi, providè idem Sac. Oecumenicum Concil. *Sess. 23. cap. 1. de Reform.* statuit in hæc verba: *Eadem omnino,*

etiam

etiam quoad culpam, amiſſionem fructuum, & pœnas de Curatis Inferioribus, & aliis quibuscunque, qui Beneficium aliquod Eccleſiaſticum, curam animarum habens, obtinent, Sacroſancta Synodus declarat, & decernit; ita tamen, ut quandocunque eos, cauſâ priùs per Epiſcopum cognitâ, & probatâ, abeſſe contigerit, Vicarium idoneum, ab ipſo Ordinario approbandum, cum debita mercedis aſſignatione relinquant. Diſcedendi autem licentiam in ſcriptis, gratisque concedendam, ultra bimeſtre tempus, niſi ex gravi cauſa, non obtineant. Hæc Concilium: occaſione quorum

76. Quær. An Parochus per dictos duos menſes poſſit abeſſe ſine alia licentia Epiſcopi? Affirmant Navarrus *cap. 25. Manual. num. 121.* Azorius *part. 2. lib. 7. cap. 4. quæſt. 10.* Bonacina & quidam alii. Rationem dant: tum quia ante Concilium id licebat. *arg. c. Præſentium.* & *c. Si quis in Clero. 7. quæſt. 1*, ubi per duos menſes, vel ſaltem per tres hebdomades poterat Sacerdos à ſua Eccleſia abeſſe, atqui à Jure antiquo non eſt recedendum ſine novo Jure expreſſo. *l. Præcipimus. C. de Appellat.* tum quia Epiſcopo, qui tamen magìs tenetur reſidere, id expreſſè permittitur à citato Concilio.

77. Oppoſita ſententia aſſerit, Parochos ne quidem primô bimeſtrî poſſe abeſſe ſine licentia Epiſcopi. Ita Barboſa *in Collectaneis. ad cit. cap. 1.* Concilii Trident. *num. 67.* poſt Leſſium *lib. 2. cap. 34. num. 159.* Vaſquez, & plures alios. Et ſubdit Barboſa *n. 68.* quòd Garzias, & Armendar deciſum referant, non poſſe Parochum

chum per hebdomadem abesse non petitâ, vel non obtentâ licentiâ, etiam relictô idoneô Vicariô per Ordinarium approbatô. Et hæc sententia est conformior verbis Concilii Trident. proximè relatis, ùt patet: quamvìs simul attendi debeat praxis singularum Diœcesium, & an rigor iste sit ibidem receptus. *Credo tamen* (inquit cit. Lessius) *non esse usu receptum.*

Additio.

* Item P. Pichler in suo Candidato Jurisprudentiæ abbreviato *lib. 3. tit. 4. num. 4.* testatur, in his terris consuetudinem vigere passim, quòd Parochi ad modicum tempus, v. g. ad aliquot dies discedant sine petita Episcopi licentia, substituentes sub hoc tempus Vicarium, nisi habeant Cooperatorem, vel interim Parocho vicino curam ovium committant: prout sub hac cautela etiam consentit præsens Auctor in Jure Canonico *lib. 3. Decret. tit. 4. n. 78. & 79.* *

78. Illud certum est, quòd, quando subita necessitas occurrit, qua nequit Parochus Episcopum adire, fas sit eidem ad breve tempus abesse absque expressa Episcopi licentia (nam subita necessitas, cùm gravis sit, non patitur dilationem, neque moram) dummodò relictô idoneô Vicariô bene provideatur, ne in sua absentia grex sibi commissus spirituale damnum patiatur.

79. Insuper certum est, si per longius tempus, utputa ultra duos menses, Parochus sive con-

conjunctim, ſive diviſim à ſua Parochia abeſſe velit, requiri cauſam gravem, atque expreſſam licentiam Epiſcopi; prout clarè indicat citat. Concil. Trid. junctô *c. Licèt Canon. §. fin. de Elect. in 6.* ubi dicitur, quòd ſuper Reſidentia perſonali Parochi facienda *poſſit Ordinarius gratiam diſpenſationis ad tempus facere, prout cauſa rationabilis id expoſcit.*

80. Nec obſtat, quòd Parochus Jure naturali teneatur ad Reſidentiam perſonalem. Reſp. enim, id intelligendum ſecluſâ juſtâ cauſâ & ceſſante legitima diſpenſatione. Verùm de Reſidentia Beneficiariorum, & pœnis non reſidentium plura Canoniſtæ *Tit. de Clericis non reſidentibus &c.*

Additio I.

* Præſertim verò videatúr præſens Auctor in Jure Canonico *Lib. 3. Decret. Tit. 4.* maximè §. 3. ubi, etſi *num. 91. & 92.* inter alias cauſas, quæ Parochus etiam quoad plures, quàm duos menſes à Reſidentia perſonali abſentes excuſant, admittat numerari abitum ad thermas pro recuperanda ſanitate &c. dummodò interim aliunde ſufficienter provideatur Eccleſiæ; negat tamen ſimilem abitum Parochis eſſe licitum propter ingruentem peſtem, vel incurſum hoſtilem. Ego autem, etſi hunc animarum zelum omnino laudem (prout bellô præteritô novi talem zeloſum Parochum, qui, occupatô per milites à potiori acatholicos certô oppidô, ſub alienis occultatus veſtibus ſuis concre-

concreditis occultè administravit Sacramenta) nollem tamen peccati gravis condemnare illum Pastorem, qui (emergentibûs præsertim subinde specialibûs circumstantiîs) contrariam multorum DD. practicat sententiam, dummodò cæteroquin aliunde oviculis sufficienter provideatur, prout bellô præteritô vidi plures ex sacris Religionibus præsertim Ordine Seraphico interim in diversis Parochiis substitutos: cùm actualis Parochorum præsentia aliquoties nil aliud præstiterit, quàm quòd & ipsi subsistentes fuerint per milites abducti tanquam obsides, ut citiùs exactæ solverentur contributiones. *

Additio II.

* Cæterùm suppositâ, tempore contagionis pestiferæ, Parochorum præsentiâ tam pro ipsismet, quàm etiam in casu absentiæ pro Substitutis utilissima per hunc Auctorum *loc. cit. num.* 103. *&* 106. præscribuntur observanda. *Inprimis*, quòd juxta declarationem Sacræ Congregationis Concilii Tridentini teneantur peste infectis tantummodò administrare duo Sacramenta, *Baptismum* nimirum, & *Pœnitentiam*, ut sic magìs præserventur pro oviculis necdum hac tabe infectis. *Secundò*, ut in administrandis Sacramentis cautè atque circumspectè se gerant: quem in finem ex præscripto Medicorum ad manus habeant media præservativa contra pestem, e. g. non visitent ægrotos jejunô stomachô, vel si aliter necessitas ob peri-

periculum in mora urgeat, opponant ad nares parum Theriacæ, aut ſtrophiolum acetô tinctum &c. nec facilè apud tales ſalivam, utpote vehiculum malignitatis deglutiant, ſed ſemper exſpuant. Limonibûs ſeu eorum corticibûs veſci ante acceſſum infirmorum ſaluberrimum quoque eſſe remedium docuit juxta præfatum Auctorem ipſamet experientia. Inſuper excepturi Confeſſionem peſtiferorum audiant eosdem à longè, &, ſi fieri poſſit, curent ut vel, inficiati portentur ad aliud cubile priùs fumigatum, vel, ſi aliæ circumſtantiæ non admittant, accedant feneſtram, aut januam; ubi tamen deberent interponi prunæ cum fumo ex granis, vel apicibus Juniperorum &c. ne Confeſſarii attrahant auram venenô infectam, & necdum per ignem purgatam. Quòd ſi ſimilia fieri nequeant, attendant ſaltem, ut ægrotus vertat faciem non verſus Sacerdotem, ſed ad alteram partem, & tegumenta lectuli non moveat, ne venenatus ægroti halitus, vel vapor è lectulo egrediens pariter inficiat Paſtores, ſicque oviculas adhuc ſanas horum privet aſſiſtentiâ. Præterea jubeant, ut in cubiculo decumbentis fiat ſumus ſalutaris contra peſtem e. g. ex Juniperis, foliis ſeu corticibus Lauri, ex Nardo, Lavandula, Amaraco, ſeu Majorana, Salvia, Rosmarino aut ſimilibus copulativè, vel disjunctivè applicatis. Plura ſimilia præſervativa videri poterunt in Bezoartico animali Franciſci Alberti Hueber Archiatri Friſingenſis, atque de tota hac materia fuſior recurret

declaratio *Tract. 14. Dist. 2. in Appendice post quæst. 5.*

APPENDIX.

Qualiter Beneficiario obligato dimittere Beneficium ob Simoniam in ejusdem receptionem commissam practicè succurri queat?

SUMMARIUM.

* *Enumerantur adhuc succinctè pœnæ Simoniacorum. Addit. I.*
* *Qualiter tales in Confessionali debeant examinari? Addit. II.*
* *Ponitur casus, & instruitur Supplica Romam dirigenda. Addit. III. & IV.*
* *Quidnam agendum quoad fructus jam perceptos? Addit. V.*
* *Qualiter agendum post denegationem? Additione VI.*
* *Quomodò dispensatio executioni sit demandanda? Addit. VII.*
* *De hac notabilis casus. Addit. VIII.*

Additio I.

* EQUIDEM totum illud suô modô jam erui posset: partim ex *Tract. 5. dist. 3. quæst. 3. ac. 4.* partim ex Jure Canonico *lib. 5. Decret. Tit. 3. §. 14.* nihilominus succinctè ibidem dicta recapitulandô, simúlque ipsam praxin in casibus,

bus, qui Confeſſario aliquoties, præſertim tempore alicujus Jubilæi occurrere poſſunt, docendô, præ omnibus ante oculos poni debent pœnæ, quæ propter ſimoniacam receptionem Beneficii incurruntur, quales ex Jure Canonico *loc. cit. §. 11.* breviter extrahuntur, ſúntque ſequentes. *Primò* Excommunicatio reſervata Summo Pontifici, quæ tamen non incurritur, ſi gravitas culpæ, vel ſaltem pœnæ annexæ cenſuræ inculpabiliter ignoretur. Quinimò etſi etiam ea incurreretur, ab hac tamen Regulares Mendicantes abſolvere poſſunt. *Secundò.* Irregularitas, ſi ante abſolutionem à cenſura exerceatur actus Ordinis à tali Beneficiario. *Tertiò.* Nullitas collati ſimoniacè Beneficii, ita ut prorſus nullum in illud acquirat jus, nec fructus inde perceptos faciat ſuos. *Quartò.* Perpetua Inhabilitas præſertim ad illud ipſum Beneficium deinceps obtinendum. *Quintò.* Privatio quoque aliorum Beneficiorum anteà rite obtentorum, quæ tamen ultima pœna ante ſententiam Judicis non ligat: item ſi quis etiam privaretur per ſententiam Judicis Beneficiis rite anteà obtentis, exinde tamen non teneretur reſtituere fructus propter talia Beneficia perceptos. De quibus omnibus videatur *Lib. 5. Decret. Tit. 3.**

Additio II.

* Ulteriùs, dum ſimilis caſus in Confeſſionali proponitur, examinetur *Primò.* An propriè adſit Simonia, nec interveniat aliquis ve-

rus titulus excusans. De quo vide *Tract. 5. Dist. 3. quæst. 3.* *Secundò.* Cognitâ verâ Simonia attendatur, num fuerit præcisè mentalis, vel conventionalis, aut realis, de quibus *Tract. 5. loc. cit.* nam quoad primas duas species, etsi graviter peccetur, pœnæ tamen supra allegatæ non contrahuntur; si ex parte Simonia confidentialis excipiatur, de qua superiùs *Tract. 5. Dist. 3. num. 48.* *Tertiò.* Si fuerit deprehensa Simonia realis, & quidem utrobique saltem ex parte completa (puta propter præsentationem ad Beneficium ex centum ducatis promissis intereà dandô quinquaginta) tunc attendendum ulteriùs *Quartò.* Num illa Simonia fuerit commissa circa Beneficium propriè tale? vel impropriè tale? nam si non fuisset Beneficium in sensu proprio (puta Capellania, vel Vicaria præcisè temporalis) etsi adhuc peccaretur, non tamen contraherentur hæ pœnæ. *Quintò.* Suppositô autem, quòd dicta Simonia versetur circa Beneficium propriè tale, tunc observetur ulteriùs, an hæc Simonia sit perpetrata ab ipso recipiente Beneficium, vel per aliquem tertium ignorante illo, qui Beneficium recipit, e. g. si Parens, vel consanguineus Beneficiati, insciô ipsô, dedisset Patrono quinquaginta ducatos, ut præsentet filium, aut cognatum suum. *Sextò.* Quando Simonia realis foret commissa per tertium ignorante Beneficiato, tunc si dictum Beneficium esset simplex, posset ad retinendum dispensare Episcopus juxta *cap. 59. de Elect.* quinimò ipsemet Beneficiatus, qui integrô trienniô ignorans

rans invincibiliter illam Simoniam à tertio commissam, bona fide Beneficium aliquod possedit, potest illud ulteriùs unà cum fructibus tutâ conscientiâ retinere etiam absque ulteriori dispensatione. De quo vide Jus Canonicum *loc. cit. à num.* 275. *usque ad num.* 280. Item *n.* 329. *Septimò.* Quòd si autem Simonia realis fuisset scienter ab ipsomet Beneficiato, vel saltem per tertium eo sciente commissa, recurrendum foret Romam ad Datariam, si Simonia esset publica, vel ad Pœnitentiariam, si foret occulta. Ubi ex Tiburtio Navar. in sua Manuductione ad praxin *part.* 3. *c.* 8. notetur *Octavò.* Quòd sacra Pœnitentiaria non semper censeatur dispensare, quando absolvit, nec semper rehabilitet, quando dispensat. Potest enim subinde absolvere à peccato Simoniæ, & à Censura annexa, nec tamen dispensare quoad Irregularitatem per exercitium Ordinum à dicto Beneficiario censuræ subjecto contractum. Item potest dispensare quoad Irregularitatem, nec tamen rehabilitare ad dictum Beneficium, vel alia obtinenda. Aliquando tamen (etsi valde raro, & non nisi ex causa gravissima) contingere potest, ut quis per easdem litteras simul absolvatur à Censura, dispensetur in Irregularitate, & rehabilitetur ad Beneficia in futurum obtinenda.

Additio III.

* Ut totum magis capiatur, ponamus, Titium nobili habenti Jus Patronatûs Laicale ad Be-

neficium A. promisisse centum, & actu dedisse ex his quinquaginta aureos, ex quo etiam fuit præsentatus, & actu obtinuit Beneficium. Vix integrô annô elapsô sub aliquo familiari discursu resciens nullitatem collationis Beneficii, & fluentem exinde obligationem restituendi fructus perceptos, ac dimittendi dictum Beneficium (quas gravissimas pœnas anteà ignorabat) pœnitentiâ ducitur instantissimè rogans Confessarium, ut sibi procuret Romæ in Pœnitentiaria (quoniam casus adhuc occultus est) dispensationem tam quoad fructus perceptos retinendos, quàm quoad ipsum Beneficium. Promotivo dispensandi allegat suam, suorúmque consanguineorum paupertatem, item periculum diffamationis, si relinquat Beneficium. Quid agendum Confessario? Resp. I. Si Titius ex ignorantia coram DEO verè invincibili (qualis tamen ignorantia juris invincibilis pro foro externo non præsumitur) ignoravit non solùm pœnas annexas, verùm etiam ipsam culpam, credens bona fide tempore Collationis, eandem non esse illicitam, tunc nullas incurrit pœnas aliàs in Simoniacos latas, bene tamen adhuc nullitatem, utpote quæ etiam sine culpa propria, non quidem per modum pœnæ, sed inhabilitationis contrahitur; utì patet in casu, quo Beneficium per Simoniam Tertii ignorante Beneficiato acquiritur. Ubi tamen circa nullitatem Collationis dicti Beneficii, & quoad retentionem ejusdem dispensari potuisset etiam ab Episcopo, saltem si Beneficium fuisset simplex, juxta *cap. penult. de Elect.* quinimò ex ali-

quo-

quorum ſententia; etſi illud Beneficium extitiſſet curatum, ſeu Prælatura, ſuppoſitô tamen circa hæc ultima, quòd res iſta necdum deducta fuerit ad forum contentioſum externum; unde dato hoc ſuppoſito non fuiſſet neceſſe recurrere ad Sac. Pœnitentiariam; utì totum deduci poteſt *Lib. 5. Decret. Tit. 3. num. 320.* Item *num. 336. & 337.*

Et licèt ibidem præſens Auctor ſolùm loquatur in caſu, quo is invincibiliter ignoravit Simoniam per Tertium commiſſam; videtur tamen aliquibus à pari idem dicendum ſaltem pro foro interno, & ante ſententiam Judicis, ſi ipſemet quidem commiſit Simoniam materialem, invincibiliter tamen ignorans, eſſe talem; ſi enim invincibilis ignorantia pro foro ſaltem interno tribuit poteſtatem Epiſcopo diſpenſandi in uno, cur non in altero? Videantur dicenda adhuc in Additione ultima, & Auctores ibidem citati.

Reſp. II. Quòd ſi Titius ſtatim ad initium elargitionis pecuniæ reſcivit eandem præſentationem eſſe illicitam, quamvìs fortaſſis ignoraverit pœnas huic actui illicito annexas, in ea hypotheſi necdum contrahit excommunicationem reſervatam (nam juxta DD. communiter cenſura Papalis non incurritur, niſi ea ſaltem in confuſo reſciatur) bene tamen adhuc incurrit nullitatem Collationis dicti Beneficii, & inhabilitatem ad illud reacquirendum, in quo puncto nequit ampliùs diſpenſare Epiſcopus, quamvìs hæc Simonia adhuc foret occulta, utì fuſiùs probatur *Lib. 5. Decret. Tit. 3. num. 338.*

 &

& *seqq.* ubi etiam *num. 450.* allegatur Cardinalium Declaratio sequentis tenoris: *Episcopus, etsi à Simonia occulta absolvere possit, non tamen potest Simoniacum rehabilitare ad Beneficia imposterùm obtinenda, neque ad ea retinenda, quæ per Simoniam* NB. *occultam retinet.* quæ dicta si non de materiali, saltem utique formali Simonia intelligi debent. Quare recurrendum foret etiam in hac Simonia adhuc occulta ad curiam Romanam, ubi Resp. III. Posse quidem Confessarium tentare formando nomine Titii ad Sacr. Pœnitentiariam supplicem libellum; duo tamen prophetizo tali. *Inprimis* probabilissimè quoad fructus perceptos obtinebit dispensationem, si supplicans Beneficiatus considerato suo, ac suorum proximorum Consanguineorum statu fuerit pauper: aliàs debebit instituere compositionem relinquendô saltem certam partem in Rescripto specificatam aliis causis piis ibidem determinatis; puta in pauperum subventionem, & Ecclesiæ, in qua Beneficium situm erat, utilitatem. *Secundò*, quoad rehabilitationem in dicto Beneficio ordinariè impetrabit nihil, sed inscribetur Supplicæ, *dimittat*, intellige *Beneficium.* *

Additio IV.

* Inhærendô adhuc allegato proximè casui, si Romæ tentare dispensationem placeat, poterit practicè Supplica taliter instrui.

Titius (ponitur in Sacr. Pœnitentiaria nomen fictum) *cuidam Nobili habenti Jus Patronatûs Laicale*

cale quoad Beneficium A. promisit in occulto centum, & actu dedit quinquaginta aureos ex fine, & pacto, ut ipsum præsentet, prout etiam exinde præsentatus obtinuit Beneficium. Vix annô integrô à tempore possessi Beneficii elapsô ex familiari discursu devenit in notitiam, quòd Collatio ista non solùm illicita (de quo jam anteà habuit anxietatem) sed etiam nulla fuerit, & quod teneatur ad restitutionem fructuum exinde perceptorum, ac ad dimissionem ipsius Beneficii, quas pœnas omnes antecedenter ignorabat. Cùm autem vitium illud adhuc sit occultum, & Orator prematur paupertate, ac prudenter timeat periculum infamiæ, si Beneficium dimittat, humillimè supplicat pro dispensatione ad effectum, ut fructus perceptos, & ipsum Beneficium validè, ac licitè retinere valeat. Pro qua gratia &c.

Ad talem Supplicam, si non in hoc, saltem in alio casu Simoniaco aliquando factam ipsemet legi, à Sac. Pœnitentiaria post repetitam ternam instantiam semper locô alicujus favórabilis responsi fuisse inscriptum Supplicæ; *dimttat*, intellige *Beneficium*. Igitur hîs stantibûs *

Additio V.

* Quæres I. Quidnam ulteriùs agendum, & quomodò pauperculo tali succurrendum sit? Resp. I. Quoad fructus jam perceptos, dummodò talis ipsummet Beneficium simoniacè acqui-

 situm

situm dimittat, posse adhuc succurri, formandô de novo aliquam Supplicam, in qua rogetur, ut saltem fructus ex dicto Beneficio perceptos retinere liceat: prout etiam sibi spem facere poterit vel condonationis absolutæ (quando Orator fuerit pauper) vel aliàs saltem alicujus compositionis, utì jam innuimus supra. Resp. II. Si hoc Beneficium simoniacè obtentum dimittat, & paupertate pressus supplicet, ut saltem habilitetur ad alia, pariter subinde impetrabit, prout ex nostro Navarro adjungo formulam concessionis sequentem.

Pro parte Sacerdotis Latoris præsentium Nobis oblata petitio continebat, quòd ipse aliàs à Sacra Pœnitentiaria absolutionem, & dispensationem super Irregularitate per eum contracta obtinuit, cum hoc tamen inter cætera . . . . ut ad quæcunque Beneficia Ecclesiastica in futurum obtinenda perpetuò remaneret inhabilis . . . . cùm autem dictus Lator hujusmodi inhabilitatem per aliquod tempus sustinuerit, & pressus sive propria, sive suorum paupertate, Beneficia recipere, licitè posse desideret, ideo pro suæ conscientiæ quiete cupit per Sedem Apostolicam secum desuper dispensari. Quare &c. Nos &c. Discretioni tuæ committimus, quatenus, si est ita, cum dicto Latore, audita priùs ejus Sacramentali Confessione, dummodò suffragentur sibi digni Pœnitentiæ fructus, & merita, salvîs alioquin remanentibûs omnibûs aliîs sibi in præ-

di-

dictis absolutione, & dispensatione impositis, quòd præmissis non obstantibus quæcunque Beneficia Ecclesiastica, sive cum cura, sive sine cura, quatenus illa ei aliàs canonicè conferantur, recipere, retinere, fructúsque recipere licitè valeat, misericorditer dispenses in Foro Conscientiæ &c. Datum &c.

Ubi Confessarius in Executione talis gratiæ ad tria advertat. *Primò*, an verificetur motivum, ob quod hæc gratia conceditur: quale motivum in allegato rescripto est *Paupertas*; posset tamen, si adsit, etiam alia gravis causa adduci. *Secundò* attendat ad merita, & fructus talis pœnitentis Simoniaci, utrùm nimirum à tempore delicti meliorem instituerit vitam. *Tertiò* notet, quòd, quamvìs in memorata formula pœnitens rehabilitetur ad quæcunque Beneficia cum, vel sine cura, id tamen non soleat fieri semper, sed aliquando ad simplicia tantùm, aliquando etiam ad alia, considerata qualitate delicti, tempore primæ obtentæ gratiæ, & meritîs pœnitentis. *

Additio VI.

* Quæres II. An post trinam jam denegationem Sac. Pœnitentiariæ nulla ampliùs spes in memorato casu supersit Titio retinendi per aliquam dispensationem ipsum Beneficium simoniacè anteà acquisitum ? Respondeo in simili casu vix ullam ampliùs superesse spem. Intereà tamen practicus quidam, & peritus Styli Curiæ Romanæ suasit, quatenus adhuc supplicetur,

sal-

ſaltem ut Oratori daretur certum aliquod tempus congruum ad hoc, ut, quatenus opus, Beneficium ſuum ſine ſcandalo, & ſalvâ propriâ verecundiâ dimittere valeat: ubi ſubinde concedi ſolet alius adhuc annus cum inſcriptione: *Dimittatur intra annum.* Tale temporis ſpatium, ſi infra illud ſupplicetur de novo, ſolet bis, vel ter ad ſecundum, & tertium annum prolongari perdurante gravi cauſa aliqua motiva, & tandem (uti Româ ſcripſit ille practicus) ſucceſſivè ad dies vitæ prolongabitur. Hoc ſi obtinuerit Simoniacus, felicem ſe poterit reputare. Intereà in ſimili caſu pro primo anno prorogationis emanavit Reſponſum à Sacra Pœnitentiaria ſequentis tenoris.

Sacra Pœnitentiaria tibi Confeſſario à Latore electo concedit facultatem, ipſum Latorem, quatenus, ſi eſt ita, audita priùs ejus Sacramentali Confeſſione, à quibusvis Sententiis, Cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, quas propter præmiſſa quomodolibet incurrit, Simoniæ labe, & exceſſibus hujusmodi auctoritate Apoſtolica abſolvendi, & cum eodem ſuper Irregularitate per eum ex violatione cenſurarum quomodolibet contracta ad ſuos Ordines licitè exercendos, eadem Auctoritate Apoſtolica diſpenſandi, ſibique fructus ex ipſo Beneficio malè perceptos, quatenus verè ſit pauper, ita ut illos reſtituere nequeat, mediante aliqua Eleemoſyna arbitriô ſuô taxanda, & in pauperes diſtribuenda condonandi,

di, injunctâ ei pro modo culpæ pœnitentiâ salutari, quódque intra annum sub pœna relabendi eo ipso in easdem censuras, ipsum Beneficium liberè dimittat, nec non culpabiles in præmissis, quantum potest, moneat, & inducat ad impetrandam à Sede Apostolica absolutionem, & aliîs injunctîs de Jure injungendîs. In Foro conscientiæ, & in Sacramentali Confessione tantùm, & non aliter, neque ullo alio modo. Ita quòd hujusmodi absolutio, dispensatio, & condonatio in foro judiciario nullatenus ei suffragentur. Datum Romæ in Sacra Pœnitentaria die 16. *Februarii Anno* 1725.

Additio VII.

* Quæres III. Quid practicè agendum Confessario à Beneficiato Simoniaco electo, ut tale Rescriptum proximè allegatum executioni mandet? Resp. Talis Confessarius, antequam ad executionem litterarum Apostolicarum procedat, I. Indaget, an crimen hoc Simoniæ sit adhuc occultum: est enim hæc conditio, sine qua non dispensaret Sacr. Pœnitentiaria. II. Utrùm motiva dispensandi in Supplica allegata sint vera: puta an Beneficiatus consideratîs considerandîs sit pauper, & num foret periculum diffamationis, si dimitteret Beneficium. III. Præsupposite Confessione Sacramentali huic Beneficiato Simoniaco pro modo culpæ Simoniæ, & exercitii Ordinum in censuris, per quod Irregularitatem contraxit, imponat pœnitentiam, & insuper in-

jun-

jungat ei, quòd in illo Rescripto additur, ut ante annum finitum, nisi interim novam prorogationem Romæ impetret, *Beneficium dimittat, & culpabiles in præmissis*, id est, complices, & comparticipes ejusdem delicti Simoniæ, quantum moraliter potest moneat, & inducat ad impetrandam à Sede Apostolica absolutionem. IV. Demum absolvat à censuris, ac peccatis, & dispenset in Irregularitate contracta, supposito, quòd hanc contraxerit, puta, si sciens Simoniaco huic contractui esse annexam Excommunicationem, nihilominus celebraverit. *

Additio VIII.

* Non inacceptum spero Lectori, si adhuc ex Decisionibus Casuum R. Patris Pichler novissimè editis sequentem decisionem, ordine 147. circa Dispensationem in puncto Simoniæ adjungam.

Duo eximiæ doctrinæ, & probitatis Sacerdotes, Henricus, & Wolfgangus solicitârunt sibi Beneficia Parochialia conferri, planè digni aliis competitoribus præferri: sed à quolibet seorsim ante Collationem exigebantur quingenti floreni sub prætextu privilegii à Sede Apostolica concessi. Tergiversabatur uterque initiô, sed, quia sine hac pensione actum se agere videbant, demum consenserunt, & persolutâ dictâ summâ in Parochialibus Beneficiis instituti sunt, quibus etiam summa cum laude præfuerunt per unum & alterum annum; interim tamen internos conscientiæ stimulos passi, & multùm anxii, utrùm non simoniacè fuerint promoti. Ambo ita-

itaque, ut hac tortura se liberarent, remedium quæsierunt, Wolfgangus quidem apud Episcopum, quia Episcopum in casu Simoniæ occultæ pro foro interno absolvendi à censuris, & dispensandi ad retinendum Beneficium simoniacè obtentum, facultate præditum esse cognitum habebat juxta probabilem Lessii, *L. 2. de J. & J. c. 35. dubit. 25. num. 140.* Henriquez *c. 36. de Excomm. l. 13.* Palao *de Simon. disp. 3. punct. ult. n. 4.* P. Krimer *l. 5. tit. de Simon. n. 594.* Panormit. *in c. Postulâstis. De Cleric. excomm. & c. ministrante*, & quorumdam aliorum sententiam, atque dispensationem absque ullo fere onere impetravit. Henricus autem, seu ignorans hujus sententiæ probabilitatem, seu eidem diffidens, sicut alii Auctores nolunt eam approbare, Romam recurrit ad S. Pœnitentiariam, quæ quidem absolutionem à censuris, & dispensationem ab Irregularitate quomodolibet contracta Confessario Henrici commisit pro foro interno, injunctâ ei pro modo culpæ pœnitentiâ salutarî, sed adjecta conditione, ac onere, *ut intra annum sub pœna relabendi eo ipso in easdem Censuras, Ecclesiam Parochialem liberè cum effectu dimittat, nec non fructus ex ea perceptos, prout de Jure, restituat.* Intereà nescio, qua via innotuit Henrico aliàs jam desuper non parum anxio, & cum tempore semper magis dubioso indultum Papale prætensum ignorari Romæ, ipse tamen omnia dissimulavit; id quod eò tutiùs & consultiùs fecit, quòd ipse post obtentam dispensationem à S. Pœnitentiaria intra annum dimiserit Beneficium Parochiale, uti jussus erat,

quam-

quamvìs ante dimissionem actualem per amicum sibi providerit de alia Parochia, quam etiam obtinuit, at exteriùs per viam permutationis, eò quòd coram Officio Ecclesiastico crimen suum occultum, & necessitatem resignandi aperire horruerit, interiùs tamen in ipso supplici libello pro obtinenda nova Parochia non expressit permutationem, sed sic scripsit; *Dimitto, & destituo possessam Parochiam liberrimè; quia tamen Parochus* (is erat, cum quo exteriùs permutare censebatur) *aliò abire cogitat, rogo demississimè, ut me ad illius Parochiam benignissimè admittere placeat non mutativè, sed intuitu meritorum meorum:* quæ verba, *intuitu meritorum*, posteà etiam inserta erant litteris Collationis. Quod autem fructuum restitutionem, quæ pariter injuncta fuit Henrico, attinet, illam necdum fecit, licèt jam tertius intereà à Dispensatione executioni data fluat annus: non quidem ex perversa intentione non restituendi, sed partim ne periculo manifestandi criminis commissi se exponeret, partim quia pecuniîs ad negotia necessariò, ùt putabat, applicandîs indigebat; firmiter tamen statuens non solùm Capitale, sed etiam annuos census instar alterius debitoris solvere suo tempore Ecclesiæ, ne huic ex dilatione lucrum cesset. Quæritur jam, an in hac facti specie nihil reperiatur ex parte utriusque Parochi, quod improbari queat? Respondeo I. Circa Parochum Wolfgangum, si bona fide ex probabili ratione credidit adfuisse ex parte Collatoris verum Privilegium seu Indultum Pontificium exigendi ex suis rationibus pecuniam &c.

potuis-

potuiſſe diſpenſari ab Epiſcopo; ſecùs autem multùm ſubſiſto etiam pro foro conſcientiæ; utì erui poteſt ex dictis præcedentibus *Additione III. verſ. Reſpondendô II.* Reſpondeo II. Circa Parochum Henricum, verificatîs omnibûs circumſtantiîs in facti ſpecie adductîs, nihil haberem in contrarium. *

DISTINCTIO II.

De Incompatibilitate, Renuntiatione, & Permutatione Beneficiorum.

QUÆSTIO I.

Quæ Beneficia ſint incompatibilia, vel compatibilia?

SUMMARIUM.

1. *Mala ex pluralitate Beneficiorum ſimul retentorum obvenientia.*
2. *Ea quandoque poſſunt abeſſe.*
   Et dantur Beneficia compatibilia.
3. *Incompatibilitas Beneficiorum ex duplici capite oritur.*
4. *Si unum ſufficit ad honeſtam ſuſtentationem, non licet plura habere.*
5. *Quod Beneficium cenſeatur ſufficiens ad congruam ſuſtentationem?*

6. *Beneficia de se compatibilia, quæ?*
7. *Beneficia simplicia ultra duo nequeunt haberi.*
8. *Alia Beneficia compatibilia recensentur.*
9. *Beneficia de se incompatibilia, quæ?*
10. *Beneficia uniformia sub eodem tecto, quæ?*
11. *Corollarium de duabus Capellaniis ejusdem Ecclesiæ.*
12. *Beneficium simplex potest adjungi alteri, tenues redditus habenti.*
    * *Similiter Dignitati, Personatui, vel Officio ex defectu decentis sustentationis potest adjungi Canonicatus in eadem Ecclesia.*

1. QUANTA mala oriri soleant in Ecclesia DEI, dum nonnulli plura obtinent Beneficia Ecclesiastica, paucis comprehendit Pontifex *c. Quia in tantum, de Præbend.* dicens: quòd *multitudo Præbendarum canonibus inimica, dissolutionis materiam & evagationis inducit, certúmque continet periculum animarum.* Eadem mala ampliùs deplorat Pontifex *in Extravag. Execrabilis, de Præb.* eò quòd execrabilis quorundam ambitio, & improbitas importuna, plura à Romanis Pontificibus non tam obtinere, quàm extorquere plerumque noscuntur Beneficia: adeò, ut (præter alia incommoda, quæ ibidem recensentur) multi alii litterati, probíque Viri à consecutione competentium Beneficiorum impediantur, cultus Divinus minuatur, hospitalitas in ipsis Beneficiis debita non servetur, atque Ecclesiarum detra-

detrahatur commodis & honori, quæ carentes Defensorum auxiliô in juribus suis, & libertatibus multipliciter collabuntur.

2. Quia verò talia incommoda atque inordinationes quandoque certîs concurrentibûs circumstantiîs abesse possunt, hinc non sequitur, universim illicitum esse, plura simul habere Beneficia. Quinimò eorum quædam esse compatibilia, satìs indicat textus *in c. Gratia, de Rescriptis in 6.* ibi: *Si talia sint Beneficia, quæ simul nequeant de jure teneri.* Et idem manifestè supponit Concilium Trident. *Sess. 7. cap. 4 de reform.* ibi: *Plura curata, aut aliàs incompatibilia Beneficia:* nam hujusmodi limitatio frustra apponeretur, nisi aliqua extarent Beneficia compatibilia. Hinc Quæstio remanet, unde oriatur, & quæ sit incompatibilitas Beneficiorum Ecclesiasticorum?

3. CONCL. I. Incompatibilitas Beneficiorum Ecclesiasticorum generatim ex duplici capite oritur; videlicet, si aut ipsa Beneficiorum institutio non permittat, ut plura ab eodem administrentur; aut si unum eorum ad honestam Beneficiarii sustentationem sufficiat. Ita communis, utì patebit ex dicendis. Et quidem, quantum attinet priorem partem, seu Beneficia de se incompatibilia, ex professo de ipsis dicetur *n. 9. & seqq.*

4. Quòd autem cessante justa dispensatione sit illicitum, plura Beneficia, licèt cæteroquin compatibilia, simul retinere, si unum ipsorum ad honestam Clerici sustentationem sufficiat, tenet Glossa communiter recepta *in c. Dudum.*

54. *vers. Retinere*, *De Elect.* ubi ait: *Nota, quòd, qui habet plura Beneficia, quorum alterum per se sufficeret, non potest sine mortali peccato retinere aliud.* Idem ad longum propugnat Abbas *in c. Extirpanda. §. Qui verò. num. 34. & seqq. de Præb.* & Layman *lib. 4. tr. 2. c. 8. num. 2.* citans plures alios. Desumitur hoc ex *c. Sanctorum dist. 70.* & *c. Conquerente. De Clericis non resid.* & *c. Cùm teneamur, de Præb.* cum concordantiis. Accedit Concilium Trid. *sess. 24. c. 17. de reform.* ibi: *Cùm Ecclesiasticus ordo pervertatur, quando unus plurium officia occupat Clericorum &c. Statuit, ut imposterum unum tantùm Beneficium Ecclesiasticum singulis conferatur: quod quidem, si ad vitam ejus, cui confertur, honestè sustentandam non sufficiat, liceat nihilominus aliud simplex sufficiens, dummodò utrumque personalem residentiam non requirat, eidem conferri:* & consequenter à sensu contrario, & quia exceptio firmat regulam in oppositum, quando unum Beneficium sufficit ad honestam Clerici sustentationem, alterum conferri, & retineri non potest. Confirmatur: quia repugnat rationi naturali, ut quis plura simul non necessaria Beneficia occupandô defraudet alios Clericos à consecutione competentium Præbendarum, detúrque ansa incommodis *num. 1.* enumeratis, nisi justa causa interveniente, atque accedente legitima dispensatione id cohonestetur.

5. Quæres autem, Quodnam Beneficium censeatur sufficiens ad congruam Beneficiarii sustentationem? Resp. Illud Beneficium censetur

 taliter

taliter ſufficiens, ex quo Clericus pro ſtatus ſui conditione, & ſe, & familiam ſuam honeſtè valet ſuſtentare. Adde cum Vallenſi *tit. de Conceſſ. Præb. §. 4. num. 10.* & aliis, parentes, fratres, & conſanguineos egentes, nam & hos poteſt Clericus ex redditibus Eccleſiaſticis honeſtè ſuſtentare, non autem augere, prout tum ex Can. 39. Apoſtolorum, tum ex Concilio Trid. *ſeſſ. 25. cap. 1. de reform.* deſumitur. Inſuper circa hoc Gloſſa *in c. Conquerente, verſ. Sufficientia, De Clericis non reſid.* obſervat, atque ex utroque Jure oſtendit, quòd oporteat, quantum ad propoſitum, conſiderare plura alia, utpote nobilitatem, ſcientiámque: quia tales Perſonæ ſunt amplioribûs redditibûs honorandæ. *c. De multa §. fin. de Præb.* Item, quòd etiam hoſpitalitas, ipſáque jura Epiſcopalia perſolvenda attendi debeant: nam Clerici & hoſpitalitatem tenere, & jura Epiſcopalia perſolvere, & inſuper congruam ſuæ perſonæ familiæque ſuſtentationem habere debent. *c. De Monachis, de Præb.* cum concordantiis. Et hinc, quodnam Beneficium dicatur ſufficiens ad congruam ſuſtentationem, arbitrio Judicis relinqui paulò plùs, vel minùs æſtimandum, conſideratîs conſiderandîs, qualitate ſcilicet perſonarum, locorum & temporum, reſolvit Barboſa *lib. 3. Juris Eccleſ. univerſ. c. 13. num. 183.* citans plures alios.

6. CONCL. II. *Beneficia de ſe compatibilia* ſunt ea, quæ vel ex Jure communi, vel ex Conſuetudine, Statuto, aut Fundatione ſimul obtineri, ac retineri poſſunt. Talia ſunt inprimis

Beneficia simplicia non requirentia personalem residentiam, vel quorum unum requirit residentiam, alterum verò non: nam in his faciliùs admittitur pluralitas, si ita necesse sit ad honestam Clerici sustentationem; prout colligitur ex Concilio Trid. *sess. 24. de ref. c. 17.*

7. Cæterùm Barbosa *loc. cit. num. 180. & 182.* refert, Sac. Cardinalium Congregationem declarâsse, quòd Episcopus non possit plura Beneficia simplicia ultra duo uni conferre, usque ad sufficientem ejus sustentationem, absque Apostolica dispensatione. Et si defactò conferat tertium, collatio illius sit quidem valida, attamen, quando istud est sufficiens pro congrua sustentatione Clerici, vacent ambo Beneficia priora, sin minùs, vacet primum. * Quinimò præsens Auctor in Jure Canonico *lib. 3. decret. tit. 5. num. 267. & seqq.* stante consuetudine legitimè præscripta admittit, quòd Episcopus plura simplicia Beneficia, quàm duo conferre possit absque vacatione ullius, si hæc duo ad sustentationem non sufficerent. *

8. Deinde Beneficia compatibilia censentur, quæ in diversis Ecclesiis sunt, & nullam, vel saltem non incompatibilem residentiam exigunt. Layman *cit. c. 8. n. 7.* & alii. Insuper Beneficia de se compatibilia in eadem Ecclesia dicuntur, quæ difformia sunt, v.g. Præpositura, & Canonicatus; qualia proinde, cùm utrisque simul satisfieri possit, etiam in simul (si ita necesse sit ad congruam Clerici sustentationem) retineri possunt: *arg. cap. 1. de Consuet. in 6.* Nisi alicujus Ecclesiæ speciale Statutum, vel Consuetudo repugnet.

9. CON-

9. CONCL. III. *Beneficia de ſe incompatibilia* (id eſt, abſtrahendô ab eo, quod unum eorum ad honeſtam Beneficiarii ſuſtentationem ſuffiçiat) ſunt ea, quorum quodlibet vel Jure naturali, vel Jure communi Eccleſiaſtico, aut ex Conſuetudine, Statuto, ſeu Fundatione continuam reſidentiam perſonalem poſtulat: ùt ſunt duo Epiſcopatus, duæ Abbatiæ, duo Parochiæ, duæ perpetuæ Vicariæ & cætera curata Beneficia. Item duæ Dignitates, Perſonatus, aut duo Officia perſonalem reſidentiam ambo requirentia. *arg. c. Ad hæc*, & *c. Præterea*, & *c. Cùm non ignores*, & *c. De multa*, *De præb.*

10. Similiter Beneficia uniformia ſub eodem tecto cenſentur incompatibilia: ut ſunt duo Canonicatus in eadem Eccleſia. Cæterùm per *Beneficia uniformia ſub eodem tecto* intelliguntur ea, quæ in eadem Eccleſia ad eundem finem eodem tempore adimplendum inſtituta ſunt, adeóque habent idem prorſus onus & officium eodem tempore perſolvendum: uti contingit in duobus Canonicatibus ejusdem Eccleſiæ.

11. Hinc infertur, quòd duæ Capellaniæ in duobus Altaribus ejusdem Eccleſiæ fundatæ cum onere, ut in uno Altari bis, in altero ter, diſtinctîs diebûs in eadem Eccleſiâ celebretur, non ſint Beneficia uniformia, ac proinde de ſe compatibilia. Quia, licèt uno nomine generali Capellaniæ appellentur, cùm tamen habeant diſtincta onera, ſeu officia in

diversis Altaribus peragenda, re ipsa non sunt uniformia, sed difformia Beneficia: quæ proinde eidem conferri, & (dummodò primum eorum ad honestam Clerici sustentationem non sufficiat, neque constitutio, aut consuetudo particularis repugnet) simul retineri possunt.

12. Unde & Concilium Trid. *sess. 24. c. 13.* de *reform.* statuit, quòd, si Canonicatus Ecclesiarum Cathedralium, aut Beneficia Parochialia, ob temporum injuriam redditus tam tenues habeant, ut non sufficiant sustentationi decenti pro dignitate, ac qualitate personæ, & loci, auctoritate Episcopi liceat adjungere simplex Beneficium, donec meliùs provisum fuerit.

Additio.

* Quinimò juxta præsentem Auctorem, accedente præsertim consuetudine, potest in eadem Ecclesia Dignitati, vel Officio superaddi Canonicatus: e. g. ut quis simul sit Præpositus, vel Scholasticus, aut Custos, & simul Canonicus; utì notat Glossa *in cap. 1. vers. Nisi unicum, de Consuet. in 6.* & Garzias apud præsentem Auctorem desuper affert unam declarationem Cardinalium in una Valentina, anno 1593. editam, talémque consuetudinem permittentem. Videatur in Jure Canonico *lib. 3. decret. titul. 5. num. 210.* *

QUÆ-

QUÆSTIO II.

Quæ ſint pœnæ recipientium plura Beneficia incompatibilia abſque Diſpenſatione?

SUMMARIUM.

13. *Illicitum eſt plura ſimul obtinere Beneficia incompatibilia.*
14. *Citra diſpenſationem Pontificiam.*
15. *Triplex cauſa diſpenſandi in pluralitate Beneficiorum.*
16. I. *Neceſſitas Eccleſiæ.*
17. II. *Utilitas Eccleſiæ.*
18. III. *Evidens meritorum prærogativa.*
19. *Plura incompatibilia Beneficia recipiens ipſo jure privatus eſt priori.*
20. *Intellige defactò.*
21. *Et poſt receptum, ſeu poſſeſſionem ſecundi.*
22. *Fallit, ſi quis fructus ſecundi Beneficii necdum percipiat.*
23. *Dicta privatio defactò incurritur ipſo jure.*
24. *Et quomodô intelligenda?*
25. *Solvitur notabilis inſtantia.*
26. *Quid, ſi quis primum cum ſecundo retinere contenderet?*
27. *In quibus caſibus plura ſimul Beneficia haberi poſſunt?*

13. CONCL. I. Quandocunque vel alterum Beneficium sufficit ad honestam Clerici sustentationem, vel ipsamet Beneficia de se sunt incompatibilia, illicitum est, sicque peccaminosum, plura simul obtinere citra dispensationem Pontificiam. Ita communis. Et quidem, quantum ad primum membrum attinet, patet illud ex *c. Ad hæc. de Præbend.* ibi: *Illud est omni rationi contrarium, ut unus Clericus in una, vel diversis Ecclesiis plures Dignitates, vel Personatus obtineat &c.* Huc accedunt textus, & mala, ex pluralitate Beneficiorum provenientia, de quibus *n.* 1.

14. Altera pars, loquens de dispensatione Pontificia, ex eo probatur: quia habere plura Beneficia non est intrinsecè malum, sicuti mentiri, blasphemare &c. sed quamvìs habeat quandam mali speciem, ea tamen concurrentibûs certîs causîs cohonestari potest.

15. Porrò ejusmodi justa causa dispensandi in pluralitate Beneficiorum triplex à Doctoribus recenseri solet; videlicet necessitas Ecclesiæ, utilitas Ecclesiæ, & evidens meritorum prærogativa. *arg. c. Tali. 1. q. 7.* ibi: *Nisi fortè eos aut maxima Ecclesiæ utilitas, vel necessitas postulet, vel evidens meritorum prærogativa commendet.*

16. Et quidem ob necessitatem Ecclesiæ possunt quandoque plura beneficia, etiam ultra congruam Clerici sustentationem conferri, si desint alii idonei Ministri, utputa in locis Hæretico-

reticorum, in quibus eſt defectus Clericorum.

17. Deinde ob utilitatem Eccleſiæ id accidere poteſt, quando unus ſolus, licèt abſens, magìs putatur Eccleſiæ profuturus ſua auctoritate, potentia, doctrina & prudentia, quàm alius præſens, vel plures alii: qua de cauſa filiis Principum conferuntur interdum plures Epiſcopatus, etiam ante ætatem, ut Eccleſiæ contra Hæreticos potentiùs defendantur. Pirhing *titul. de Præb. num. 191.* & alii.

18. Tandem de evidenti meritorum prærogativa habetur textus clarus *c. de multa. §. fin. de præb.* ibi: *Nullus plures Dignitates, aut Perſonatus habere præſumat, etiamſi curam non habeant animarum. Circa ſublimes tamen, & litteratas perſonas, quæ majoribùs Beneficiìs ſunt honorandæ, cùm ratio poſtulaverit, per Sedem Apoſtolicam poterit diſpenſari.*

19. CONCL. II. Quicunque defactò plura incompatibilia Beneficia, ſive curata, ſive aliàs incompatibilia ſimul recipere, ac retinere præſumpſerit, per receptionem ſecundi mox priorî Beneficiô eſt ipſo jure privatus, & is, ad quem ſpectat prioris collatio, liberè illud confert, ſtatim atque inſtitutus ſecundum recepit. Ita habetur *cit. cap. de Multa, de præb.* juncta *Extravag. Execrabilis. §. Quî verò eod.* Accedit Concilium Trid. *ſeſſ. 7. de ref. c. 4.* quod prædicta Jura innovavit, & (cùm illa loquerentur duntaxat

taxat de Dignitatibus, Personatibus, seu Officiis, aut aliis Beneficiis curam animarum habentibus annexam) ad alia Beneficia, etiam quomodolibet incompatibilia extendit; prout notat Fagnanus *in cit. c. de multa. n. 3.* allegans decisionem Rotæ, Garziam affirmantem ita esse indubitanter tenendum, & alios.

20. Dicitur notanter in Conclusione, *Quicunque defactò:* quia sermo est de tempore moderno post Concilium Tridentinum; nam antehac variæ successivè emanârunt Constitutiones Pontificiæ, ùt videre est. *c. Referente, de præb.* & *c. Quia nonnulli, de Cleric. non resid.* & *cit. c. De multa:* atque *Extrav. Execrabilis.* Verùm moderno tempore post Concilium Trid. procedit Conclusio, adeò ut hujus Decretum Fagnanus *loc. cit. n. 5.* ex quadam Cardinalium declaratione extendat ad plura Beneficia simplicia, si personalem residentiam requirant, aut primum ad congruam Clerici sustentationem sit sufficiens: nam & talia secundùm Canones sunt incompatibilia.

21. Additur verò, *per receptionem secundi:* siquidem sola assecuratio de altero Beneficio consequendo non sufficit ad inducendam dictam pœnam privationis, sed requiritur actualis receptio, atque possessio secundi Beneficii: hoc enim importatur per ly *receptionem*, id est corporalem adeptionem, ùt explicat cit. Fagnanus *n. 9.* & tenet Glossa *in c. de multa, de Præb.* Accedit ratio: quia in Jure *verba accipienda sunt cum effectu, c. Relatum de Cler. non resid.* & alibi.

22. Quin-

22. Quinimò ob hanc rationem similiter non censetur vacare primum Beneficium per adeptionem secundi Beneficii, cujus fructus ex causa etiamnum alius percipit; prout clarè decisum habetur c. *Si tibi concesso, de præb. in 6.* Rationem hujus ulteriorem dat Glossa *ibidem, vers. Vacare*, puia talis non est adeptus plenè, licèt enim Beneficium habeat, fructus tamen non habet: & alioquin talis cogeretur mendicare, cùm fructus ex secundo Beneficio non haberet, primô autem privatus existeret.

23. Dicitur ulteriùs in Conclusione, *priori Beneficiô est ipso jure privatus*, siquidem, ut hæc privatio modernîs temporibûs incurratur, non ampliùs opus est sententia Judicis eam infligentis, ùt olim c. *Quia nonnulli de Cleric. non resid.* sed defactò inducitur ipso jure; prout liquet ex *cit. c. de multa de Præb.* junctô Conciliô Trident. *Sess. 7. de reform. c. 4.*

24. Cæterùm hæc Beneficii privatio intelligenda est quoad titulum, seu jus illud retinendi, non quoad possessionem: nam possessione Beneficii ejusmodi Clericus privari non potest, nisi causa cognita; prout desumitur ex *cap. Licèt Episcopus, de Præb. in 6.*

25. Si dicas. Privatio Beneficii, & ipsum Beneficium nequeunt simul stare, cùm privativè opponantur; ergo, si Clericus ille ipso jure privatus est Beneficiô, repugnat, quòd adhuc ejus possessionem retineat. Resp. distinguen-

guendô antecedens: privatio Beneficii quoad titulum & possessionem simul nequit stare cum Beneficio, conceditur: privatio Beneficii quoad titulum duntaxat nequit stare cum Beneficio, seu Possessione ejus, negatur antecedens, & consequentia. Nam, ùt notat Lessius *lib.* 2. *de Just. & Jur. c.* 29. *num.* 64. leges illæ, quibus additur, quòd delinquens ipso facto sit privatus officiô & beneficiô, privant titulô, seu jure ad Beneficium, quatenus ipso facto amittit jus ad illud, nondum autem ejus possessione, nisi post sententiam Judicis.

26. CONCL. III. Insuper, si quis priùs Beneficium unà cum secundo fortè retinere contenderit, etiam secundô privatus existit. Ita habetur *cit. c. de multa*, junctô Conciliô Trident. *Sess.* 7. *cap.* 4. *de reform.* & tradit Fagnanus *cit. c. de multa num.* 6. & 8. dicens, hanc pœnam ipso jure incurri. Ubi ulteriùs addit, quamvìs Glossa super illam dictionem, *contenderit*, afferat, ad hoc, ut quis secundô etiam Beneficiô ipso facto privatus existat, requiri, quòd quis utrumque in Jure contentiosè retinere voluerit usque ad litis contestationem: contrariam tamen aliorum sententiam, qui volunt ex sola retentione primi Beneficii cum secundo jam induci dictam privationem utriusque Beneficii, etiamsi, quando quis incipit conveniri, velit priùs dimittere, esse tenendam; eò præsertim, quia Concilium Tridentin. *loc. cit.* hanc pœnam jure

jure ipſo imponit illi, qui ejusmodi Beneficia incompatibilia *recipere, & ſimul retinere præſumpſerit.*

27. Quæres. An in nullo prorſus caſu poſſit quis ſimul habere plura Beneficia? Reſp. Hoc in nonnullis caſibus accidere poſſe. Et primò quidem per legitimam diſpenſationem, de qua ſuperiùs *num.* 15. & *ſeqq.* Deinde id accidit ſine diſpenſatione, quoties ipſa Beneficia non ſunt incompatibilia, prout fit in Beneficiis ſimplicibus, quorum ſingula ad honeſtam ſuſtentationem Clerici non ſufficiunt. Tertiò, ſi Eccleſia Cathedralis, vel Parochialis, aut Dignitas ob tenuitatem fructuum non ſufficiat congruæ ſuſtentationi Rectoris ſui, poteſt ſimul cum ea uniri, vel obtineri Beneficium ſimplex non requirens reſidentiam, juxta Concilium Trid. *Seſſ.* 24. *de reform. cap.* 15. & 17. Inſuper ob eandem Eccleſiarum paupertatem poſſunt Epiſcopi, tanquam Sedis Apoſtolicæ Delegati, uniones perpetuas Beneficiorum facere, & iſta poſtmodum ſimul ab eodem poſſideri, prout conceſſit idem Tridentinum *Seſſ* 21. *de reform. cap.* 5. ubi ſequentia leguntur formalia: *Poſſint Epiſcopi: etiam tanquam Apoſtolicæ Sedis Delegati juxta formam juris, ſine tamen præjudicio obtinentium, facere uniones perpetuas quarumcunque Eccleſiarum Parochialium, & Baptiſmalium, & aliorum Beneficiorum curatorum, vel non curatorum cum curatis propter earum paupertatem:* ubi in ſimili caſu e. g. hæ Parochiæ ad invicem unitæ cenſerentur non ampliùs duæ, ſed unica Parochia, ſicque nec Epiſcopus conferre duo

Bene-

Beneficia incompatibilia propriè loquendô. Tandem ob præfatam causam quandoque Dignitati, vel Canonicatui accessoriè annexa est Ecclesia Parochialis, quæ per idoneum Vicarium administrari, ac simul cum Canonicatu retineri potest; *text. clar. c. Extirpandæ. §. Qui verò, de Præb.* De hoc fusiùs *lib. 3. decr. tit. 12. §. 3.*

QUÆSTIO III.

Quid, & quotuplex sit Renuntiatio Beneficiorum, & ex quibus causis fieri possit?

SUMMARIUM.

28. *Renunciatio Beneficii, quid?*
29. *Non valet, nisi fiat coram legitimo Superiore.*
30. *Quilibet potest suo juri renuntiare, quomodò?*
   * *Beneficiatus ingressurus aliquam Religionem qualiter teneatur renuntiare suo Beneficio? Addit. I.*
   * *An ad renuntiationem, & quando requiratur consensus Patroni, si Beneficium fuerit Patronatum &c. Add. II.*
31. *Renuntiatio Beneficii tacita,*
32. *Et expressa,*
33. *Renuntiatio pura & conditionalis, quæ?*

34. *Ad*

34. *Ad renunciationem requiritur justa causa.*
35. *Sex causæ resignandi Episcopatum.*
36. *Aliæ pro Renuntiatione Beneficiorum.*
* *De Renuntiante, qui tamen intra 20. dies à sua resignatione moritur.*

28. CONCL. I. *Renuntiatio* est spontanea Beneficii Ecclesiastici dimissio, facta coram legitimo Superiore id acceptante. Ita in re communis.

29. Dicitur, *facta coram legitimo Superiore:* siquidem Beneficia Ecclesiastica non nisi in manibus Ordinarii, hoc est, ipsius auctoritate interveniente resignari debent *c. Si quis verò*, & *c. Si quis Presbyt. 7. q. 1.* Et aliter facta resignatione non est valida; atque dimittens Beneficium sine licentia sui Prælati potest compelli ad illud reassumendum, etiam per Censuras Ecclesiasticas *c. non oportet. qu. 1.* & *c. Admonet, de Renunt.* cum concordantiis.

30. Nec dicas. Quilibet potest suo juri renuntiare. c. *Si diligenti, de Foro compet.* ergo & Beneficiarius Beneficio, etiam sine licentia sui Superioris. Negatur enim consequentia: nam regula illa est intelligenda, dummodò id fiat sine præjudicio alterius, atqui post acceptationem Beneficii, & confirmationem manet Clericus Ecclesiæ suæ alligatus, quæ pateretur detrimentum, si quilibet ipsorum pro libitu ei renuntiare, & veniente lupo, id est, instante tribulatione, instar Mercenarii aufugere, ovésque sibi concreditas relinquere valeret.

Additio I.

* Nec inſtes. Poteſt Beneficiatus abſque impetrata licentia Ordinarii ingredi aliquam Religionem à S. Sede Apoſtolica approbatam: ergo etiam poterit abſque dicta licentia renuntiare ſuo Beneficio. Reſpondeo enim, inprimis antecedens non eſſe verum, in caſu, quo ingreſſurus Religionem foret Epiſcopus, qui nequit ſuam ſponſam deſerere, etiam ſub ſpe melióris vitæ ſine conſenſu Papæ juxta *cap. 10. de Renuntiatione.* Deinde etſi quoad inferiores Beneficiatos reſpectu ingreſſus in aliquam ſacram Religionem non requiratur, ut adhibeatur conſenſus actualis Ordinarii; cùm talis ingreſſus etiam contradicente Epiſcopo fieri queat juxta clarum textum Juris c. *Duæ ſunt. 19. q. 2.* conſulitur tamen (quinimò à pluribus Doctoribus exigitur) ut hæc licentia (quamvìs ejus obtentio non ſit neceſſaria) ſaltem petatur ob debitam erga Ordinarium reverentiam ante ingreſſum, ſimúlque humiliter ſupplicetur pro concedendo tempore Novitiatûs idoneo, qui Beneficium interim adminiſtret.

Reſp. II. Negandô conſequentiam & paritatem. Diſparitas principalis eſt; quia Jus Canonicum in primo caſu id expreſsè concedit, in puncto autem renuntiationis expreſsè denegat. Accedit, quòd per ingreſſum in Religionem non æquè ac per renuntiationem relinquat aliquis ex toto Beneficium, ſed ſibi adhuc uſque ad Profeſſionem jus reſervat regrediendi, ſi

ſi ex Novitatu egrederetur. Videatur de hoc fuſiùs Jus Canonicum *lib. 1. decret' tit. 9. num. 21. & ſeqq.* *

Additio II.

* Porrò pergendô iterum de Renuntiatione, ſi Beneficium aliquod fuerit patronatum, vel electivum, etiamſi tale liberè ac ſimpliciter poſſit reſignari in manus Superioris; nequit tamen id fieri titulô permutationis, vel in favorem tertii abſque Patronorum, vel Eligentium conſenſu; aliàs enim, niſi prædicti velint ſponte ratificare, poſſent ob præjudicium ſibi factum agere ad irritandam reſignationem, de quo vid. in Jure Can. *lib.* 1. *titul.* 9. *num.* 61. & 62. *

31. CONCL. II. Renuntiatio Beneficii Eccleſiaſtici alia eſt tacita, alia expreſſa. Ita communis ac patet inductione. Et quidem *Renuntiatio tacita* dicitur ea, quæ fit facto aliquo reſignationem ſignificante, vel ex diſpoſitione Juris eam importante. Nam, qui facit id, quo poſito ex ipſius Juris conſtitutione Beneficium amittitur, ſeu retineri nequit, eidem tacitè, ſeu ipſo facto renuntiare cenſetur. Sic fit, dum Beneficiarius in Minoribus conſtitutus contrahit Matrimonium: quia tunc Beneficium Eccleſiaſticum ipſo jure vacat *argum. cap.* 1. & 2. *de Cler. conjug.* Idem dicendum de eo, qui Religionem ſolemniter profeſſus eſt: c. *Beneficium de Regularibus in 6.* & hujusmodi,

32. *Renuntiatio expressa* Beneficii Ecclesiastici illa est: quæ fit verbîs expressîs, aut scriptîs, voluntatem renuntiandi apertè declarantibûs coram legitimo Superiore eam acceptante: post quam acceptationem non ampliùs datur locus pœnitentiæ, sed potest Resignans etiam invitus compelli ad dimittendam possessionem Beneficii juxta *cap.* 12. *de Renuntiatione.* Cæterùm

33. Renuntiatio expressa subdividitur in puram, seu simplicem, & absolutam, & in conditionalem. *Renuntiatio pura* seu *absoluta* est, quæ fit sine adjectione ullius conditionis, modi, vel pacti. *Conditionalis* verò, quæ fit sub certa conditione, pacto, vel modo: ùt si fiat Renuntiatio Beneficii ex causa permutationis, vel si quis illud resignet in favorem tertii, puta, ut Beneficium conferatur Cajo consanguineo suo, & non aliter intendat resignare; quod appellant *Resignare in favorem tertii*, seu sub clausula, *Non aliter.* Insuper Renuntiatio conditionalis censetur ea, in qua resignans reservat sibi fructus vel pensionem ex Beneficio: de quibus singillatim in progressu.

34. CONCL. III. Ad Renuntiationem Beneficii requiritur justa, & legitima causa; alioquin superior eam admittere non tenetur, neque debet. Ita communis. Ratio est: quia, si quilibet pro suo arbitratu posset Beneficium relinquere, talis libertas in maximum Ecclesiæ detrimentum cederet aufugientibûs passim per Renuntiationem Pastoribûs, si viderent lupum venientem seu tribulationem instantem.

35. CON-

35. CONCL. IV. Sex ſunt cauſæ, ob quas Epiſcopus poſt ſui confirmationem poteſt petere, & Papa ſolet concedere licentiam cedendi, ſeu reſignandi Epiſcopatum. Patet hoc ex c. *Niſi cum pridem de renunt.* ubi ſequentes ſex cauſæ enumerantur. I. *Conſcientia criminis:* non quidem cujuscunque, ſed illius duntaxat, quod poſt actam pœnitentiam impedit executionem Officii. II. *Imbecillitas corporis* per quam quis impotens redditur ad exequendum Officium Paſtorale. III. *Defectus ſcientiæ*, etiam competentis. IV. *Malitia plebis*, ob quam interdum cogitur Prælatus ab ipſius regimine declinare. V. *Grave ſcandalum*, quod aliter ſedari non poteſt. VI. *Irregularitas perſonæ;* de quibus verſiculi ibidem in Summario allegati:

Debilis, ignarus, malè conſcius, irregularis,
Quem mala plebs odit, dans ſcandala: cedere poſſit.

36. CONCL. V. Renuntiationes Beneficiorum inferiorum ſolent admitti tum ex prædictis, tum etiam aliis levioribus cauſis. Ita Pirhing *tit. de Renunt. num. 54.* poſt Azorium, & alios. Sic in Curia Romana ſolet defactò admitti renuntiatio Beneficii inferioris, præſertim ſimplicis, quando reſignans multo tempore ſervivit in Eccleſia; vel quando is reſignat, ut Beneficium dimiſſum alteri conferatur, in cujus gratiam illud Clericus dimittit; dummodò

dò in Sacris constituto, & resignanti aliunde sit provisum, unde honestè sese alere possit. Concordat Bulla S. Pii V. quæ incipit: *Quanta Ecclesiæ* (& habetur *tom. 2. Bullarii Romani constitut. 58. dicti Pont. f.*) in qua plures causæ, ob quas inferiores Beneficiarii resignare valeant, referuntur, veluti si resignantes sint seniô confecti, valetudinarii, aut corpore impediti, vitiati; seu quia eos ad aliud beneficium contigerit promoveri; vel si sint Religionem ingressuri, aut Matrimonium contracturi, si statim posteà id re ipsâ exequantur; quíque ob capitales inimicitias nequeunt, vel non audent in loco Beneficii residere securi: dummodò resignaturis, & sacro Ordini mancipatis aliunde sit provisum, quo possint commodè sustentari.

Additio.

* Quæres. An resignatio habeat suum vigorem, si Parochus, vel alius Beneficiatus ægrotus ob continuas suas infirmitates resignet, suppliciter proponens aliud idoneum subjectum: intereà tamen intra viginti dies, à die resignationis à legitimo Superiore acceptatæ numerandas, morte abripiatur? Resp. Resignationem similem, ac Collationem Beneficii postmodum titulo resignationis factam esse penitus nullam, ac si non fuisset, ipsúmque tale Beneficium censeri vacare per obitum. Ita expressè habetur in Regulis Cancellariæ *Regula, De viginti. tempore Innocentii XII. ac Clementis XI.* apud Reiffen-

ſtuel ordine 19. Atque Cochier in dictamRegulam ſcribens *num. 15. verſ. Itaque fruſtra.* Inſuper addit contra Rebuffum, eandem procedere etiam quoad illos, qui dum actu reſignârunt, adhuc fuerant ſani; poſteà tamen intra hos 20. dies caſu quodam, aut ſuperveniente inopinato morbo vitam ſuam clauſerunt; ubi adducitur pro hac ſententia à P. Reiffenſtuel *lib. 1. tit. 9. num. 71.* Rota Romana, dicitúrque ibidem, ita declarâſſe Clementem VII. Cæterùm ex eodem Auctore *lib. 3. decret. tit. 5. §. 16. & 17.* & ex dictis *tract. 2. diſt. 1. num. 21.* nota, quòd Regulæ Cancellariæ nil aliud ſint, quàm quædam Conſtitutiones, quas ſinguli Pontifices ad initium regiminis circa cauſas Beneficiales, & Judiciales facere, vel ſaltem à prædeceſſoribus factas innovare, augere, vel minuere ſolent, prout in Domino videbitur. Et, licèt in his partibus concordata Germaniæ Regulis Cancellariæ in multis derogent, non tamen in omnibus: in ſpecie non derogant eadem Regulæ *de viginti:* utì ſingulariter advertit Reiffenſtuel *lib. 3. tit. 5. §. 19. num. 540.* *

QUÆSTIO IV.

An ſit licita Reſignatio Beneficii in favorem tertii, vel reſervata annua Penſione?

SUMMARIUM.

37. *Reſignatio in favorem tertii, an ſit licita?*

38. *Quid, si quis simpliciter resignet, & certam personam solùm recommendet?*

39. *An tunc Episcopus teneatur, vel possit huic conferre?*

40. *Resignare Beneficium reservata pensione, an liceat?*

41. *Pensio, quid?*

42. *Id Regulariter illicitum.*

43. *Tamen ex justa causa potest Episcopus constituere pensionem in Beneficio, & resignans pro ea sibi constituenda supplicare,*

* *Vel præcipuè aliquam amicabilem compositionem cum altero instituere, & quomodò? Addit.* I.

* *Qualis pensio possit ab Episcopo resignanti designari? Addit.* II.

37. CONCL. I. Resignationes in favorem tertii, seu cum clausula, *Non aliter*, ob speciem Simoniæ, quam habent, juxta Stylum Curiæ non possunt fieri, nisi in manus Summi Pontificis. Ita Lessius *lib. 2. de Just. & Jur. c. 35. dubit. 14.* post Navarrum, Rebuffum, & alios, ac sequitur Engel *tit. de Renuntiat. num. 8.* citans communem omnium doctrinam, & in praxi observatam. Ratio est: quia Resignationes Beneficiorum in favorem tertii speciem quamdam præ se ferunt hæreditariæ successionis, quam sacri Canones semper detestantur, volentes, ut Beneficia Ecclesiastica secundùm merita personarum, & qui-

quidem dignioribus, conferantur. Accedit, quòd ejusmodi Resignatio cum clausula, *Non aliter*, si fiat in manus Episcopi, aut alterius Papa inferioris, vel contineat Simoniam Juris Ecclesiastici, ùt multi volunt, vel saltem speciem talis Simoniæ. *Cùm in spiritualibus omnis pactio, omnísque conventio debeat omnino cessare. cap. ult. de pactis*, junctô c. *Quæsitum de rerum permut.* ibi: *Pactio præmissa circa spiritualia, vel connexa spiritualibus labem semper continet Simoniæ.*

38. CONCL. II. Si quis tamen simpliciter resignet, & per modum recommendationis potiùs, quàm rigorosæ obligationis Episcopo certam aliquam personam nominet, non est jure prohibitum, quin Episcopus possit personæ recommendatæ, si ea cæteroquin idonea fuerit, ejúsque qualitas mereatur, Beneficium illud conferre. Ita Zoesius *tit. de Simonia num. 72.* Covarruvias *lib. 1. var. resol. cap. 5. num. 5.* & Engel *loc. cit. num. 8.* Idque desumitur ex *c. Cùm universorum, de Rerum permut.* & *c. Ex parte N. 12. de Offic. Jud. deleg.* ubi similes Resignationes leguntur, nec tamen ex hoc capite reprobantur, quamvìs ex aliis rationibus non tenuerint.

39. Notandum tamen cum citatis Auctoribus, quòd facta ejusmodi Resignatione purè ac simpliciter in manus Episcopi, haud obstante, quòd preces pro aliquo oblatæ fuerint, Episcopus non sit adstrictus, ut huic conferat Be-

neficium, neque injuriam faciat nominato, ſi alteri conferat. Ratio eſt: quia, cùm Renuntiatio in favorem tertii ſit Jure prohibita; ſimúlque Reſignatio Beneficii debeat fieri purè, hoc ipſo non poteſt illi nominato jus quodpiam fuiſſe acquiſitum (nam ſola precum interpoſitio tale jus non tribuit) & conſequenter neque injuria per denegatam collationem eidem irrogabitur. Attamen non peccabit Epiſcopus, ſi conferat Beneficium nominato, pro quo preces ſunt oblatæ, dummodò aliud Canonicum impedimentum non obſtet, & perſonæ qualitas id mereatur, ùt dictum *n. præc.*

40. CONCL. III. Reſignare Beneficium Eccleſiaſticum reſervata annua penſione, coram Epiſcopo, vel alio Collatore Papa inferiore, regulariter loquendô non licet. Ita communis.

41. Ubi notandum, quòd per *penſionem* in propoſito intelligatur jus percipiendi partem fructuum ex Beneficio alieno, auctoritate Superioris cuipiam juſta de cauſa conſtitutum: ùt ſi auctoritate Epiſcopi aſſignetur Parocho, ob ſenectutem v. g. reſignanti, certa pars redditum illius Beneficii, ab ejus Succeſſore ipſi perſolvendorum ad honeſtam vitæ ſuæ ſuſtentationem. Hoc prænotato,

42. Concluſio probatur ex eo: quia beneficia Eccleſiaſtica ſunt conferenda ſine diminutione, id eſt, ſine novi oneris impoſitione, aut aliqua fructuum detractione; prout habetur

tur toto Titulo, *Ut Beneficia Eccleſiaſtica ſine diminutione conferantur:* atqui hoc non fit, quando conſtituitur cuipiam penſio in Beneficio; ergo.

43. Additur in Concluſione, *regulariter loquendò*: nam ex juſta & rationabili cauſa poteſt non ſolùm Summus Pontifex, ſed etiam Epiſcopus penſionem in Beneficio conſtituere: utputa quia reſignans eſt ætate decrepitus, vel infirmus, ùt ſic ex penſione habeat, unde honeſtè ſuſtentetur, vel quando pro bono pacis fit reſignatio Beneficii litigioſi, & hujusmodi. Barboſa *part. 3. de Offic. & Pot. Epiſc. allegat. 85. num. 3.* Engel *tit. de Renuntiat. num 10.* & alii. Hoc ipſum deſumitur ex *c. Niſi eſſent de Præb.* ubi legitur quædam proviſio, ſeu penſio quadraginta librarum, reſignanti pro bono pacis per Judices facta, & per Papam tolerata; ergo pariter nihil obſtat, quin purè ac ſimpliciter reſignanti Epiſcopus ex ejusmodi juſta cauſa poſſit penſionem aliquam conſtituere. Quinimò pro ea ſibi conſtituenda poteſt ipſemet reſignans, ut ſecurior ſit, Epiſcopo ante Reſignationem ſupplicare *arg. c. Tua nos, de Simonia* ibi; *Rogans humiliter.*

Additio I.

* Inſuper juxta præſentem Auctorem & plures alios à ſe *lib. 3. decret. tit. 12. n. 105.* citatos poſſunt præviè ipſimet & adinvicem Reſignans, & Reſignatarius futurus ſuper penſione danda amicabiliter inter ſe tractare, non quidem ac

ſi

si vellent, ac intenderent absolutè, & vî alicujus pacti per se ipsos hanc pensionem, ejúsque quantitatem concludere; sed quasi sub conditione relata in consensum Episcopi, in cujus manibus beneficium liberè debet resignari, suppliciter quidem rogandô pro pensione resignanti constituenda; simul tamen sese ejusdem dispositioni finaliter omnino submittendô: nam omne pactum prævium circa Beneficia foret illicitum atque prohibitum Jure Canonico; in quo juxta Capitulum *Nisi essent. 21. de Præbendis*, pensionem quadraginta Librarum, ad dies gravati Prioris alteri pro bono pacis constitutam non aliter Papa toleravit, nisi quia NB. *non ex pactione partium, sed ex jussione Judicum* debebat exhiberi. Videatur Reiffenstuel *loc. cit. num. 98.* *

Additio II.

* Quæres. Qualem pensionem possit Episcopus Beneficiato liberè, & ex justa causa Resignanti designare? Resp. I. Episcopus potest liberè & ex justa causa Resignanti talem designare moderatam pensionem, quæ duret usque ad mortem novi Beneficiati. Ita communis cum præsenti Auctore *lib. 3. decret. tit. 12. num. 89.* testatúrque Gonzalez apud eundem, ita sæpiùs fuisse decisum à Rota, atque deducitur ex *cap. 21. de Præbendis:* ubi similis pensio imposita admittitur. Resp. II. Utrùm Episcopus possit etiam Resignanti designare talem pensionem, quæ duret usque ad mortem ipsius

ipsius Resignantis, ita ut ad eadem non solùm novus Beneficiatus, sed etiam, ipso mortuo, Successor illius dare obligetur, usque dum ipsemet primus Resignans vitâ fungatur, inter Doctores controvertitur; ubi præsens Auctor *loc. cit. num. 91.* cum Fagnano, & aliis probabiliùs negat, id fieri posse ab Episcopo insistendô puncto juris; quia hanc potestatem Summus Pontifex neque concedit suis Judicibus delegatis juxta *cap. Nisi essent. 21. de Præbendis*, addens sequentem rationem, *ne fortè circa proventus aliqua videatur facta sectio &c.* quæ ratio utique pugnat æquè quoad Episcopum, quàm quoad Judices delegatos? Dixi notanter *insistendô puncto Juris*: nam vî consuetudinis saltem posse ab Episcopo etiam talem pensionem designari, ait cum pluribus à se citatis Schmalzgrueber *lib. 3. decret. tit. 12. n. 8.* *

QUÆSTIO V.

An, & quomodò possit fieri permutatio Beneficiorum Ecclesiasticorum?

SUMMARIUM.

44. *Permutatio Beneficiorum propria auctoritate fieri nequit.*
45. *Secùs, accedente auctoritate Superioris.*
46. *Solvitur instantia.*
* *Additur aliquod notandum pro permutantibus.*

47. *For*

47. *Forma & modus permutandi Beneficia, qualis?*
48. *In permutatione Beneficiorum, an pro habente pinguiores proventus possit suppleri pretium?*
49. *Affirmant aliqui.*
50. *Opposita sententia est probabilior, ac meritò tenenda.*
51. *Nequeunt permutari proventus sine Beneficiò.*
52. *Solvuntur rationes prioris sententiæ.*
53. *Potest tunc Episcopus pensionem constituere in pinguiori Beneficio.*

44. CONCL. I. Etsi illicita sit, quin etiam accedente pactione Simoniaca, permutatio Beneficiorum Ecclesiasticorum privata auctoritate facta; atque insuper Beneficia Ecclesiastica perdant, qui ea propria auctoritate commutant: nihilominus licita est resignatio Beneficiorum causa permutationis inter personas Ecclesiasticas idoneas, auctoritate legitimi Superioris interveniente. Ita certa, & communis, paténtque singula ex diversis textibus Juris. Et quidem prima pars habetur *c. Quæsitum, de Rerum permutat.* ibi: *Generaliter teneas, quòd commutationes præbendarum de jure fieri non possunt, præsertim pactione præmissa, quæ circa spiritualia, vel connexa spiritualibus labem semper continet Simoniæ*, cum concordantiis. Deinde, quòd perdant sua Beneficia, qui eadem pro-

propria auctoritate permutant, textus est clarus in c. *Cùm olim Eod.* Cæterùm ex communi DD. non censentur propria auctoritate commutare illi, qui præcisè quidem inter se conveniunt, ast non nisi cum relatione ad futurum Superioris consensum.

45. Altera pars Conclusionis, quòd videlicet legitima Superioris auctoritate interveniente, licita sit resignatio Beneficiorum causâ permutationis, habetur *cit. c. Quæsitum, de Rerum permut.* juncta *Clem. un. eod.* Ubi insuper additur, quòd, si quæ Beneficia ex causa permutationis ab aliquibus resignata fuerint, ea aliis, quàm ipsis permutare volentibus conferri nequeant; alioquin Collatio nullius sit firmitatis.

46. Nec obstat textus *c. Majoribus, de Præbend.* ibi: *Divisionem præbendarum, aut dignitatum permutationem fieri prohibemus.* Resp. enim cum Glossa ibidem, id intelligendum *sine auctoritate Superioris:* Superior enim, si expedire viderit, poterit admittere resignationem causâ permutationis factam, per textus *num. præc.* allegatos, etsi ejusmodi permutatio propria auctoritate neutiquam fieri possit. Et hoc modo concordantur jura juribus.

Additio.

* Ubi tamen semper, ac pro semper advertendum est, quòd, etsi auctoritate Superioris, vel Legis ex justa causa similis permutatio Beneficiorum cum annexis conformiter jam dictis,

ctis, & adhuc dicendis licitè fieri queat; eadem tamen prohibita, & simoniaca sit, si quidem auctoritas Superioris in ipsa permutatione interveniat, interim tamen permutantes *propter hanc ipsam permutationem* prævié jam in occulto varia instituerint pacta non solùm conditionata ad Superiorum legitimam ratificationem, verùm absoluta, & quæ potiùs Ordinariis abscondere allaborant. Ratio est; quia, utì deducitur ex *cap. 7. de Transact. & c. ult. De pactis*, in materia Beneficiali omne pactum privatum de pecunia, vel alio temporali dando intuitu cujuscunque resignationis longè abesse debet. Et hinc simoniaca est permutatio, quæ fit cum pacto privatorum, ut Resignatarius solvat Resignanti illas expensas, quas ille aliquando in Beneficii assecutione solvere debuit; vel positô, quòd unum Beneficium ex permutandis majores ferat redditus aliô, ut alter qui permutatione acquirit pinguius, propterea solvat omnes expensas in admissione permutationis propter taxam Cancellariæ v. g. in expeditione litterarum faciendas, vel ut mobilia in loco pinguioris Beneficii simul relicta, majorî emat pretiô &c. Vide Jus Canonicum hujus Auctoris *lib. 1. decret. tit. 9. §. 4.* *

47. CONCL. II. Forma, & modus permutandi Beneficia est, ut ea Clerici resignent in manus Ordinarii, exprimentes, quòd id causâ permutationis faciant, ita tamen, quòd priùs accesserit consensus eorum, qui jus conferendi, eligendi, vel præsentandi habent. Quo casu arbitrari debebit Ordinarius, num admit-

tenda

tenda ſit reſignatio, nec ne? & ſi admittendam cenſuerit, nulli alteri, ſed præciſè ipſis causâ permutationis reſignantibus Beneficia illa conferre poterit, ac debebit; & collatio aliis facta non tenebit. Ita habetur *citat. Clem. un. de Rerum permut.*

48. Quæres, An in permutatione Præbendarum, ſive Beneficiorum Eccleſiaſticorum quoad titulum, quorum unum pinguiores habet proventus, absque labe Simoniæ poſſit ſuppleri pretium pro minùs valente? Ratio dubitandi eſt; quia, quando duæ Eccleſiæ jure proprietatis unà cum ſuis poſſeſſionibus invicem permutantur, poteſt pro alterius Eccleſiæ poſſeſſionibus pretium ſuppleri, dummodò adhibeatur cautela in Jure Canonico *c. Ad quæſtiones, de Rerum permut.* inſinuata: hoc eſt, dummodò id fiat, non unicum duntaxat contractum inſtituendo (alioquin enim pretium refundi videretur etiam pro ipſamet Eccleſia, quod ſapit Simoniam) ſed faciendô duos contractus, quorum uno ad invicem gratìs Eccleſiæ, altero autem poſſeſſiones earum cum refuſione certæ pecuniæ permutantur: ergo idem videtur poſſe fieri in propoſito.

49. Reſp. In ſolutione hujus dubii variare Doctores. Et quidem affirmant Angelus, & Sylveſter *verſ. Permutatio 2. quæſt. 6.* poſt Abbatem *c. Ad quæſtiones num. 3. de Rerum permutat.* Eandem ſententiam ex profeſſo tradit Leſſius *lib. 2. cap. 35. num. 101.* allegans Sotum & Cajetanum. Probant inprimis hanc ſententiam ex *cit. cap. Ad quæſtiones. Eod.* ob

paritatem rationis. Addit Lessius, hanc compensationem exigi posse non pro excessu, qui remanet annexus ipsi titulo Beneficii, sed pro incommodo temporali, quod quis subit sese spoliando majoribus illis proventibus: aut spe ipsorum. Sed, quidquid sit de probabilitate hujus opinionis.

50. Opposita sententia non solùm est probabilior, sed jure meritò tenenda; prout eam tenent Covarruvias *lib. 1. var. resol. cap. 5. num. 9.* Navarrus *cap. 23. Manualis num. 100. §. Tertio.* Layman *lib. 4. tract. 10. cap. ult. num. 54.* citans insuper Suarez, & Vasquez, Engel *tit. De Rerum permut. num. 4.* post Barbosam, Vallensis, & alii. Ratio hujus sententiæ, simul & disparitatis inter permutationem duarum Ecclesiarum unà cum suis possessionibus quoad proprietatem, & inter permutationem duorum Beneficiorum quoad titulum unà cum suis proventibus hæc est: quia in priori casu duæ possunt intervenire, atque interveniunt permutationes, sibi invicem non permixtæ; una videlicet Ecclesiarum, altera possessionum, duobus e g. Monasteriis pleno jure incorporatarum, juxta *cit. cap. Ad quæstiones Eod.* E-contra in altero casu una duntaxat potest intervenire permutatio, sicque nequit adhiberi consimilis cautela.

51. Probatur hoc ultimum: quia Beneficiarius non est dominus possessionum v. g. agrorum, aut prædiorum Beneficii (sicque has distincto contractu permutare nequit) sed ex iis tantùm percipit redditus, ùt quid accessorium

ad

ad ipſum Beneficium. Deinde Beneficiarius etiam non habet jus, & dominium reddituum futuro primum tempore obventurorum, ſed eos primùm acquiſiturus eſt ſub conditione Beneficii retinendi, atque officii debiti præſtandi; ergo antecedenter eosdem permutare nequit. Tandem permutatio illorum redditūum, cùm ſint quid acceſſorium ad Beneficium, ſimúlque primùm acquirendi ſub conditione Beneficii retinendi, hoc ipſo nequit ſeparari à permutatione Beneficii, ſicut fit in permutatione Eccleſiæ, ſuarúmque poſſeſſionum quoad proprietatem.

52. Et per hoc patet ad rationes prioris ſententiæ. Nam ad primum negatur conſequentia, & paritas inter permutationem Eccleſiarum unà cum poſſeſſionibus, & permutationem Beneficiorum unà cum redditibus: quia ibi poſſunt inſtitui duo contractus permutationis, non hìc, ùt proximè explicatum. Ad alterum dicitur, redditus futuros Beneficii, ac ſpem ipſorum conſequendorum habere neceſſariam dependentiam & connexionem cum Beneficio, cùm ſint acceſſorium hujus: unde urget illud *can. Si quis objecerit 1. quæſt. 3.* ibi: *Quisquis horum alterum vendit, ſine quo nec alterum provenit, neutrum invenditum derelinquit.*

53. Cæterùm hìs non obſtantibûs, poteſt auctoritate Epiſcopi in hujusmodi caſu conſtitui penſio in pinguiori Beneficio, præſtanda alteri Beneficiario, non quidem pro compenſatione exceſſûs, ſed quia illud e. g. ob utilita-

tem Ecclesiarum pro minùs pingui relinquit. Engel *loc. cit. num. 4.* post Navarrum *de Simonia consil. 43. num. 4.* Vide Jus Canon. *lib. 3. decret. tit. 19. num. 28. & seqq. præsertim n. 33.*

DISTINCTIO III.

De Jure Patronatûs.

QUÆSTIO I.

Quid sit Jus Patronatûs, & quomodò acquiratur?

SUMMARIUM.

1. *Jus Patronatûs, quid?*
2. *Tribûs potissimùm modîs acquiritur.*
3. *Quis censeatur Ecclesiam fundâsse,*
4. *Ædificâsse, ac*
5. *Dotâsse?*
6. *Acquiritur Jus Patronatûs etiam Præscriptione,*
7. *Ac Privilegiô, & quomodò?*
8. *Legitimè acquisitum transit ad hæredes.*
9. *Hi succedunt non in capita, sed in stirpes.*
10. *Jus Patronatûs ab uno in alium transfertur 4. modîs, nimirum*
11. *Successione, Donatione,*
12. *Permutatione,*

13. *Venditione univerſitatis.*
14. *Tamen id per ſe vendi nequit.*
 * *Jus præſentandi cui competat, ſi Caſtrum, cui annectitur, detur in Feudum, Emphyteuſin, aut Dotem, vel oppignoretur?*
15. *Jus Patronatûs procedit ex gratia, & privilegio Eccleſiæ.*
16. *Hodie tamen non gratia cenſetur, ſed Jus.*
17. *Ejus etiam Laici, ac fæminæ ſunt capaces.*
18. *Solvitur objectio.*
 * *Apud Impuberes quis præſentet?*

1. CONCL. I. *Jus Patronatûs*, quantum ad propoſitum, eſt Jus nominandi, ſeu præſentandi Clericum idoneum, promovendum ad Beneficium Eccleſiaſticum vacans. Ita in re communis. Dicitur primò, *Jus nominandi:* nam iſta duo hìc ferme ſumuntur pro eodem, quamvìs cæteroquin nominatio latius pateat, quàm præſentatio. Et additur, *ad Beneficium Eccleſiaſticum vacans:* tum ad magìs explicandam naturam illius Juris Patronatûs, de quo agitur in propoſito (nam Jus Patronatûs nonnullas alias in Jure acceptiones habet) tum quia, ſicut inſtitutio, ita & præſentatio ad Beneficium non vacans irrita eſt: *arg. c. Illud de Jure Patronatûs.* Reliquæ particulæ patebunt ex dicendis.

2. CONCL. II. Tribûs potiſſimûm modîs acquiritur Jus Patronatûs reſpectu Beneficii Eccleſiaſtici, nimirum ex fundatione, ædificatio-

ne, & donatione. Ita Glossa communiter recepta in *c. Piæ mentis 16. quæst. 7.* & concordat Concilium Tridentinum *Sess. 14. cap. 12. de Reform.* Unde versiculus ille à citat. Glossa relatus:

Patronum faciunt dos, ædificatio, fundus.

3. *Fundâsse* dicitur, qui fundum, seu terræ solum dedit, in quo Ecclesia construeretur.

4. *Ædificâsse* dicitur, qui Ecclesiam suis sumptibûs construxit, *arg. c. Monasterium 16. quæst. 7.* cum concordantiis. Quòd si Ecclesia solùm reparetur, seu reficiatur, Jus Patronatûs non acquiritur, nisi ipsa fuerit penitus destructa. Si verò funditus destructa fuit, & de consensu Episcopi aliquis eam reædificet, licèt forsan de eadem materia, verius est, hunc acquirere Jus Patronatûs, ac priorem dominum non ampliùs remanere Patronum; prout tenet, ac probat Glossa *in c. Quoniam, vers. Fundatores, de Jure Patronatus.*

5. Tandem *Dotâsse* dicitur, qui Ecclesiæ annuos redditus sufficientes assignavit. Porrò, qui Ecclesiam ædificat, hoc ipso videtur etiam se obligare ad dotandum, si nemo alius dotet: siquidem Ecclesia sine dote consecrari non debet, *c. Nemo Ecclesiam, de Consecr. dist. 1.* & *c. Cùm sicut. de Consecr. Eccles.* junctâ Glossâ magnâ ibidem, dicente: *Qui fundat Ecclesiam, tenetur dotem assignare eidem*, subintellige; nisi alius dotare velit.

6. Dici-

6. Dicitur notanter in Conclusione: *tribûs potissimùm modìs:* nam quamvìs enumerati tres sint principaliores, nihilominus aliîs quoque modîs Jus Patronatûs acquiri potest, videlicet Præscriptione, ac Privilegiô. Et quidem contra Ecclesiam ab initio liberam defactò non præscribitur Jus Patronatûs, nisi tempore immemoriali: quod ipsum tamen legitimè probari debet, juxta præscriptum Concilii Trid. *Sess. 25. cap. 9. de Reform.* Verùm contra Ecclesiam non liberam, sed patronatam, seu potius contra ejus Patronum præscribitur Jus Patronatûs spatiô quadraginta annorum. Vallensis *tit. de Jure Patronatus.* §. *1.* & alii. * Quinimò, si prior Patronus non fuerit Monasterium, vel alia causa pia, sed potiùs aliqua persona privata, ajunt communiter Doctores, ne quidem quadraginta annos requiri; sed sufficere cum Titulo decem inter præsentes, & viginti inter absentes; absque Titulo autem triginta. Ita præsens Auctor in Jure Canonico *lib. 3. decret. titul. 38. num. 15.* *

7. Cæterùm ex Privilegio potest acquiri Jus Patronatûs, quando ejusmodi privilegium cuipiam de Ecclesia, vel Christiana Republica bene merito à Summo Pontifice conceditur, etiamsi Ecclesiam illam non fundaverit, neque exstruxerit, neque dotaverit. At verò Episcopus loci, aliíque Prælati Papa inferiores tale privilegium concedere non possunt: *text. clar. cap. 2. de Rebus Ecclesiæ non alien. in 6.* junctô Conciliô Trid. *loc. cit.*

8. CONCL. III. Jus Patronatûs semel legitimè acquisitum transit etiam ad hæredes, nisi aliud ex prima Juris Patronatûs constitutione appareat. Ita communis. Notanter additur, *nisi aliud ex prima &c.* siquidem in potestate Fundatoris est, an velit omnino remittere Jus Patronatûs, vel sibi tantùm aut Familiæ suæ, vel etiam hæredibus extraneis reservare. Engel *tit. de Jure Patr. num. 15.* & alii.

9. Notandum tamen, quòd successio hæredum in Jure Patronatûs non fiat *in capita*, sed *in stirpes*. Unde, si plures sint simul Patroni, atque ex iis unus mortuus fuerit relictîs tribûs v. g. hæredibûs, isti tres hæredes unum tantùm votum in præsentando habent, adeóque vel debebunt conspirare in unius Clerici præsentationem, vel inter se anteà convenire, ut alternîs vicibûs præsentent. *Clem. 2. de Jure Patron.*

10. CONCL. IV. Generàtim quatuor modîs ab uno in alium transfertur Jus Patronatûs, videlicet successione, donatione, permutatione, & venditione universitatis. Ita communis. Hinc illi versus à Glossa *in c. Ex insinuatione, de Jure Patr.* relati:

Jura Patronatûs transire facit novus hæres:
Res permutata, donatio, venditióque.

11. Et quidem (ut taceatur *successio* de qua *Concl. præc.*) Jus Patronatûs transfertur ab uno in alium *donatione arg. cap. Illud, &c. Nullus eod.* Verumtamen in donatione Juris Patro-

Patronatûs perſonalis, ſi fiat de Laico in Laicum, vel etiam in Clericum quà perſonam privatam, neceſſariò debet intervenire conſenſus Epiſcopi, prout deſumitur ex citatis locis: ſecùs dicendum, ſi donatio Juris Patronatûs fiat per Laicum loco Eccleſiaſtico *c. un. eod. in 6.* Similiter non requiri conſenſum Epiſcopi, ſi unus Patronus alteri Compatrono jus ſuum cedat, donet, aut remittat, cum aliis tenet Barboſa *part. 3. de Offic. & Poteſt. Epiſc. alleg. 71. num. 8. arg. Clem. 2. de Jure Patr.*

12. *Permutatione* quoque cum alia re ſpirituali transfertur Jus Patronatûs ab uno ad alium, *arg. c. Nemini regum 16. quæſt. 7.* Cæterùm, ſi talis permutatio fiat in Laicum, requirltur conſenſus Epiſcopi; ſecùs ſi fiat in Eccleſiam. Barboſa *loc. cit. num. 31.*

13. Tandem transfertur Jus Patronatûs *per venditionem univerſitatis*, vel illius rei, cui illud inſeparabiliter adhæret; utputa per venditionem Caſtri, ſive Comitatûs, habentis annexum Jūs Patronatûs. *arg. c. Cùm ſæculum, de Jure Patr.* & alibi

14. Dicitur notanter, *per venditionem univerſitatis*, id eſt, omnium eorum bonorum, ac jurium, quibus annexum eſt. Nam Jus Patronatûs, cùm ſit quid ſpirituale, aut ſpirituali annexum, per ſe vendi non poteſt absque labe Simoniæ. *c. de Jure. eod.* ibi: *Cùm inconveniens ſit vendi jus Patronatûs, quod eſt ſpirituali annexum:* juncto *c. Præterea quando, de Tranſact.* Imò etiam bona ipſa non poſſunt cariùs

vendi propter annexum Jus Patronatûs; ídque ob allegatam rationem, & notat Barbosa ibidem *num. 34.*

Additio.

* Quæres. An, si aliquod Castrum, vel Prædium &c. cui est annexum jus præsentandi reale, detur alteri in Feudum, sive Emphyteusin, vel Dotem, aut oppignoretur per modum Hypothecæ, pariter transferatur Jus præsentandi in Feudatarium, Emphyteutam, Maritum, cui Dos affertur, aut in illum, cui tale Castrum oppignoratur?

Resp. I Quoad Feudum, & Emphyteusin affirmativè, cùm pariter dominium utile Castri vel Prædii cum fructibus in Feudatarium, & Emphyteutam transferatur, sícque concomitanter etiam Jus præsentandi annexum. Ita eruitur ex *cap. 13. de Jure Patronat.* & ibi Glossa.

Resp. II. Eodem modo quoad Dotem, ita nimirum, ut regulariter loquendô stante matrimonio non Uxori, quæ Dotem hanc attulit, sed potiùs Marito competat Jus præsentandi. Ita communior contra Abbatem, & Azorium. Ratio est, quia nimirum Marito competit saltem fictione Juris suô modô Dominium civile unà cum similibus in allatam ab Uxore Dotem, utì eruitur *lib. 7. §. 3. ff. De Jure Dotium & lib 9. cap. de rei vindicatione*, quamvìs cæteroquin negari non possit, Dominium naturale Dotis manere penes Uxorem *lib. 30.*

c. De

c. *De Jure Dotium:* niſi bona illa immobilia dentur Marito tanquam æſtimata, & quidem æſtimatione, quæ facit emptionem; ubi acquireret quoque Maritus Dominium naturale, ſicque multò magìs huic competeret Jus præſentandi, utì facilè concedunt Doctores illi, qui alioquin nobis ſunt contrarii in hac Reſponſione.

Reſp. III. Hypothecario, cui Caſtrum, Prædium, ſeu Villa oppignoratur, regulariter non competit Jus præſentandi, ſed potiùs Domino Principali ejusdem. Ita Gloſſa, Abbas, Matthæuccius in Officiali ſuo Eccleſiaſtico, & alii. Ratio eſt; quia etſi Hypothecario competat poſſeſſio, & exinde actio realis in rem oppignoratam, nullum tamen Dominium, nec fructus rei oppignoratæ. Videatur de his fuſiùs in Jure Canonico Auctoris *Lib. 3. tit. 38.* *

15. CONCL. V. Jus Patronatûs ex ſola gratia, permiſſione, atque privilegio Eccleſiæ procedit: quatenus nimirum ex benignitate ejusdem per Sacros Canones illud Fundatoribus, Ædificatoribus, & Dotatoribus Eccleſiarum, per modum cujusdam remunerationis conceſſum eſt, ut hac rátione Laici, aliique Fideles magìs provocarentur ad fundandas, extruendas, dotandásque Eccleſias. Ita Fagnanus *in c. Quoniam. num. 4. & ſeqq. de Jure Patr.* & alii communiter. Idipſum deſumitur ex cit. c. *Quoniam*, ibi: *Poteſtate* (præſentandi) *in qua eos Eccleſia hucusque ſuſtinuit:* juncto *c. Si quis Epiſcoporum 16. quæſt. 5.* ibi: *Ædificatori Epi-ſcopo*

scopo hæc gratia reservetur. Siquidem de Jure antiquiori Laici in Ecclesiis per eos ædificatis, vel dotatis nullum habebant Jus Patronatûs, sed statim Ecclesiæ ipsæ cum Sacerdotibus suis ad ordinationem pertinebant Episcoporum; prout liquet ex *c. Noverint. 10. quæst. 1.* & *c. Piæ mentis. 16. q. 7.*

16. Fatendum nihilominus, quòd, quamvìs spectatô Jure antiquo Jus Patronatûs, ejúsque concessio fuerit gratiosa, ùt dictum, hodie tamen, cùm per Jura nova sit redactum in Corpus Juris, ampliùs non dicitur gratia, sed justitia, & Jus commune. Fagnanus *loc. cit. num.* 12. Idque patet ex c. *Nobis, de Jure Patr.* cum concordantiis: ubi constructori Ecclesiæ, vel Capellæ Jus Patronatûs expresśè tribuitur.

17. CONCL. VI. Non tantùm Clerici, sed etiam Laici, tam masculi, quàm fœminæ sunt capaces Juris Patronatûs. Ita communis. Et quidem de Laicis habetur expressus textus. c. *Cùm autem, de Jure Patr.* ibi: *Si Laicus fuerit, cui jus competit præsentandi;* & alibi. De fœminis pariter fit mentio c. *Ex litteris, Eod.* ibi: *Postmodum Abbatissa prædicti Monasterii alium præsentavit etiam ad Ecclesiam supra scriptam.* Et c. *de Concess. Præb.* dicitur de quadam Comitissa, quòd in quibusdam *Beneficiis Ecclesiarum jus habet Patronatûs.*

18. Dicitur: Laici sunt incapaces Juris spiritualis. *arg. c. Decernimus, de Judiciis,* & clariùs c. *Tua, De Decimis,* ibi: *Cùm Laicis nulla sit*

ſit de ſpiritualibus concedendi, vel diſponendi facultas : junctô c. *Cauſa de Præſcript.* atqui Jus Patronatûs eſt quid ſpirituale, vel ſaltem ſpirituali annexum; ergo ejusdem Laicus eſt incapax, ac præſertim fœmina. Reſpond. cum Gloſſa c. *Quanto. De Judiciis*, majorem eſſe veram loquendô de juribus merè ſpiritualibus: ſecùs de iis, quæ non ſunt quid merè ſpirituale, ſed duntaxat ei annexum; prout Laici poſſunt poſſidere jus funerandi. In Propoſito autem Jus Patronatûs non eſt quid merè ac propriè ſpirituale, ſed *ſpirituali annexum*, ùt loquitur textus c. *de Jure Patr.* ibi: *Jus Patronatûs, quod eſt ſpirituali annexum.* Accedit, quòd hoc Jus competat Laicis ex ſpeciali conceſſione, ac privilegio Eccleſiæ.

Additio.

* Quæres. An, ſi ille, qui habet Jus præſentandi, ſit adhuc ſub Tutoribus, poſſit per ſeipſum præſentare ad Beneficium vel potiùs an debeat fieri per ſuum Tutorem? Reſp. I. Si talis nondum ſit egreſſus ſeptennium, juxta communiſſimam Doctorum ſententiam præſentatio debet fieri per Tutorem. Ratio eſt; quia talis præſumitur in tanto negotio nondum habere ſufficientem perpendendi rationem. Reſp. II. Si verò is ſeptennium quidem, nondum verò annos pubertatis ſit egreſſus, an talis præſentare valeat ſine auctoritate Tutoris, major eſt difficultas, ubi quidem plures cum præſenti Auctore *loc. cit. num. 38.* dicunt eſſe de decen-

decentia, non de necessitate, ut fiat cum auctoritate ejusdem; Franciscus tamen Schmier *lib. 3. tract. 1. part. 3. cap. 2. num. 96.* videtur contrarius allegans pro se *c. ult. de Judiciis in 6.* meo judicio fortiter stringens; cùm ibidem, NB. *etiam in causis Beneficialibus*, major quatuordecim annis possit quidem agere per se ipsum, non tamen is, qui est infra hanc ætatem. *

QUÆSTIO II.

Quotuplex sit Jus Patronatûs, & quomodo Ecclesiasticum differat à Laicali?

SUMMARIUM.

19. *Jus Patronatûs variè dividitur.*
20. *Jus Patronatûs hæreditarium, ac familiare,*
21. *Activum, & passivum.*
22. *Personale, ac reale, quid?*
23. *Ejus præcipua divisio est in*
24. *Jus Patronatûs Ecclesiasticum, &*
25. *Laicale, & quid?*
26. *Jus Patronatûs mixtum, quid?*
27. *Et quomodo reguletur?*
28. *Jus Patronatûs Ecclesiasticum, & Laicale differunt,*
    I. In tempore Patronis ad præsentandum concesso.
29. *Et quæ circa hoc notanda?*

30. *II.*

19. CONCL. I. Jus Patronatûs variè dividitur, videlicet in hæreditarium, & familiare, in activum, & paſſivum, in perſonale, ac reale. Ita communis, & probatur inductione.

20. *Jus Patronatûs hæreditarium* dicitur, quod tranſit ad quoscunque hæredes, etiam extraneos, *Jus Patronatûs familiare*, ſeu *gentilitium* econ-

econtra est, in quo tantùm succedunt illi, qui sunt de sanguine, & Familia Fundatoris: quæ divisio patet ex dictis *n. 8.*

21. *Jus Patronatûs activum* vocatur, quando Patronus potest præsentare ad Beneficium: & de hoc impræsentiarum agitur. *Jus Patronatûs passivum* est, quando certi ex aliqua Familia (dummodò idonei adsint) exclusis extraneis debent ad Beneficium præsentari, & admitti: prout accidit in Beneficiis patrimonialibus, de quibus supra *dist.* I. *n.* 12.

22. *Jus Patronatûs personale* est, quod cohæret personæ Fundatoris, vel ejus hæredis, ubicunque locorum existat. *Reale* verò, quod cohæret certo loco, utputa Castro, Prædio, Monasterio, ac hujusmodi: & hoc transit ad quemcunque talis loci possessorem.

23. CONCL. II. Nihilominus præcipua divisio Juris Patronatûs est in Ecclesiasticum, & Laicale. Ita communis; atque desumitur ex c. *Cùm autem, de Jure Patron.* cum concordantiis.

24. *Jus Patronatûs Ecclesiasticum* est, quod personæ Ecclesiasticæ competit ratione Ecclesiæ, vel Dignitatis, aut Beneficii Ecclesiastici. Et tale censetur etiam esse illud Jus Patronatûs, quod primitus fuit Laicale, posteà verò à Laico fuit concessum Ecclesiæ, Capitulo, Monasterio, vel cuipiam Beneficio: nam quia illud vî talis donationis jam competit Ecclesiæ, imposterum censebitur Ecclesiasticum, & non Laica-

Laicale, ùt habetur *c. un. de Jure Patronat. in 6.*

25. *Jus Patronatûs Laicale* dicitur, quod alicui ſive Laico, ſive Clerico competit ratione proprii patrimonii, vel ſucceſſionis paternæ, aut alterius tituli ſæcularis, non verò ratione Eccleſiæ, aut Beneficii Eccleſiaſtici. *arg. c. Cùm dilectus*, junctâ Gloſſa *verſ. Tanquam Laicus, de Jure Patr.*

26. His additur communiter tertium membrum, ſcilicet *Jus Patronatûs mixtum*, éſtque illud, quod partim nomine Eccleſiæ ad Clericum, & partim ex alio titulo ad ipſum, vel ad Laicum ſpectat, ac proinde eſt mixtum ex utroque; quale eſt, ſi Eccleſia fundavit ex ſuis bonis aliquam Eccleſiam, eámque Laicus dotavit, vel econtra.

27. Porrò hujusmodi JuriPatrônatûs mixto illud eſt ſpeciale, quòd reguletur in particularibus caſibus vel ùt Eccleſiaſticum, vel ùt Laicale, prout exigit qualitas caſûs magis privilegiata, magíſque favens Patronatui. Gloſſa c. 1. *verſ. Eccleſiaſticus, de Jure Patr. in 6.* Covarruvias *Pract. Quæſt. cap. 36. num. 5.* & Fagnanus *c. Cùm propter. n. 6. & ſeqq. de Jure Patr.* cum communi. Ratio eſt; quia, ſi non privilegiatus in materia individua, ſive inſeparabili concurrat cum privilegiato, illius privilegiô utitur. *arg. l. Si communem, ff. Quemadmodum ſervitutes amittuntur &c.* Ubi hoc conceditur habenti rem conmmunem cum pupillo. Quinimò generaliter in individuis privilegium uni

ex sociis concessum porrigitur ad omnes, juxta Glossam *fin. l. 1 C. De diversis Rescriptis*; ac pluribûs exemplificat Fagnanus *loc. cit. num. 53. & seqq.*

28. CONCL. III. Inter Jus Patronatûs Ecclesiasticum, & Laicale multiplex datur discrimen. Nam inprimis (præter discrimen, quod sumitur ex utriusque definitione) differunt, quod Patronus Ecclesiasticus habeat sex menses ad præsentandum, Laicus verò quatuor tantum. c. *Eam te*, & c. *Cùm propter*, *de Jure Patr.* & clarissimè, *c. un. Eod. in 6.* Quòd si verò Jus Patronatûs sit mixtum, & unus est Ecclesiasticus, alter Laicus, omnes ratione communionis habent semestre: nam propter communionem non privilegiatum sortitur naturam privilegiati, juxta dicta *n. præc.*

29. Cæterùm istud tempus sex, vel quatuor mensium incipit currere non à die vacationis Beneficii, sed à die notitiæ dictæ vacationis, quam habent, vel consideratâ temporis, ac locorum distantiâ habere præsumuntur Patroni; prout in simili dicitur c. *Quia diversitatem, de Concess. Præb.* Quòd si hoc elapsum fuit, & Patronus, sive Ecclesiasticus, sive Laicus, nullum præsentavit ad Beneficium vacans, vel quia neglexit, vel quia, si plures sint Patroni, lis de Jure Patronatûs inter eos orta est, & priùs necdum decisa: statim elapso illo tempore pro ea vice devolvitur collatio Beneficii ad eum, ad quem spectat institutio. *arg. c. Cùm propter.* & *c. Eam te. de Jure Patron.* Et meritò: ne propter negligentiam, vel discordiam

Pa-

Patronorum Eccleſia diutiùs deſtituta Rectore patiatur diſpendium aliquod.

30. Secundò differunt: quia ſi Patronus Eccleſiaſticus idoneum præſentavit, non poteſt ampliùs variare, ſeu alium præſentare: quòd ſi fecerit, nihilominus præfertur Ille, qui primò eſt præſentatus, *text. clar. c. Cùm autem eod.* Econtra Patronatus Laicus præſentato uno, vel pluribus, poteſt adhuc variare, ac intra quadrimeſtre alium præſentare, non quidem privativè, ſeu ex toto recedendô à priori, ſed accumulativè, ſeu adjungendô ſecundum primo. *arg. c. Cùm autem*, & *c. Paſtoralis*, *de Jure Patr.* & *Clem. Eod.* ac tenet Fagnanus *cit. cap. Cùm autem num. 6.* cum communi.

31. Cur autem Laicis Patronis permiſſum ſit variare in præſentando non item Eccleſiaſticis, multiplex ſolet dari ratio. Placet præ cæteris ea, quam affert Pirrhing. *tit. de jure patr. num. 103.* & *104.* quia præſentatio Patroni Eccleſiaſtici, utpote nomine Eccleſiæ facta, habet vim electionis, ut poſt Innocentium, & Abbatem paſſim tenent Doctores; ergo ſicuti eligentes publicato ſcrutinio variare non poſſunt. *c. Publicato de Elect.* ita nec Clerici præſentantes. Accedit, quod hi nomine, & jure Eccleſiæ tales actus quaſi ex officio exerceant, ideóque, cum officiô ſuô ſemel functi ſunt, acquieſcere debent: prout in ſimili dicitur de collatione. *c. Si tibi abſenti*, *de Præb. in 6.* Secùs eſt de Patrono Laico: nam is ſuo proprio jure, & nomine præſentat. Accedit ulteriùs, quòd

Patronus Laicus sit minùs expertus circa Ecclesiastica, quàm Clericus, utpote qui debet esse magis discretus, & ampliùs scire Jura: simúlque, quòd Laicus habeat minus tempus ad præsentandum, quàm Clericus. Unde non mirum, quòd ille possit variare, &, quia gravatur minorî temporis spatiô, reveletur in isto.

32. Porrò, si duo simul, aut successivîs temporibûs à Patrono Laico sint cumulativè præsentati, tenetur ex iisdem Episcopus præeligere digniorem: adeó, ut non sit locus gratificationi, sed peccet contra justitiam eligendô minùs dignum; quamvìs post factum sustineatur electio de digno, omissô digniorî, nec liceat posthabito appellare, ut litium occasiones amputentur. Fagnanus *loc. cit. num. 28, & seq.* citans alios; & desumitur ex c. *Constitutis, de Appellat.* junctô c. *Pastoralis, de Jure Patr.* (*a*) Quòd si verò ambo præsentati videantur æquè idonei, vel sit dubium, quisnam ex iis sit dignior, tunc illud judicio Episcopi relictum est, *text. clar. c. Cùm autem, Eodem.* Estque stante pari dignitate locus gratificationi, adeò ut Episcopus possit eligere, quem maluerit, juxta Glossam ibidem *vers. Judicio*, & alios.

33. Tertiò differunt Jus Patronatûs Ecclesiasticum, & Laicale: quia, si Patronus Ecclesiasticus scienter præsentet indignum, ipso jure privatus est ea vice potestate præsentandi, & ad proximum Superiorem, ad quam spectat insti-

inſtitutio, devolvitur libera collatio Beneficii. Secùs eſt in Patrono Laico: nam licèt is præſentet indignum, non eſt privatus jure præſentandi pro ea vice, ſed jubendus eſt alium præſentare. *arg. c. Cùm vos, de Officio Judicis ord.* junctâ Gloſſâ *ibidem, verſ. Minùs idonea.* Ratio hujus eſt eadem, quæ *num. 31.* allata fuit. * Cæterùm examen, utrùm præſentatus ſit dignus, ſemper ſpectat ad Epiſcopum, quamvìs poſt debitam præſentationem ſubſecutura inſtitutio forſan pertineret ad aliquem Epiſcopô inferiorem. Concilium Trid. *Seſſ. 25. de ref. c. 9.* *

34. Quartò differunt: quia Legatus à latere Summi Pontificis poteſt conferre Beneficium Juris Patronatus Eccleſiaſtici absque conſenſu, & præſentatione Patroni Eccleſiaſtici: ſecùs eſt de Beneficio Juris Patronatus Laici nam hoc absque conſenſu Patroni nequit conferre. *arg. c. Cùm dilectus, de Jure Patr.* & ampliùs explicat Gloſſa *ibidem, verſ. Quempiam præſentare.*

35. Quinimò generaliter Papa non cenſetur velle derogare Juri Patronatûs Laicorum, niſi hoc exprimat. Fagnanus *c. Quoniam num. 10. de Jure Patr.* poſt Gloſſam proximè citatam, & alios. Accedit ratio: quia Laici acquirunt Jus Patronatûs ratione proprii patrimonii, quando fundârunt, ædificârunt, vel dotârunt Eccleſiam; unde non eſt æquum, ut jure inde quæſito facilè priventur, ſicque retrahantur ab aliis piis fundationibus: ſecùs eſt in Patrono Eccleſiaſtico, cui jus hoc competit non ob proprium patrimonium, ſed ratione Eccleſiæ.

36. Et ob eandem rationem Legatus nequit conferre Beneficium Juris Patronatus mixti (id est, partim ad Clericum nomine Ecclesiæ, & partim ad Laicum spectantis) ne ex societate cum Clerico Patronus Laicus in re individua præjudicium, & incommodum sentiat contra *Reg. 22. juris in 6 Non debet aliquis alterius odiô prægravari*, & Doctores passim. Quinimò, quia non privilegiatum propter communionem sortitur naturam privilegiati, privilegium Patrono Laico competens, ne ipso invito possit Legatus Beneficium conferre, etiam Patrono Ecclesiastico communicatur, juxta dicta *num. 27.*

37. Nec obstat illud commune dictum: *Magis dignum trahit ad se minùs dignum*, *arg. l. Quæ Religiosis*, *ff. de rei vindicatione*; atqui Jus Patronatûs Ecclesiasticum est magis dignum, quàm Laicale; ergo. Resp. enim cum communi, dictum illud procedere tantùm quoad commoda, & privilegia, non verò quoad damna, odia, & pœnas.

38. Quòd si urgeas. Hermaphroditus æstimatur fæminei sexus, quando hic prævalet in ipso *l. Quæritur ff. de Statu hominum*, & tamen sexus virilis est dignior, & magis prodest: ergo in mixtis non semper attenditur, quod dignius est, magísque prodest, sed quod est potentius. Resp. distinguendô consequens: ergo in mixtis naturalibus non semper attenditur, quod dignius est, conceditur; in mixtis,

quæ

quæ sunt talia Juris ministeriô, negatur. Nam in his Jus fingit, illud esse potentius & dignius, quod magis prodest, & jus alterius non lædit. Fagnanus *loc. cit. n. 65.*

39. Quintò differunt, quòd simplici concessione, unione, aut reservatione alicujus Beneficii per Papam facta derogetur Juri Patronatûs Ecclesiastico, non verò Laico, nisi expressa & specialis mentio fiat de hoc. Pirhing *de Jure Patr. n. 133.* éstque communis aliorum. Ratio est: quamvìs Papa posset etiam Juri Patronatûs Laicorum Fundatorum derogare, utpote cum hoc ipsis Fundatoribus ex gratia sit concessum ab Ecclesia, non tamen huic adeò facilè derogare solet; partim, ne Domini sæculares à piis fundationibus retrahantur, si passim eorum juribus derogetur; partim, quia Prælati Ecclesiarum, sicuti plùs juris habent in bona Ecclesiastica, quàm Laicalia ita etiam in Patronatus Ecclesiasticos, utpote ex Ecclesiasticis bonis originem trahentes, quàm in Patronatus Laicales. Concordant dicta *n. 34. & 35.*

40. Notant tamen Doctores, hanc doctrinam in quarta, & quinta differentia allatam habere locum duntaxat in Jure Patronatûs Laicis competente ex fundatione, ædificatione, vel dotatione, non verò in eo, quod convenit ipsis ex speciali gratia, privilegio, vel præscriptione; cùm enim in his deficiant rationes proximè allatæ, eidem censetur sufficienter dero-

gatum per clausulam generalem: *Ad cujuscunque Patroni præsentationem pertineat.*

41. Ultimò differunt Jus Patronatûs Ecclesiasticum, & Laicale quoad Concursum: nam hic quoad Parochiales Ecclesias, etiamsi sint Juris Patronatus Ecclesiastici, præmittendus est, juxta Concilium Trid. *Sess. 24. cap. 18. de Reform.* Secùs est de Parochiis, quæ spectant ad Jus Patronatûs Laicorum: nam tunc non est locus Concursui, sed is solus examinari debet, quem Patronus Laicus præsentavit, & si dignus reperiatur, institui.

42. Notat autem Engel *titul. de Præb. num. 67.* per Bullam S. Pii V. *Ad exequendum* (& habetur *Tom. 2. Bullarii Romani, constit. 47. dicti Pontif.*) à præfato Concursu esse exceptas Parochias Monasteriis, vel aliis Ecclesiis incorporatas, in quibus non propriè Parochus, sed Vicarius ponendus est.

QUÆSTIO III.

De Jure præsentandi, aliísque Juribus Patrono competentibus.

SUMMARIUM.

43. *Patrono quatuor jura competunt, quæ?*

44. *Jus præsentandi quomodò competat Patrono?*

45. *Beneficium sine consensu Patroni regulariter nequit conferri.*

46. *Fallit hoc in certis casibus.*

47. Col-

47. *Collatio Beneficii ſine conſenſu Patroni non eſt ipſo jure irrita, ſed irritanda.*
48. *Patronus nequit ſe ipſum præſentare.*
49. *Prælatus tamen poteſt Patrono conferre Beneficium.*
50. *Poſſunt plures Patroni unum ex ſe ipſis præſentare.*
51. *Patronus poteſt præſentare ſuos filios, vel conſanguineos.*
52. *Quid juris, ſi plures ſint Patroni, & diſcordent in præſentando?*
53. *Præſertim ſi duo præſententur ab eis in pari numero?*
54. *Patrono debetur honor, & qualis?*
55. *Patrono competit jus defendendi Eccleſiam.*
56. *Quæ Patrono non liceant?*
57. *Patrono egenti ſuccurrendum ab Eccleſia.*
58. *Et quomodò?*

43. CONCL. I. Patrono ſive Eccleſiaſtico, ſive Laico præcipuè quatuor jura competunt in Beneficio Eccleſiaſtico, reſpectu cujus habet jus Patronatûs, videlicet jus præſentandi, præcedendi, defendendi Eccleſiam, atque ut ex bonis Eccleſiæ eidem indigenti modeſtè ſuccurratur. Ita habetur *c. Nobis, de Jure Patr.* & complectitur Gloſſa ibidem hîſce verſiculîs;

> *Patrono debetur honor, onus, utilitáſque:*
> *Præſentet, præſit, defendat, alatur egenus.*

 44.

44. CONCL. II. Jus præsentandi Clericum idoneum ad Beneficium Ecclesiasticum, sive simplex, sive curatum, postquam vacaverit, adeò competit Patrono, ut Episcopus, vel is, ad quem spectat institutio, teneatur eundem cæteróquin habilem admittere, atque in dicto Beneficio instituere. Ita desumitur ex *cit. c. Nobis. De Jure Patron.* Dicitur, *Clericum idoneum:* nam, si hic sit indignus, Patronus Laicus tenetur alium præsentare: Patronus verò Ecclesiasticus pro ea vice privatur jure præsentandi, ùt dictum *n. 33.*

45. CONCL. III. Beneficium Ecclesiasticum sine consensu, & voluntate Patroni, regulariter loquendô, conferri nequit, & si defactò collatum sit alteri, quàm illi, quem Patronus præsentavit, potest ad instantiam ejus collatio annullari, ipsóque instante debebit is, qui sine suo consensu institutus fuit, amoveri. Ita statuitur *c. Ex insinuatione. De Jure patr.* junctô *c. Decernimus, 16. qu. 7.*

46. Dicitur, *regulariter loquendô*: nam hinc inprimis excipitur casus, si Patronus intra debitum tempus à Jure definitum neminem præsentavit: tunc enim pro ea vice devolvitur collatio Beneficii ad eum, ad quem cæteróquin pertinet institutio, *c. Cum propter*, & *c. Eam te. De Jure Patr.* Deinde valet collatio, si Summus Pontifex de plenitudine potestatis conferat Beneficium, derogandô expressè Juri Pa-

Patronatûs, ùt jam dictum *num. 39.* Idem accidit, quando Patroni in præſentando diſcordant, & præſentatus à majori eorum parte non poteſt ſine ſcandalo inſtitui: tunc enim Epiſcopus ordinabit Eccleſiam, ſicut meliùs eam ſecundùm Deum viderit ordinandam. *c. Quoniam. Eod.*

47. Dicitur ulteriùs in Concluſione: *poteſt ad inſtantiam ejus collatio annullari:* ſiquidem collatio Beneficii extra dictos caſus absque Patroni præſentatione facta non eſt ipſo jure nulla & irrita, ſed tantùm poteſt per Patronum contradicentem irritari; ſi nempe is alium præſentet, aut expreſſè contradicat. Unde, ſi terminus Patrono competens poſt collationem per Epiſcopum factam fuerit elapſus, non reclamante, nec contradicente Patrono, manet collatio omnino firma. Barboſa *part. 3. De offic. & poteſt. Epiſ. allegat. 72. num. 171.* citans plures alios.

48. CONCL. IV. Patronus, quamvìs ſit Clericus, & cæteroqùin idoneus, ſe ipſum ad Beneficium Eccleſiaſticum præſentare non poteſt. Ita communis; & patet ex *c. Per noſtras. De Jure patron.* Ratio eſt: quia præſentatio ſui ipſius ſapit vitium ambitionis. Concordat illud D. Gregorii Papæ, ac refertur *c. In ſcripturis, 8. q. 1. Sicut locus regiminis deſiderantibus negandus eſt, ita fugentibus offerendus. Et ſicut ſcriptum eſt: Nec quisquam ſibi ſumit honorem, ſed qui vocatur à Deo, tanquam Aaron. Heb. 5.*

49. Cæterùm, ſi Prælatus, ad quem ſpectat in-

institutio, motu proprio vocet Clericum Patronum, eique conferat Beneficium vacans, in quo dictus Clericus habet Jus Patronatûs, valebit collatio: quia tunc Patronus non censetur præsentare se ipsum, aut Beneficio sese ingerere, sed Beneficium sibi oblatum acceptare, adeóque in collationem ejus sibi factam consentire. Pirhing. *tit. de Jure patron. num. 92.* Imò posset hoc casu Patronus Clericus procedere per viam deprecationis & supplicationis, rogare Episcopum, ut sibi conferre velit illud Beneficium, atque exinde poterit Ordinarius illum gratificandô admittere. Barbosa *lib. 3. Juris Ecclesiast. univ. cap. 12. num. 199.* Abbas *in c. Per nostras. De Jure patr.* & alii.

50. Insuper, si plures sint Patroni, possunt illi ex se ipsis unum Clericum Compatronum nominare, & præsentare: nam quamvis Clericus Patronus non possit præsentare se ipsum, potest tamen præsentationi de se per Compatronos factæ consentire. Glossa *in c. Consuluit. Eod.* Barbosa *part. 3. de offic. & potest. Episc. alleg. 72. n. 91.* & alii.

51. CONCL. V. Nihilominùs non est prohibitum Patrono, ad Beneficium præsentare filios suos, aut alios consanguineos. Ita Engel *tit. de Jure patron. n. 3.* cum communiori. Et meritò: tum, ne hi sint deterioris conditionis, quàm alii, quorum parentes nullum fundârunt Beneficium: tum, ne ipsummet Jus Patronatûs, quod in Favorem Fundatoris, ejúsque hæ-

redum

redum introductum eſt, in ipſorum odium retorqueatur contra *Reg. 61. Juris, in 6. Quod ob gratiam alicujus conceditur, non eſt in eius diſpendium retorquendum*, cum concordantiis.

52. CONCL. VI. Si plures ſint Patroni ejusdem Eccleſiæ, vel Beneficii, & hi in præſentando diſcordent, aliîs hunc, aliîs alium præſentantibûs, præfertur is, qui majoribûs juvatur meritîs, & plurium approbatur aſſenſu, modò id ſine ſcandalo fieri poſſit. Ita habet *c. Quoniam. De Jure patr.* éſtque communis. Et quidem in tali caſu ſufficit præſentatio facta à majori parte reſpectu minorum partium, dummodò præſentatus cæteroquin ſit idoneus: veluti ſi ex ſex Patronis duo præſentent Titium, unus Sempronium, & tres Cajum, hi tres prævalent, ac præfertur Cajus, *arg. cit. c. Quoniam*, & notat ibidem Fagnanus *n. 13.* cum aliis. Additur verò, *modò id ſine ſcandalo fieri poſſit*, propter dicta *n. 46.*

53. CONCL. VII. Si autem duo ſint præſentati à pluribus Patronis in pari numero, vel ſi ex duobus Patronis unus præſentavit unum, & alter alterum, nemini eorum acquiritur jus petendi inſtitutionem. Ita Fagnanus *in c. Cum autem, n. 23. Eod.* & alii. Ratio eſt clara: quia ad hoc, ut præſentatus acquirat jus ad Beneficium, & conſequenter jus petendi inſtitutionem, requiritur, quòd præſentatio ſit à majori parte Patronorum, *arg. cit. c. Quoniam. De Jure patr.* ibi: *Si fortè in plures partes fundatorum*

ſe

se vota diviserint, ille præficiatur Ecclesiæ, qui majoribus juvatur meritis, & plurimorum eligitur, & approbatur assensu.

54. CONCL. VIII. Præter jus præsentandi ulteriùs Patrono Ecclesiæ debetur honor. Ita communis; & patet *ex c. Nobis. De Jure patr.* ibi: *Pro fundatione quoque Ecclesiæ honor processionis fundatori servatur.* Porrò honor Patrono debitus consistit in præcedentia Processionis, quatenus in Litaniis, ac aliis publicis Processionibus debetur ipsi locus dignior præ aliis Laicis. Item quòd in Ecclesia sua patronata debeat honorari per præcedentiam honorabilioris sedis, & dignioris loci, atque anterioritatem in suscipienda pace, thurificatione, & aliis consimilibus casibus. Barbosa *lib. 3. Juris Eccles. univer. c. 12. n. 214.* cum aliis.

55. CONCL. IX. Insuper competit Patrono jus, seu potiùs onus defendendi Ecclesiam. Ita habetur *c. Filiis, 16. q. 7.* Unde Patroni munus est, ut curam & inspectionem habeat quoad Ecclesiam & ejus bona, ne malè alienentur, aut dilapidentur; & si quid in detrimentum Ecclesiæ fieri deprehenderit, neque Beneficiarius honesta monitione præmissa desistere velit, id Episcopo denuntiet, prout ibidem dicitur. Item ipsius munus est, ut Ecclesiam intra & extra Judicium defendat, *tanquam ejus Patronus & Advocatus*: hoc quippe nomine ipse appellatur in *c. Præterea quoniam*, & *c. Cùm autem*, & *c. Nobis. De Jure patr.* & alibi.

56. Non

56. Non tamen debet Patronus veram aliquam jurisdictionem in Beneficiarium uſurpare, neque in iis, quæ ad Sacramentorum adminiſtrationem pertinent, ullatenus ſeſe ingerere, neque viſitationi ornamentorum Eccleſiæ, aut bonorum ſtabilium ſeu fabricarum proventibus ſe immiſcere (niſi id Patrono ex primæva inſtitutione, ac fundatione competat) ſed Epiſcopi ipſi hæc faciant, juxta Concilium Trid. *Seſſ. 24. De Reform. cap. 3. circa finem.*

57. CONCL. X. Tandem Patrono convenit, ut, *ſi ad inopiam vergat, ab Eccleſia illi modeſtè ſuccurratur.* Ita hîs verbîs habetur *cit.* c. *Nobis. De Jure patr.* junctô c. *Contra,* & c. *Quicunque fidelium, 16. q. 7.*

58. Dicitur notanter, *modeſtè ſuccurratur;* id eſt, habito reſpectu ad facultates Eccleſiæ, & ad qualitatem perſonæ, ut bene explicat, & probat Gloſſa ibidem. Hinc Barboſa *lib. 3. Jur. Eccleſ. univer. cap. 12. num. 217.* notat, quòd tunc primùm Eccleſia teneatur dare alimenta Patrono pauperi, quando ſupereſt ultra id, quod neceſſarium eſt ad cultum Dei, atque Miniſtrorum alimenta. In quo caſu ſunt præſtanda Patrono alimenta in domo propria, non autem in ipſa Eccleſia; & quidem non ſolùm pro ſe, ſed etiam pro uxore, filiis, atque familia, ac inſuper alimenta integra, id eſt, cibus, potus, veſtis, lectus, & alia omnia, quæ ſub alimentorum nomine continentur, dummodò (ùt dictum) Eccleſiæ ſuppetant facultates.

DISTINCTIO IV.

De Decimis.

QUÆSTIO I.

Quid sint Decimæ, Primitiæ, & Oblationes?

SUMMARIUM.

1. *Decimæ, quid?*
2. *Decimarum solutio est actus Religionis, & Justitiæ.*
3. *Qui fraudant Decimas, quomodò peccent? Jubentur excommunicari.*
4. *Excommunicatio hæc non est latæ sententiæ.*
5. *Bona dantium, & mala non dantium Decimas.*
6. *Primitiæ, quid?*
   Primogenita, quid, & quomodò differant à Decimis?
7. *An extet præceptum offerendi Primitias?*
8. *Præsertim in lege Evangelica?*
9. *Oblationes, quid?*
10. *Oblationis nomen dupliciter accipitur.*
11. *Oblationes, an sint de præcepto faciendæ?*
12. *Quid, si Ministri Ecclesiæ indigeant,*
13. *Vel id habeat consuetudo loci?*
    * *Plura adhuc de Oblationibus.*

1. CON-

1. CONCL. I. *Decimæ* sunt pars decima omnium fructuum justè acquisitorum, Deo in recognitionem sui dominii universalis debita, atque Ecclesiæ Ministris quotannis exsolvenda. Ita in re communis; & desumitur hæc definitio ex c. *Tua nobis. De Decimis*, ibi: *Decimæ, quas Deus in signum universalis dominii sibi reddi præcepit, suas esse Decimas & Primitias asseverans:* junctô c. *Decimas Deo*, 16. q. 7. & c. *Ex transmissa. De Decimis*, cum concordantiis.

2. Unde colligitur, quòd solutio Decimarum, quatenus solvuntur à Fidelibus ob Dei cultum, atque in signum supremi ejus dominii in omnes res, & quod ab ipso bona cuncta procedant, sit actus virtutis Religionis: quatenus verò spectatur, prout est debita Ecclesiæ Ministris, nobis spiritualia præbentibus, sit actus Justitiæ.

3. Hinc illi, qui fraudant Decimas, peccant & contra virtutem Justitiæ, & contra virtutem Religionis; criménque committunt *Sacrilegii*, c. *Decimas, quas in usum*, 16. *qu.* 7. Insuper fraudantes Decimas, tum in c. *Omnes Decimæ*, 16. *qu.* 7. & c. *Tua nobis. De Decimis*, tum in Concilio Trident. *Sess.* 25. *c.* 12. *De Reform.* excommunicari jubentur, ibi: *Cùm Decimarum solutio debita sit Deo; & qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt, res alienas invadunt &c. Qui verò eas aut subtrahunt, aut impediunt, excommunicentur: nec ab hoc crimine, nisi plena restitutione secuta, absolvantur.* Hactenus Concilium.

4. Cæterùm hæc Excommunicatio non est latæ, sed primùm ferendæ sententiæ; prout desumitur ex ly *excommunicentur*. Imò præmittendam esse trinam monitionem, antequam infligatur, rectè cum aliis notat Barbosa *in Collectaneis ad cit. locum Concilii Trident. num. 5.* & favet textus *c. Omnes Decimæ, 16. q. 7.*

5. Insuper, quòd justô Dei judiciô frequenter in rebus temporalibus damna patiantur, qui Decimas dare negligunt, & econtra, qui Decimas diligenter dant, non solùm sanitatem corporis, sed etiam cum temporali fructu bona cœlestia promereantur &c. urgentissimis SS. Augustini, & Hieronymi auctoritatibus comprobatur c. *Revertimini* & c. *Decimæ tributæ, 16. q. 1.* ubi D. Augustinus *Serm. 219. De Tempore,* inter alia sic loquens refertur: *Cùm Decimas dandô & terrena, & cœlestia possis præmia promereri, quare pro avaritia duplici benedictione fraudaris? Hæc est enim Dei justissima consuetudo, ut, si tu illi Decimam non dederis, tu ad Decimam revoceris. Dabis impio militi, quod non vis dare Sacerdoti.*

6. CONCL. II. *Primitiæ* appellantur primi fructus agrorum, vinearum, hortorum, arborúmque, DEO ut Largitori omnium bonorum in signum gratitudinis oblati. Ita desumitur ex *cap. 18. Numer.* ibi: *Universa frugum initia* (id est, Primitias) *quæ gignit humus;* Additur notanter, *quæ gignit humus;* nam in animalibus, receptô stylô S. Scripturæ vocantur *Primoge-*

mogenita. Unde patet diſcrimen inter Primitias, & Decimas; nam hæ ſunt decima pars omnium fructuum juſtè acquiſitorum, iſtæ verò fructus primi arborum, agrorúmque, & hujusmodi.

7. Quæres. An extet præceptum aliquod offerendi Primitias? Reſp. I. In Lege Moſaica extabat præceptum offerendi Primitias; utì patet ex *cap. 26. Deuteron.* ibi: *Tolles de cunctis frugibus tuis Primitias, pergésque ad locum, quem Dominus Deus tuus elegerit &c.* Item *Exodi, 13. Sanctifica mihi omne primogenitum*, & alibi. Quia verò Cæremonialia, & judicialia veteris Legis per Chriſti mortem, atque prædicationem Evangelii evacuata fuerunt, remanet Quæſtio loquendô pro ſtatu Legis Evangelicæ, ad quam

8. Reſp. II. Olim quidem ex præcepto Juris Eccleſiaſtici aderat ejusmodi obligatio ſolvendi Primitias, prout colligitur ex c. *Præter, diſt. 32.* & c. *Decimas quas in uſum, 16. qu. 7.* ac notat Gloſſa *in cap. 1. ℣. in Primitiis, de Decimis.* Hodie tamen ejusmodi obligatio ſolvendi Primitias in pleriſque locis per contrariam conſuetudinem ſublata eſt. Ita Pirhing *tit. de Decimis, num.* 172. Suarez, Azorius, & alii paſſim.

9. CONCL. III. *Oblationum* nomen, quantùm ad propoſitum, accipitur pro illis oblationibus ſeu donis, quæ Fideles ad Altare offerunt

inter Missarum solemnia. Ita desumitur ex c. *Antiquos*, 10. q. 1, & c. *Omnis Christianus*, De Consec. dist. 1.

10. Additur notanter, *quantùm ad propositum*: siquidem Oblationis nomen interdum latè accipitur pro omni eo, quod offertur Ecclesiæ; sive id fiat in vita, sive in morte, sive sit quid mobile, sive immobile, *arg.* c. *Videntes*, 12. *qu.* 1. ibi: *ipsæ res fidelium oblationes appellantur, quia Domino offeruntur.* Quinimò oblationis nomen adeò largè acceptum ipsas quoque Decimas & Primitias complectitur: verùm strictè, & habito præsertim respectu ad communem modum loquendi dicitur oblatio, quod offertur Sacerdoti in Missa. Abbas c. *Causa*, De *Verb. signif.*

11. Quæres. An homines ad faciendas hujusmodi Oblationes teneantur? Resp. I. De ratione hujusmodi Oblationum est, quòd voluntariè offerantur; juxta illud *Exodi* 25. *Ab omni homine, qui offert ultroneus, accipietis eas.* Et hinc regulariter loquendô istæ Oblationes non fiunt de præcepto, nisi in certis casibus. Ita D. Thomas 2. 2. *qu.* 86. Abbas *ad Rubric. tit.* De *Parochis*, & alii.

12. Additur notanter, *nisi in certis casibus.* Etenim, si Ministri Ecclesiæ indigeant, neque habeant aliunde, unde sustententur, tenentur Parochiani Jure naturali, & Divino ad Oblationes Presbyteris indigentibus faciendas: nam

ex

ex quo Sacerdos impendit ſpiritualia, debet conſequi temporalia; *Dignus enim eſt operarius cibo ſuo. Matth. 10.* Unde quamvìs Sacerdos ob hoc non debeat ſubtrahere ſpiritualia, tamen Superior debet Parochianos compellere ad præſtandas has Oblationes Juris remediis. Abbas *loc. cit.* Covarruvias *lib. 1. var. reſolut. c. 17. n. 3.* & alii.

13. Deinde tenentur Parochiani ad faciendas Oblationes, ubi hoc habet conſuetudo. Siquidem in multis locis conſueverunt Parochiani, præſertim diebûs Dominicîs & aliîs præcipuîs Feſtîs, facere ejusmodi Oblationes, juxta *Can. Omnis Chriſtianus. De Conſec. diſt. 1.* atqui Fideles tenentur, poſſúntque cogi ad obſervandas laudabiles conſuetudines, *c. Ad Apoſtolicam. De Simon.* & ampliùs de Oblationibus oſtendit Hoſtienſis *in Summa tit. De Parochis*, §. *In tertia.* Et quidem hîſce caſibûs adhuc Oblatio remanet quodammodo voluntaria, ſaltem quoad quantitatem, vel ſpeciem rei oblatæ.

Additio.

* Plura de Oblationibus valde practica invenies in Jure Canonico *Lib. 3. Decret. Tit. 30.* §. *9. præſertim num. 190. & ſeq.* ubi inter alia reperies, Oblationes ſingulas intra limites alicujus Parochiæ factas ex communiſſima Doctorum ſententia, repetitîs deciſionibûs Rotæ firmata, de jure ordinario pertinere ad Parochum

chum loci, nisi consuetudo, Privilegium speciale, vel intentio dantium aliter doceat; prout defactò teste eodem vî consuetudinis & juxta intentionem dantium, Oblationes alicui Neomystæ ad Primitias factæ pertinent ad Celebrantem, etsi de jure alias omnes Oblationes, ad Altare quodcunque intra limites Parochiæ in loco non exempto contingentes, spectent ad Parochum. Item Oblationes, quæ fiunt ad Imagines beneficiis, aut miraculis, seu famâ celebres, pertinent ad ipsam Ecclesiam, vel Sacellum, ubi existunt, pro fabrica, vel ornatu Ecclesiæ, præsertim ipsius Imaginis, seu Statuæ famâ, beneficiis, vel etiam miraculis celebris. Idem dic de cippis, mensis, vel capsulis in Ecclesia vel pro reparatione, vel ad alium certum finem expositis. Item in Ecclesiis Regularium Oblationes applicari debent in eorum utilitatem; *Cùm Monachis ibi servientibus debeat proficere, quidquid à Fidelibus offerri contigerit, cap. 1. De statu Monachorum.* ubi tamen (nisi forsan istæ consistant in meris consumptibilibus, puta in Oblatione panis, ovorum, butyri &c.) prudenter quoque ac conformiter intentioni offerentium, attendendum ad Ornatum majorem Statuæ, aut Imaginis alicujus, famâ, beneficiis, aut etiam miraculis claræ, atque respiciendum similiter ad majorem statui conformen splendorem Sacelli, aut Altaris, ubi forsan hæc Statua vel Imago existit, utì rectè advertit Pichler *Lib. 3. Jurisprudentiæ. Tit. 30. n. 19.* *

QUÆ-

QUÆSTIO II.

Quo Jure, & ex quibus rebus ſolvendæ ſint Decimæ? Ubi etiam, quotuplices ſint Decimæ.

SUMMARIUM.

14. *Decimæ, an debeantur Jure Divino?*
15. *Præſertim in Lege Evangelica?*
16. *Quomodò ipſæ dicantur deberi conſtitutione Divina?*
17. *Solvitur inſtantia contra Decimas.*
 (*a*) Vide dicta Tract. 2. diſt. 2. num. 9. & 10.
18. *Decimæ ex quibus rebus debeantur?*
19. *Declaratur hoc.*
 (*b*) Ut dicetur Quæſt. 4. per totum.
20. *Decimarum diviſio.*
21. *Decimæ Prædiales, Perſonales, & Mixtæ, quæ? cum Additione.*
22. *Decimæ Prædiales, & Perſonales, quomodò, & quibus ſolvendæ?*
 * *Decimæ Prædiales, majores, & minores, quæ?*

14. CONCL. I. Decimæ ſecundùm ſubſtantiam ſpectatæ, quatenus videlicet ſunt neceſſarium ſtipendium Miniſtrorum Eccleſiæ, ad ipſorum ſuſtentationem requiſitum, debentur ipſis Jure naturali, ac Divino: quatenus verò ſpectantur ſecundùm quotam, ſive determinationem ſuam (id eſt, quòd debeat dari ipſamet pars decima fructuum) tempore

Legis Mosaicæ debebantur Jure Divino positivo, tempore verò Legis Evangelicæ Jure duntaxat Ecclesiastico, licèt antiquissimo, utpote ab Apostolis derivato. Ita Doctor Angelicus 2. 2. *quæst.* 87. *art.* 1. & alii passim, paucis exceptis. Ratio primæ partis desumitur ex citat. verbis Christi *Matth.* 10. *Dignus est operarius cibo suo*, cum concordantiis. Altera verò pars, loquens de Lege Mosaica, patet ex *c.* 27. *Levit.* & aliis pluribus locis.

15. Tandem ultima pars, seu quòd in Lege Evangelica debeantur Decimæ secundùm quotam spectato Jure Ecclesiastico, patet tum ex plurimis textibus Juris Canonici jam allegatis, vel in progressu allegandis; tum ex eo, quia, si Decimæ simpliciter essent Juris Divini, non posset earum obligatio tolli per privilegium Summi Pontificis, aut contrariam consuetudinem: atqui hoc fieri posse, patebit ex dicendis *Quæst.* 4.

16. Nec dicas. In Jure Canonico *c. Parochianos. De Decimis*, expressè dicitur: *Decimæ non ab homine, sed ab ipso DEO sunt institutæ:* junctô *c. Tua. Eod.* ibi: *Decimæ Divina constitutione debentur;* ergo non solùm Jure Ecclesiastico. Resp. enim, hujusmodi auctoritates vel accipiendas esse de Decimis secundùm suam substantiam spectatis, & quatenus sunt necessarium stipendium Ministrorum Ecclesiæ: vel dicendum, quòd velint, Decimas Jure Divino deberi, non directè ac immediatè pro statu Legis

gis Evangelicæ, ſed ſolùm remotè ac occaſionaliter, quatenus ad imitationem Legis Divinæ, pro veteri Teſtamento ſtatutæ, ad neceſſariam Miniſtrorum Eccleſiæ ſuſtentationem, per Conſtitutionem Eccleſiaſticam ſunt denuò conſtitutæ.

17. Quòd ſi dicas. Cæremonialia veteris Legis jam ſunt evacuata, & defactò illicita obſervatu. c. *Majores. De Baptiſmo.* Reſp. cum Doctore Angelico *loc. cit.* Præceptum de ſolutione Decimarum non fuiſſe cæremoniale, ſed partim morale, partim judiciale. Et quatenus morale fuit inditum à Lege naturali, atque à Chriſto in Lege Evangelica renovatum *Matth. 10. Dignus eſt operarius cibo ſuo*, cum concordantiis. Quatenus verò judiciale erat, nempe ſecundùm quotam, ſeu quoad determinationem decimæ partis, eſt renovatum auctoritate Eccleſiæ: ſicque illud defactò obligat ex vi novi præcepti Eccleſiaſtici. (*a*)

18. CONCL. II. Spectato Jure communi debentur Decimæ ex omnibus, quæ licitè acquiruntur. Ita habetur c. *Ex transmiſſa. de Decimis.* ibi: *Fidelis homo de omnibus, quæ licitè poteſt acquirere, Decimas erogare tenetur*, & alibi. Dicitur, *quæ licitè acquiruntur*: nam de acquiſitis per furta, ſimoniam, uſuras, opus meretricium, ac hujusmodi Decimæ non debentur, imò nec poſſunt recipi, ne Clerici cenſeantur approbare peccatum alterius, ùt notat Gloſſa *ibidem.* v. *Licitè.* Hinc c. *Non eſt putanda.* 1. q. 1.

q. 1. notanter dicitur; *Honora Dominum de tuis justis laboribus.*

19. Additur autem, *spectato Jure communi*: siquidem variis ex causis hæc obligatio solvendi Decimas, utpote ex Jure Ecclesiastico proveniens, tolli potest, & aliquis (*b*) à præstatione Decimarum eximi, vel ex parte, vel etiam in totum, dummodò Ministri Ecclesiæ aliunde congruam habeant sustentationem, utputa ex sufficientibus redditibus Fundationis Ecclesiæ, Oblationibus, aut Legatis piis.

20. CONCL. III. Decimæ dividuntur in prædiales, seu reales, personales, & mixtas. Ita communis. Siquidem, quantùm est de Jure communi, debentur Decimæ *de vino, grano, fructibus arborum, pecoribus, hortis, negotiatione, de ipsa etiam militia, de venatione, & de omnibus bonis*, prout hîs ipsîs verbîs habetur c. *Non est. De Decimis*, cum concordantiis. Itaque

21. *Decimæ prædiales, seu reales* sunt, quæ persolvuntur ex prædiorum, aut arborum fructibus, obventionibus molendinorum, vel ædium locatarum, & hujusmodi. *Personales* dicuntur, quæ ex rebus, quas quisque sibi industria & opera sua acquirit, persolvuntur v. g. ex lucro honestæ negotiationis, venationis, militiæ &c. *Decimæ mixtæ* vocantur illæ, quæ partim prædiales, partim personales existunt: cujusmodi sunt, quæ debentur ex fructibus pecorum, veluti ex fœtu, lana, lacte &c.

Additio.

* Plures tamen Doctores hoc tertium genus Decimarum non admittunt, defendentes, Decimas, quæ ex mero lucro honesto proveniunt, esse personales, reliquas verò omnes meritò dici debere prædiales: prout etiam *c. 20. de Decimis.* non sit mentio de aliqua tertia specie Decimarum. Videatur in Jure Canonico *Tit. 30. §. 1. n. 4.* Estque expeditiùs pro practicis resolutionibus. *

22. Porrò Decimæ prædiales differunt à personalibus, quòd illæ statim, atque collectæ sunt, solvi debeant: & quidem integræ absque deductione sparsi seminis, & impensarum, quæ fieri solent in colendis prædiis vel agris, & colligendis fructibus &c. *arg. c. Cùm sint homines*, & *c. Tua nobis.* & *c. Pastoralis. Eodem.* Econtra Decimæ personales solvuntur deductîs priùs expensîs, utpote, cùm residuum duntaxat censeatur esse fructus, seu lucrum, *cit. c. Pastoralis.* Insuper Decimæ prædiales sunt solvendæ Parocho, in cujus Parochia fructus crescunt, & colliguntur, quamvìs colonus alibi habitet: Personales autem solvuntur Ecclesiæ, seu Parocho, in cujus Parochia quis audit Divina, & percipit Sacramenta Ecclesiastica: nisi consuetudine, conventione, aut privilegiô aliud fieri oporteat, *cit. c. Cùm sint homines. de Decimis.*

Addi-

Additio.

* Cæteroquin Decimæ prædiales adhuc subdividuntur in majores, ac minores. Majores sunt, quæ solvuntur ex frumento quocunque sive hirsuto, seu siliquias spinosas habente (quale est hordeum, & avena) sive plano, puta, ex adore, & tritico: item Decimæ ex vino, & oleo &c. Minores verò, censentur Carnaticæ, vulgò Blutzehend, ex pullis, anseribus, aliisque ex rebus levioris momenti. Multúmque in hoc (supposito, quòd Decimæ majores ad unum, & minores ad alterum pertineant) debet attendi consuetudo locorum. In Jure Bavarico *Tit. 28. art. 12.* ad Decimas majores præter omne frumentum spectant ciceres, panicum, fabæ, & lentes: ad minores verò olera, rapæ linum, canabis, milium, brassica; item Decimæ ex fructibus arborum, & animalium &c. *

QUÆSTIO III.

Quibus solvendæ sint Decimæ?

SUMMARIUM.

23. *Antiquitùs Decimæ solvebantur Ecclesiæ, per Episcopos Clericis distribuendæ.*
(c) Ut dictum Tract. 7. dist. 4. n. 30.
24. *Tunc Episcopi erant Parochi: secùs defactò.*
25. *Decimæ prædiales spectant ad Ecclesiam Parochialem.*

26. Et

26. *Et habet super iis Parochus fundatam intentionem?*
 * *Quid sentiendum de Decimis Novalium? Add. I. & II.*
 * *Quidnam de carnaticis? Addit. III.*
27. *Episcopo de Jure communi debetur quarta pars Decimarum.*
28. *Quid de Decimis nullius certæ Parochiæ?*
29. *Limitantur prædicta.*
30. *Laici merè sæculares sunt incapaces juris Decimarum.*
31. *Secùs de Laicis conversis, sive Regularibus.*
32. *Laicis potest competere jus percipiendi fructus Decimarum, ut quid temporale sunt.*
33. *Interveniente justo contractu emptionis, conductionis &c.*
34. *An etiam per modum Feudi?*

23. QUæstio præsens procedit præcipuè pro moderno statu, quo facta supponitur divisio bonorum Ecclesiasticorum in quatuor partes (c) ipsarúmque distinctio Parochiarum: nam antea Decimæ debebantur Ecclesiæ, sive cœtui Clericorum in communi; & præstabantur Episcopis cujuslibet Diœcesis, qui eas partim per Diaconos &c. inter pauperes tanquam Patres pauperum, partim inter Clerum & Ministros suæ Ecclesiæ, pro cujuslibet meritis, & necessitate, justè, fidelitérque distribuere tenebantur, *arg. c. Episcopus*, & c. *Præcipimus*, 12. *q.* 1. junctô c. *Decimas*, 16. *q.* 7. cum concordantiis.

24. Siquidem Episcopi soli pro illo tempore erant Parochi, quibus totius plebis Diœcesanæ cura imminebat; cæteri autem Presbyteri, velùti ipsorum Coadjutores, ad nutum eorundem Episcoporum modò in hac, modò in illa parte Diœcesis Pastorale Officium exercebant, *arg. can. in novo, dist. 21.* & notat Barbosa *lib. 3. Juris Ecclesiast. univ. cap. 26. §. 2. n. 4.* Postmodùm verò, facta illa reddituum Ecclesiasticorum divisione, Parochiæ singulæ, singulis Presbyteris fuerunt constitutæ, singulisque Parochiis propria territoria per suos terminos assignata, in quibus cuilibet Presbytero tota suæ Parochiæ cura remaneret, prout habetur *c. Ecclesias, 13. q. 1.* Et de hoc tempore, sive post divisionem bonorum Ecclesiasticorum & Parochiarum distinctionem loquendô, sit

25. CONCL. I. De Jure communi Decimæ prædiales spectant ad Ecclesiam Parochialem, súntque persolvendæ Rectoribus illarum Ecclesiarum Parochialium, intra quarum fines prædia illa sita sunt. Ita communis; & habetur c. *Cùm contingat. de Decimis*, ibi: *Cùm perceptio Decimarum ad Parochiales Ecclesias de Jure communi pertineat*. Concordat textus. c. *Cùm in tua.* Eod. ibi: *Alioquin Parochialibus Ecclesiis exsolvantur, ad quas de jure communi spectat perceptio Decimarum.*

26. Et hoc adeò verum est, ut Parochus loci, in quo prædia sita sunt, habeat pro se fundatam in jure intentionem super omnibus Decimis intra limites suæ Parochiæ existentibus; ita ut præsumatur, Decimas ad ipsum pertine-

re,

re, nisi adversarius, quicunque ille sit, oppositum ostenderit, *arg. c. A nobis. Eod.* Proinde propter istam Juris assistentiam Parochus non tenetur aliter probare, Decimas sibi competere, sed contrarium asserenti incumbit onus probandi, cùm contra hanc militet Juris præsumptio, *arg. cap. 1. de Præscript. in 6.* ac notat Barbosa *loc. cit. cap. 26. §. 2. num. 8.* cum aliis.

Additio I.

* Quinimò Parocho loci illius, in quo sita sunt prædia, in tantum Jus commune quoad Decimas assistit, ut positô etiam, quòd alius positivè probaret, sibi potiùs, quàm præfato Parocho jure antiquo competere jus percipiendi Decimas generaliteer circa hos vel illos fructus, hoc non obstante adhuc Parochus ille, insistendô juri communi, possit prætendere Decimas integras ex Novalibus, saltem propriè talibus, *cap. 66. §. fin. & cap. 29. de Decimis*, nisi alter aliunde clarè ostendat, Decimas etiam Novalium in specie, ac particulari ad se pertinere. Dicitur notanter: *ex Novalibus, saltem propriè talibus;* ubi advertendum, Novalia propriè talia juxta SS. Canones dici illas terras nunc cultas, quæ antecedenter ultra memoriam hominum vel omninò incultæ jacebant *cap. 21. de verb. significat.* vel eos solummodò proferebant fructus, qui ab immemoriali tempore non erant decimabiles, *arg. Leg. fin. §. 2. ff. de Termino moto.* Econtra verò Novalia impropriè talia appellantur

terræ

terræ anteà quidem intra tempus immemoriale jam cultæ, & quidem fructibûs decimabilibûs, aliîs tamen, quam modernîs, e. gr. si ex pomario vel horto culinario fiat ager, vel ex agro vinea, vel ubi nunc seritur avena, anteà verò siligo &c. De his ultimis etsi præsens Author in Jure Canonico *Lib. 3. Decret. Tit. 30. num. 152. ac seqq.* eodem modo discurrat, non tamen inter DD. certum est, utì de prioribus, quòd Parocho loci competat jus percipiendi Decimas hasce, suppositô, quòd alius generaliter colligat Decimas ejusdem Districtûs &c. In Bavaria juxta jus Statuarium *Tit. 28. art. 13.* illud singulare legitur, quòd Decimæ Novalium propriè talium primô trienniô semper spectent ad Parochum, reliquo verò tempore ad illum, qui alias Decimas ejusdem sortis colligit, de quo videatur Schmid *in Commentario in Jus Bavaricum, locô citatô.* *

Additio II.

* Quæres I. Ad quem pertineant Decimæ quoad Novalia impropriè talia? Resp. Præsentem quidem Auctorem *Lib. 3* Decret. *Tit. 30. num. 47.* absolutè decidere taliter: *Si Novalia impropriè dicta fiunt ex fundis, de quibus anteà solvebantur* Decimæ, *debentur de his illi, qui priùs Decimas de fundo isto percipiebat, sive Parochus sit, sive alius, cui ex privilegio v. g. Decimæ competunt.* Ita ille. Ego autem in triplici controversia Canonica de Decimis, edita Frisingæ annô 1726. fusiùs probare conatus sum, insistendô Juri communi attendi debere

in

in ſimili caſu, utrùm ab alio extraneo extra Parochum illud Jus decimandi obtentum fuerit in ordine ad fundos *determinatos* non reſpiciendô *ad certum genus frumenti*, vel an potiùs in ordine *ad certum genus frumenti*, non reſpiciendô *certos & determinatos aliquos fundos*? In priori caſu convenio cum præſente Auctore, in poſteriori autem puto, Decimas, quoad novum genus ſeminati frumenti ſpectare potiùs ad eum, qui anteà habuit jus colligendi Decimas de hoc ipſo genere frumenti, quamvìs præcedenter in dictis agris non collegerit easdem pro eo tempore, quo ibidem ſerebatur frumentum alterius generis. Et ita videtur mecum ſentire R. P. Pichler *in Candidato Jurisprudentiæ abbreviato. Lib. 3. Tit. 30. num. 7.* dum hæc ponit formalia: *ponamus in aliqua Parochia* Decimas *majores* NB. *indiſtinctè ad aliquod Hoſpitale pertinere, minores autem, puta olera, rapas, linum &c. ad Parochum. Hoc caſu, ſi in agro, in quo priùs ſeminari ſolebant certæ ſpecies fructuum ad majores* Decimas *ſpectantes*, De*cimæ ex his collectæ debentur Parocho.* Deinde *ponamus* (alium nimirum caſum) *quod* NB. *ex certis & determinatis fundis, ex hortis v. g. pervenientes* Decimæ *ſpectent ad Parochum, ex aliis autem* NB. *determinatis fundis v. g. ex campis ſeu agris provenientes ad Hoſpitale: in hoc caſu quodcunque genus fructuum* NB. *mutata etiam cultura priſtina creſcit in hortis*, Decimæ *ad Parochum, & quodcunque creſcit in campis ad Hoſpitale pertinent.* Taliter explicatam aſſertionem, ait teneri à communi, videtúrque idem ſen-

tire Illuſtr. Cancellarius de Schmid *in Commentariis ad Tit. 28. art. 11. num. 9.* Quid cæteró quin circa hoc punctum Jus Bavaricum quoad ſuos Decimatores ſtatuat, vide ibidem.*

Additio III.

* Quæres II. Ad quemnam Parochum pertineant Decimæ carnaticæ? Reſp. Niſi alicubi ſint ſpeciales locorum legitimæ conſuetudines: communiter & ordinariè loquendô hæ Decimæ pertinent ad Parochum, intra cujus Parochiæ limites paſcuntur, ſeu aluntur animalia, ex quorum fœtura Decimæ porriguntur. Et hinc, ſi pecora diversîs anni temporibus paſcantur, ſeu alantur in diverſis, & diſtinctis ab invicem Parochiis, pariter Decimæ pro rata temporis ſunt dividendæ: puta, ſi tempore hyemali fœnô e. g. paleîs & ſtramine alantur in una Parochia, & tempore æſtivali ducantur ad paſcua ſita in altera Parochia. Ita deducitur *argum. cap. 4. de Decimis.* ubi præſupponitur ex paſcuis ſolvi Decimas, ac præter plures Doctores tenet S. Thomas 2. 2. *quæſt. 87. art. 3. ad 2.* Videatur Melchior Friederich *Tract. de Decimis*; apud me *cap. 4. quæſt. 1. num. 377. & ſeq.* qui pariter notabilem caſum ponit tempore belli, ſi ibidem pecora ob metum hoſtium aliquo notabili tempore transferantur ad paſcua alterius Parochiæ ſecurioris ab hoſtium invaſione. Illud adhuc notanter addit Illuſtriſſ. D. Cancelrius intimus de Schmid *in Jure Bavarico Tit. 28. art. 16. num. 6.* Decimas carnaticas, ubi in uſu

usu sunt, solvi debere, quando fœtus jam est maturus, id est, quo fœtus quadrupedum non ampliùs lacte, & bipedum non ampliùs alîs matrum indigent; nam omnium fructuum hæc natura est (inquit Joannes Andreas apnd dictum Auctorem) ut in Decimationem veniant, quando ad usum sunt idonei: ad quid enim aliàs prodessentDecimatori immaturi fœtus, & pulli implumes? Nunc à Parochis pergendô ad Episcopos, sit*

27. CONCL. II. Quamvìs post factam Parochiarum divisionem tanta circa perceptionem Decimarum competat Parocho assistentia Juris, & favor, exinde tamen non excluditur Episcopus loci à perceptione Decimarum prædialium. Nam inprimis spectatô Jure communi debetur ei, tanquam Superiori, & Ordinario omnium Fidelium suæ Diœcesis Pastori, quarta pars Decimarum totius Episcopatus, prout liquet ex *citat. Conquerente. De Offic. Jud. ordinarii*, ubi Pontifex inter Jura Episcopalia recenset *quartam decimationem*, junctò. *de quarta*, *de Præscript.* & concordantiîs. Hinc Fagnanus c. *Cùm contingat*, *num. 13. de Decimis*, cum aliis notat, quòd Episcopus super quartam Decimarum habeat intentionem fundatam.

28. Deinde, quando Decimæ non sunt in certa Parochia (veluti si prædia sint multum distantia, & non inclusa in limitibus alicujus Parochiæ, vel si novalia fiant in nemoribus remotis, & extra limites Ecclesiarum Parochia-

lium) tunc Episcopus fundat intentionem super eas, adeò ut *ipsas secundùm discretionem à DEO sibi datam, alii Ecclesiæ deputare, vel ad opus suum poterit retinere*, prout habetur c. *Quoniam, de Decimis.* Notat tamen ibidem Abbas, quòd, si certum sit, ejusmodi prædia, vel novalia includi in aliqua vicinarum Parochiarum, sed ignoretur, quænam illa sit, tunc Decimæ non debeantur Episcopo, sed sint dividendæ inter illas Parochias.

29. Additur notanter *num.* 27. *spectato Jure communi.* Nam per hactenus dicta non negatur, quin aliquo jure speciali possit Episcopus tale jus amittere: utputa si appareat de contraria consuetudine; illa enim servari debet, cùm in transferendô jus Decimarum ab una Ecclesia in aliam, plurimùm valeat consuetudo. Idem erit, si constet de compositione, vel appareat de quodam privilegio, aut intervenerit præscriptio specialis. Fagnanus *ibid. num.* 18. & 19.

30. CONCL. III. Laicis merè sæcularibus nullô modô competit, seu concedi potest jus Decimarum, quatenus spirituale est; adeóque nec ipsæ Decimæ, prout sunt fructus Ecclesiastici. Ita Pirhing *de Decimis. num.* 135. & communis aliorum. Patet hoc ex c. *Decimas, quas in usum,* 16. *quæst.* 7. ubi Laici Decimas possidere prohibentur, oppositum facientes dicuntur *sacrilegii crimen committere, & æternæ damnationis periculum incurrere.* Idem desumitur ex

ex c. *Ad hæc*, & c. *Quamvìs*, *de Decimis*, cum concordantiis. Ratio etiam eſt; quia Laici non poſſunt poſſidere ſpiritualia, multò minùs ſpiritualia officia miniſtrare Fidelibus.

31. Additur verò, *Laicis merè ſæcularibus*, ſive ùt loquitur Pontifex *in cit. c. Quamvìs. Eod. Laicis in ſæculo remanentibus*. Siquidem Laici converſi, etſi nullo Clericali Ordine ſint inſigniti, capaces ſunt juris ſpiritualis; quia non ſunt meri Laici, ſed inter Religioſos numerantur, propter tria Vota ſubſtantialia Religionis ab ipſis edita, ideóque Clericorum juribûs, & privilegiîs gaudent: cujusmodi ſunt Hoſpitalarii, Profeſſi Ordinum Militarium, Equites Melitenſes. Teutonici Ordinis, *arg. c. Cùm & plantare. de Privilegiis*. Unde talibus poſſunt concedi Eccleſiæ, & Decimæ, argumentô à contrario deſumptô, cùm non ſint *Laici in ſæculo remanentes:* ita tamen, ut tales Religioſi Laici non per ſeipſos (hoc enim defectu Ordinis exequi nequeunt) ſed per Clericos idoneos Eccleſias regant, & adminiſtrent. Abbas c. *Quamvìs*, *num. 3. de Decimis*, & alii.

32. CONCL. IV. Nihihilominus poteſt Laicis concedi, & competere jus percipiendi fructus Decimarum, quatenus intelligitur abſtractum à titulo & jure ſpirituali, & quid temporale exiſtit; videlicet jus præciſè percipiendi decimam partem fructuum. Ubi notandum,

quòd jus percipiendi fructus decimales non sit res spiritualis intrinsecè loquendô, sicut sunt tales gratiæ & virtutes per se infusæ, sed potiùs extrinsecè, quatenus nimirum jus illud auctoritate Ecclesiastica cum aliquo titulo, seu officio spirituali e. g. cum obligatione administrandi Sacramenta connectitur. Unde, quando auctoritate Papæ aliquando connexio hæc iterùm tollitur, nec etiam jus illud percipiendi fructus decimales ampliùs spirituale censetur, & consequenter facta priùs tali separatione poterit id Laicis concedi.

33. Similiter possunt hisce justo interveniente contractu concedi ipsimet fructus decimales. Ita Glossa c. *Quamvis.* ℣. *Concesserit. de Decimis.* Zoësius *Eod. num.* 45. Pirhing. *num.* 138. ac alii. Ratio est: quia ipsimet fructus Decimarum non sunt res spiritualis sed temporalis. Hincque etiam juxta c. *Vestra de Locato*, possunt dari ad firmam (hoc est pro censu annuo aliis concedi) & liberè locari, dummodò hujusmodi locatio ad feudum, vel alienationem perpetuam non extendatur. Et talis locatio, quin & venditio fructuum decimalium ad unum, vel plures annos, passim fit: nam Decimæ sic spectatæ sunt quid merè temporale.

34. Quinimò ante Concilium Lateranense sub Alexandro III. 1179. celebratum potuit non solum per Papam, sed etiam per ipsos Episcopos Laicis dari perpetuò in feudum ipsum jus-

jus utile percipiendi Decimas, remanente jure directo penes Eccleſiam, ut Laici propter hanc liberalitatem ipſas Eccleſias ab Hæreticis, ac aliis oppreſſoribus defenderent. Et quamvìs hæc poteſtas in dicto Concilio Epiſcopis adempta fuerit, tamen Decimæ priùs perpetuô Laicis in feudum conceſſæ penes Vaſallos Laicos remanſerunt. *arg. c. Cùm Apoſtolica. de his, quæ fiunt à Prælato &c.* & *c. Statuto. §. Sanè, de Decimis, in 6.*

QUÆSTIO IV.

Quibus modis eximatur quis à præſtatione Decimarum?

SUMMARIUM.

35. *Variis modis poteſt quis eximi à præſtatione Decimarum.*
36. *I. Privilegio, & quali?*
37. *II. Per Conſuetudinem, & quomodò hoc intelligendum?*
38. *Corollaria.*
39. *III. Præſcriptione.*
40. *Solvitur inſtantia.*
41. *Quo tempore immunitas à ſolvendis Decimis præſcribatur? Declaratur c. 1. de Præſcript. in 6.*

(d) Ut dictum Tract. 7. diſt. 6. n. 15.

42. *IV. Compoſitione, ac remiſſione.*
43. *V. Gravi paupertate, & quomodò?*

35. CONCL. I. Variîs modîs accidere potest, ut quis eximatur à præstatione Decimarum; videlicet privilegiô, consuetudine, præscriptione legitima, compositione, remissione, imò & ob gravem paupertatem eorum, qui solutîs Decimîs non habent necessaria ad se, suósque alendos. Ita Doctores passim; atque desumitur ex diversis textibus Juris, mox singillatim referendis: unde sit

36. CONCL. II. A præstatione Decimarum potest quis eximi privilegiô, non quidem alicujus Principis territorialis Laici, aut Episcopi loci, sed privilegiô Summi Pontificis. Ita Vallensis *tit. de Decimis.* §. 8. & alii. Prima pars habetur c. *Tua porrò.* & c. *Dudum de Decimis.* ubi dicitur, neque Imperiali, neque Regali concessione quempiam à solutione Decimarum eximi posse, utpote quæ Divina constitutione debentur, & sunt tributa egentium animarum. Altera pars ex eo patet: quia Episcopus nequit dispensare in Jure communi: nam *lex Superioris per inferiorem tolli non potest. Clem. Ne Romani. de Elect.* Verùm Privilegiô Pontificiô id fieri posse, patet ex c. *Suggestum*, & c. *Ex parte*, *& seqq. de Decimis*, ubi plura hujusmodi Privilegia Cistercienfibus, aliísque concessa referuntur. Videri poterit desuper Barbosa *de Offic. & potest. Parochi*, *part. 3. cap. 28. §. 3. num. 20. & seqq.* ac in Jure Canon. *lib. 3.* Decret. *Tit. 30. §. 4. n. 62. & seqq.*

37. CONCL. III. Per Conſuetudinem alicubi legitimè introductam ſimiliter poteſt induci exemptio à præſtatione quarumdam Decimarum; dummodò adhuc ex aliis Decimis, vel redditibus, tantum ſuperſit, quod ſufficiat juſtæ Sacerdotum ſuſtentationi. Ita Covarruvias *lib. 1. var. Reſolut. cap. 17. num. 8.* & alii. Ratio eſt: quia Decimæ ſolo Jure Eccleſiaſtico debentur Clericis ſecundùm quotam; ſed ſecundùm ſubſtantiam, ſive ùt ſunt neceſſarium ſtipendium Miniſtrorum Eccleſiæ, debentur Jure naturali, & Divino: atqui huic Juri nequit derogari per contrariam conſuetudinem, benè tamen priori *cap. ult. de conſuetud.* ergo.

38. Hinc valet conſuetudo, ut ex fœno, aut ex quibusdam fructibus, vel bonis, præſertim minutis v. g. oleribus, fabis, rapis, & ſimilibus, alicui non ſolvantur Decimæ, aut ſaltem non integræ: ideóque jura dicentia, quòd Decimæ ſint ſolvendæ integræ, intelligenda ſunt de integritate ſolvi ſolita. Similiter valet conſuetudo, ut Clerici nullas ſolvant Decimas, aut Laici non ſolvant perſonales: quinimò Decimas perſonales, ſeu ex lucro induſtriæ, hac ætate noſtra ferme in toto orbe Chriſtiano de conſuetudine legitimè præſcripta non ſolvi, notat Navarrus *c. 21. Manual. num. 31.* uſumque in hac Decimarum materia valdè variari, ita tamen, ut adhuc Clericis ſuperſit honeſta ſuſtentatio, paſſim obſervant Doctores.

39. CONCL. IV. Insuper præscriptione ritè absoluta poterit immunitas à solvendis Decimis obtineri per privatas, seu particulares personas, sive Ecclesiasticas, sive Laicales. Ita Covarruvias *loc. cit. num. 10.* Pirhing *tit. de Decimis, num. 129.* & alii. Ratio est: quia ut dictum, Decimæ debentur Jure duntaxat Ecclesiastico: ergo nihil obstat, quin per contrarium usum legitimè præscriptum abrogari possint, & sic immunitas ab eisdem solvendis præscribi; dummodò aliunde habeant Ecclesiæ Ministri congruam sustentationem.

40. Nec dicas. Laicus non potest præscribere jus percipiendi Decimas; ergo neque jus retinendi Decimas, id est, immunitatem ab eis solvendis. Resp. enim negandô consequentiam, & paritatem: quia jus percipiendi Decimas propter aliquod Officium spirituale est etiam ipsummet spirituale, cujus Laicus est incapax; jus autem immunitatis, seu exemptionis à Decimis solvendis non est spirituale: hoc etenim tantum est quædam libertas, & commoditas temporalis integrè percipiendi fructus suos, & nullo titulo spirituali fundatur, ac radicatur.

41. Cæterùm Immunitas à solvendis Decimis bona fide, & cum titulo præscribitur spatio quadraginta annorum: sine titulo autem contra Parochos tempore duntaxat immemoriali; prout notant citati Auctores. Et hoc desumitur ex *cap. 1. De Præscript. in 6.* ubi generaliter decernitur, quòd, quando jus commune

mune reſiſtit præſcribenti, vel habetur præſumptio contra ipſum, non ſufficiat bona fides, ſed inſuper requiratur titulus, qui poſſeſſori cauſam tribuat poſſidendi, niſi allegetur, probetúrque præſcriptio temporis immemorialis: atqui Jus commune reſiſtit præſcribenti immunitatem à ſolvendis Decimis; ergo. Accedit ratio: quia *poſſeſſor malæ fidei ullo tempore non præſcribit*, juxta *Reg. 2. Duris, in 6.* atqui poſſidens immunitatem ſolvendi Decimas (cum huic jus commune reſiſtat, cujus ignorantia non excuſat) præſumitur habere malam fidem; niſi alleget titulum ſaltem coloratum, qui det juſtam cauſam poſſidendi, ſícque bonam fidem ex parte poſſeſſoris inducat, vel niſi probet poſſeſſionem temporis immemorialis, quæ eſt inſtar tituli, imò quâ non poteſt allegari melior titulus de toto mundo (*d*) ergo.

42. CONCL. V. Compoſitione, ac remiſſione poteſt etiam cuipiam competere immunitas à ſolvendis Decimis. Ita Vallenſis *tit. de Decimis, §. 8. num. 5.* cum communi. Idque deſumitur ex c. *Ex multiplici, de Decimis*, junctô c. *Statuimus, de Transaction.* ubi ejusmodi compoſitio approbatur. Idem de remiſſione liquet ex c. *Quia circa, de Privilegiis*, ubi pariter quarumdam Decimarum facta remiſſio per Papam comprobatur.

43. CONCL. VI. Tandem gravis paupertas, ſive tanta, ut ſolutis Decimis quis non ha-

habeat necessaria ad se suósque sustentandos, excusat interim à solutione Decimarum, donec melior fortuna advenerit. * Ita Layman *lib. 4. Tract. 6. cap. 2. num. 8.* Abbas, Suarez, & alii. Ratio est: quia ob necessitatem tam gravem generaliter potest differri solutio debiti. Quinimò, si quis tempore Decimarum solvendarum fuerit constitutus in extrema necessitate, prorsus liberatur obligatione eas persolvendi; cùm tunc omnia sint communia, & sic ipse consumpserit, quod suum erat. Verùm, qui gravem solùm necessitatem patitur, is liberatur non simpliciter, sed donec melior fortuna aspiret. * Plura adhuc de Decimis in emergentia alicujus casûs videri poterunt in Jure Canonico *lib. 3. decret. Tit. 30.* *

TRACTATUS DUODECIMUS.

DE IMMUNITATE ECCLESIASTICA ET INDULGENTIIS.

1. QUIA præſens materia omnibus Clericis ſcitu valde neceſſaria exiſtit, ne, quæ proprium ſtatum, & Eccleſiæ ſibi concreditæ jura concernunt, culpabiliter ignorent, ea juxta methodum à pluribus Auctoribus obſervatam in Theologia Morali meritò pertractatur. Idipſum, dimiſsîs difficilioribûs ad Jus Canonicum Quæſtionibûs, breviter præſtabit præſens Tra-

Tractatus, ita tamen, ut ad finem ejusdem simul agatur de Indulgentiis.

DISTINCTIO I.

De Immunitate Ecclesiastica ut sic, ejusque Speciebus.

QUÆSTIO I.

Quid, & quotuplex sit Immunitas Ecclesiastica, & quo jure constituta?

SUMMARIUM.

1. *Ratio Ordinis.*
2. *Munus tripliciter accipitur. Immunitatis ethymon.*
3. *Immunitas Ecclesiastica, quid?*
4. *Est triplex. Localis, Realis, Personalis.*
5. *Certum est, Immunitatem Ecclesiasticam esse de Jure Divino quoad ea, quæ verè sunt spiritualia.*
6. *Immunitas Ecclesiastica etiam quoad alia est aliqua ratione de Jure Divino.*
7. *Quâ ratione hoc fiat, variant Doctores.*
   I. *Sententia.*

(a) Tract. 11. Dist. 4. n. 16.

8. II.

8. II. *Juríque conformior ſententia.*
9. *Inſtantia contra hanc ſolvitur.*

(*b*) Tract. 11. Diſt. 4. n. 14. & ſeqq.

2. IMmunitas ſic dicitur à *munere*. Munus enim tripliciter accipitur. I. Pro dono: ſic munera dari, mittíve dicuntur. II. Pro officio: unde Munera militaria, Munera civilia, qualia ſolent eſſe conjuncta cum honore. III. Pro obligatione, ſeu functione cuipiam impoſita: quô modô & *Municeps*, quaſi communium onerum, *ſeu munerum particeps*, dicitur. Et *Muneri* ſic accepto opponitur *Immunitas*, quæ eſt exemptio, ſive liberatio ab ejusmodi obligationibus, & oneribus. Hæc ad propoſitum applicando, ſit

3. CONCL. I. *Immunitas Eccleſiaſtica* eſt exemptio, ſive jus, quo Eccleſiæ, res, & perſonæ Eccleſiaſticæ à publicis muneribus ſeu oneribus ſæcularibus liberæ ſunt. Ita Doctores paſſim, & patebunt ſingula ex dicendis.

4. CONCL. II. Ejusmodi Immunitas rectè dividitur in localem, & realem, & perſonalem. Ita communis. Et quidem *Immunitas localis* eſt, quæ convenit Eccleſiis, aliísque locis Eccleſiaſticis. *Realis*, quæ competit rebus Eccleſiaſticis, id eſt, bonis ad Eccleſiam, vel perſonas Eccleſiaſticas pertinentibus. *Perſonalis tandem*, quæ debetur perſonis Eccleſiaſticis.

5. CONCL. III. Certum est, quòd Clerici, Ecclesiæ, earúmque bona, si spectentur quoad ea, quæ verè & propriè spiritualia sunt, Jure Divino sint exempta à jurisdictione & potestate sæculari. Ita Covarruv. *Pract. Quæst. cap.* 31. *num.* 2. *Concl.* 1. Barbosa *lib.* 1. *Juris Eccles. univ. cap.* 59. §. 2. *num.* 6. & communis aliorum. Exemplificatur hoc de Sacramentis, quorum cognitio ad solum Judicem Ecclesiasticum pertinet; adeò quidem, ut juxta Concilium Trid. *Sess.* 24. *can.* 12. *Si quis dixerit causas matrimoniales non spectare ad Judices Ecclesiasticos, anathema sit.* Idem accidit in donis supernaturalibus spiritualibus, in beneficiis Ecclesiasticis, in rebus sacris, & aliis similibus, ad quorum decisionem supernaturalis cognitio requiritur. Ratio est: quia super his nullam omnino potestatem à DEO acceperunt Principes sæculares (his quippe tota potestas sua immediatè à Republica communicatur) sed ad talia dijudicanda per Christum supernaturaliter instituta fuit potestas Ecclesiastica, & tradita D. Petro *Joan.* 21. ibi: *Pasce oves meas*, ejúsque legitimis Successoribus, ac per hos cæteris Ecclesiæ Prælatis.

6. CONCL. IV. Etiam quantum ad alia prorsus concedendum est, quòd Immunitas Ecclesiastica, seu exemptio Clericorum, Ecclesiarum, rerúmque Ecclesiasticarum aliqua ratione sit de Jure Divino. Desumitur hoc ex diversis textibus Juris, dictam Immunitatem esse Juris Divini clarè attestantibus. Loquendo enim

enim de personali exemptione Clericorum, eam haberi de Jure Divino, patet ex *c. Si Imperator dist. 96. & c. Sylvester, & c. Relatum 11, quæst. 1.* cum concordantiis. Deinde generatim loquendo de exemptione, seu Immunitate Ecclesiarum, habetur textus clarissimus *c. Quamquam. De Censibus in 6.* ibi: *Cùm igitur Ecclesiæ, Ecclesiasticæque personæ, ac res ipsarum non solùm jure humano, quinimò & Divino, à sæcularium personarum exactionibus sint immunes.* Et ibidem Glossa v. *Divino* probat hoc ex *Genes. cap. 47.* ubi Pharao Rex Ægypti terram Sacerdotum fecit immunem & liberam, ne tenerentur cum aliis quintam partem fructuum solvere Regibus. Unde & in veteri Lege Sacerdotes, & Levitæ erant exempti à jurisdictione sæculari aliarum Tribuum, & obligatione solvendi tributa. His accedit Concilium Tridentinum *Sess. 25. c. 20. de Reform.* ubi ait, *Ecclesiæ, & personarum Ecclesiasticarum Immunitatem DEI ordinatione, & Canonicis sanctionibus constitutam.* Concordat *cap. Nimis. De Jurejurando.* junctis variis Conciliis.

7. Dicitur notanter in Conclusione, *aliqua ratione sit de Jure Divino.* Siquidem in hoc ampliùs declarando variant Doctores. Et quidem non pauci volunt, ejusmodi exemptionem non esse de Jure Divino obligante, sed solùm à Lege humana, seu per privilegia in Corpore utriusque Juris clausa: dici tamen quadam ratione esse de Jure Divino, scilicet originaliter & initiativè, quatenus Legi naturali valde

conformis est, atque à veteri Lege Divina originem duxit; prout in simili superiùs (*a*) dictum est, Decimas Divina constitutione deberi. Et hujus sententiæ sunt Covarruvias *loc. cit. n. 2. Concl. 3.* Lessius *lib. 2. de Just. & Jure cap. 33. num. 30.* Molina, Garcias, & plures alii, quos citat Barbosa §. 2. *num. 1.*

8. Alii econtra probabiliùs, Juríque conformius esse censent, Clericos etiam in temporalibus Jure Divino à Civili Potestate exemptos esse; prout fortiter urgent textus *num. 6.* relati, atque tenet Glossa c. *Si Imperator dist. 96.* & c. *Quamquam. De Censibus in 6.* Abbas c. *Ecclesia S. Mariæ num. 6. De Constit.* Barbosa *cit. cap. 39. §. 2. num. 5.* & rursus *§. 3. num. 3.* pro hac sententia allegans decisionem Rotæ, & plurimos Doctores; Layman *lib. 4. tract. 9. cap. 8. num. 1.* Engel *tit. de Immunit. Eccles. num. 23.* aliique communiùs; quibus novissimè accessit Prosper Fagnanus c. *Ecclesia S. Mariæ num. 10. De Constitut.* asserens, quòd *crebrior gravissimorum interpretum sententia est, eam exemptionem esse de Jure Divino.*

9. Neque obstat allata instantia de Decimis, nam Decimas etiam hodie esse Juris Divini, quatenus requiruntur ad necessariam Ministrorum Ecclesiæ sustentationem, superiùs (*b*) jam dictum est. Verùm de hoc plura Canonistæ. * Uti fusiùs præsens Auctor in Jure Canonico *Lib. 2. Decret. Tit. 2. §. 9. num. 193. ac seqq.* & *Lib. 3. Tit. 49. num. 235. & 236.*

QUÆ-

QUÆSTIO II.

In quibus conſiſtat Immunitas localis, ſive Eccleſiarum.

SUMMARIUM.

10. *Immunitas localis conſiſtit in duobus; & quibus?*
11. *Judicia ſæcularia prohibentur fieri in Eccleſiis, vel Cæmeteriis, ſub nullitate actûs.*
12. *Secùs dicendum de Judiciis Eccleſiaſticis.*
13. *Solvitur inſtantia.*
    Quid magis deceat?
14. *In Eccleſiis, ac Cœmeteriis facere contractus &c. non licet.*
15. *Sed ſi fiant: non ſunt irriti.*
16. *Quid de venditione candelarum?*
17. *Ibidem prohibentur fieri Concilia ſæcularia, Confabulationes &c.*
18. *Comœdiæ profanæ.*
19. *Comeſtiones, vel accubitus &c.*
20. *Muſicæ impuræ, omnesque actiones ſæculares.*
21. *Quid de Diſputationibus?*
22. *Violentia Eccleſiis non eſt inferenda.*
    Pœna contra facientium.

10. CONCL. I. Immunitas localis (quam alii appellant *Immunitatem Eccleſiarum*, ſub his etiam comprehendendô Cœmeteria, & alia loca Religioſa) conſiſtit in duobus: videlicet, ut actus profani, & ſæculares ab Eccleſiis arceantur; deinde, ut malefactores ad Eccleſias

confugientes, ibidem in vita & membris protegantur, neque violenter inde extrahi possint. Et quidem de hoc posteriori fusiùs dicetur *Distinct. sequenti;* quantùm verò ad prius attinet, sit

11. CONCL. II. Inprimis in Ecclesiis, earúmque Cœmeteriis prohibitum est, exercere Judicia sæcularia; adeò quidem, ut totus Processus judicialis, & sententia super causa sæculari ibidem lata, ipso jure irrita, & nullius roboris existat. Ita expressè statuitur c. *Decet.* §. *fin.* De *Immunit. Eccl. in 6.* ac tenent Doctores communiter. Et hoc quidem procedit non solùm de causis criminalibus, sed etiam de civilibus, quæ ad Forum sæculare pertinent; utì patet ex textu. Maximè tamen Immunitati Ecclesiarum repugnat, atque *absurdum est, & crudele, ibi judicium sanguinis exerceri, ubi est tutela refugii constituta.* ut dicitur c. *Cùm Ecclesia. De Immunit. Eccles.* Ubi proin, præter nullitatem processûs, etiam sub pœna excommunicationis prohibetur agitare causas sanguinis in Ecclesia, vel Cœmeterio.

12. Dicitur notanter, *Judicia sæcularia.* Siquidem Ecclesiastica Judicia ibidem validè, & licitè tractari possunt *arg.* c. *Qua fronte. De Appellat.* & docet Glossa communiter recepta *cit. cap. Decet.* v. *Sæcularium.* De *Immunitate Eccles. in 6.*

13. Nec dicas. Judicia Eccleſiaſtica prohibentur exerceri in die Feſto, non minùs, ac ſæcularia; ergo etiam utraque prohibentur exerceri in loco ſacro. Reſpond. enim negandô conſequentiam & paritatem: nam æquè, imò plùs decet, ut Clerici in Forenſibus actibus non occupentur diebus Feſtivis, ac Laici. At loquendo de Joco, Eccleſia præſumere potuit; Judicia Eccleſiaſtica cum minori ſtrepitu, minoríque tempore expedienda fore, quàm ſæcularia: ſimúlque Judicem Eccleſiaſticum majorem curam adhibiturum, ut omnia ſine irreverentia loci ſacri fiant. Fatendum tamen, magìs decens eſſe, ut etiam Eccleſiaſtica Judicia non in Eccleſia, quæ domus eſt orationis, non jurgiorum, ſed in Palatio Epiſcopali, aut alio competenti loco fiant. Pirhing *tit. de Immunitat. Eccleſ. n. 7.*

14. CONCL. III. Inſuper prohibitum eſt in Eccleſiis, earúmque Cœmeteriis facere contractus, vel negotiationes, aut nundinas inſtituere. Ita communis; & habetur *cit. cap. Decet, De Immunitat. Eccleſ. in 6.* ibi: *Ceſſent in Eccleſiis, earúmque Cœmeteriis negotiationes, ac fori cujuscunque tumultus.* Idque meritò ſtatutum eſt ad exemplum Chriſti Domini, qui ingreſſus in Templum DEI, *ejiciebat omnes vendentes, & ementes in templo, & menſas numulariorum, & cathedras vendentium columbas evertit, & dixit eis: ſcriptum eſt, Domus mea, domus orationis vocabitur, vos autem feciſtis illam ſpeluncam latronum. Matthæi 21.*

15. Licèt autem contractus in Ecclesiis facere sit prohibitum; iidem nihilominus defacto initi valent: nam nullo jure irritantur, sicut citat. cap. *Cum Ecclesia de Immunit. Eccles.* cassantur Judicia sæcularia. Simúlque isthæc Constitutio, cùm sit pœnalis, non est extendenda ad contractus, & notat Glossa passim recepta *cit. cap. Decet. v. Processus.*

16. Cæterùm in Templis vendere candelas, si id fiat ad Fidelium devotionem promovendam, non est illicitum. Azorius *part. 2. libr. 9. cap. 9. quæst. 5.* Angelus, & alii. Nam prohibetur quidem omnis negotiatio, vel contractus, qui fit lucri gratia, aut Divina Officia perturbat, vel impedit: hoc tamen non accidit in venditione candelarum causa promovendæ devotionis Fidelium.

17. CONCL. IV. Ulteriùs in Ecclesiis prohibentur fieri *Concilia, Conciones, & publica Parlamenta* (intellige) quando talia fiunt de rebus merè temporalibus, & sæcularibus; nam Concilia, & Conventus de rebus Ecclesiasticis, aut ad pietatem spectantibus, rectè ibidem instituuntur. Item *confabulationes quælibet, & quæcunque alia, quæ Divinum possunt turbare Officium, aut oculos Divinæ Majestatis offendere.* Ita his ipsis verbis habetur *cit. cap.* Decet. *Eod. in 6.*

18. Deinde Comœdiæ profanæ, ac ludi theatrales penitùs in Ecclesiis fieri prohibentur, non obstante quacunque consuetudine contraria,

ria, quæ potius corruptela dicenda est. *cap. Cùm decorem.* De *Vita & honest. Clericorum.* Quamvìs pia & honesta spectacula ibidem exhiberi valeant. Pirhing *loc. cit. num. 14.* post Sylvestrum, & alios.

19. Item *non oportet in Beneficiis, seu in Ecclesiis agapen facere, & intus manducare, vel accubitus sternere. cap. 4. Non oportet, distinct. 42.* Neque intra Ecclesiam possunt supellectilia reponi, nisi id necesse sit propter hostiles incursus, aut alias necessitates, quibus tamen cessantibus ad pristina loca reportari debent *argum. cap. Oratorium dist. 42.* & tradit Azorius *loc. cit. quæst. 8.*

20 Tandem novissimè Concil. Trid. *Sess. 22. in Decreto de observandis & evitandis in celebratione Missæ* statuit, ut Ordinarii locorum *ab Ecclesiis musicas, ubi sive organo, sive cantu lascivum aut impurum aliquid miscetur, item sæculares omnes actiones, vana atque adeò profana colloquia, deambulationes, strepitus, clamores arceant, ut* Domus *DEI verè domus orationis esse videatur, ac dici possit.*

21. Quæres. An licitum sit, disputationes in Ecclesiis habere? Respond. affirmativè: quia scientia est donum DEI, & res sancta. *argum. Lib. 1. §. 5. ff.* De *Extraordinar. cognition.* ibi: *Est quidem res sanctissima, civilis sapientia.* Abbas *c. Cum Ecclesia.* De *Immunit. Eccles.* Azorius *loc. citat. quæst. 4.* Pirhing *num. 11.* & alii.

22. CONCL. V. Ad Immunitatem Ecclesiarum pertinet etiam, ne quis eis violentiam inferat, infringendo earumdem fores, vel ipsas spoliando suis bonis, aut hujusmodi quidpiam attentando. Patet hoc ex c. *Omnes*. & c. *Quisquis* 17. *quæst*. 4. cum concordantiis, ubi tales judicantur sacrilegi. Quinimò Ecclesiarum DEI violatores, sive cum effractione spoliantes Ecclesias ipso jure excommunicati sunt, *arg*. c. *Canonica* 11. *quæst*. 3. & c. *Sicut antiquitus* 17. *quæst*. 4. & c. *Conquesti*. De *Sent*. *Excom*. juncta Glossa *ibidem* v. *Excommunicatos nuntietis*.

QUÆSTIO III.

De Immunitate reali, & personali.

SUMMARIUM.

23. *Immunitas realis, & personalis, in quo consistat?*
* *Loquendô de ipsis Personis Ecclesiasticis certum est, quòd gaudeant Immunitate personali.*
24. *Bona Ecclesiarum, & Personarum Ecclesiasticarum sunt triplicis generis.* I.
(c) Conformiter dictis n. 6. & seqq.
25. II. *ac* 26. III. *Declaratur.*
27. *Bona Clericorum patrimonialia, an gaudeant Immunitate?*
(d) Ut dictum n. 6. & seqq.

28. *Quid*

28. *Quid de Bonis Feudalibus?*
29. *Aut ſi Fundator in Bonis Eccleſiæ reſervavit ſibi certam penſionem?*
30. *Quid loquendo de oneribus antiquis?*
31. *Ac etiam novis, ſive poſtea imponendis?*
32. *Laici non poſſunt, etiam in communibus neceſſitatibus, novas collectas Eccleſiis, & Clericis imponere.*
33. *An poſſint præſtari absque ulla exactione Laicorum?*
34. *Quæ conditiones requirantur, ut Eccleſiæ & Clerici in communibus neceſſitatibus contribuere teneantur?*
* *Quidnam Sæculares poſſint à Clericis petere titulo Impenſarum, & utrùm tunc allegatæ conditiones requirantur?*

23. CONCL. I. Immunitas rerum, & perſonarum Eccleſiaſticarum (quàm aliàs *realem*, & *perſonalem* appellant) generatim conſiſtit in hoc; quòd res, atque perſonæ Eccleſiaſticæ, à jurisdictione ſæcularium Magiſtratuum, eorúmque exactionibus, & oneribus, immunes ſint, & liberæ. Ita omnes Theologi, Canoniſtæ, & Jurisconſulti Catholici, éſtque definitum in Concilio Lateranenſi ſub Alexandro III. *cap.* 19. & refertur c. *Non minùs de Immunit. Eccleſ.* ubi etiam Laici collectas Clericis, vel Eccleſiis imponentes, aut jurisdictio-

 nem

nem ipsorum usurpantes, si moniti non desistant, unà cùm fautoribus suis ipso facto excommunicantur. Concordat Concilium Generale sub Innocentio III. *cap. 46.* relatum in c. *Adversus Eod.* juncto c. *Quia nonnulli Eod. in 6.* & *Clement. un. Eod.* cum concordantiis.

Additio.

* Loquendò nunc in specie de personali Immunitate, certum est, quòd conformiter textibus Juris *can. Si Imperator Dist. 66.* & c. *Sylvester ac Relatum 11. quæst. 1.* Clerici quoad suas proprias personas eâdem gaudeant, cùm Laici non habeant jurisdictionem in ipsas personas Ecclesiasticas, utpote gaudentes privilegio fori, prout fusiùs ostensum fuit à præsente Auctore *lib. 2. Decret. Tit. 2. §. 9. & Lib. 3. Tit. 49. §. 9. & 10.* Unde ex hoc capite Clerici sunt immunes à Capitatione, propriè tali, quæ imponitur absque respectu ad ipsa bona. Item ab Angariis, Perangariis, cùm hæc sint onera merè personalia, seu respicientia ipsas personas præcisè ratione *subjectionis*, quibus ab habentibus *jurisdictionem* in ipsas imponuntur. *

24. Ut autem quoad ipsa bona, seu Immunitatem realem hæc Conclusio meliùs intelligatur, sciendum, quòd bona Ecclesiarum, & Ecclesiasticarum personarum, triplicis generis distingui possint. Primi generis sunt ipsæmet Ecclesiæ

cleſiæ materiales, unà cum Cœmeteriis; item vaſa ſacra, veſtes, & quæcunque conſecrata, ſive benedicta ſunt, tanquam Divini Cultûs inſtrumenta. Et de his certum eſt, atque ab omnibus (c) conceſſum, ea Jure Divino exempta à jurisdictione, & quibuscunque exactionibus Magiſtratuum ſæcularium: nullam enim temporalem utilitatem habent, quæ in æſtimationem venire poſſit; utpote cum ad Divini Cultûs miniſterium ſpecialiter dedicata, nullis aliis humanis uſibus applicari poſſint, juxta *Regul. 51. Juris in 6. Semel* DEO *dicatum non eſt ad uſus humanos ulteriùs transferendum.*

25. Alterum genus complectitur bona Eccleſiarum tum immobilia, tum mobilia, quæ ſive à Fundatoribus, ſive ab aliis Fidelibus ad honorem Dei oblata ſeu donata fuerunt, ut per Prælatos Eccleſiarum in pios uſus, utputa in ornatum Eccleſiæ, ac Miniſtrorum ejus, ſive pauperum ſuſtentationem convertantur. Et de hiſce bonis procedere dictam Decretalem *Non minùs* cum concordantiis conveniunt pariter Doctores, eò quòd ſint Deo oblata, atque ad cultum ipſius ſpecialiter deſtinata, ſícque non niſi in pios uſus convertenda (quod ſecùs foret, ſi per exactiones ſæcularium gravarentur, atque diminuerentur) cùm ſint res Dei, & *Sanctum Sanctorum* Domino. *cap. Nulli* 12. *qu.* 2. & alibi.

26. Tertium bonorum genus eſt eorum, quæ ad Eccleſiam, aut Perſonas Eccleſiaſticas perven

venerunt aliîs titulîs, sive causîs: utputa emptione, hæreditate, arte, labore manuali, aut alio quopiam titulo temporali. Et de his, præcipuè verò de bonis patrimonialibus Clericorum, posset nonnulla moveri difficultas: sit tamen

27. CONCL. II. Non solùm bona Ecclesiæ quocunque justo titulô acquisita, sed etiam bona matrimonialia Clericorum gaudent Immunitate ab extraordinariis collectis, & jurisdictione sæculari, atque potiuntur privilegiô Fori. Ita communis Doctorum, utì testatur Barbosa *lib. 1. Juris Eccles. univ. c. 39. §. 5. num. 6.* Layman *lib. 4. tr. 9. cap. 6. num. 9.* Pirhing *tit. de immunit. Eccles. numer. 62.* Engel *num. 24.* cum aliis. Et hoc apertè desumitur ex Juribus *n.* 6. allegatis, utpote quæ de rebus Ecclesiæ, & Ecclesiasticarum personarum indistinctè, atque pariformiter loquuntur. Accedit ratio; quia *accessorium naturam sequi congruit principalis*, juxta *Reg. 42. Juris in 6.* cum concordantiis. Simúlque magìs dignum trahit ad se minùs dignum, *arg. c. Quod in dubiis. de Consecrat. Eccles.* atqui dicta bona sunt quid accessorium ad personas Ecclesiasticas, simúlque hæ multò digniores illis; ergò. Quinimò Magistratus sæcularis nihil posset statuere circa ejusmodi bona Patrimonialia Clericorum, nisi obligando simul ipsásmet eorum personas: sed has gaudere Immunitate Ecclesiastica, fatentur omnes Catholici (*d*). Et hæ rationes à pari, vel etiam à fortiori militant de bonis Eccle-

sia-

ſiarum tertii generis; nam ut dicitur *L. Quæ Religioſis. ff. de Rei vindicat. Quæ Religioſis adhærent, Religioſa ſunt.*

Additio.

* Limitatur hæc doctrina I. quoad bona mobilia, vel immobilia, cum quibus Clericus negotiationem inſtituit, etenim c. *Quamquam. de Cenſib. in 6.* tantummodò illæ res Clericorum à ſimilibus oneribus dicuntur immunes, *quas non cauſa negotiandi deferunt, vel deferri faciunt*, quod intelligi debet de negotiatione *lucrativa*, non autem præciſè *œconomica.* Ubi nota, quòd *poſterior* ſit illa, qua quis emit res, ad ſui & familiæ ſuæ ſuſtentationem neceſſarias, vel ſaltem multùm utiles ad eam conſervandam, & ſi quæ per accidens ſuperfluæ remaneant, eáſdem pretio currente divendit: econtra verò *prior*, ſeu *lucrativa* eſt, qua præciſè, vel ſaltem principaliter res aliquas lucri capiendi gratiâ comparatur, ut eadem vel in ſua priori ſpecie mutatis temporum, aut locorum circumſtantiis, majori pretio diſtrahatur, vel ut arte ac induſtriâ in aliam formam mutatâ, cariùs vendatur. Unde teſte præſente Auctore in Jure Canonico *lib. 3. Decr. Tit. 49. nu. 249.* in ſenſu intento negotiari dicitur ille, qui rem aliquam emptione, mutatione, alióve contractu acquirit, & comparat eô animô, ut eam revendendô, diſtrahendô, vel locandô lucrum reportet. E. g. I. Si Clericus varia congreget, ſibíque per emptionem procuret frumenta, ut tem-

tempore cariſtiæ in majori pretio vendere queat; vel II. Si Monaſterium erigat ex hoc principaliter fine Aromatariam, ut conficiendô, & diſtrahendô medicinas capiat lucrum; nam Sacr. Congregat Epiſcoporum, & Regularium die 9. Jan. 1602. declaravit: *Regulares non poſſe Aromatariam tenere, niſi pro ſeipſis, quo caſu viſitari non poteſt à Protomedico.* Videantur Barboſa 2. *part. de Poteſt. Epiſcop. allegat. 13. n. 13.* Molina *de Juſt. de Jure Tract. 2. diſp. 342. Concluſ. 5.* Delbene *de Immunit. Eccleſ. cap. 5. Dubitat. 3. Lect. 5. n. 3.* præſens Auctor Reiffenſtuel in Jure Canon. *loc. cit.* *

28. Limitatur hactenus allata doctrina II. in bonis Feudalibus, & Emphyteuticis: nam hæc non pleno jure tranſeunt in Clericum, aut Eccleſiam, ſed dominus directus, qui eadem conceſſit, præter dominium ipſorum directum certas ſibi conditiones & jura reſervat: quæ proinde à Clericis, atque Eccleſiis erunt obſervanda. Unde pariter, ſi Eccleſia, vel Clericus à ſæculari domino v. g. Imperatore Feudum habeat, ac ſuper Jure Feudi quæſtio inter Clericum, & Laicum emerſerit, ea non per Judicem Eccleſiaſticum, ſed per dominum Feudi erit terminanda, prout deciſum habetur c. *Ex transmiſſa* & c. *Verùm de Foro competenti.* Hinc reſpectu ſæcularis Feudi Eccleſia, vel Clericus non gaudet privilegiô Fori, ſed tenetur coram ſæculari domino Feudi judicium ſubire; & convenitur coram eo in actionibus tam realibus, quàm perſonalibus Feudum concernentibus.

29. Li-

29. Limitatur III. Si Fundator, ſeu Patronus v. g. Princeps territorialis in ipſo Fundationis limine ſibi certam penſionem, ſive annuos redditus in bonis Eccleſiæ attributis reſervâſſet, atque ipſos Epiſcopus ante conſecrationem Eccleſiæ eidem conſtituiſſet *arg. cap. Præterea quoniam. de jure Patronat.* Ubi Patronis permittitur in Eccleſiis *antiquos & moderatos redditus à locorum Epiſcopis inſtitutos exigere.* Poſtquam autem Eccleſia jam ædificata, dotata, & conſecrata eſt, novi cenſus eidem imponi non poſſunt, nec veteres augeri c. *Prohibemus. de Cenſibus.* cum concordantiis. Quod ſi fecùs fiat, illud irritum erit.

30. Limitatur IV. Quoad onera antiqua, ſeu quæ rebus, antequam ad Eccleſiam quocunque titulo deveniſſent, prius jam impoſita fuerunt: nam quælibet res tranſit cum ſuo onere *arg. c. ex litteris. de Pignoribus.* & alibi. Hinc Eccleſia, vel Clericus tenetur ad hujusmodi onera antiqua præſtanda, dummodò ea ſint vera & realia, id eſt, ipſis fundis ſeu bonis infixa, perpetua, certa, & determinata, *arg. c. 1.* juncta Gloſſa ℣. *Senioribus.* ac Summario *de Cenſibus.* Et in hoc ſenſu procedit textus c. *Si tributum 11. qu. 1.* ibi: *Agri Eccleſiæ ſolvunt tributum:* Et illud c. *Tributum 23. qu. 8. Quia de exterioribus Eccleſiæ, quod conſtitutum antiquitus eſt, pro pace & quiete, quâ nos tueri, & defenſare debent, Imperatoribus perſolvendum eſt.* * Supple *Titulo conceſſionis Eccleſiaſticæ* non autem *titulo ſubjectionis*, ſeu in ipſos Clericos

juris

jurisdictionis. De quo videantur Panormitanus, Innocentius, Andreas, & Engel apud ac cum P. Pichler in Candidato Jurisprudentiæ abbreviato *Lib. 3. tit. 49. n. 12.* *

31. Dicitur, *quoad onera antiqua*; sive, ut Canone proximè relato dicitur, *quod constitutum antiquitùs est.* Nam loquendô de oneribus novis, seu quæ imponuntur bonis Ecclesiarum, vel personarum Ecclesiasticarum eo tempore, quô bona illa jam spectabant ad Ecclesias vel personas Ecclesiasticas, ab ejusmodi oneribus hæ prorsus immunes sunt, per textus *n. 6.* allegatos. Et quamvìs Bartolus *in l. Rescripto §. fin. n. 5. de Minoribus* teneat, Principes Laicos posse efficere tributaria, & affecta omnia prædia eorum Territorii, ita ut, cùm exinde ad Ecclesias pervenerint, obnoxia sint collectis posteà imponendis: tamen ejus cautelam esse falsam, & contra Immunitatem Ecclesiæ, & ab omnibus communiter reprobatam, ait Fagnanus *in c. Non minus num. 11. de Immunit. Eccles.* post Baldum, & Rotam, quos citat.

32. CONCL. III. Etiam in communibus necessitatibus, & utilitatibus Reipublicæ, prohibitum est Laicis sub pœna excommunicationis, novas exactiones seu collectas Ecclesiis, aut Clericis imponere. Ita hodie clarissimè habetur in Bulla Cœnæ Domini, ubi §. imponentes collectas Ecclesiis, vel personis Ecclesiasticis, ipsô factô excommunicantur. Idipsum jam antehac prohibitum fuerat in Concilio Latera-

teranenſi, ſub Alexandro III. ac refertur c. *Non minus de Immunit. Eccleſ.* ubi contra oppoſitum attentantes ſic ſtatutum legitur: *Quo circa ſub anathematis diſtrictione fieri de cætero talia prohibemus: niſi Epiſcopus, & Clerus tantam neceſſitatem, vel utilitatem aſpexerint, ut absque ulla exactione ad relevandas communes utilitates, vel neceſſitates, ubi Laicorum non ſuppetunt facultates, ſubſidia per Eccleſias exiſtiment conferenda.* Hæc ibi.

33. Dicitur, *absque ulla exactione;* nam iſtud absque ulla exactione, ac ſponte per Eccleſias, ex arbitrio Epiſcopi, qui dictam neceſſitatem inſpicere debebat, olim conferendum erat; ita ut ea *Laici humiliter & devotè reciperent cum gratiarum actione*, prout declaratum fuit in Concilio Generali ſub Innocentio III. & refertur c. *Adverſus Eod.* Ubi tamen judicium ſuper his denuò adimitur Epiſcopis, atque præcipitur, ut *propter imprudentiam quorundam Romanus Pontifex prius conſulatur; cujus intereſt, communibus utilitatibus providere.*

34. CONCL. IV. Ut in caſu communium neceſſitatum, vel utilitatum, Eccleſiæ, & Clerici contribuere debeant, plures requiruntur conditiones, ex allegatis textibus Juris deſumptæ. I. Ut neceſſitas, vel utilitas ſit publica. II. Ut Epiſcopus, & Clerus ſuper hoc deliberent. III. Ut dicta neceſſitas, vel utilitas ſit communis, tam Laicorum, quàm Clericorum. IV. Ut ad eas revelandas non ſufficiant Facul-

tates Laicorum. V. Ut contributio ab Ecclesiasticis fiat sponte, & sine aliqua exactione seu compulsione Laicali: unde talis contributio, seu collecta non debet imponi auctoritate Magistratus sæcularis, sed Ecclesiastici, simúlque ad eam solvendam Clerici non sunt compellendi per Judicem sæcularem, sed per Ecclesiasticum. VI. Ut, nisi periculum in mora fuerit, desuper Romanus Pontifex consulatur. Ita desumitur ex *cit.* c. *Non minus*, & c. *Adversus. de Immunit. Eccles.* juncta *Clem. un. Eod.* prout fusiùs explicat Fagnanus. c. *Non minus. n.* 22. *&* *seqq.* ac tenent alii Canonistæ.

Additio.

*Quæres. An proximè adductæ conditiones quoque requirantur, si necessitas, propter quam fiunt expensæ, non præcisè respiciat ipsam communitatem in genere, seu aliquam Rempublicam in communi, sed immediatè redundet particulariter in commodum privatorum nimirum in singula ejusdem communitatis membra, etiam Ecclesiastica? Resp. In tali casu, juxta graves etiam Auctores proximè citandos, posse e. g. à Magistratu Laico peti à Clericis aliquam contributionem pro rata *titulo Impensarum*; quin necesse sit ad superiùs mentionatas recurrere conditiones. Pro hac sententia citantur Abbas *in* c. *Non minus num.* 20. Barbosa *in* c. *Adversus. de Immunit. num.* 4. Gratianus *Discep.* 399. *num.* 16. & Sylvester *v. Immunitas. quæst.* 5. *num.* 20. ac tenent Pichler

ler *lib. 3. Tit. 49. num.* 11. & fuſiùs Schmalzgrueber *Lib. 3. Decret. Tit. 49. num. 32. & ſeq.* atque teſte eodem Pignatellus *Tom. 1. Conſult. 50 num. 5.* addens, ita ſæpiùs reſpondiſſe S. Congregationem Immunitatis: etenim hujusmodi contributiones ex una parte non exiguntur à Principe, vel aliquo Magiſtratu *titulo Jurisdictionis* in Clericos, nec à Clericis præſtantur in recognitionem *alicujus Subjectionis*; ex altera autem parte æquum eſt, ut qui in particulari & quoad privatam ſuam perſonam immediatè ſentit commodum, ſentiat & onus conformiter *Regulæ 55. de Regulis Juris in 6.* videtúrque in ſimili emergentia quaſi tacitum pactum inter ſæculares, & tales Clericos intercedere. Ex quo inferunt allegati Auctores, Clericos eſſe obligatos contribuere, ſi agrorum ripæ ſint adverſus vim fluminis muniendæ, ne fluvius inundet agros etiam proprios, ſi aperienda foſſa, utaquæ aliò deriventur, aut ducendus rivus, quô prata etiam Clericorum irrigentur, vel fodiendus puteus communis, ex quo etiam Clerici, ob defectum alterius, aquam accipiant &c. Notanter tamen annectit P. Schmalzgrueber *loc. cit.* Sæculares non poſſe in ſimili caſu per ſeipſos adigere ad contribuendum pro rata Clericos renuentes, ſed potiùs debere id per legitimos eorum Superiores efficere: nam, uti jam dictum eſt *Tr. 2. Diſt. 3. n. 14.* etſi frequenter Clerici obligentur ſervare Leges civiles *vi directiva*, non tamen adſtringuntur *vi coactiva*. Aliam cautelam adjungit P. Pichler *loc.*

 cit.

cit. ut nimirum à Principe, vel Magistratu non excedatur rata factarum desuper impensarum, puta, si contributiones sub *titulo impensarum* ita augerentur apud Clericos, ut exinde aliqua pars inferri posset in ærarium publicum, vel applicari ad solvenda alia debita communitatis, aut ad conservandum splendorem majorem Principis, vel ut aliqua civitas faciliùs sustinere valeat expensas faciendas ob adventum Principis, Nativitatem Filii Principis, aut Dotationem Principissæ, nuptias proximè celebraturæ, uti exemplificat P. Franciscus Schmier *Lib. 3. Jurisprudentiæ Tr. 1. part. 3. cap. 4. Sect. 3. §. 3.* *

DISTINCTIO II.

De Jure Asylorum.

QUÆSTIO I.

Quo Jure, quibúsque locis competet Privilegium Asyli?

SUMMARIUM.

1. *Immunitas localis, in quibus consistat?* (a) Dist. 1. num. 10.
2. *Privilegium Asyli non est Juris Divini, sed humani.*
3. *Solvitur instantia.*

4. *Cir-*

4. *Circa jus Aſyli magnam vim habet conſuetudo.*

5. *Privilegiô Aſyli gaudent omnes Eccleſiæ, etiam interdictæ vel pollutæ, cum Addit.*

6. *Item Cœmeteria, Sacriſtiæ, turres, atque atria Eccleſiarum.*

7. *Notabilis inſtantia ſolvitur.*
Eccleſia aliter ſumitur in materia Immunitatis, quàm violationis.

8. *An gaudeat Immunitate tenens januam Eccleſiæ, vel ejus parietem?*

9. *Immunitate an gaudeat ſpatium 30. vel 40. paſſuum circa Eccleſiam?*

10. *Monaſteria, Hoſpitalia, Oratoria &c. gaudent Immunitate, & quæ?*

11. *Rei cur potius confugiant ad Monaſteria, quàm alia loca ſacra?*

12. *Confugiens ad Sacerdotem SS. Euchariſtiam portantem gaudet Immunitate.*

13. *Solvitur inſtantia.*
Et hoc ampliùs extenditur.

14. *Quid de Reo Euchariſtiam ſumente? Vel fugiente ad Sacerdotem S. Oleum portantem?*
* *Quid de confugientibus ad Domos Parochiales, & Palatia Epiſcoporum?*

1. IMmunitas localis, ùt jam ſuperiùs (*a*) dictum conſiſtit in duobus; videlicet, ut

 actus

actus profani, & sæculares arceantur ab Ecclesiis, & ut malefactores ad eas, aliáque pia loca confugientes in vita & membris protegantur, neque inde violenter extrahantur. Siquidem tum per Leges Civiles, tum Sacros Canones speciale privilegium Ecclesiis, aliísque piis locis, ob majorem eorum reverentiam, concessum est, ut delinquentes, qui ad illas tanquam ad Asylum confugiunt, per vim extrahi non possint. Et de hoc loquendô, sit

2. CONCL. I. Privilegium Immunitatis, seu Asyli Ecclesiastici non est Juris naturalis, aut Divini, sed humani duntaxat, Civilis ac Ecclesiastici. Ita Covarruvias *lib. 2. variar. Resolut. cap. 20. num. 2.* Pirhing *tit. de Immunit. Eccles. num. 15.* & communior aliorum. Idque desumitur ex c. *Inter alia. de Immunit. Ecclesiarum*, ibi: *Juxta sacrorum Statuta Canonum, & Traditiones Legum Civilium, fugiens ad Ecclesiam &c.* Accedit ratio: quia, licèt Jure naturali, ac Divino Deus sit colendus, & reverentia Locis sacris exhibenda, non tamen inde necessariò infertur, hoc fieri debere, Immunitatem Reis ad Ecclesiam confugientibus præstandô; partim quia etiam crimina esse coërcenda Jure naturali ac Divino statuitur; partim quia reverentia Locis sacris Jure Divino, & naturali debita satis observaretur per hoc, quod actus profani & sæculares inde arceantur.

3. Nec obstat, quòd jam in Lege veteri Deus præcepit Civitates refugii esse constituendas

Exodi

Exodi 21. n. 35. & *Deut. 19.* ſimúlque etiam Gentiles ex inſtinctu naturæ aliqua Loca deſignaverint, quæ vocabantur *Aſyla;* atque, ipſum Concilium Trident. *Seſſ. 25. cap. 20. de Reform.* aſſerat, *Eccleſiæ, & Perſonarum Eccleſiaſticarum Immunitatem, DEI ordinatione, & Canonicis ſanctionibus conſtitutam.* Reſpond. enim, Leges veteris Teſtamenti, quæ morales non fuerunt, ſed tantùm cæremoniales, aut judiciales, per adventum Chriſti exſpirâſſe. (*b*) Unde jus Aſyli jam non habetur ex veteris Legis obligatione, ſed ſolùm ad quandam ipſius ſimilitudinem, & ſecundùm congruam Juris naturalis æquitatem (quam etiam Gentiles agnoverunt) defactò per ſacros Canones, ac Leges Imperatorias, Eccleſiis aliíſque Locis ſacris conceſſum fuit. Nec obſtat Concilium Trid. *loc. cit.* Nam, ut concordentur jura juribus, loquendô de Immunitate Aſyli, plus non vult, quàm Aſyla ad imitationem veteris Legis, atque inſtinctu Divino, acceptáque à Deo auctoritate, per Canonicas Sanctiones conſtitutum eſſe.

4. Infertur proinde cum Barboſa *lib. 2. Juris Eccleſ. univ. cap. 3. n. 82.* Engel *tit. de immunit. Eccleſ. num. 9.* Covarruvia, & aliis, quòd circa hanc Immunitatem Eccleſiaſticam, ſeu jus Aſyli, habeat magnam vim conſuetudo; ac propterea ad eam multis in caſibus Judices recurrere debeant. Nam, quia hæc Immunitas non eſt Juris naturalis, aut Divini, ſed humani duntaxat, conſequenter contrariam conſuetudinem admittit *arg. c. ult. de Conſuet.*

5. CONCL. II. Privilegiô Asyli gaudent omnes, Ecclesiæ, sive consecratæ, sive nondum consecratæ, dummodò auctoritate Episcopi benedictæ fuerint, aut alia ratione, utputa erectione Crucis, ad publicum Missæ Sacrificii usum deputatæ; prout liquet ex c. *Eccles. de Immunit. Eccles.* Idque procedit, etiamsi Ecclesia illa sit interdicta, vel polluta, & necdum reconciliata; quia tales Censuræ, aut impedimenta Juris, utpote pœnalia & odiosa non oportet extendere ultra casus à Jure expressos. Pirhing *loc. cit. n. 3.* Sylvester, & alii.

Additio.

* Nec refert, quòd tales Ecclesiæ necdum perfectè sint constructæ, dummodò ibidem auctoritate Episcopi primus lapis jam fuerit positus, & loco Altaris modo in Rituali præscripto Crux defixa. Idem sentiendum, quamvìs talis Ecclesia infortunio e. g. terræ motu corruerit, nisi sit destructa auctoritate Superioris sine spe reædificationis. Ratio horum omnium est; quia talis locus adhuc verè; & quidem auctoritate Episcopi obsequiis Divinis est dedicatus, quod sufficit *arg. cap. 9. de Immunitate.* *

6. Prætereà jure Asyli gaudent Cœmeteria, unà cum fabricis ad Templi structuram attinentibus; ùt est Sacristia, Turris, Atrium, Porticus, atque Ambitus: quia hæc omnia vel spectant ad Ecclesiæ fabricam, vel ei sunt annexa.

 Quin-

Quinimò Cœmeterium auctoritate Epiſcopi deſignatum, & ſacratum, obtinet privilegium Immunitatis, etiamſi ſit ſeparatum ab Eccleſia. Barboſa *loc. cit. num. 63. & ſeqq.*

7. Nec dicas. Si ſuper tectum Templi, aut in ejus Turri, vel Sacriſtia, ſive ſubtus Eccleſiam in caverna committitur injurioſa humani ſanguinis, vel ſeminis effuſio, non polluitur Eccleſia; ùt notat Gloſſa communiter recepta *in c. un. De Conſecrat. Eccleſ. in 6.* ergo neque gaudent iſthæc loca jure Aſyli. Negatur enim conſequentia: nam quando agitur de violatione, ſive pollutione Eccleſiæ, nomen Eccleſiæ ſtrictè accipiendum eſt pro ſolo ſpatio, ſive ambitu interiore; eò quòd materia hæc ſit quaſi pœnalis, & odioſa. Econtra dum ſermo eſt de privilegio Aſyli, quod eſt favorabile, & gratioſum, nomen Eccleſiæ accipiendum eſt latè; quo ſenſu omnia ei annexa, & cohærentia complectitur: nam *odia reſtringi, & favores convenit ampliari*, juxta *Reg. 15. Juris in 6.*

8. Huc facit c. *Si quis contumax. 17. q. 4.* ubi puniri jubetur, qui fugientem *de atrio Eccleſiæ, vel de porticibus quolibet modo Eccleſiæ adhærentibus per vim abſtraxerit.* Quinimò hac ipſa de cauſa gaudet Immunitate, nec poteſt violenter abſtrahi, qui clauſam Eccleſiam reperiens, ejus januam vel ſeram apprehendit: quia jam cenſetur exiſtere in Loco ſacro. Barboſa *ibidem num. 65.* Bonacina *diſp. 2. de Bulla Cœnæ qu. 3. punct. 16. §. 4. num. 19.* & alii. Et

hoc extendunt non pauci Doctores ad illum, qui parietem Ecclefiæ exteriorem tangit: nam privilegia Immunitatis funt amplianda; fimúlque talis cenfetur adhærere loco facro. Diana *part. 3. Tract. 1. refol. 73.* poft Aloyfium Riccium, & Bonac. *difp. 3. in* Decal. *qu. 3. punct. 4. num. 5.* citans plures alios: quamvìs non defint oppofitum tenentes quoad hoc pofterius.

9. Infuper dicta Immunitas non tantùm Ecclefiis, fed etiam fpatio quadraginta paffuum circa majorem five Matricem Ecclefiam, & fpatio triginta paffuum circa minores Ecclefias, conceffum legitur c. *Sicuti antiquitùs* & c. D*iffinivit 17. q. 4.* Verùm hoc non habere locum quoad Ecclefias intra Caftella, five muros Civitatum conftructas, defumitur ex c. *Quisquis 17. q. 4.* ibi: *Capellæ, quæ funt intra ambitum murorum, caftellorum, non ponuntur in hac triginta paffuum obfervatione;* & poft Archidiaconum notat Covarruv. *lib. 2. var. Refol. cap. 20. num. 5.* cum quo etiam notant plerique Doctores, iftam Immunitatis ad quadraginta, vel triginta paffus extenfionem de confuetudine vix alicubi obfervari: quamvìs Fagnanus c. *Ecclefiæ num. 20. de Immunit. Ecclef.* referat, quòd S. Congregatio Cardinalium indiftinctè fervari jufferit Immunitatem per circuitum dictorum paffuum, faltem in Cathedralibus & Collegiatis Ecclefiis.

10. CONCL. III. Infuper Monafteria, feu Domus Religioforum, & eorum horti, areæ, & quæ-

quæcunque intra Monaſteriorum ſepta continentur; nec non Hoſpitalia, aut Oratoria auctoritate Epiſcopi conſtituta (ſecùs, ſi Oratoria non ſint conſtructa auctoritate Epiſcopi) atque omnia alia loca, Religioni aut pietati deſtinata, dummodò eadem auctoritate Epiſcopi fundata fuerint, gaudent privilegiò Aſyli. Ita Barboſa *loc. cit. num. 67. & ſeqq.* Fagnanus *cit.* c. *Eccleſiæ num. 23. & ſeqq.* & alii. Idque patet tum ex *l. Pateant. C.* De *his, qui ad Eccleſias confugiunt* tum ex c. *Id conſtituimus 17. q. 4.* cum concordantiis; ac præſertim ex Bulla Gregorii XIV. quæ incipit: *Cùm alias* 1591. deſuper emanata ibi: *Monaſteriis, Domibus, Locísque ſacris, aut Religioſis.*

11. Nec dicas. Si omnia hujusmodi Loca religioſa gaudent Immunitate Eccleſiaſtica, cur ergo communiter Rei confugiunt ad Monaſteria, non verò ad Eccleſias, quarum tanta eſt multitudo? Reſp. Id præcipuè fieri ob majorem Aſyli amplitudinem & commoditatem, quæ habetur potiùs intra ſepta Monaſteriorum, quàm in Eccleſiis, vel aliis Locis religioſis; quamvìs reverà & hæc gaudeant privilegiô Immunitatis, ſeu jure Aſyli Eccleſiaſtici.

12. CONCL. IV. Reus confugiens ad Sacerdotem, manibûs Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum portantem extra Eccleſiam, gaudet jure Aſſyli. Ita Abbas Panorm. c. *Sane.* De *Celebr. Miſſar.* Engel *tit.* De *Immunit. Eccleſ. n.* 12. Barboſ. *cit. c. 3. num. 69.* allegans pro hac

ſen-

fententia plurimos Doctores; quamvìs Covarruvias *num.6.* non nihil de hoc dubitet. Ratio eft: quia Sanctiffimum Corpus Chrifti eft longè dignius, quàm Ecclefia materialis, fimúlque ipfis Ecclefiis conceditur hoc privilegium propter Corpus Chrifti; ergo multò magìs huic, five Sanctiffimo Euchariftiæ Sacramento: nam *propter quod unumquodque tale, & illud magis tale.*

13. Nec obftat, quòd de hoc non habeatur textus clarus in Jure. Siquidem præfens materia eft favorabilis, ficque extendenda; & alioquin privilegium extenditur ad cafum non expreffum, quando ex mente Privilegiantis poteft ille cafus comprehendi. Et hac de caufa iftud intelligunt Doctores non folùm in cafu, quo quis Sacerdotem, vel haftam Baldachini apprehenderit, fed etiam, fi fe perfonis comitantibus Sanctiffimum Sacramentum immifcuerit: quia omnes illæ cum Sacerdote Sanctiffimum deferente unam Ecclefiam conftituunt, quibus proinde favor ifte conceffus intelligitur.

14. Neque hìc fequitur, quòd etiam captivus fumens Euchariftiam gaudeat Immunitate. Siquidem privilegium Afyli conceditur fugientibus ad Ecclefiam, vel Euchariftiam; captivus autem non poteft ad eam fugere, bene tamen Sanctiffimô Sacramentô ùt Viaticô, & fpirituali Cibô animæ refici. Multò minùs confugiens ad Sacerdotem, fanctum Oleum ad infirmos depor-

deportantem, gaudebit Immunitate: cùm huic neque Jus faveat, neque paritas, ſive ratio faciendæ extenſionis. Barboſa *ibid.* cum aliis.

Additio.

* Quæres. An gaudeant privilegiô Aſyli Ædificia Clericorum in communi viventium e. g. Patrum Oratorii, vel S. Philippi Nerii, item Domus Parochiales, & Palatia Epiſcoporum?

Reſp. I. Fabricæ illæ, in quibus Clerici in communi viventes inſimul habitant, gaudent jure Aſyli, ſi fuerint debita auctoritate Epiſcopi erectæ. Ita Peregrin. *c. 4. num. 67.* & Delbene De *Immun. c. 16. dub. 9. ſect. 13.* Ratio eſt: quia cenſentur loca ſacra, utpote auctoritate Epiſcopi ad cultum Divinum deputata. Reſp. II. Domus Parochiales inſiſtendô juri communi, & præſcindendô à conſuetudine gaudent Jure Aſyli, dummodò non ultra triginta paſſus diſtent à ſua Eccleſia. Ita cum Barboſa & aliis præſens Auctor *L. 3. Decr. Tit. 49. §. 2.* ac refertur ſic à Sac. Congregatione Immunitatis declaratum in una Nepeſina 4. Martii anno 1626. & in altera die 10. Decembris anno 1658. utì teſtatur Pignatell. *Tom. 1. Conſultationum.* Reſp. III. Palatia Epiſcoporum pariter gaudent Jure Aſyli, ſaltem ſi non diſtent ultra quadraginta paſſus à ſua Eccleſia Cathedrali. Ita Menochius *L. 9. De Immunit. c. 5. v. Palatium Epiſcopi*, & ſub his terminis communis, atque deducitur ex

can.

can. Sicut antiquitùs 17. q. 4. ubi jubetur excommunicari, qui in tali circuitu Ecclesiæ majoris, seu Cathedralis personam hominis, vel bona ejus inde subtraxerit, quod utique signum est prædictum circuitum, & Palatium Episcopi intra illud spatium contentum, gaudere Asylô. Utrùm verò eodem fruatur privilegio tale Palatium ultra quadraginta passus ab Ecclesia Cathedrali distans, inter DD. non convenit, ubi præsens Auctor *L. 3. Decr. Tit. 49. num. 52.* cum Abbate, Fagnano, Sylvestro, Hostiensi adhuc affirmativam tenet. Econtra verò Decianus, Julius Clarus, Pignatellus, & alii negativam defendunt, putátque Menochius *lib. 4. cap. 5.* eam procedere saltem in casu, quo tale Episcopi Palatium, ultra quadraginta passus ab Ecclesia Cathedrali distans, neque habet aliquam Capellam publicam, in qua indifferenter homines ad audiendum Sacrum admittuntur. *

QUÆSTIO II.

Quæ personæ gaudeant Jure Asyli Ecclesiastici?

SUMMARIUM.

15. *Rei ad Asyla fugientes, varii.*
16. *Fideles Laici Rei, an omnes gaudeant Immunitate?*
17. *An etiam Debitores pecuniarii, vulgò Falliti.*

18. *Quid*

18. *Quid, si hi cum bonis suis fugiant ad Ecclesiam? cum Addit.*

19. *Clerici, & Religiosi delinquentes, an Immunitate gaudeant?*

Sententia affirmativa est probabilior.

20. *Declaratur Conclusio.*

Fallit in pœnis merè Ecclesiasticis, quæ potiùs correctionem sapiunt.

21. *Judæi, & Pagani, an gaudeant Immunitate?*

22. *Sententia probabilior.*

23. *Hæretici ob crimen hæresis privantur Immunitate.*

24. *An ea pariter privati existant ob alia crimina.*

25. *Sententia negativa, hujúsque fundamenta.*

* *An gaudeant Immunitate, & quando deserentes militiam? Addit. I. & II.*

* *An fœminæ confugientes ad Monasteria virorum, aut vice versa? Addit. III.*

15. REorum ad Loca sacra, tanquam Asyla fugientium, alii possunt esse Fideles, alii Infideles: & illorum quidam Laici, quidam Clerici, vel Religiosi; istorum alii Pagani, aut Judæi, alii Hæretici, & denique ii vel gravitate delictorum, vel ære alieno oppressi. Et de omnibus his procedit præsens Quæstio.

16. CON.

16. CONCL. I. Certum est, omnes Fideles Laicos delinquentes, & ad loca sacra confugientes gaudere jure Ecclesiastici Asyli, dummodò non admiserint crimina specialiter excepta. Patet hoc ex c. *Si quis contumax.* 17. q. 4. & c. *Inter alia.* De *Immunit. Eccles.* cum concordantiis, ac præsertim ex cit. Bulla Gregorii XIV. *Cùm alias.* Et hoc intellige, etiamsi hi sint excommunicati, vel interdicti: nam censura non privat Immunitate, cùm hujusmodi pœna nullibi sit jure expressa, simúlque Censuræ sint medicinales, non mortales *arg. cap.* 1. De *Sent. Excom. in 6.* Pirhing *loc. cit. num.* 32. post Covarruviam *cit. cap.* 20. *num.* 11. & alios.

17. CONCL. II. Fideles Debitores pecuniarii, qui solvendo non sunt (vulgò, Falliti) confugientes ad Ecclesiam gaudent Immunitate. Ita Abbas c. *Inter alia. num.* 22. *de Immunit. Eccles.* Barbosa *cit. lib.* 2. *Juris Ecclesiast. univ. c.* 3. *num* 46 & 47. Covarruvias *num.* 14. & alii magnô numerô ab ipsis relati, quamvìs non desint quidam oppositum tenentes. Ratio est: tum quia in favorabilibus Reorum nomine veniunt debitores; Reus enim dicitur, cui movetur quæstio, id est, intentatur actio, sive civilis, sive criminalis. c. *Forus.* De *Verb. signif.* tum quia Bulla Gregoriana §. 2. expressè facit mentionem de *fraudulentis Decoctoribus*; ita tamen, ut revocet quæcunque privilegia, & indulta ipsos extrahendi; tum tandem, quia c. *Inter alia.* De *Immunit. Eccles.* generaliter prohibetur extrahi de Ecclesia invitus: adeò, ut

ut etiam servus, ob timorem Domini ad Ecclesiam confugiens, non sit restituendus, nisi de impunitate sua Dominus ejus Clericis juramentum præstiterit.

18. Cæterùm, si fraudulentus debitor in creditorum præjudicium unà cum rebus & bonis alienis ad Ecclesiam se recipiat, tunc de licentia Episcopi ejusmodi bona sunt consignanda Judici sæculari ad effectum, ut veris dominis reddantur. Barbosa *cit. num. 47.* Diana *part. 6. Tract. 1. resol. 17.* & alii. Nec obstat c. *Diffinivit. 17. quæst. 4.* ubi prohibetur quidpiam *damni, seu spolii residentibus in loco sancto inferri.* Nam loquitur textus de bonis propriis Rei, non autem alienis, & in quorum detentione idem delinqueret.

Additio.

* Unde, ne fortè Rectores Ecclesiarum, ad quas tales Debitores confugiunt, nimiùm faveant similibus, non rarò in præjudicium Creditorum pecunias multas, hisce obæratas, secum in locum Asyli asportantibus, & ex eo occultè posteà aliorsum aufugientibus, bene notandæ sunt sequentes Declarationes S. Congregationis: Una Immunitatis, die 1. Decembris anno 1617. dicens, *quòd Decoctor non debeat res, & bona in præjudicium Creditorum ad Ecclesiam transferre, sed debeant illa Judici Sæculari consignari, ut adjudicet cui de jure competunt.* Altera Congr. Episcop. & Regularium 14. No-

vemb. anno 1636. ubi præcepit, *bona posita in loco Immuni in præjudicium Creditorum, deponi debere in loco non immuni.* Et 12. Decemb. anno 1642. mandavit, *ut ex quadam Ecclesia extraherentur bona eò transportata in fraudem Creditorum; consignanda tamen Judici competenti.* Videantur de hoc in casu emergenti fusiùs Delbene *cap. 16. dub. 11. sect. 6. num. 17. & seqq.* & Menochius *lib. 4. de Immunitate, cap. 7. v. Cæterùm ad finem.* *

19. CONCL. III. An Clerici, & Religiosi in Asylis tuti sint etiam contra proprios Judices Ecclesiasticos (nam contra Judices sæculares defenduntur aliunde, videlicet per privilegium Fori) ita ut ab illis extrahi extra casus Jure exceptos non possint, multùm controvertunt Doctores, aliis affirmantibus, cæteris verò negativam sententiam tenentibus, utì videre est apud Fagnanum c. *Inter alia, num. 70. & seqq. de immunit. Eccles.* Barbosa *lib. 2. Juris Eccles. univ. cap. 3. num.* 137. Sed meritò uterque horum affirmativam sententiam amplectitur, veluti probabiliorem, & magis communem: nam Canones generaliter loquuntur, non distinguendô inter Clericum & Laicum, ac proinde generaliter de omnibus sunt intelligendi. Deinde privilegium Asyli, hoc est, ut nullus violenter inde extrahi valeat, principaliter concessum est ipsi Ecclesiæ, sive loco sacro, idque propter reverentiam ejus *arg.* c. *Reum* & c. *Frater.* 17. *quæst.* 4. cum concordantiis: ergo suffragatur cuilibet, sive Clerico, sive Laico, nisi sit de spe-

ſpecialiter exceptis. Accedit, quòd Clerici non debeant eſſe deterioris conditionis, quàm Laici, ſimúlque nullibi hoc privilegium eis ademptum reperiatur.

20. Cæterùm data reſolutio procedit quoad crimina graviora, & correſpondentes ipſis pœnas judiciales enormes, quæ limites diſciplinæ Eccleſiaſticæ, ac Regularis correctionis excedunt: non verò quoad pœnas correctivas omnino neceſſarias pro conſervatione Status Eccleſiaſtici, ac Regularis. Infertur proinde, quòd Clericus perpetrans homicidium non præmeditatum, ac extra locum ſacrum (quod additur, quia alioquin hoc delictum foret unum de exceptis) & confugiens ad Eccleſiam, gaudeat Immunitate; adeò, quòd non poſſit inde violenter extrahi, & tradi Curiæ ſæculari, vel mitti ad triremes.

Secùs eſt de delictis levioribus aut pœnis merè Eccleſiaſticis, quæ potiùs correctionem ſapiunt, quàm vindictam publicam. Sic enim Religioſi delinquentes poſſunt ſecundùm eorum inſtituta per Superiorem in Monaſterio coerceri, verberari, & in carcerem detrudi, imò, ſi opus fuerit, etiam de Monaſterio expelli, neutiquam ſuffragante ipſis Immunitate loci: prout patet experientiâ, ipſáque Religionum conſuetudine, quæ eſt optima Legum interpres, & tenent Doctores paſſim. Similiter poteſt Epiſcopus Clericum, in flagranti crimine in loco ſacro deprehenſum, ſuis carceribus manci-

pare ad correctionem, absque violatione Immunitatis Ecclesiasticæ: tum quia hic non agitur de amissione vitæ, vel membrorum *arg.* c. *Inter alia. De Immunit. Eccles.* tum quia alioquin disrumperetur nervus Ecclesiasticæ disciplinæ contra c. *Cùm inter. De Consuetud.*

21. CONCL. IV. Quantum ad Judæos, & Paganos, multi censent, eos ad Ecclesiam confugientes gaudere Immunitate Ecclesiasticæ; eò quòd privilegium istud fuerit concessum loco sacro, ob ejus reverentiam; atque ipsum, tanquam Ecclesiis favorabile, sit ampliandum; simúlque Canones illud concedentes loquantur generaliter & indistinctè, prout inter plures alios vult, & argumentatur Fagnanus *loc. cit. num. 59. & seqq.* & Diana *part. 6. tract. 1. resolut. 23.* & pro hac sententia Barbosa *cit. cap. 3. num. 44.* allegat Declarationem S. Congregationis Controversiis Jurisdictionalibus præpositæ, anno 1631. factam: de qua si legitimè constabit, dicta sententia omnino tenenda erit.

22. Cæterùm insistendô Juri communi probabiliùs videtur, eos non gaudere Immunitate, nisi sincero corde parati sint veram Fidem amplecti; ùt tradit Abbas c. *Inter alia. num. 6. de Immunit. Eccles.* Covarruvias *num. 11.* Pirhing *tit. de Immunit. Eccles. num. 39.* Layman *lib. 4. tract. 9. cap. 3. num. 12.* Bonacina *disp. 3. in Decal. quæst. 7. punct. 6. §. 5. num. 3.* & alii quamplures. Ratio est: tum quia ita habetur

deci-

deciſum in Jure Civili *lib. 1. C. de his, qui ad Ecclesias confugiunt*, quæ lex non reperitur in Jure Canonico correcta, imò potiùs approbata *cit. c. Inter alia.* ibi: *Juxta ſacrorum ſtatuta Canonum, & Traditiones Legum Civilium*, tum quia indignus eſt, ut ab Eccleſia defendatur, qui Eccleſiam contemnit *arg. cap. ult. de Immunit. Eccleſ.* Sic autem Eccleſiam contemnunt Infideles, nolentes veram Fidem amplecti, ipſámque Eccleſiam per Baptismum ingredi: tum tandem, quia Canones Immunitatis privilegium locale concedentes Eccleſiis intelligendi ſunt ſecundùm materiam ſubjectam, hoc eſt, de perſonis Eccleſiaſticæ jurisdictioni ſubjectis, ſive de Fidelibus: ſiquidem iſtorum curam & gubernationem gerit Eccleſia, non Judæorum aut Paganorum, de quibus dicit Apoſtolus 1. *Corinth. 5. Quid mihi de iis, qui foris ſunt, judicare?* Et per hoc patere poteſt reſponſio ad rationes in oppoſitum.

23. CONCL. V. Certum eſt, quòd Hæretici ob crimen hæreſis priventur Immunitate Eccleſiaſtica. Siquidem in Bulla Gregoriana expreſsè excipiuntur *Hæreſis Rei*: idque meritò propter enormitatem hujus criminis, ad Eccleſiæ ſubverſionem ſpecialiter tendentis.

24. Cæterùm, an Hæretici propter ſolum crimen hæreſis, vel (ubi publicè tolerantur, v. g. in Germania) etiam propter alia crimina, utputa homicidium, furtum &c. Immunitate priventur, rurſum variant Doctores. Eos

 pri-

privari affirmat Covarruvias *cit. cap. num.* 11. cum quibusdam aliis: tum quia Hæretici, tanquam Ecclesiæ hostes & proditores omni ejus favore indigni sunt; tum quia tales reverà sunt *Hæresis Rei*, non obstante, quòd propter hoc crimen non inquirantur: atqui hæresis Rei generaliter, & absolutè excluduntur à privilegio Immunitatis per Bullam Gregorianam; ergo.

25. Oppositam nihilominùs sententiam non pauci Doctores sequuntur, ùt Sylvester v. *Immunit. III. quæst. 3.* Zoesius *tit. de Immunit. Eccles. num.* 16. Pirhing *num.* 40. Engel *num* 19. & alii. Rationem dant: quia in Hæretico propter homicidium, vel aliud crimen ad Ecclesiam confugiente hæresis se habet per accidens; neque enim is fugit ad Ecclesiam propter hæresin, sed propter aliud delictum. Accedit, quòd Hæreticus per Baptismum jam sit ingressus Ecclesiam, ejúsque legibûs obligetur; ergo pariter favoribûs localibûs, sive Immunitate Ecclesiis ob earum reverentiam concessa frui poterit. Et hoc vel maximè tunc, quando is à pertinacia & errore recedens per veram pœnitentiam Ecclesiæ reconciliatus fuit, sícque dignus effectus, ut illius favore & protectione, perinde ac alii Fideles, per Immunitatem defendatur, prout limitat Bonacina *cit.* §. 5. *num.* 2.

Additio I.

* Quæres I. An milites illi, qui sine legitima dimissione militiam deserentes confugiunt ad

ad Eccleſias, vel Monaſteria, gaudeant Immunitate Eccleſiaſtica? Reſp. ad hoc quæſitum in praxi valde frequens, tales milites, niſi ſimul ſint conjuncta aliqua delicta gravia Immunitate gaudentia, de per ſe non gaudere, ſi ille, qui habet poteſtatem cavendi, ſufficientem præſtet cautionem, quòd ſimilibus nullum in vita, aut membris nocumentum, nec verberatio nimiùm inhumana ferme ad mortem usque, ſit inferenda. Ita cum aliis Gonzalez *in cap. Inter alia, de Immunitate Eccleſ. num. 8.* & probatur à pari; quia etiam ſervus non gaudet ea Immunitate, ſed is Domino exigenti extradi debet, ſi Dominus præſtet ſecuram juratam cautionem de non inferendo ſimili nocumento; uti expreſſè habetur *cap. 6. De immunit. Eccleſ.* juncta *Lege 4. C. de his, qui ad Eccleſiam confugiunt*, ergo pariformiter erit diſcurrendum de milite deſerente militiam ſine legitima dimiſſione: nam, cur ſervus ſub prioribus conditionibus non gaudeat Immunitate, ratio eſt: quia à Domino ſuo fugiens ſui ipſius quaſi furtum facit, ſubtrahendô ſe à ſuo legitimo Dominô; ſed hoc ipſum verificatur quoque quoad militem à militia transfugam; cùm etiam priùs per juramentum fidelitatis ſe Principi quaſi tradiderit, ſicque res quaſi illius facta fuerit, conſequenter deſerendô militiam per hanc ſubtractionem, ſeu per fugam ad Aſylum quaſi ſui ipſius furtum quoque facit, prout ſatìs clarè innui videtur *l. Præſenti. 7. §. Sanè. 5. Cod. De his, qui ad Eccleſiam confugiunt*, *

Additio II.

* Ex hoc Quæsito tria bene notanda eruere possunt Superiores talium Ecclesiarum, vel Monasteriorum. I. Ne statim, & absque ulteriori examine ipsimet cooperentur, ut tales transfugæ liberi evadant fugiendô aliorsum: etenim, si hoc resciretur à Præfectis militum, possent non sine gravi fundamento petere satisfactionem, & novi militis substitutionem, quia altero fuerunt privati, cui forsan dedissent sufficientem cautionem de non inferendo gravi nocumento, si præcedenter fuissent requisiti. II. Ne statim fidant cuilibet cautioni, ac præprimis attendant, an is, qui eandem dat, habeat sufficientem potestatem cavendi; ubi in nonnullis Provinciis hæc potestas dicitur competere Generalibus, vel etiam Chiliarchis ejusdem Legionis; in aliis verò (utì in Bavaria) non nisi Supremo Consilio Bellico. Solet autem ordinariè in praxi exigi cautio scripta, ut miles eò securior evadat à tam enormi pœna. III. Ut bene advertant, milites non gaudere Immunitate ob leviores respectivè pœnas evitandas ad Ecclesiam, seu Monasterium confugientes; cùm hæc Immunitas solùm concessa sit ad evitandas graviores, præcipuè capitales; utì eruitur tum ex c. *Inter alia. De immunitate*, tum ex Gonzalez, ubi scribit in citatum Capitulum, *Inter alia. De immunit.* præsertim *num.* 8. Hinc suadendum similibus, ut illico iterum redeant ad suos, ne, si resciatur, pœnas suas aggravent. *

Additio III.

* Quæres II. An fœmina committens crimen non exceptum, & in aliquo extraordinario casu confugiens ad Monasterium Virorum, vel viceversa Vir ad Monasterium Monialium gaudeat Immunitate Ecclesiastica, ita, ut excludi nequeat? Resp. affirmativè; ita tamen, ut si detur aliquis locus extra clausuram, illuc ponatur. Quòd si similis locus non adesset, omni possibili præcedente cautela, & circumspectione adhibita talis persona insistendô Juri, ab ipsa clausura excludi nequiret: Ratio est; quia Jus tuendi vitam tanquam de Jure naturæ excusat ab observantia Juris positivi, præcipientis, ne mulieres ingrediantur clausuram Virorum, vel Viri clausuram Monialium. Cæterùm ad omne scandalum vitandum in tali casu, si aliud remedium non suppetat, nec illico absque periculo, ne deprehendatur, occultè (v. g. sub alia veste) aufugere iterum queat, posset mulier Rea ad Monasterium Monialium, vel Vir Reus ad Conventum Virorum translocari. Videantur in simili casu Rodriquez *Tom. 1. qq. Regul. quæst. 47. art. 4.* Lezana *V. Clausura. num. 131.* Bonacina *de Clausura. quæst. 4. punct. 4. n. 13.* & Delbene *de Immunitate. cap. 19. Dub. 43. & seqq.*

QUÆSTIO III.
Quæ crimina non gaudeant Immunitate Ecclesiastica?

SUMMARIUM.

26. *Omnia crimina gaudent Immunitate, nisi sint specialiter excepta.* *Corollarium.*
27. *Solvitur instantia.*
28. *Septem crimina non gaudent Immunitate.*
29. *I. Publici latrones, viarúmque grassatores.*
    Et qui sint tales?
30. *Corollarium de furibus, & aliis, cum Addit.*
31. *II. Depopulatores agrorum, & qui?*
32. *III. Committentes homicidia, vel mutilationes in Ecclesiis, earúmve Cœmeteriis.*
33. *Quando censeatur homicidium committi in Ecclesia?*
34. *Existens in Ecclesia, & occidens aliquem extra eam, an gaudeat Immunitate?*
35. *An Immunitas amittatur ob alia crimina commissa in Ecclesia?*
    * *Specialiter ob furtum Ciborii, vel Monstrantiæ, ubi sunt Hostiæ?*
36. *IV. Proditoriè hominem occidens.*
37. *Homicidium proditorium, quod?*
38. *Quid de procurante abortum fœtus animati?*

26. CONCL. I. Omnia crimina gaudent Immunitate Eccleſiaſtica; quæ de Jure non reperiuntur ſpecialiter excepta. Ita communis; & habetur expreſſum c. *Inter alia. de Immunit. Eccleſ.* ibi: *Fugiens ad Eccleſiam, quantumcunque gravia maleficia perpetraverit, non eſt violenter ab Eccleſia extrahendus &c. Niſi publicus latro fuerit, vel depopulator agrorum &c.* Unde adulteri, raptores virginum, condemnati ad triremes, & hujusmodi gaudent Immunitate; cùm de Jure Canonico ſpecialiter non excipantur.

27. Nec obſtat, quòd ſpectato Jure Civili ab Immunitate excipiantur homicidæ quicunque, adulteri, & raptores virginum. *Auth. de Mandatis Princip. §. Neque autem Collat. 3.* Reſp. enim, quòd in materia Immunitatis; utpote merè Eccleſiaſtica non ſit attendendum Jus Civile, ſed Canonicum, & quidem in omni Foro, quando eſt diſcrepantia inter utrumque.

28. CON-

28. CONCL. II. Septem sunt crimina, quæ non gaudent Immunitate Ecclesiastica: quæ, licèt in Jure Canonico paulò aliîs verbîs contineantur, tamen in Bulla Gregorii XIV. *Cùm aliàs* (& habetur *Tomo 2. Bullarii Romani, Constit. 7. dicti Pontificis*) referuntur sequentibûs verbîs §. 3. *Ut Laicis ad Ecclesias, Locáque sacra & Religiosa prædicta confugientibus, si fuerint publici latrones, viarúmque grassatores, qui itinera frequentata, vel publicas stratas obsident, ac viatores ex insidiis aggrediuntur, aut depopulatores agrorum, quíve homicidia, & mutilationes membrorum in ipsis Ecclesiis, earúmve Cœmeteriis committere non verentur, aut qui proditoriè proximum suum occiderint, aut Assassinii, vel hæresis, aut læsæ Majestatis in personam ipsiusmet Principis Rei, Immunitas Ecclesiastica non suffragetur.* Hæc ibi.

29. CONCL. III. Primò itaque Immunitate non gaudent *publici latrones, viarúmque grassatores, qui itinera frequentata, vel publicas stratas obsident, ac viatores ex insidiis aggrediuntur*, utì loquitur Bulla Gregoriana, & concordat textus c. *Inter alia. de Immunit. Eccles.* Et hoc est primum crimen exceptum; nam Latrones, & viarum Grassatores parum differunt, nisi quòd Latronis nomine illi tantùm venire videantur, qui publicas vias obsidentes solent aggredi, & despoliare viatores cæde interveniente

niente; Graſſatores autem viarum id faciant absque cæde hominis; & utroque caſu crimen eſt exceptum. Tales cenſentur Pyratæ, & qui publicas obſident vias, vel arcem habent aut caſtrum, & inde erumpere ſolent ad deſpoliandum homines prætereuntes.

30. Infertur proinde, Fures recipi Aſylô. *Fures* enim vocantur, qui occultè, & ſine armis furantur, qui autem violenter aggrediuntur, ſive cum armis, ſive absque armis, *Latrones*; prout habetur *Auth. Sed novo C. de Servis fugitivis.* Similiter is gaudet Immunitate, qui quidem in via publica hominis deprædationem attentavit, ſed non perfecit; quia in pœnalibus & odioſis, præſertim quæ cedunt in præjudicium Eccleſiæ, actus debent eſſe perfecti, & conſummati.

Additio.

* Quinimò non deſunt Auctores, qui cum Deciano & Bonacina putant, non ſolùm illum, qui in via publica deprædationem incipiens, eandem necdum perfecit, gaudere Immunitate Eccleſiaſtica, ſed etiam alterum quoque, qui eandem deprædationem perfecit quidem, absque tamen occiſione, vel mutilatione. Et quamvìs hæc doctrina videatur pugnare contra proximè dicta *num.* 29. inſiſtendô tamen Bullæ Benedictinæ (de qua *Addit.* poſt *num.* 41.) graviſſimum ſanè pro ſe habet fundamentum; cùm ibidem apud me *§.* 3. ad privationem Immuni-

munitatis ex parte grassatoris requiratur in formalibus, ut *grassati mors, aut membrorum mutilatio* NB. *secuta fuerit.* Ex quo inferunt hi Auctores, quòd publicus latro à grassatore strictè loquendô non per hoc distinguatur, quasi verò quoad talem latronem cædes vel mutilatio intervenire deberet, non verò quoad grassatorem (utì tamen *num. 29.* innui videbatur) sed potiùs per id, quòd publicus latro vias, & itinera foris obsideat, grassator autem intra Urbem in itinere publico grassetur, sive dein occidat, sive non. *

31. CONCL. IV. *Depopulatores agrorum* dicuntur, qui segetes in agris deprædantur, comburunt, aut destruunt, vel agros alienos vastant: & hi non gaudent Jure Asyli. Addit Barbosa *loc. cit. num. 87.* cum aliis, quòd inspectâ Bullâ Gregorianâ, utpote absolutè loquente, hoc procedat de populatoribus agrorum sive diurnis, sive nocturnis; quamvis attento Jure communi solus nocturnus excludatur. c. *Inter alia. de immunit. Eccles.* ibi: *Vel nocturnus depopulator agrorum.*

32. CONCL. V. Qui homicidia, & mutilationes membrorum in ipsis Ecclesiis, earúmve Cœmeteriis committere non verentur, illis pariter non suffragatur Immunitas Ecclesiastica; prout liquet ex allegatis verbis Bullæ Gregorianæ. Concordat *cap. ult. de Immunit Ecclesiast.* ubi & hujus exceptionis ratio redditur illîs verbîs: *Cùm in eo, in quo delinquit, puniri quis debeat;*

debeat; & fruſtra legis auxilium invocet, qui committit in legem, mandamus, tales non debere gaudere immunitatis privilegiô, quo faciunt ſe indignos. Et hoc procedit etiam in illo caſu, quo quis in una Eccleſia delinquit, & poſteà fugit ad aliam· cùm enim una ſit per totum orbem Eccleſia univerſalis, qui offendit unam Eccleſiam particularem, cenſetur omnes offendiſſe; ac proinde nullibi gaudet Immunitate.

33. Cenſetur autem homicidium, aut mutilatio in Ecleſia committi, non ſolùm tunc, quando uterque intra Eccleſiam exiſtit, ſed etiam, quando quis extra Eccleſiam exiſtens, ſclopô, vel jaculô mutilat, vel occidit exiſtentem intra Eccleſiam: nam talis reverà occidit, vel mutilat alterum in Eccleſia. Et hoc idem dicendum, ſi quis lethaliter vulneravit exiſtentem in Eccleſia, ſed vulneratus extra eam obiit; quia delictum cenſetur commiſſum in Eccleſia. Bonacina *Tom. 2. quæſt. 7. punct. 6. §. 2. num. 5.* & alii.

34. Num autem viciſſim, ſi quis intra Eccleſiam exiſtens ſclopô, vel telô interficiat, ſive mutilet exiſtentem extra Eccleſiam, privetur Immunitate, variant Doctores. Negant Bonacina *loc. cit. n. 3.* Novarius, & quidam alii, eò quòd talis propriè loquendô non in ipſa Eccleſia occidat, vel mutilet: ſimúlque in hac materia, utpote odioſa & pœnali, non ſit facienda extenſio ab inchoatione homicidii ad homicidium ipſum.

ipsum. Affirmativa tamen sententia, videlicet talem privari Immunitate, est communior; quam tenet Abbas *cap. ult. num. 11. de Immunit. Eccles.* Pirhing *eod. num. 25.* & Barbosa *cit. cap. num.* 111 citans plurimos alios: tum quia tale homicidium, quamvis consummetur extra Ecclesiam, nihilominus in ipsa inchoatur, sive principiatur: tum quia talis infert injuriam loco sacro, abutens ipso ad cædem, vel mutilationem injustam faciendam. * Et taliter etiam novissimè decidit Benedictus XIII. in Bulla: *Ex quo Divina*, edita anno 1725.*

35. Quæres. An quis privetur privilegiô Immunitatis non solùm propter homicidium, vel mutilationem, sed etiam propter alia crimina commissa in Ecclesia, v. g. propter furtum, adulterium, & hujusmodi gravia delicta, quibûs infertur specialis irreverentia loco sacro? Respond. Spectatâ Bullâ Gregorianâ negativè. Siquidem Pontifex in sæpe citata Bulla §. 2. expresse declarat, delinquentes in nullis aliis casibus, præterquam in sua Bulla expressis, posse ab Ecclesiis extrahi, simúlque prohibet fieri extensionem ad casus in ea non expressos, *etiam ex paritate, identitate, aut majoritate rationis.* Barbosa *cit. cap. 3. num. 105.* Bonacina *loc. cit. num.* 11. & alii post dictam Bullam scribentes: quamvìs ante ipsam non pauci oppositum tenuerint.

Additio.

Additio.

* Dices. Ex hac Responsione sequi etiam illos pessimos homines, qui ciborium, seu vas illud, in quo SS. Eucharistia actualiter continetur, surripiunt ex Ecclesia, gaudere Immunitate Ecclesiastica; cùm etiam illud crimen, etsi gravissimum, in Bulla Gregoriana vel Benedictina non contineatur inter excepta. Resp. ad hoc illatum Farinacius in *Appendice de Immunitate Ecclesiastica num.* 217. negandô suppositum, quòd nimirum tam enorme crimen non contineatur sub exceptis: videtur enim verè reduci posse ad crimen læsæ Majestatis in Personam ipsiusmet Supremi Principis commissum. Accedit, quòd similes impiissimi homines sint vehementer suspecti de Hæresi, quæ utique in Jure est inter crimina excepta conformiter dictis superiùs *n. 23.* *

36. CONCL. VI. Insuper, qui proditoriè hominem occiderit, non gaudet Immunitate. Patet hoc ex allegata Bulla Gregoriana, ibi: *Qui proditoriè proximum suum occiderint.* Cæterùm *Homicidium proditorium* vel maximè tunc committitur; quando quis aliud verbîs, & aliud mente gerit, atque sub specie amicitiæ Proximum interficit: prout fecit Joab duobus Principibus militiæ, Abner, & Amasæ, quos sub specie osculi præbendi occidit, *2. Reg. cap. 3. & 20.*

37. Deinde generaliùs loquendô, *homicidium proditorium* censetur, quando vel sub spe-

cie amicitiæ (ùt dictum) vel saltem nulla præcedente inimicitia, aut si præcessit, eadem per reconciliationem sublata, securus, & nihil mali prævidens occiditur, v. g. ferrô, venenô, à tergo, de nocte, vel per insidias &c. Siquidem Homicidii proditorii malitia in eo consistit, quòd occidatur compos rationis, qui hìc & nunc impotens est ad præcavendum.

38. Dicitur, *compos rationis*. Nam utrùm procurans abortum fœtus animati secuto effectu, censeatur homicida proditorius, ac privetur Immunitate, est nova difficultas. Sed Bonacina *cit. punct. 6. §. 3. num. 8.* probabiliùs esse censet, talem non privari, cùm infans non occidatur per insidias, ac dolosè, eò quòd dolus in infantem, utpote rationis impotentem, non possit committi: nam dolus est machinatio ad decipiendum, seu fallendum proximum adhibita.

39. CONCL. VII. Assassinii Rei non gaudent Immunitate; ùt expresè tradit citata Bulla Gregoriana. Porrò *Assassinii* crimen trahit originem, & nomen à quibusdam infidelibus, qui Assassinii vocabantur, & accepta pecunia occidebant Fideles, quos aliqui volebant occidi; utì notatur per Glossam magnam *cap. 1. de Homicidio in 6.* Itaque Assassinii Rei sunt illi, qui occisorem promissô pretiô conducunt, tum qui operas suas ad occidendum locant. Et hi omnes, utpote criminis Assassinii Rei, secuto effectu, non gaudent Immunitate.

40. CON-

40. CONCL. VIII. Præter crimen hæresis (de quo jam supra *num. 23. & seqq.*) privantur Immunitate Ecclesiastica Rei criminis læsæ Majestatis in personam ipsiusmet Principis commissi. Ita citata Bulla Gregorii XIV.

41. Dicitur, *in personam ipsiusmet Principis.* Nam secùs dicendum de offendentibus Statuam Principis, vel cudentibus falsam monetam; non obstante, quòd & tales de Jure Civili censeantur Rei læsæ Majestatis. Addunt Doctores, eum, qui offendit, sive occidit Filios Principis, aut ejus Consiliarios, vel Legatos, etsi reus existat criminis læsæ Majestatis, nihilominùs gaudere Immunitate, eò quòd crimen non committatur in personam ipsiusmet Principis. Bonacina *cit. quæst. 7. punct. 6. §. 6. num. 3. & 4.* Diana *part. 6. tract. 1. resol. 18.* & alii, paucîs exceptîs, qui ex eo oppositum tenent, quòd Consiliarii, & Senatores censeantur esse *pars corporis ipsius Principis. L. Quisquis. C. Ad Legem Juliam Majestatis.*

Additio I.

* Dices. Juxta novissimam Bullam Benedicti XIII. *Ex quo Divina* &c. Romæ 15. Junii anno 1725. publicatam pariter ab Immunitate, & Asylo excluduntur falsificantes litteras Apostolicas, NB. *Conflantes, adulterantes, aut tondentes quascunque Monetas*, vel ipsas monetas conflatas, adulteratas, aut detonsas ita expendere, & erogare præsumentes, ut fraudis conscii, & participes censeri possint; item Mi-

niftri Montis Pietatis, five alterius publici Telonii, aut Banci pro depofitis Principis, privatarúmque perfonarum deftinati, furtum, aut falfitatem in prædictis locis committentes; pariter ab Immunitate excluduntur non folùm homicidæ proditorii, fed etiam NB. illimitatè *interficientes proximum fuum animô præmeditatô, ac deliberatô:* ergo hucusque dicta, quæ omnibus hifce Afylum concedere videntur, non fubfiftunt. Refp. præfentem Auctorem ex fundamentis fuperiùs, præfertim *num.* 25. & *num.* 36. adductis. ac infiftendô Bullæ *Cùm aliàs.* Gregorii XIV. equidem allegatis hìc criminibus Afylum cum aliis DD. communiter conceffiffe pro fuo tempore, quo necdum recentiffima Bulla citati Benedicti XIII. excipiens noviffimè illa crimina ab Immunitate, emanavit; aft defactò haud dubiè pariter infiftendô modernæ recentiffimæ Bullæ Benedicti XIII. *Ex quo Divina &c.* Adulteratores Monetarum, vel alia delicta hìc fpecificata committentes, non gaudent Immunitate Ecclefiaftica; quoniam Benedictus XIII. ob auctam, atque in dies invalefcentem perverforum hominum malitiam, ne abutantur tales Immunitate, priora crimina à Gregorio XIV. excepta adhuc magìs ampliavit, ita, ut non folùm adducta à Gregorio, & *num.* 28. fpecificata delicta excipiantur ab Immunitate; fed etiam alia à Benedicto XIII. determinata, & hìc in objectione allegata, quod bene notandum legentibus Auctores ante hanc recentiffimam Bullam fcribentes. Unde in forma Refp. ad objectionem diftinguendô

dô conſequens: dicta illa, quæ adulterationi pecuniarum, & homicidio non proditorio &c. Aſylum concedere videntur, non ſubſiſtunt, inſiſtendô Bullæ Gregorianæ, & illi tempori, quo Auctor præſens ſcripſit, nego: inſiſtendô modernæ recentiſſimæ Bullæ Benedicti XIII. admitto conſequentiam.

Additio II.

* Porrò in memorata Bulla Benedicti XIII. Concilio Romano à ſe celebrato poſteà inſerta, reperiuntur adhuc plura declarata, quæ antea erant controverſa, atque nonnulla alia ultra Bullam Gregorii XIV. extenſa. Sic *inprimis* conformiter dictis poſt *num.* 34. declaravit, Immunitate non gaudere eum, qui in Eccleſia exiſtens alterum extra Eccleſiam verſantem e. g. ſclopetô occidit; ubi antecedenter non deerant Auctores contrarium docentes. *Secundò* definivit, pro latrone publico in ordine ad privationem Aſyli habendum eſſe illum, qui unica tantùm vice ibidem vel in via vicinali homicidium commiſit, ſeu mutilationem. *Tertiò* decidit, ab Immunitate Eccleſiaſtica excludi falſificantes litteras Apoſtolicas. *Quartò* conflantes, adulterantes, aut tondentes quaſcunque Monetas, vel tales expendere, & erogare præſumentes. *Quintò* Miniſtros Montis Pietatis, ſive alterius publici Telonii, Banci, furtum aut falſitatem in prædictis locis committentes. *Sextò* eos, qui Aſylantes ab Eccleſia

violenter extrahunt. *Septimò* quoad crimen Assassinii, non solùm Mandatarios conducta mercede occidentes, vel mutilantes, verùm etiam ipsosmet Mandantes. *Octavò* demum exclusit ab Immunitate omnes Proximum suum interficientes *animô præmeditatô*, sive inimicitia præcesserit, sive non: prout vidi in duabus jam Germaniæ Diœcesibus post hanc Bullam sic fuisse judicatum. *

Additio III.

* Quæres. Quodnam sit Homicidium præmeditatum, seu NB. *animô præmeditatô* commissum? Resp. cum Farinacio *part. 5. oper. criminal. de Homicidio. quæst.* 125. *num. 8. & 9.* & Ubaldo Stoiber *de Immunit. Eccles. quæst. 7. num. 64.* Homicidium præmeditatum est illud, quod resolvitur in animo occidentis ex aliquo intervallo, antequam committatur. Unde non omne Homicidium voluntarium censetur in Jure præmeditatum; nam Homicidium subitò in rixa, vel ex calore iracundiæ perpetratum absque prævia per aliquod intervallum resolutione potest adhuc esse voluntarium, & graviter peccaminosum, ita ut occidens ante occisionem præcognoscat adhuc malitiam actûs, quin tamen sit præmeditatum. Ex quo consequitur, quòd vî Bullæ Benedictinæ defactò quidem privetur Immunitate Ecclesiastica, qui quocunque medicamentô cum prævia deliberatione abortum fœtus animati procuravit, vel etiam inimicum suum præcedente jam per ali-

quale

quale intervallum de occidendo resolutione interfecit: secùs tamen si in ludo vel rixa ita fuerit subitaneâ irâ inflammatus, ut occidat proximum, quin prævió intervallô de eodem occidendo quidquam resolverit. An autem animus præmeditatus intervenisse prœsumi possit, debet desumi ex circumstantiis, quæ si non adsint sufficientes, potiùs in favorem Rei, & immunitatis Ecclesiasticæ, ac præcedentium Bullarum judicatur absque præmeditatione id contigisse. *

QUÆSTIO IV.

De commodis Immunitatis Ecclesiasticæ, pœnisque eam violantium, ac modo extrahendi Reos criminum exceptorum.

SUMMARIUM.

42. *Commoda Reorum ad Asyla fugientium.*
I. Reus nequit inde extrahi &c.
43. *Quid, si exeat sponte? Aut fictis promissis inductus?*
44. *II. Reus nequit condemnari ad mortem, vel pœnam corporalem.*
45. *III. Non possunt ei probiberi necessaria victûs, & vestitûs.*
Potest tamen custodiri, ne aufugiat.
46. *IV. Fugiens ad Ecclesiam est recipiendus.*
Unde sustentari debeat?
47. *V. Non potest spoliari rebûs suis; & quando?*

48. *Violatio Immunitatis, quale peccatum?*
49. *Ejus violatores incurrunt Excommunicationem,*
50. *Et alias pœnas.*
51. *Observanda circa extractionem Reorum jure Asyli non gaudentium.*
52. *Hi nequeunt absque licentia Episcopi extrahi.*
53. *Limitatur hoc.*
54. *Atque ampliùs declaratur.*
55. *Alia notanda.*
 * *Forma extradendi Reos præscripta à Benedicto XIII. Addit. I.*
 * *Compendiosa dictorum recapitulatio, & instructio pro Superioribus circa quærentes Asylum. Addit. II.*

42. CONCL. I. Privilegia Asylorum, seu commoda Reorum ad Ecclesias confugientium, varia sunt. Nam I. Reus in Loco sacro nequit capi, aut vinculis constringi, multò minùs per vim, seu invitus ex eo extrahi; prout habetur c. *Diffinivit. 27. quæst. 4.* ibi: *Nullus audeat confugientes ad Ecclesiam, vel residentes inde abstrahere, aut quodcunque nocibilitatis, vel damni, seu spolii residentibus in loco sancto inferre.* Concordat c. *Inter alia. de Immunit. Eccles.* ibi: *Non est violenter ab Ecclesia extrahendus.* éstque unanimis Doctorum.

43. Quòd si verò Reus sponte egrediatur (prout licitè potest, etiam Rectoribus Eccle-
sia-

ſiarum invitîs) Immunitas non violatur: quia nulla Eccleſiæ fit injuria, neque Reus inde violenter extrahitur. Secùs dicendum, ſi Reus ad Aſylum deſerendum verbîs dolosîs, aut fictâ promiſſione Judicis impunitatem promittentis inductus fuerit, ac poſteà capiatur: quia dolus hac in parte pro vî habetur. Pirhing *tit. de Immunit. Eccleſ. num. 52.* poſt Azorium, Suarez, & Layman. Unde, qui verbîs dolosîs circumventus, atque præſtita à Judice ſecuritate, & impunitate Principis inductus exiit ex Aſylo, is Eccleſiæ reſtituendus erit, aut Judex tenebitur ei ſervare fidem promiſſam de impunitate vitæ, & membrorum Barboſa *loc. cit. num. 54.* & alii.

44. II. Reus, quamdiu eſt in Eccleſia, non poteſt per ſententiam Judicis ad mortem, vel aliam pœnam corporalem condemnari: prout deſumitur ex c. *Reum 17. quæſt. 4.* & c. *Inter alia. De Immunit. Eccleſ.* ibi: *Nec inde damnari debet ad mortem, vel ad pœnam, ſed Rectores Eccleſiarum ſibi obtinere debent membra & vitam; ſuper hoc tamen, quod iniquè fecit, eſt aliàs legitimè puniendus:* videlicet pecunialiter, vel alia ſatisfactione præter pœnam corporalem, ùt explicat Gloſſa *v. Puniendus,* & ſequitur Abbas ibidem, allegans communem Doctorum. Addit Pirhing *num. 47.* & Layman *loc. cit. cap. 3. num. 13.* poſt Suarez: talem neque pœnâ ſervitutis, neque exilii, neque triremum mulctari poſſe; eò quòd hæ pœnæ ſint valde graves, atque corporalibus æquiparentur, imò earum quaſdam excedant.

45. III. Nequit prohiberi, quò minùs ad Reum necessarius victus & vestitus deferatur, *text. clar. l. Præsenti. C. de his, qui ad Ecclesiam confugiunt.* ibi: *Nec aliquando patimur, in ipsis Ecclesiis reverendis ita quemque detineri, atque constringi, ut ei aliquid victualium rerum, aut vestis negetur, aut requies.* Et meritò ita statutum est: nam impedire Reo necessarium victum, foret aperta coactio; quia ipse vel fame perire, vel exeundô se tradere cogeretur. Nihilominùs prohibitum non est, ponere custodias circa Ecclesiam, ne Reus liberè aufugiat; vel ut capi possit, si sponte exierit, aut fugam attentaverit. Layman ibidem cum communi.

46. IV. Rei ad Ecclesias confugientes recipiendi sunt, neque inde repelli possunt, aut excludi. Nam Clerici, ac præsertim Rectores Ecclesiarum tenentur tueri Jura Ecclesiæ, ipsiúsque Immunitatem; ergo hoc ipso non possunt Reos ad eam confugientes excludere. Quinimò, si profugus non habeat bona propria, unde sustentetur (nam si hæc adsint, ex ipsis ei alimenta præstari debent) neque etiam à consanguineis, vel aliis necessaria vitæ habere possit, hæc per Ecclesiam, utpote cujus tutelæ, & protectioni sese commisit, eidem velut pauperi præstanda erunt: ne alioquin inedia, & necessariorum inopia urgente, invitus abire, & sæculari Potestati sese tradere cogatur. Abbas *cit.* c. *Inter alia, de Immun. Eccles.* Sylvester *v.* *Immunitas.* III. *num.* 5. & alii

alii. Qui tamen addunt, debere ejusmodi Reum, ſi poſſit, in commodum Eccleſiæ laborare: tum, ne Immunitas ipſi ſit occaſio otiandi: tum, ut labore recompenſet alimenta ſibi præſtita.

47. V. Reus ad Eccleſiam fugiens nequit ſpoliari rebûs, boníſque ſuîs, quæ ſecum attulit in eam *arg.* c. *Diffinivit.* 17. *quæſt.* 4. Intellige hoc de rebus propriis Rei, non autem alienis, ſive alteri obligatis, & in quorum detentione idem delinqueret, ùt dictum *num.* 18. Inſuper, ſi Reus arma prohibita ſecum detulit, ea poterunt ipſi etiam intra Eccleſiam auferri, delinquit enim is, qui fert arma legibûs prohibita. Covarruvias *cit.* c. 20. *num.* 18. Layman *num.* 13. & alii.

48. CONCL. II. Per violationem Immunitatis Eccleſiaſticæ, ſive violentam Reorum ex Aſylis Eccleſiaſticis extractionem committitur graviſſimum Sacrilegii peccatum. Patet hoc ex c. *Miror.* & c. *Frater* 17. *quæſt.* 4. ibi: *Qui admittere ſacrilegium non dubitavit.* & alibi. Accedit ratio: quia violenta talis extractio repugnat ſanctitati, & reverentiæ Locis ſacris debitæ. Hinc S. Auguſt. *Serm.* 5. *de Dedicat Eccleſ.* ejusmodi extractionem appellat grandem injuriam Religionis, & Divinitatis offenſam.

49. CONCL. III. Præter alias pœnas in Jure ſtatutas violator Immunitatis Eccleſiaſticæ olim

olim excommunicari jubebatur. c. *Sicut antiquitùs. 17. quæst. 4.* cum concordantiis; quæ tamen continebant excommunicationem non latæ, sed primùm ferendæ sententiæ. Verùm hodie, sive spectatâ Bullâ Gregorianâ, dicta excommunicatio est latæ sententiæ; prout liquet ex verbis ejusdem Bullæ §. 8. ibi: *Quòd si quis quacunque dignitate, & auctoritate præditus, contra hujus nostræ Constitutionis tenorem attentare præsumpserit, declaramus, eum ipso facto censuras, & pœnas easdem incurrere.* Bonacina *Tom. 2. disp. 3. quæst. 7. punct. 8. num. 3.* & alii. Taceo, quòd in Bulla Benedicti XIII. talis extrahens privetur ipsomet Asylo.

50. Dicitur notanter, *præter alias pœnas*, nam plures pœnæ in istos Sacrilegos Jure statutæ sunt. Et quidem de Jure Civili tales censentur Rei criminis læsæ Majestatis, *text. clar. L. 2. C. de his. qui ad Eccles. confugiunt.* Imò & ultimô suppliciô affici jubentur *l. Præsent. C. Eod.* quamvìs hæc pœna non videatur ampliùs esse in usu. Insuper ipsi de Jure Canonico, præter pœnitentiam publicam ab Episcopo injungendam, incurrunt pœnam pecuniariam nongentorum solidorum, c. *Si quis contumax*, XVII. *quæst. 4.* vel certè triginta librarum examinati argenti purissimi, c. *Quisquis inventus*, *eod.* XVII. *quæst. 4.* pro qualitate delicti, & delinquentium conditione, Judicis arbitriô variandam, & Ecclesiæ læsæ applicandam pro satisfactione.

51. Quæ-

51. Quæres. Quid obſervandum circa extractionem Reorum, privilegiô Aſyli non gaudentium? Reſp. Defactò quoad hoc eſt obſervanda Conſtitutio Gregorii XIV. quæ §. 3. & 4. exactè tradit formam extrahendi Reos ex Aſylo Eccleſiaſtico ob commiſſa crimina excepta. Et primò mandat Pontifex omnibus Eccleſiæ Prælatis, ut eos, qui aliquod ex criminibus ibidem exceptis *judiciô ſuô commiſiſſe videbuntur, quando à Curia ſæculari fuerint requiſiti, Miniſtris, & Officialibus Curiæ ſæcularis absque irregularitatis nota, aut alicujus Cenſuræ Eccleſiaſticæ incurſu, tradi, & conſignari curent.* Quibûs verbîs clarè innuitur, defactò non eſſe opus prævia cautione, vel juramento, de impunitate vitæ & membrorum, Reo criminis excepti priùs obtinenda: quidquid olim ſecùs fuerit c. *Reum* & c. *Id conſtituimus. 17. quæſt. 4.*

52. Deinde, ne Curiæ ſæcularis Miniſtri abutantur facultate, ſive de Jure communi, ſive per ſpecialia privilegia olim ſibi conceſſa, per ſe & propria auctoritate extrahendi ejusmodi Reos, Pontifex dictam facultatem revocat, atque decernit, *ut Curia ſæcularis, ejúsque Judices & Officiales, ab Eccleſiis, Monaſteriis, Locisque ſacris prædictis, Laicum aliquem, ut præfertur, delinquentem, in nullo ex caſibus ſupra dictis ſine expreſſa licentia Epiſcopi, vel ejus Officialis, & cum interventu perſonæ Eccleſiaſticæ ab eo auctoritatem habentis &c. capere, extrahere, aut incarcerare non poſſint.*

53. Subdit tamen Pontifex unicam limitationem ejúsque cautelam, dicens: *Nisi eo casu, quo ipse Episcopus, & dictæ Personæ Ecclesiasticæ requisitæ, illos in delictis superiùs expressis culpabiles tradere, aut capturæ & incarcerationi intervenire, & assistere recusaverint; túncque reverentiæ Ecclesiæ, & Locis sacris debitæ memores, prædictos delinquentes minori, quo id fieri poterit, cum scandalo & tumultu, extrahere curent.* Hæc Pontifex.

54. Et hoc quidem, videlicet extractionem Rei absque expressa Episcopi licentia per Judices sæculares fieri non posse, quantumvis de qualitate criminis excepti certò constet, post dictam Constitutionem Gregorianam communiter tenetur (licèt Auctores hanc antecedentes oppositum docuerint) & clarè desumitur ex allegatis ejus verbis, utpote generaliter & indefinitè loquentibus. Quòd si verò super qualitate criminis dubium emerserit, ejus cognitio (deductô priùs Reô ad Carceres Curiæ Ecclesiasticæ, ibíque debitè custoditô) ad solum Judicem Ecclesiasticum, id est, Episcopum, seu ab eo Deputatum pertinet: tum quia hæc res est Ecclesiastica, adeò ut ejus violatores sacrilegium committant; tum præsertim, quia novissimè sic declaravit Gregorius XIV. in sæpe cit. Bulla §. 5. ibi: *Nisi cognitô priùs per Episcopum, seu ab eo Deputatum, an ipsi verè crimina superiùs expressa commiserint.* Barbosa *lib. 2. Juris Eccle. siast. univers. cap. 3. n. 157.* & alii.

55. His

55. His addendum cum eodem Barboſa *n.* 168. & aliis, quòd non poſſit Epiſcopus delinquentes Curiæ ſæculari tradere, niſi priùs ſibi de excepto delicto perpetrato conſtiterit certè, non autem per judicia præciſè probabilia, & præſumptivè duntaxat. Item, quòd Epiſcopus non teneatur ſtare proceſſui facto à Laica poteſtate: nam, quòd hæc aliqualem cognitionem per viam facti pro informatione, an crimini commiſſo ſit annexa qualitas impeditiva juris Aſyli, poſſit inſtituere, haud negatur. Et tandem, quòd, ſi dubium fuerit inter Doctores, an delictum gaudeat Immunitate Eccleſiaſtica, nec ne, debeat Judex Eccleſiaſticus pro Reo judicare: nam Immunitas hæc, utpote ob reverentiam & favorem Eccleſiarum, aliorúmque Locorum ſacrorum principaliter conceſſa, cenſetur eſſe materia favorabilis; ſimúlque in dubio potiùs Reo favendum eſt, *juxta Reg. 11. Juris in 6.* cum concordantiis.

Additio I.

* Dictis ultimis iterum ex Bulla Benedicti XIII. ſuperiori quæſtione jam citata de novo adjungendum, quòd in extradendis ex Aſylo Reis criminum exceptorum, ſequens præſcribatur Epiſcopis norma. I. Quotiescunque Curia Eccleſiaſtica à Curia ſæculari fuerit requiſita, ut Laicum aliquem delinquentem è loco immuni extrahi, & illi conſignari faciat, atque talia ſuper delicti excepti qualitate, ac perſonæ reiteratè ſubminiſtrata, vel acquiſita ad-

adsint indicia, quæ ad capturam decernendam sufficere videantur, tunc Curia Ecclesiastica ad ejusdem delinquentis extractionem ab Ecclesia, aliísve locis immunibus ope, ac mediô suorum Executorum (imploratô etiam, quatenus opus sit, brachii sæcularis auxiliô) cum interventu Personæ Ecclesiasticæ ab Episcopo deputandæ, procedere teneatur, extractúmque ad suos carceres asportari, ac ibi sub tuta custodia detineri curet, & faciat. II. Ubi verò ex processu informativo desuper conficiendo constat de crimine excepto, ac insuper adversus eundem extractum talia resultant indicia, ut crimen ab eo fuisse patratum moraliter credi possit, eo tandem casu præfatum extractum Ministris, & Officialibus Curiæ sæcularis tradere, & consignare potest, ac debet; exacta tamen, receptáque priùs ab ipsis obligatione, in forma Juris valida, restituendi extractum Ecclesiæ sub pœna Excommunicationis latæ sententiæ Summo Pontifici reservatæ, suppositô, quòd ille extractus indicia contra ipsum acquisita in suis defensionibus purget, ac diluat. Quòd si ea minimè purgaverit, & verè delinquens repertus fuerit, Curiæ sæculari in ipsum tali casu, utì juris esse censuerit, agere, atque procedere liceat. *

Additio II.

* Pro complemento hujus materiæ sæpiùs occurrentis, & non raró vel ob præcipitantiam Judicis sæcularis, vel ob impru-

den-

dentiam Rectoris Eccleſiæ graves tricas excitantis utile duxi, in compendio referre ea, quæ obſervanda ſunt ab ipſo Rectore Eccleſiæ, vel Monaſterii illius, in quo Reus quærit Aſylum. Itaque I. Eundem eventualiter, & extrajudicialiter examinet, ob quale delictum confugiat ad hoc templum, vel Monaſterium; &, ſi intellexerit, delictum eſſe non adeò grave, & conſequenter nec adeò gravem habere annexam pœnam, vel tantùm concernere correctionem morum, candidè aperiat, nullam pro eo adeſſe Immunitatem. II. Si reſciverit delictum valde grave, quòd mortem aut mutilationem, aliámve quaſi hiſce æquivalentem promereatur pœnam, ulteriùs attendat utrùm tale delictum ſit inter excepta, vel non, & quidem, ſi fuerit inter poſteriora, nequit excludere petentem Aſylum. Quòd ſi verò eſſet inter excepta III. Candidè tali aperiat, quòd hoc delictum non gaudeat Aſylô, & quod à Judice requiſitus teneatur eundem Poteſtati ſæculari iterum, interveniente ſaltem Auctoritate Epiſcopi, extradere. IV. Quòd ſi talis, hoc nón obſtante, abire nolit, poterit quidem interea eundem recipere, juxta præſentem autem Auctorem *Lib. 3. Decret. titul. 49. num 190.* ad recipiendum non teneretur, ſi illud crimen indubitanter, & omnino certò ſit inter excepta. Quando verò adhuc dubitatur aliquo modo, utrùm illud inter excepta numeretur, obligatur talem Malefactorem ad Aſylum admittere. V. Cum deinde fuerit à Judice ſæculari requiſitus Rector Ec-

clesiæ, ut hunc Malefactorem, qui non videtur gaudere Immunitate, extradat, humanîs verbîs respondeat, quòd illico velit juxta suam, præsertim vî Bullæ Benedictinæ, obligationem scribere ad Reverendissimum Ordinarium, cujus est declarare, utrùm talis gaudeat Immunitate vel non? ubi etiam Altissimè facto veridicam speciem facti cum omnibus circumstantiis fideliter transscribat, nec ullatenus intra hoc tempus directè vel indirectè cooperetur, ut, usque dum ab Episcopo, vel Consilio Ecclesiastico, aut Vicario Generali adveniat resolutio, Malefactor fugâ elabatur: aliàs enim Rector Ecclesiæ teneretur de culpa, & deberet puniri à suo Superiore, utì apud hunc Auctorem *Lib. 3. Decret. tit. 49. num.* 174. præter alios advertunt Farinacius, & Cardinalis Thuscus. VI. Si intra hoc tempus, usque dum Episcopus rescribat, Potestas sæcularis petat à Rectore Monasterii assecurationem de sufficienti custodia Malefactoris, ne fugâ interim elabatur, Rector Ecclesiæ sanctè spondeat, se nec directè nec indirectè ad talem fugam cooperari velle, impedire verò non posse, si liberè & sponte sua forsan discederet. Quòd si Potestas sæcularis, hìs non attentîs, vigilias interim non solùm extra, sed etiam intra Claustrum, aut in Camera Asylantis poneret (quem tamen modum cum Farinacio reprobat Pignatellus *Tom. 1. Consultat. 128. num. 4.* dicens, contrarium sæpiùs à Congregatione fuisse declaratum, quòd nimirum sic non liceat) quòd si, inquam, Potestas sæcularis cu-

stodiam

ſtodiam nihilominus intra Clauſtrum poneret, nec Rector precibûs ſuîs interpoſitîs impedire poſſet, ſaltem contra hunc actum proteſtetur, Reverendiſſimum Ordinarium deſuper reddat certiorem, & cum patientia exinde exſpectet reſolutionem, atque interim allaboret, ut ſaltem interea non committantur à cuſtodibus aliæ inſolentiæ, & circumvagationes non neceſſariæ per Monaſterium &c. VII. Poſtquam venerit reſponſio, & reſolutio ab Ordinario, Rector Eccleſiæ id exactè exequatur, quod ſibi in reſponſione injungitur: ubi plerumque conformiter Bullis Gregorianæ, & Benedictinæ juxta dicta præcedentia Reus vel ad carceres Epiſcopales (ſi nempe delictum necdum clarè continetur inter excepta) ponendus, vel etiam Poteſtati ſæculari (quando ſaltem per Proceſſum informativum moraliter certò dictum crimen numeratur inter excepta) extradendus erit. VIII. Quòd ſi per ſententiam diffinitivam Epiſcopi Reus ob commiſſum delictum exceptum conſignari debet Poteſtati ſæculari, hæc traditio fiat interventu deputatæ ab Epiſcopo Perſonæ Eccleſiaſticæ, quæ Reum ad Miniſtros Juſtitiæ deducat, extra tamen locum Aſyli foris exſpectantes, niſi fortè prædicti vocati fuerint ad coercendum Reum obtemperare & egredi renuentem. Videatur Bulla Benedicti XIII. §. 8. ibi: *Tunc Curia Eccleſiaſtica ad ejusdem delinquentis extractionem ab Eccleſia, aliisve locis immunibus ope, ac medio ſuorum Executorum (NB. imploratô etiam, quatenus opus ſit, brachii ſæcularis auxiliô) &*

 cum

cum interventu Personæ Ecclesiasticæ ab Episcopo deputandæ procedere teneatur. *

DISTINCTIO III.

De Indulgentiis.

QUÆSTIO I.

Quid sit Thesaurus Ecclesiæ?

SUMMARIUM.

1. *Indulgentiæ variæ acceptiones.*
2. *Quomodò sumatur in proposito?*
3. *Thesaurus Ecclesiæ datur, & quid sit?*
4. *Is declaratur ex verbis, Extrav.* Unigenitus.
5. *Constat ex meritis ac satisfactionibus Christi, & Sanctorum.*
6. *Solvitur instantia.*
   * *Declaratur, qualiter satisfactiones Sanctorum veniant in Thesaurum Ecclesiæ.*
7. *Ubi is repositus maneat?*
8. *Thesaurus Ecclesiæ dupliciter consideratur.*
9. *Quomodò dispensetur?*
10. *Præsertim ùt includit satisfactiones Sanctorum.*

1. In-

1. INdulgentiæ nomen, quod à verbo *Indulgeo* derivatur, quandoque accipitur pro lenitate, ſeu condeſcendentia; ùt *1. Cor. 7. Hoc autem dico ſecundùm indulgentiam, non ſecundùm imperium.* Alio modo ſumitur pro remiſſione, ùt *Iſaiæ cap. 61. Prædicare captivis Indulgentiam*, quæ verba apud S. Lucam *cap. 4.* referuntur taliter, *prædicare captivis remiſſionem:* ut proinde Indulgentia quandoque ſumatur pro remiſſione.

2. Hanc utramque ſignificationem Theologi conjungunt, & Indulgentiam vocant remiſſionem pœnæ temporalis, & condonatis peccatorum culpis ſæpe remanentis, quæ fit ex cauſa juſta & rationabili, per diſpenſationem Theſauri Eccleſiæ. Hujus autem nomine aliud non intelligitur, quàm Theſaurus ſpiritualis ſatisfactionum Chriſti & Sanctorum, qui applicari poſſit reis alicujus pœnæ temporalis, poſt peccata quoad culpam in Sacramento Pœnitentiæ jam dimiſſa non raro reſtantis. Et de hoc loquendô, ſit

3. CONCL. I. Datur in Eccleſia ejusmodi Theſaurus ſpiritualis, ex meritis Chriſti, & ſatisfactionibus Sanctorum conſtitutus, qui nunquam exhauriri, ſed per legitimam Indulgentiarum conceſſionem diſpenſari poteſt. Ita omnes Catholici; atque patet tum ex perpetua traditione, ac ſenſu Eccleſiæ; tum ex mox alleganda Extravagant. *Unigenitus:* tum ex Concil. Trid. *Seſſ. 25. in Decret. de Indulgentiis.* cujus

jus verba *num. 25.* referentur. Fundatur inſuper, hæc Catholica veritas in illo Symboli Apoſtolici articulo: *Credo Sanctorum Communionem.* Nam Corpus myſticum Eccleſiæ non ſolùm Chriſtô tanquam capite conſtat, ſed etiam Sanctîs tanquam nobiliſſimîs membrîs; juxta illud *Rom. cap. 12.* Multi unum Corpus ſumus in Chriſto, ſinguli autem alter alterius membra. Atqui in corpore ſano caput & reliqua membra habent talem communicationem ad invicem, ut, quod uni ſuperfluit, alteri communicetur; ergo idem dicendum de corpore Chriſti myſtico, quod eſt Eccleſia.

4. Porrò pro vera intelligentia hujus Theſauri Eccleſiæ juvat adducere verba *cit. Extr. Unigenitus.* quæ in Jure Canonico habetur inter Extravagantes Communes. *Tit. De Pœnit. & Remiſſ.* ubi præmiſſâ prærogativâ meritorum, atque ſatisfactionum Unigeniti Filii DEI JEſu Chriſti, ſic loquitur Pontifex Clemens VI. *Quantum ergo exinde, ut nec ſupervacua, inanis aut ſuperflua tantæ effuſionis miſeratio redderetur, theſaurum Militanti Eccleſiæ acquiſivit, volens ſuis theſaurizare filiis pius Pater, ut ſic ſit infinitus theſaurus hominibus, quo, qui uſi ſunt, Dei amicitiæ participes ſunt effecti. Quem quidem theſaurum non in ſudario repoſitum, non in agro abſconditum, ſed per B. Petrum, Cœli Clavigerum, ejúsque Succeſſores ſuos in terris Vicarios commiſit Fidelibus ſalubriter diſpenſandum, & propriis & rationabilibus cauſis, nunc pro totali, nunc pro partiali remiſſione pœnæ temporalis pro peccatis*

debitæ

debitæ tam generaliter, quàm ſpecialiter (prout cum Deo expedire cognoſcerent) verè pœnitentibus & confeſſis miſericorditer applicandum. Ad cujus quidem theſauri cumulum B. DEI Genetricis, omniúmque Electorum à primo Juſto usque ad ultimum merita adminiculum præſtare noſcuntur: de cujus conſumptione ſeu minutione non eſt aliquatenus formidandum, tam propter infinita Chriſti (ùt prædictum eſt) merita, quàm pro eo, quòd, quantò plures ex ejus applicatione trahuntur ad juſtitiam, tantò magis accreſcit ipſorum cumulus meritorum. Hactenus Pontifex in *cit. Extravag. Unigenitus.*

5. Ex his proinde ſequitur, quòd Theſaurus Eccleſiæ conſtet inprimis ex meritis & ſatisfactionibus Chriſti, quarum valor cùm ſit infinitus, Theſaurus hic exhauriri nunquam poterit. Sequitur ulterius, quòd ex dignatione Divina ad conſtituendum dictum Theſaurum, ejúsque cumulum accedant, atque adminiculum præſtent merita Beatiſſimæ Virginis MARIÆ, omniúmque Sanctorum: ídque tum propter valorem generaliſſimum, qui in omni opere bono reperitur, atque univerſali Eccleſiæ obvenit: tum ex eo, quia plurimi Sancti uberiora opera bona & ſatisfactoria peregerunt, plúsque paſſi ſunt, quàm opus fuerit pro remiſſione pœnæ temporalis eorum peccatis debitæ; ùt patet in D. Virgine MARIA, nullius macula peccati unquam contaminata, & S. Joanne Baptiſta jam ſanctificato in utero materno. Item in SS. Apoſtolis, atque innumeris SS. Martyribus, Confeſſoribus, Virginibus, aliíſque

Sanctis. Unde, ne alioquin ejusmodi merita, sive satisfactiones Sanctorum, quoad vim satisfactoriam à Deo irremunerata remaneant, simúlque, ut in Corpore Mystico Ecclesiæ perfecta servetur *Communio Sanctorum*, & quod uni ejusdem membro superabundat, alteri communicetur, prout alioquin in corpore sano fieri assolet, congruum fuit, ut ex Divina dignatione, ac non obstante infinitate meritorum Christi, etiam merita, sive satisfactiones Sanctorum, ad constituendum istum spiritualem Thesaurum Ecclesiæ assumerentur.

6. Quod si objicias, Satisfactiones Christi repositæ in Thesauro Ecclesiæ sunt infinitæ; ergo non est opus, ut ad eas accedant satisfactiones Sanctorum. Resp. distinguendô consequens; ergo hoc non est simpliciter & absolutè necessarium, conceditur: neque hoc est congruum, ac Divinæ Providentiæ, Justitiæ, & Munificentiæ consentaneum, negatur. Siquidem merita seu satisfactiones Sanctorum reponuntur in Thesauro Ecclesiæ, non quasi satisfactiones Christi per se non sufficerent, sed ex dignatione Divina, ne alioquin ipsæ quoad vim satisfactoriam maneant irremuneratæ: simúlque quia hoc ipsum perquam gloriosum existit Christo Domino, à quo omne bonum Sanctorum promanat, ipsísque Sanctis, in quibus Christus sicut Caput in suis membris honoratur, perhonorificum, magísque per hoc elucescit perfecta unio Sanctorum cum Christo Capite suo.

Addi-

Additio.

* Urgebis. Sancti pro bonis operibus ſuis jam copioſiſſimam mercedem, ac præmium ipſimet receperunt in cœlis; ergo ex illis nil ſupereſt in terris, quòd reponatur in Theſaurum. Accedit, quòd purus homo non poſſit pro aliis mereri augmentum gloriæ, ſed tantùm pro ſe ipſo. Ante Reſp. nota ex dictis *Tract.* 1. *diſt.* 2. *quæſt.* 6. *cum Additionibus.* quòd in aliquo bono opere duo reperiantur, *meritum* & *ſatisfactio*: ratione *meriti* accipiunt Sancti mercedem ipſimet, quoniam nemo mereri poteſt alteri immediatè augmentum gloriæ, utì rectè objectum. Econtra verò poſſumus *ſatisfacere* pro aliis; quoniam ſatisfactio ſe habet per modum ſolutionis, quæ utique fieri pro altero poteſt; cùm igitur multæ ſatisfactiones à Sanctis exercitæ longè ſuperârint pœnas, quas ob peccata ſua forſan ex altera parte incurriſſent, hinc, ne maneant irremuneratæ, reponuntur in Theſaurum Eccleſiæ. Poterítque itaque in forma diſtingui antecedens: Sancti jam receperunt mercedem pro bonis operibus quà meritis, concedo antec. ſemper etiam quà ſatisfactionibus, nego ant. *

7. Dices. Si datur talis Theſaurus Eccleſiæ, conſtans ex ſatisfactionibus Chriſti & Sanctorum, ubinam locorum is reperietur? Reſp. Hanc eſſe ſatìs lepidam inſtantiam; nam, cùm Theſaurus iſte ſit merè ſpiritualis, ac moralis, utpote conflatus ex ſatisfactionibus Chriſti & Sanctorum, quæ ſunt quid ſpirituale ac mora-

le, utique in nullo loco materiali hujus mundi repositus jacet. Ille igitur existit duntaxat in mente Divina, in quantum ante oculos Dei merita, & satisfactiones superabundantes Christi, & Sanctorum nondum oblivioni sunt traditæ, sed vivunt etiamnum, usque dum aliis indigentibus Ecclesiæ membris opportunè communicentur, sícque quantùm fieri potest, debitum ipsis præmium remissionis pœnæ temporalis redditur.

8. Quæres. Quot modis dispensetur Thesaurus Ecclesiæ? ubi notandum, quòd Thesaurus Ecclesiæ possit dupliciter considerari. I. Ut constat ex meritis Christi. II. Ut constat ex meritis Christi & Sanctorum simul, juxta proximè dicta. Hoc prænotato

9. Resp. I. Considerandô Thesaurum Ecclesiæ, prout constat ex meritis Christi, sic ipse dispensatur, nobísque applicatur variîs modîs videlicet per Sacramenta, per Missæ Sacrificium, pérque alia pia opera Fidelium, ipsásque Indulgentias. Ratio est: quia, quotiescunque aliqua culpa, vel pœna nobis remittitur, aut aliquod gratiæ auxilium præstatur, semper Thesaurus meritorum Christi nobis applicatur, & distribuitur; eò quòd hujusmodi beneficia nobis non conferantur, nisi intuitu atque virtute meritorum & Passionis Christi.

10. Resp. II. Spectandô Thesaurum Ecclesiæ, prout non solùm ex meritis Christi, sed etiam ex satisfactionibus Sanctorum constare intelligitur, sic ipse duntaxat per Indulgentias dispen-

dispensatur, Ita Suarez *part. 3. Tom. 4. disp. 51. sect. 4.* & Mastrius *disp. 23. Theol. Moral. num. 9.* cum communi. Ratio est: quia Sacramenta, Missæque Sacrificium habent suam dignitatem, atque valorem ex opere operato duntaxat ac meritis & passione Christi, qui solus, utpote Redemptor noster, promeruit nobis facultatem, per bona opera consequendi gratiam vitámque æternam, ac proinde per hæc nobis non applicantur merita sive satisfactiones Sanctorum, bene tamen per indulgentias. Et de his loquendô, sit

QUÆSTIO II.

Quid, & quotuplex sit Indulgentia?

SUMMARIUM.

11. *Indulgentia, quid?*
12. *Hæ non tollunt culpam, sed pœnam peccatorum.*
13. *Earum effectus.*
    (a) Modô uberiùs declarandô num. 38. 41. & 42.
    * *Solvitur objectio.*
14. *Indulgentiarum divisio. Plenariæ, seu totales, quid?*
15. *Indulgentia plena, plenior, & plenissima, non differunt quoad remissionem pœnæ.*
16. *Bene tamen quoad aliquas facultates.*

17. *Indulgentiæ non plenariæ, seu partiales, quæ?*
    * *Qualiter intelligendum, si cum plenariis concedantur partiales?*
18. *Indulgentiæ certorum annorum,*
19. *Aut dierum, quomodo intelligendæ?*
20. *Quadragena, seu Quarena, Septenna, & Carena, quid?*
21. *Hæ malè negliguntur.*
22. *Indulgentia personalis,*
23. *Localis, &*
24. *Realis; quid?*

11. CONCL. I. *Indulgentia*, quantùm ad propositum, est remissio pœnæ temporalis, peccatis actualibus, quoad culpam jam remissis, coram Deo adhuc debitæ, ab habente potestatem facta per applicationem sufficientis & condignæ solutionis ex communi Thesauro Ecclesiæ. Hæc definitio in re est communis Theologorum, & patebit ex declaratione ipsius.

12. Dicitur, *remissio pœnæ temporalis;* quia Indulgentiæ non valent ad remissionem culpæ neque mortalis, neque venialis, sed solùm ad remissionem pœnæ temporalis, quæ post culpam jam remissam non raro restat luenda, prout omnes Theologi fatentur. Accedit ratio: quia peccatum mortale non potest tolli, nisi per infusionem gratiæ sanctificantis: hæc autem non confertur per Indulgentias, sed solùm per Sacramenta, in re, vel votô ritè susscepta.

cepta. Et quamvìs peccata venialia multîs remediîs expiari poſſint, ùt docet Concilium Tridentinum *Seſſ. 14. c. 5.* nihilominùs ipſa quoad culpam non dimittuntur per Indulgentias: nam hæ ſupplent locum ſatisfactionis peragendæ poſt culpam jam remiſſam, & conſequenter hanc non remittunt, ſed virtute boni motus interioris, aut recepti Sacramenti priùs jam ablatam ſupponunt.

13. Unde Indulgentiæ valent duntaxat ad tollendam per modum condignæ ſolutionis pœnam peccatis quoad culpam jam remiſſis non rarò adhuc debitam, ſeu reſtantem; ac proinde effectus earum ſolummodò eſt, tollere pœnam peccatis debitam per applicationem ſufficientis ſolutionis ex Theſauro Eccleſiæ (*a*) non verò ipſammet culpam peccatorum. Cæteræ particulæ datæ definitionis patebunt ex dicendis in progreſſu.

Additio.

* Dices. Poteſt contingere, quòd quis non niſi peccata venialia habeat, & in his ſubitò apoplexiâ tactus moriatur absque Sacramentorum receptione vel prævio dolore, aut acquiſitione quarundam Indulgentiarum. Quid ergo cum tali peccatore fiet in altera vita, ſi alii non poſſint applicare pro ipſo Indulgentias quoad remiſſionem culpæ ex una parte, & ex altera ipſemet ampliùs nequeat pro ſe in purgatorio mereri hanc remiſſionem? Reſpondetur,

detur, in tali extraordinario casu Misericordissimum Deum *reatum culpæ* vel sub ipso egressu animæ justæ, vel statim post egressum remittere, quia pro tunc haud dubiè retractat (quamvìs non meritoriè) peccata sua. Exinde remanet aliis vivis facultas pro tali applicandi Indulgentias, ut pariter acquirat remissionem *pœnæ restantis.* *

14. CONCL. II. Indulgentiarum variæ sunt divisiones. Ita communis, idque patet inductione. Inprimis enim Indulgentiæ quoad quantitatem pœnæ, quæ remittitur, dividuntur in plenarias & non plenarias. *Indulgentiæ plenariæ*, seu totales sunt, quibûs remittitur tota pœna temporalis, peccatis quoad culpam jam remissis debita.

15. Ubi sciendum, quòd aliqui distinguant inter Indulgentiam plenam, pleniorem, & plenissimam: cujus distinctionis fundamentum desumunt ex *Extrav. Antiquorum. De Pœnit. & Remiss.* ubi Pontifex pro Anno Jubilæi *non solùm plenam, & pleniorem, imò plenissimam omnium concedit veniam peccatorum.* Sed reverà quoad effectum remissionis pœnæ temporalis nullum inter eas apparet discrimen; cùm non solùm Indulgentia plenissima, sed etiam plenior, & plena in ritè dispositis conferat omnium veniam peccatorum, sive pœnarum pro peccatis quoad culpam priùs remissis debitarum. Neque per illum loquendi modum Pontifex aliud intendit, quàm concedere *Indulgentiam adeò plenam, prout Clavium potestas se extendit;* sicuti Papam interpretatum fuisse in

Con-

Conſiſtorio, teſtatur Gloſſa ibidem. ℣. *Pleniſſimam.*

16. Nihilominùs quoad ſpecialia privilegia, & annexas facultates poteſt cum Marchantio *Tom. 3. Tribunalis. tr. 5. tit. 2. q. 3.* Maſtrio *cit. diſp. 21. n. 21.* & quibusdam aliis, ſequens inter dictas Indulgentias notari diſcrimen: ut *Indulgentia* dicatur *plena*, ſeu *plenaria*, quando tota pœna, poſt culpam adhuc in Foro ſeu judicio Dei debita, per applicationem Theſauri Eccleſiæ remittitur. *Plenior*, quando poteſtas extraordinaria abſolvendi à Caſibus reſervatis ſuperadditur. *Pleniſſima*, quando ultra hæc etiam diſpenſationes in Votis, & hujusmodi vinculis conceduntur: prout fieri ſolet in Jubilæo (de quo procedit *cit. Extravag. Antiquorum.*) ac Indulgentiis in forma Jubilæi datis.

17. Porrò *Indulgentiæ non plenariæ*, ſeu partiales dicuntur illæ, quæ ſolùm ſunt remiſſivæ partis pœnæ temporalis, peccatis quoad culpam jam remiſſis debitæ: ùt ſunt Indulgentiæ certorum annorum, aut dierum, item Indulgentiæ illæ, quæ dicuntur *Quadragena*, *Septenna*, *Carena*, aut quando remittitur tertia, vel quarta pars peccatorum.

Additio.

*Cæterùm non raró pro eodem die, præſertim tempore Stationum quadrageſimalium invenies conceſſas Indulgentias plenarias, & ſimul

simul ac semel alias partiales, v. g. mille annorum &c. Quod equidem nullatenus significare vult, quasi quis simul, & semel ambas pro se lucrari valeat: etenim, si obtinet plenarias, eo ipso non indiget partialibûs, uti consideranti patet. Adeóque talis conjunctio Indulgentiarum plenariarum, & partialium potiùs signum est, in simili casu vel fuisse diversos Indulgentiarum Largitores, unum nimirum quoad Indulgentias plenarias, alterum quoad partiales; vel, si fuerit unus, idémque Largitor, indicat, additas Indulgentias partiales fuisse subjunctas, ut possit applicari defunctis per modum suffragii; vel denique insinuat, additionem hanc fieri ad cautelam, ut scilicet simus certi, causam Indulgentiarum esse sufficientem saltem ad acquirendas partiales, si non totales. Ita cum Suarez, Palao, & Corduba, Gobat *Tract. 4. de Indulgentiis, part. 2. cap. 2. num. 275.* & Katzenberger *in Supplement. Theolog. Sacrament.* Patris Sporer *cap. 3. sect. 1. n. 9.* *

18. Quòd si quæras, quid intelligatur per Indulgentias mille vel centum annorum, aut dierum, item per Quadragenam &c. Resp. I. Sensus hujusmodi Indulgentiarum non est, quòd totidem dies, vel anni pœnæ Purgatorii remittantur, cùm dentur Indulgentiæ nonnullæ decem millium annorum, nec tamen verisimile sit Purgatorium, quod post diem extremi Judicii mox cessabit, adhuc decem millibus annorum duraturum. Unde,

19. Resp.

19. Resp. II. Sensus illius locutionis, ac hujusmodi Indulgentiarum est, quòd per talis Indulgentiæ collationem tanta pœna cuipiam remittatur, quanta remitteretur virtute illius pœnitentiæ, quæ secundùm formam Juris, & consuetudinem Ecclesiæ olim statuebatur, si ipsa tot diebûs vel annîs in hoc mundo perageretur. Quæ verò, & quanta ea sit, optimè novit, ac determinavit Dominus Deus. Et conformiter dictis,

20. Resp. III. *Quadragena*, seu *Quarena* est Indulgentia quadraginta dierum, id est, relaxatio tantæ pœnæ, quanta fuisset redempta per pœnitentiam quadraginta dierum, olim ab Ecclesia pro certis peccatis statutam. Porrò *Septena* est Indulgentia septem annorum, seu relaxatio tantæ pœnæ, quanta fuisset remissa ob pœnitentiam septem annorum. *Carena* verò est Indulgentia utramque prædictam complectens, ita, ut sit remissio tantæ pœnæ, quanta fuisset redempta per pœnitentiam quadraginta dierum in pane & aqua peractam, & per aliam pœnitentiam septem annorum subsequentem. Tannerus *tom. 4. disp. 6. dubit. 8. n. 99.* & alii magis communiter.

21. Quia igitur ejusmodi pœnitentiæ olim ab Apostolis, sacrísque Canonibus sancitæ admodùm graves extiterunt, per quas proinde multùm expiari poterat de pœna temporali peccatis debita: hinc meritò Gobat *tr. 2. Quinarii. cap. 3. n. 286.* observat, eos pessimè sibi con-

ſulere, qui ad ſolas Indulgentias plenarias attendunt, neglectîs dierum vel annorum Indulgentiîs, quas tamen ſæpiſſimè ſive pro ſe, ſive etiam pro Defunctis intra modicum temporis ſpatium lucrari poſſent.

22. CONCL. III. Ulteriùs Indulgentia ratione ſubjecti, cui conceditur, dividitur in perſonalem, localem, & realem. *Indulgentia perſonalis* eſt, quæ directè conceditur alicui perſonæ determinatæ, vel toti Religioni, aut Communitati; quales plures conceſſæ ſunt Religioſis, & variis Confraternitatibus.

23. *Indulgentia localis* eſt, quæ alicui pio loco conceditur ad ejus devotionem augendam, in ordine ad perſonas in tali loco orantes, aut alia præſcripta opera ibidem peragentes: quales ſunt illæ, quæ conceduntur devotè viſitantibus hanc vel illam Eccleſiam, ibique orantibus. Et hujusmodi Indulgentiæ dicuntur locales, non quòd ipſi loco ſecundùm ſe concedantur (ſolus enim homo eſt capax Indulgentiarum, non verò Eccleſia materialis, utpote quæ eſt res inanimata) ſed quia Fidelibus in tali loco devotè orantibus concedantur.

24. *Indulgentia realis* eſt, quæ conceditur rebus mobilibus, utputa Granis, Numiſmatibus, Imaginibus, Roſariis, aut hujusmodi, in ordine ad homines. Et hæc Indulgentia pari paſſu ambulat cum locali, dempto eo, quòd localis Indulgentia loco, ſive devotè ipſum viſitantibus, realis autem rei mobili, ſive eam devotè penes

penes ſe habentibus, atque opera ad Indulgentiæ conſecutionem præſcripta peragentibus concedatur.

QUÆSTIO III.

De Poteſtate concedendi Indulgentias, & Conditionibus ad earum valorem requiſitis.

SUMMARIUM.

25. *Datur in Eccleſia Poteſtas concedendi Indulgentias.*
26. *Idem probatur ex S. Scriptura.*
27. *Papa poteſt Indulgentias conferre omnibus Chriſti Fidelibus.*
28. *Epiſcopi, quas conferre valeant de Jure communi?*
29. *Quid de aliis Prælatis inferioribus?*
30. *Ad Indulgentias validas 4. conditiones requiruntur.*
    I. *Auctoritas legitima concedendi.*
31. II. *Cauſa juſta.*
32. *Et quæ talis ſit?*
33. III. *Status gratiæ ex parte recipientis.*
34. IV. *Executio operis præſcripti.*
35. *Indulgentiæ tantùm valent, quantùm ſonant &c.*

25. CONCL. I. Datur in Eccleſia Poteſtas divinitùs collata D. Petro, ejúsque legi-

gitimis Successoribus, concedendi Indulgentias, & per earum concessionem dispensandi Thesaurum Ecclesiæ. Ita certa omnium Catholicorum; éstque de Fide; & patet tum ex *cit. Extravag. Unigenitus.* tum ex Concil. Trident. *Sess.* 25. *in Decr. de Indulgentiis.* ubi sic loquitur: *Cùm potestas conferendi Indulgentias à Christo Ecclesiæ concessa sit: atque ejusmodi potestate divinitùs sibi tradita, antiquissimis etiam temporibus illa usa fuerit: Sacrosancta Synodus Indulgentiarum usum Christiano populo maximè salutarem, & sacrorum Conciliorum auctoritate probatum, in Ecclesia retinendum esse docet, & præcipit: eósque anathemate damnat, qui aut inutiles esse asserunt; vel eas concedendi in Ecclesia potestatem esse negant.* Hactenus Concilium.

26. Eadem Catholica Veritas desumitur ex illis verbis Christi *Matth.* 16. *Tu es Petrus, & supra hanc petram ædificabo Ecclesiam meam. Et tibi dabo claves Regni Cælorum: & quodcunque solveris super terram, erit solutum & in cœlis.* Quæ promissio, *solvendi quodcunque,* cùm sit amplissima & generalis, extenditur ad omnia vincula solvenda, quæ possunt homines impedire à consecutione salutis æternæ: unde cùm inter hæc vincula etiam connumeretur vinculum reatus pœnæ temporalis, retardans hominem ab ingressu Regni Cœlestis, etiam potestatem solvendi hoc vinculum per opportunam dispensationem Thesauri Ecclesiæ, seu Indulgentiarum concessionem Christus S. Petro,

tro, ejúsque legitimis Succeſſoribus imperti-vit.

27. CONCL. II. Summus Pontifex poteſta-te à Chriſto accepta, ſícque Jure Divino, & primariò ac principaliter ſibi competente po-teſt ex rationabili cauſa Indulgentias, ſive gene-rales, ſive particulares, omnibus Chriſti Fide-libus diſpenſare. Ita omnes Catholici: & de-ſumitur ex *cit. Extr. Unigenitus.* tum ex dictis *n. præc.* Accedit ratio: quia poteſtas diſpenſandi bona communia primariò penes Principem re-ſidet: atqui Summus Pontifex eſt Princeps, & caput viſibile totius Eccleſiæ; ergo.

28. CONCL. III. Epiſcopi poſſunt Jure com-muni concedere Indulgentias unius anni pro die Dedicationis Eccleſiæ: at verò pro Anni-verſario Dedicationis ejus, & in aliis caſibus ob juſtam cauſam duntaxat quadraginta dierum In-dulgentias. Ita habetur expreſſum c. *Cùm ex eo. de Pœnit. & Remiſſ.* junctô *cap. ult. Eod. in 6.* Hinc infert Laymanus *lib. 5. tract. 7. cap. 4. n. 2.* quòd, ſi Epiſcopus ultra limites pote-ſtatis ſuæ Indulgentiam concedit, ea omni Ju-re ſit irrita quoad exceſſum. Dicitur, *quoad exceſſum:* valet enim nihilominus Indulgentia illa usque ad terminum poteſtatis Epiſcopalis; quia *Utile non debet per inutile vitiari*, juxta *Reg. 37. Juris in 6.* ac tenet Gloſſa *v. Nam obtinent. cit. cap. ult.*

29. CONCL. IV. Nullus Prælatus Epiſcopo inferior, neque Provinciales aut Generales Or-dinum; poſſunt Jure communi atque ordinario

Indulgentias concedere. Ita communis; & habetur clarè decifum c. *Accedentibus*, *de Exceffibus Prælat*. Dicitur, *Jure communi & ordinario*; id eft, nifi forfan quisquam fpeciali conceffione, aut commiffione per Summum Pontificem fibi facta quasdam Indulgentias (ùt quandoque fieri folet) concedere valeat: nam tunc Indulgentiæ conceduntur ex delegatione, feu commiffione Summi Pontificis, cujus limites bene erunt obfervandi.

30. CONCL. V. Ad hoc, ut Indulgentiæ fint ratæ & validæ, requiruntur quatuor conditiones: duæ quidem ex parte concedentis, nimirum auctoritas legitima, & jufta caufa concedendi Indulgentias; & duæ ex parte fufcipientis, videlicet ftatus gratiæ, ac executio operis injuncti. Ita Bellarminus *lib. 1. de Indulgentiis, cap. 11.* & communis. Et quidem de auctoritate legitima concedendi Indulgentias per præcedentes Conclufiones, & textus Juris allegatos patet.

31. Deinde ad valorem Indulgentiarum requiri caufam juftam, ita quidem, quòd concedens Indulgentiam fine caufa jufta non folùm peccet, fed etiam Indulgentia ipfa fit invalida, conceditur paffim ab omnibus. Ratio eft: quia Papa non eft dominus Thefauri Ecclefiæ, fed difpenfator, juxta illud 1. *Corinth. 4. Sic nos exiftimet homo ut Miniftros Chrifti, & difpenfatores Myfteriorum Dei.* Difpenfator autem non poteft fine caufa, & ad libitum fuum

de

de rebus Domini diſponere: aliàs enim potiùs diſſipator bonorum Domini ſui foret, quàm diſpenſator.

32. Porrò cauſa juſta diſpenſandi Indulgentias non eſt ſola utilitas, quàm Indulgentiæ afferunt perſonis illis, quibus conceduntur: ſed præterea requiritur alia cauſa finalis extrinſeca, quæ Pontificem moveat ad Indulgentias prudenter diſpenſandas: qualis præſertim eſt ea, quæ redundat in Eccleſiæ utilitatem, bonum commune, ac Dei & Sanctorum gloriam. Atque hoc inter alia deſumitur ex praxi: quia Pontifices non ſolent facilè concedere Indulgentias, niſi in Feſtivitatibus Dei & Sanctorum, ut ſic Fideles magìs ad eorum honorem proſequendum excitentur. Item in publicis Eccleſiæ, vel cujusdam Provinciæ Catholicæ neceſſitatibus, ad quas ſublevandas conceduntur vel Jubilæa per totum mundum, vel Indulgentiæ perſonales pugnantibus contra Turcas. Imò ordinariè conceduntur Indulgentiæ ſub onere orandi pro exaltatione Sanctæ Matris Eccleſiæ, Fidei Catholicæ propagatione, hæreſum atque ſchiſmatum extirpatione, Principum Chriſtianorum concordia, & hujusmodi.

33. Tertiò, ex parte recipientis Indulgentiam, certum eſt, quòd requiratur ſtatus gratiæ: quia homo exiſtens in peccato mortali non eſt capax Indulgentiæ, utpote cùm per hanc ſola pœna temporalis peccato quoad culpam jam remiſſo debita remittatur. Quamvis autem nonnulli velint, requiri ſtatum gratiæ etiam,

quando opera pro lucrandis Indulgentiis præscripta perficiuntur, atque hoc ipsum in praxi meritò sit observandum, præmittendô vel Confessionem, vel saltem perfectam Contritionem: nihilominus communior, & probabilior est Doctorum sententia, sufficere ad lucrandam Indulgentiam, quòd homo sit in statu gratiæ pro eo instanti, quo ultimum opus præscriptum perficitur, atque Indulgentia consummatur, & ejus effectus est percipiendus. Lugo *disp. 27. de Pænitent. num. 83.* Mastrius *num. 61.* Herincx *disp. 4. de satisfactione, quæst. 11. num. 77.* & alii.

34. Quartò tandem ad consequendum fructum Indulgentiæ requiritur ex parte lucrantis executio operis præscripti. Ratio est: quia Papa concedit Indulgentiam sub conditione hujus, vel illius operis exequendi; ergo, si opus non perficitur, neque Indulgentia obtinetur.

35. Omnes hæ quatuor conditiones aptè continentur in illo vulgato Theologorum dicto: *Indulgentia tantum valet, quantum sonat, Clave non errante, & Christo non reprobante.* Id est: *Clave non errante*, ob defectum legitimæ potestatis, aut justæ causæ conferendi Indulgentias: *& Christo non reprobante*, ob indispositionem recipientis, qui vel non est in statu gratiæ, vel saltem opera præscripta non ritè peragit.

QUÆ-

QUÆSTIO IV.

De Subjecto Indulgentiarum capaci; & quomodò prosint Defunctis?

SUMMARIUM.

36. *Beati in cœlis, damnati, & infantes non sunt capaces Indulgentiarum.*
37. *Bene tamen Baptizati viventes adulti.*
38. *Hæ ipsis applicantur per modum absolutionis, habentis annexam solutionem &c.*
39. *Catechumeni, an sint Indulgentiarum capaces?*
40. *Quid de ipsis piè Defunctis?*
41. *Animæ purgatorii sunt capaces Indulgentiarum, sed per modum Suffragii.*
42. *Indulgentiæ aliter conferuntur vivis, aliter defunctis.*

Clausula per modum Suffragii, *quid denotet?*

43. Indulgentiæ, *an certò prosint illis defunctis, quibus applicantur?*

Rationes sententiæ negativæ.

44. *Affirmativa est probabilior.*
45. *Fundamenta ejus.*
46. *Solvuntur rationes in oppositum.*
47. *Cur diversæ Indulgentiæ pro eadem Anima applicentur?*

36. CONCL. I. Neque Beati in cœlis, neque damnati in inferno, neque infantes, aut perpetuò amentes sunt capaces Indulgentiarum. Ita omnes Doctores: Ratio clara est: quia Indulgentia est remissio pœnæ temporalis ex peccatis actualibus quoad culpam jam remissis coram DEO adhuc debitæ. Atqui Sancti in cœlis non habent talem pœnam etiamnum restantem (quia illuc *non intrabit aliquod coinquinatum. Apoc. 21.*) damnati verò sunt in statu disgratiæ, atque ultimo termino damnationis æternæ: infantes autem, & perpetuò amentes nullum commiserunt peccatum actuale.

37. CONCL. II. Loquendô de adultis etiamnum viventibus, omnes baptizati, atque in statu gratiæ constituti, & opera injuncta peragentes sunt capaces Indulgentiarum, per quas ipsis pœna temporalis, peccatis eorum quoad culpam jam dimissis adhuc debita, remittitur non per modum simplicis solutionis, neque per modum meræ absolutionis, sed per modum absolutionis secum habentis annexam solutionem ex communi Thesauro Ecclesiæ. Ita Herincx *loc. cit. quæst. 6. num. 55.* Mastrius *disp. 23. Theol. Moral. num. 10* Bellarminus *lib. 1. de Indulgentiis cap. 5.* Suarez, & alii. Prior pars patet ex dictis *num 33. & seqq.*

38. Altera pars probatur ex eo: quia per Indulgentias hinc dispensatur spiritualis Thesaurus Ecclesiæ, sicque intervenit solutio, illinc

verò

verò in dispensante requiritur Jurisdictio, qua possit alterum solvere, & consequenter simul intervenit absolutio. Unde Pontifex c. *Quod autem. De Pœnit. & Remiss.* loquens de Indulgentiis, sic ait: *Cùm à non suo Judice ligari nullus valeat, vel absolvi, remissiones prædictas prodesse illis tantummodò arbitramur, quibus, ut prosint, proprii Judices specialiter indulserunt.* Nota ly *vel absolvi*, & ly *proprii Judices.*

39. CONCL. III. Adulti necdum baptizati, proprio tamen actu contritionis, sive Baptismo flaminis justificati, e. g. Catechumeni etiamnum viatores, non videntur esse capaces Indulgentiarum. Ita Mastrius *loc. cit. n. 55.* cum communi, & probabiliori Theologorum. Ratio est: quia tales per januam Baptismi, actu recepti, nondum sunt ingressi Ecclesiam, neque adhuc ejus jurisdictioni subjecti: atqui Indulgentiæ viventibus non prosunt, nisi subditis *arg. cit. c. Quod autem. De Pœnit. & Remiss.* Idipsum probat praxis, & consuetudo Ecclesiæ, quæ hactenus non nisi Fidelibus, hoc est, jam Baptismi Charactere insignitis, consuevit Indulgentias concedere.

40. Additur notanter, *Catechumeni etiamnum viatores:* nam loquendô de ipsis in statu gratiæ jam defunctis, satìs probabile est, prodesse eis Indulgentias per modum Suffragii: quia defunctis conceduntur Indulgentiæ non per modum absolutionis judiciariæ, sicuti vivis, sed per mo-

dum

dum Suffragii, prout illico ampliùs declarabitur: hinc fit

41. CONCL. IV. Animæ Fidelium in gratia defunctorum, & ob reftantem pœnam temporalem fuis peccatis debitam in purgatorio exiftentium funt capaces Indulgentiarum; quamvìs hæ eisdem non applicentur per modum abfolutionis (ficuti fit refpectu viventium) fed per modum Suffragii, habentis fimul annexam folutionem ex communi Thefauro Ecclefiæ. Prima pars eft certa, & patet ex receptiffima praxi Ecclefiæ, atque communi fenfu Fidelium; ac defumitur ex illo Articulo Symboli Apoftolici: *Credo Sanctorum Communionem.* Ratio pofterioris partis eft: quia Summus Pontifex, Chrifti in terris Vicarius, non habet jurisdictionem in defunctos, ficuti in Fideles viventes; non enim Chriftus *Matth. 16.* promifit D. Petro, ejúsque legitimis Succefforibus poteftatem abfolutè folvendi quodcunque, fed cum limitatione: *Quodcumque folveris fuper terram, erit folutum & in cœlis.*

42. Et hinc fit, quòd Romanus Pontifex five per fe, five per alios, quibus id commiferit, Fidelibus etiamnum viventibus conferat Indulgentias vî Clavium, ac per modum abfolutionis, fimul tamen habentis annexam folutionem ex Thefauro Ecclefiæ, ùt jam dictum. Verùm defunctis non fic confert Indulgentias per modum abfolutionis judiciariæ, fed duntaxat *per modum Suffragii*, habentis tamen annexam folutionem ex communi Thefauro

Eccle-

Eccleſiæ; quatenus offeruntur DEO Patri infinita Chriſti merita, & ſatisfactiones Sanctorum, per modum condigni pretii pro liberatione Fidelium Animarum è pœnis Purgatorii, additîs precibûs, ut eadem pro harum liberatione miſericordiſſimè acceptare velit. Et hoc denotat clauſula illa communiter inſerta Brevibus Apoſtolicis, concedentibus Indulgentias pro defunctis *per modum Suffragii*, prout communior Doctorum explicat; quamvìs nonnulli aliam ejus explicationem afferant, utì videre eſt apud Filliucium *Tom. 1. tract. 8. cap. 8. num. 204. & ſeqq.* Verùm occaſione prædictorum.

43. Quæres. An Indulgentiæ pro defunctis certò & infallibiliter illis proſint, quibus applicantur? Non deſunt, qui hoc negent: ſiquidem effectus Indulgentiarum pro defunctis dependet ex liberali acceptatione DEI; atqui credibile eſt, quòd DEUS faciliùs acceptet Indulgentias applicatas pro iis defunctis, qui ex hac vita deceſſerunt magìs digni talî gratiâ, utputa quia in vivis fuerunt magìs ſoliciti in acquiſitione Indulgentiarum, & oratione pro defunctis. Nam, ùt in ſimili de Miſſæ Sacrificio, orationibus, atque eleemoſynis, inquit D. Auguſtinus *lib. de cura pro mortuis. cap. ult.* & refertur c. *Non æſtimemus 13. quæſt. 2. Non pro quibus fiunt, omnibus proſunt; ſed his tantùm, quibus, dum vivunt, comparatur, ut proſint.* Et his ſimilia habet idem S. Auguſtinus, relatus c. *Tempus 13. quæſt. 2.* Idipſum videtur ſuadere pra-

praxis Ecclesiæ, ac sensus piorum Fidelium, sæpiùs applicantium Indulgentias pro una, eadémque anima purgatorii. Et pro hac sententia citantur Durandus, Cajetanus, Canus, Corduba, & quidam alii. Verùm hîs non obstantibûs,

44. Resp. Indulgentiæ ritè acquisitæ, & pro determinata anima ex intentione Summi Pontificis applicatæ secundùm Ordinariam DEI legem certò ac infallibiliter prosunt eidem; ita, ut anima illa de Thesauro Ecclesiæ per modum Suffragii sibi applicato juvetur vel ad totalem remissionem pœnæ, & liberationem è purgatorio, si Indulgentia fuit plenaria, vel partialem, si hæc erat partialis. Ita Rodericus *Tom. 2. qq. reg. quæst. 97. art. 3.* Gobat *Tract. 4. Quinarii num. 483. & seqq.* Filliucius *loc. cit. num. 205.* atque Mastrius *disp. 24. Theol. Moral. num. 47.* asserens, hanc esse communiorem & probabiliorem sententiam.

45. Desumitur data responsio ex modo loquendi Summorum Pontificum, qui in Brevibus Altarium privilegiatorum concedere solent, *ut, quicunque Sacerdos*, servatîs servandîs, ac diebûs in Brevi specificatîs, *Missam Defunctorum pro anima cujuscunque fidelium Defunctorum adpræfatum Altare celebrabit, anima ipsa de thesauro Ecclesiæ per modum Suffragii* Indulgentiam *consequatur; ita Domini nostri &c. Suffragantibûs meritîs, Purgatorii pœnîs liberetur.* Ubi ponderandum ly pro *Anima cujuscunque*, ac ly *Ani-*

ma

ma ipſa &c. nam hujusmodi locutio promittit liberationem Animæ determinatæ è purgatorio. Accedit ratio: quia ex una parte quælibet anima purgatorii eſt capax Indulgentiarum; cùm exiſtat in ſtatu gratiæ, ſitque DEO conjuncta per charitatem: ex altera parte DEUS non ſolet ſinere, ut preces Eccleſiæ ſint irritæ; ſimúlque Communio Sanctorum ſeſe extendit etiam ad Eccleſiam purgantem, ſive Fideles in gratia ſanctificante decedentes, atque exiſtentes in purgatorio.

46. Nec obſtant rationes prioris ſententiæ. Ad primam ſiquidem negatur conſequentia: etſi enim credibile ſit, DEum non ſolùm alia Eccleſiæ Suffragia, utputa Miſſæ Sacrificia, orationes, eleemoſynas, & jejunia, ſed etiam Indulgentias generaliter pro defunctis applicatas, faciliùs admittere pro illis, qui in vita fuêre ſtudioſi Indulgentiarum, ac ferventiùs memores piarum animarum; id tamen de Indulgentiis pro hac determinata anima applicatis (ſecundùm Legem DEI ordinariam) non videtur dicendum. Ad D. Auguſtinum poteſt reſponderi eodem modo: niſi dicere velis, Sanctum Doctorem ita locutum fuiſſe ad excludendum valde malos, ſive decedentes in ſtatu peccati mortalis, qui, dum vixerunt, ob ſtatum ſuum peccaminoſum non promeruerunt, ut Indulgentiæ atque Suffragia Fidelium ſibi poſt mortem prodeſſent.

47. Ad ultimum dicitur, diverſas Indulgentias

tias pro una, eadémque anima meritò applicari: tum quia non constat, an Indulgentia pro tali defuncto hìc & nunc ritè obtenta sit, & nulla ex conditionibus ad ejus validitatem requisitis defuerit, v. g. justa causa concedendi tales Indulgentias, celebratio numeri Missarum pro valore Altaris privilegiati præscriptarum &c. tum quia ignoratur, utrùm non ob peculiarem causam DEUS voluerit respectu talis animæ exceptionem quamdam facere à lege sua ordinaria, ipsíque pro nunc, juxta inscrutabilia judicia sua, negare fructum Indulgentiarum sibi applicatarum: tum tandem, quia allata nostra responsio est quidem probabilior, atque communior inter Theologos, sed non omnino certa; ac proinde meritò pro iisdem animabus reiterantur Suffragia, Missæ Sacrificia, atque Indulgentiæ. *Meliùs enim supererunt ista eis, quibus non obsunt, quàm eis deerunt, quibus prosunt*, ùt loquitur D. Augustinus, relatus *cit. c. Non æstimemus 13. quæst. 7.*

QUÆSTIO V.

Varia Dubia circa Indulgentias breviter solvuntur.

SUMMARIUM.

48. *Ad lucrandas Indulgentias an sit necessaria Confessio?*
49. *Et quando?*

50. *Quid*

50. *Quid, si quis habeat sola peccata venialia?*
  (*b*) Ut dictum Tract. 10. Dist. 3. n. 13.

51. *Unica Confessio, & Communio an sufficiat pro pluribus Indulgentiis?*

52. *Quanto tempore possit præcedere?*

53. *An eodem opere v. g. oratione possint obtineri plures Indulgentiæ?*

54. *Sententia negativa probatur.*

55. *Sed limitatur.*

56. *An eadem Indulgentia possit sæpiùs obtineri repetito opere?*

57. *Decretum Sac. Congregationis circa hoc.*

58. *Praxis Fidelium.*

59. *Omittens levem partem operis injuncti an lucretur Indulgentiam?*

60. *Hæc levitas quomodò mensuranda?*

61. *Non valens intrare Ecclesiam, an foris lucretur Indulgentias?*

62. *Quid de Indulgentia concessa visitantibus quinque Altaria?*

63. *An, si alicui Festo est annexa Indulgentia, translato Festo etiam eadem transferatur?*

64. *An Indulgentia Portiunculæ habeat aliquid speciale?*

  * *An eadem possit applicari etiam pro aliis vivis?*

65. *Quomodò ibidem intelligendi sint termini:* toties quoties?

66. *Quomodò Indulgentiæ cessent?*

* *An cessent morte concedentis, vel cessante causa motiva?*

48. QUÆRITUR I. Utrùm ad lucrandas Indulgentias semper sit necessaria Confessio Sacramentalis? Resp. I. Si in concessione Indulgentiarum non expressè præscribatur Confessio, certum est, eam non requiri actualiter, sed sufficere, ut Indulgentiam lucraturus existat in statu gratiæ, aut præmittat contritionem perfectam de peccato mortali, si quod habuerit.

49. Resp. II. Quando Confessio in forma Indulgentiarum præscribitur, utputa si dicatur, *præmissa, aut facta Confessione*, & lucraturus Indulgentiam habet peccatum mortale, non sufficit sola contritio, sed requiritur actualis Confessio ad ejus consecutionem. Ita satìs communis Theologorum; quia Confessio actualis tunc censetur esse conditio necessariò requisita per Breve Indulgentiarum ad earum effectum, seu consecutionem.

50. Resp. III. Quando Confessio quidem in forma Indulgentiæ præscribitur, tamen Indulgentiam lucraturus nullum habet peccatum mortale, sed sola venialia, licèt tutiùs & consultiùs sit, facere Confessionem de solis venialibus, nihilominus satìs probabile est, tunc non requiri Confessionem actualem, nisi in forma Indulgentiæ expressè requiratur Confessio etiam de solis venialibus. Ita Suarez *disp. 52. sect.*

ſect. 3. num. 5. Herincx *cit. diſp. 4. num. 80.* & alii paſſim. Ratio eſt: quia, etiamſi Confeſſio requiratur, id intelligendum eſt, quando pœnitens habet conſcientiam peccati mortalis: nam Confeſſio peccatorum ſimpliciter prolata intelligitur in SS. Canonibus de Confeſſione mortalium; prout in ſimili patet ex præcepto annuæ Confeſſionis, ad quam (*b*) nemo obligatur, niſi habeat remorſum peccati mortalis. Accedit, quòd Confeſſio videatur tantùm exigi præſuppoſitivè, ſeu tanquam certius medium acquirendi gratiam juſtificationis, vel tanquam neceſſaria ad Communionem in habentibus peccatum mortale, quæ ſimul frequenter præſcribitur.

51. Quær. II. An unica Confeſſio, & Communio ſufficiat ad lucrandas plures Indulgentias, eodem die diverſis Eccleſiis conceſſas? Reſp. affirmativè; éſtque certa, & communis Doctorum ſententia. Imò hoc idem dicendum erit, quamvìs ſecunda Indulgentia non eadem die, ſed ſequenti (dummodò quis perſeveret in ſtatu gratiæ, ùt rectè limitat Baſſæus *v. Indulgentia num. 2.*) vel intra debitam diſtantiam occurrat. Lugo *diſp. 27. de Pœnit. ſect. 6. num. 93.* & alii. Quia Confeſſio, & Communio non videntur exigi directè, ſed solùm præſuppoſitivè, ad majorem diſpoſitionem ſubjecti ob finem intentum, ùt proximè dictum.

52. Porrò, quantùm ſe extendat ly *vel intra debitam diſtantiam*, non omnino conveniunt

Doctores. Et quidem, ut taceantur dies pauciores, Portel *in Dubiis Regular. v. Indulgentia. 11. num. 5.* post Commitolum, & Bonagratia Habsensis *in Summula Quæstionum Regularium v. Indulgentia. 225.* post Bassæum extendit hoc ad quatuor dies, dummodò quis de novo mortaliter non peccaverit. Deinde Gobat *tract. 3. Quinarii num. 181.* censet non solùm allatam doctrinam procedere, quando sequenti die occurrit altera Indulgentia, sed insuper arbitratur, quòd, si quis primo die Augusti susceperit Sacramentum Confessionis, & Communionis, possit, die sexta ejusdem mensis absque nova Confessione, & Communione lucrari Indulgentiam, quæ omnibus confessis, & communicatis illo die proponitur; eò quòd hìc verè possit dici esse confessus, & communicatus.

53. Quæritur III. An eodem opere v. g. unica oratione possit quis lucrari plures Indulgentias diversis viis concessas? ùt si quis eodem die plures Indulgentias diversis granis benedictis concessas lucrari intendat, quarum aliquam pro se, alias pro defunctis applicare velit, an is teneatur ad hunc finem consequendum opera præscripta v. g. preces iterare? Et quidem de Confessione, & Sacra Communione jam patet ex proximè dictis: verùm de aliis operibus ad Indulgentiarum consecutionem præscriptis loquendò,

54. Resp. Eodem opere non possunt diversæ Indulgentiæ lucrari, nisi forsan illæ essent per

per modum unius. Ita Lugo *loc. cit. num. 90. & ſeqq.* poſt Suarez, & alios, Maſtrius *num. 65.* Herincz *num. 82.* & alii. Ratio eſt: quia ad ſingulas illas Indulgentias requiritur cauſa propria, & diverſa; ſimúlque oratio directè præſcribitur pro ſingulis Indulgentiis, & conſequenter oportet eam reiterare.

55. Additur tamen, *niſi forſan illæ conceſſæ eſſent per modum unius:* ùt cùm viſitanti talem Eccleſiam conceduntur Indulgentiæ omnium Eccleſiarum Urbis: tunc enim per unicum actum, ſeu unam viſitationem poſſunt omnes Indulgentiæ illæ lucrari; prout ſatìs indicat ipſamet formula talis conceſſionis.

56. Quæritur IV. An poſſit obtineri ſæpiùs eadem Indulgentia repetito opere injuncto: ùt ſi viſitantibus talem Eccleſiam concedatur Indulgentia, & quis eam ter viſitet, an toties lucretur Indulgentiam? Reſp. I. Si ejuſmodi Indulgentia ſit conceſſa in perpetuum, & opus injunctum repetatur diſtinctìs diebûs, toties acquiritur Indulgentia, quoties illud perſolvitur. Ita certa, & communis: nam id ſatìs convincit formula dictæ conceſſionis.

57. Reſp. II. Quòd ſi Indulgentia concedatur pro certo duntaxat die, & opus pium ſæpiùs intra eundem diem repetatur, non niſi ſemel Indulgentia plenaria eodem die lucrari poteſt. Hæc reſponſio eſt quidem contra non paucos anteriores Auctores (quorum ſententia

circa Indulgentias non plenarias necdum videtur rejecta) sed defactò indubitanter tenenda, ob Decretum Sac. Congreg. circa Indulgentias editum, ac per Innocentium XI. die 7. Martii 1658. approbatum, & inviolatè servari jussum; ubi §. *fin.* declaratur, *semel duntaxat in die plenariam Indulgentiam in certos dies Ecclesiam visitantibus concessam, vel aliud pium opus peragentibus lucrifieri.* Ita sonat Decretum.

58. Nec obstat pia praxis Fidelium sæpiùs intra eandem diem opus præscriptum, v. g. orationem, aut Ecclesiæ visitationem peragentium. Nam hoc fit ad certiùs & securiùs lucrandam Indulgentiam plenariam: si enim quis prima vice opera præscripta defectuosè peregisset, adeò ut Indulgentiam per ea non fuerit meritus, lucrabitur ipsam, si eadem opera iterum, & sine defectu intra debitum tempus obeat. Gobat *tract. 4. Quinarii num. 203.* post Bonacinam.

59. Quæritur V. An prætermittens levem partem operis injuncti consequatur Indulgentiæ effectum: ùt si ad consequendam Indulgentiam sit injunctum Rosarium, vel jejunium, & quis vel de die aliquid modicum degustet, vel è Rosario unum aut alterum *Ave* omittit? Resp. Etsi res hæc nonnihil sit dubia, eò quòd Indulgentia solùm, ac indivisibiliter concedatur pro toto opere: adhuc tamen probabilius est, non impediri effectum Indulgentiæ ex omissione partis, quæ tum in se, tum respe-

ctu operis injuncti levis exiſtit. Ita Maſtrius *loc. cit. num 69.* Gobat *ibid. num.* 190. & *ſeqq.* Suarez, Bonacina, & alii. Ratio deſumitur ex illa generali regula; *Parum pro nihilo reputatur*, ſimúlque, quia poſita etiam levis partis omiſſione adhuc opus injunctum ſimpliciter præſtatur.

60. Additur notanter, *quæ tum in ſe, tum reſpectu operis injuncti levis exiſtit:* nam ejusmodi pars non tantùm abſolutè, ſed etiam reſpectivè debet eſſe minima: unde non lucratur Indulgentias, recitantibus tria, vel quinque *Pater*, & *Ave* conceſſas, qui unum omittit; hæc enim omiſſio, licèt ſecundùm ſe ſit levis, tamen reſpectu talis operis cenſetur eſſe notabilis. Quòd ſi verò quis omittat partem notabilem, ille neque totum fructum Indulgentiæ, neque partem ipſius conſequitur. Lugo *cit. diſp.* 27. *num.* 89. Gobat *num.* 188. & 189. & alii.

61. Quæritur VI. Utrùm non valens intrare Eccleſiam, ſive ob multitudinem hominum, ſive quia eam clauſam reperit, poſſit lucrari Indulgentias, viſitantibus talem Eccleſiam conceſſas, orandô ante fores, vel in Cœmeterio ipſius? Reſp. affirmativè: nam talis cenſetur moraliter Eccleſiam viſitare, & in ipſa orare; ſimúlque in favorabilibus nomine Eccleſiæ etiam Cœmeterium comprehenditur.

62. Secùs dicendum de Indulgentia conceſſa viſitantibus quinque Altaria: licèt enim exi-

 ſtens,

ſtens, atque orans in Cœmeterio dicatur moraliter viſitare Eccleſiam, non tamen cenſetur moraliter viſitare hoc, vel illud Altare. Itaque ad viſitanda Altaria oportet ingredi ipſam Eccleſiam, atque eadem vel motu locali devotè inviſere, vel ſaltem in loco ſic ſito exiſtere, unde ſeſe convertendo ad quodlibet eorum, ſicque orandô moraliter cenſeri poſſit, unumquodque ipſorum viſiâtſſe; nam motus localis ad hoc ſimpliciter neceſſarius non eſt. Lugo *cit. diſp.* 27. *num.* 98. Maſtrius *loc. cit. num.* 23. & alii.

NB. Sequentia Quæſita equidem in effectu ſunt novæ Additiones; quia tamen jam in priori Editione ponebantur ſub ordinariis numeris, ideo & hìc relinquuntur.

63. Quæres VII. Utrùm, ſi alicui Feſto eſt annexa Indulgentia, translato Feſto etiam transferatur ipſa Indulgentia? Ad hoc Dubium poſt recens Decretum S. Congregationis reſpondet noviſſimè noſter Felix Poteſtas in Examine Confeſſ. *part.* 1. *tom.* 4. *cap.* 8. *num.* 3739. Quando eſt Feſtum Fori, ſeu tale, in quo populus abſtinet à ſervilibus, illúdque præciſè transfertur quoad Chorum & recitationem Officii, tunc non transferri Indulgentias, secùs verò eſſe dicendum, ſi Feſtum illud etiam transferatur quoad forum, modò talis translatio non fiat voluntariè, ſed juxta Rubricas & Ritum Eccleſiæ. Ratio deſumitur ex mente Summi Pontificis, ideo teſte S. Pio V. in Bulla 34. ad talia Feſta Fori Indulgentiam concedentis,

tis, ut eadem ſit ad uſum, & devotionem populi. Populus autem non attendit multùm ad ipſum Officium, ſed ad id, quod eſt publicum, nempe ad Feſti ſolemnitatem quoad Forum. Ex quo fit, quòd translatô Feſtô non ſolùm quoad Officium, ſed etiam juxta Rubricas quoad Forum pariter transferatur Indulgentia, non verò transferatur Indulgentia, ſi Feſtum Fori transferatur præcisè quoad Officium. Reſpondeo II. Si Feſtum aliquod non eſt Feſtum Fori, ſeu tale, in quo debet abſtineri à ſervilibus, tunc locum habet Decretum Sacræ Congregationis Rit. editum 10. Junii 1690. éſtque talis tenoris. *Translatô Feſtô, in cujus die conceditur Indulgentia, non transfertur etiam Indulgentia, niſi ex conceſſione ſpeciali.* Dicitur notanter, *niſi ex conceſſione ſpeciali*, quale Indultum ab Innocentio X. teſte la Croix obtinuit Societas JESU circa Feſtum S. Franciſci Xaverii, ſi incidat in Dominicam primam Adventûs, ubi non ſolùm Officium, ſed pariter Indulgentia transfertur in diem Lunæ proximè ſequentem. Quod Indultum noviſſimè confirmavit Clemens XI. 42. Novembris. 1702.

* 64. Quæres VIII. An Indulgentia Portiunculæ habeat aliquid ſpeciale præter communes alias Indulgentias, & quidnam? Reſpondeo, præterquam quod hæc Indulgentia originem trahat ab ipſo Chriſto Domino, adhuc ſequentia habet ſpecialia. Primò. Loquendò de ipſa Eccleſia Portiunculæ, ſeu S. Mariæ Angelorum prope Aſſiſium, ibidem Fideles ſingulîs diebûs,

ſi dictam Eccleſiam viſitant, poſſunt lucrari Indulgentias plenarias. Ita noviſſimè & clariſſimis terminis conceſſit Innocentius XII. in ſuo Brevi: *Redemptoris & Domini Noſtri &c.* edito die 8. Auguſti 1695. Vide noſtrum Patrem Felicem Poteſtas *part. 1. Exam. Confeſſ. tom. 4. c. 8. n. 3797.*

Secundò. In Eccleſia S. Mariæ Angelorum propè Aſſiſium Indulgentiæ in Anno Sancto non ſuſpenduntur. Ex Brevi Innocentii X. 5. Julii 1650. Clementis X. 12. Novembris 1674. & Innocentii XII. 21. Auguſt. 1699. Quinimò Benedictus XIII. multis Provinciis pro anno Jubilæi 1725. conceſſit, ut tempore Jubilæi Indulgentiæ plenariæ in Feſto Portiunculæ etiam alibi à Chriſti Fidelibus pro vivis obtineri valeant. Tertiò. Extendendô gratias ad alias Eccleſias totius Ordinis Seraphici per totum orbem diffuſi, certum & extra ullam eſt controverſiam, quòd in dictis Eccleſiis omnibus Chriſti Fidelibus ſint à Summis Pontificibus in Feſto Portiunculæ conceſſæ Indulgentiæ plenariæ, atque hoc in perpetuum 2. Auguſti à primis veſperis usque ad occaſum Solis, quas ipſas Indulgentias Fratres, & Sorores trium Ordinum, item Chordigeri, & Syndici noſtri Apoſtolici juxta ſpecialia Privilegia Apoſtolica, videnda apud Holzman *tom. 2. tract. 4. num. 770.* lucrari poſſunt in caſu impedimenti etiam extra noſtra templa & Oratoria, puta infirmi in ſua Camera, itinerantes in aliis Eccleſiis &c. dummodò alias conditiones adimpleant.

pleant. Quartò. An Fideles frequentantes eo tempore dictas Eccleſias, toties, quoties accedunt, lucrentur Indulgentias plenarias, prout eſt communis perſuaſio, teſte P. Felice Poteſtas *loc. cit.* etiam Romæ non ſolùm apud ſimplices, verùm etiam apud viros doctos & Primates, exinde diem iſtum continuis viſitationibûs inſumentes, magna erat ſuo tempore controverſia, quæ ex eo crevit, quia Innocentius XI. in Brevi ſuperiùs allegato, & Romæ die 7. Martii 1678. edito ſtatuit, ſemel duntaxat in die plenariam Indulgentiam in certos dies Eccleſiam viſitantibus conceſſam lucrifieri. Cùm autem Summus Pontifex in citato loco videatur loqui de Indulgentiis ordinariis, Indulgentia autem Portiunculæ ſit extraordinaria, utpote ortum habens à Chriſto Redemptore, & exinde ſemper à Summis Pontificibus ſpecialibus favoribus condecorata, Sac. Congregatio Cardinalium Concilii Trident. Interpretum die 17. Julii 1700. ſuſtulit hanc controverſiam, ac reſpondit: *Servandum eſſe ſolitum*, poſſéque conſequenter FF. Minores, utì anteà, ita etiam deinceps licitè populo perſuadere, easdem Indulgentias lucrifieri illo die toties, quoties. Vide de hoc fuſiùs Sabin. Bon. in Luce Morali *part. 2. tract. 65. in Apologia.* Quintò. Indulgentia Portiunculæ poteſt per modum Suffragii applicari etiam Defunctis. Ita conceſſit Innocentius XI. in ſuo Brevi; *Alias Fel. record. &c.* edito die 22. Januarii 1687. utì videndum apud P. Auguſtinum Matthæucium in

ſuo

ſuo Officiali curiæ Regularis *verſ. Indulgent. num. 16.* *

Additio.

* Quinimò non deſunt AA. qui, usque dum conſtet de contraria declaratione Sedis Apoſtolicæ, ſaltem tanquam probabile defendunt, etiam id ſpecialiter competere Indulgentiis Portiunculæ, quòd poſſint pariter applicari aliis vivis in ſtatu gratiæ exiſtentibus. Ita Wadingus *tom. 1. Annal. ad ann. 1223. num. 8.* Ratio eſt: quia etſi in ordinariis Indulgentiis id non ſoleat, nec legatur fieri quoad alios vivos, utì fuſiùs deducit Sabinus Bonon. in ſua Luce Morali *p. 2. tr. 65. in Append. prope finem:* id tamen abſolutè loquendô fieri per Papam poſſet ex una parte, prout etiam notat la Croix *l. 6. part. 2. num. 1328.* Ex altera autem parte, quòd in ordine ad ſpeciales Indulgentias Portiunculæ actu ſic contingat, probat communis perſuaſio fidelium miraculosìs exemplìs comprobata teſte Pittonio *p. 2. dub. 15.* apud Bonaventuram Conorum in Jubilæo jubilo Portiunculæ. Et hinc Eccleſiæ Portiunculæ Sacriſtano vix aliquot millia ſchedarum ſufficiunt, vì quarum teſtatur, quòd peregrinantes pro aliis vivis Principibus, aut Magnatibus abſentibus has Indulgentias lucraturi adfuerint. Videatur deſuper Andreas Möhr in ſua Portiuncula Theologica *part. 1. c. 1. dub. 3. n. 27.*

*65.

* 65. Quæres IX. Positô, Indulgentias Portiunculæ lucrifieri posse toties, quoties, quomodò hi termini sint intelligendi? Respondeo, meô quidem judiciô esse singulîs vicibûs interpolandam aliquam moram: intereà tamen pro consolatione Fidelium pono verba formalia P. Felicis Potestas *loc. cit. num. 3803. & seqq.* ubi sic ait: *Plures tenent, esse intelligendum, ut visitationes pro eodem die sint, sive moraliter interruptæ, sive continuatæ, quia favores sunt ampliandi. Alii docent, visitationes debere esse moraliter interruptas, ut inter unam & aliam visitationem aliquod mediet opus & interpolatio. Afferunt exemplum in humanis: si quis enim, postquam Principem invisit, statim, & per plures vices absque interpolatione ad invisendum rediret, tales visitationes plus saperent risus, aut stomachi, quàm prudentiæ. Si, quid sentiam, scire cupis, dico secundum modum plùs sapere prudentiæ humanæ, primùm plus pietatis, ac simplicitatis. Scio tamen cum S. Job. cap. 10. DEI non esse oculos carneos, nec, sicut videt homo, illum videre.* Ita ille. *

* 66. Quæres ultimò. Quomodò Indulgentiæ semel concessæ iterum cessent? Resp. Inprimis, si tales Indulgentiæ fuerunt ad certum tempus limitatæ, vel sub certa conditione concessæ, tempore isto elapso, vel conditione deficiente, etiam cessant Indulgentiæ. II. Si Indulgentiæ sunt certo loco affixæ, eô destructô pariter cessant: hincque etiam opus est nova consecratione, cùm moraliter non censea-

tur

tur eadem numerô Ecclesia, ùt notant Barbosa, Abbas, Sylvester, & alii citati in Jure Canonico *lib. 3. decret. tit. 40. n. 11.* Quòd, si talis locus v. g. Templum paulatim per partes destruatur, & per partes iterum reædificetur, non cessabunt Indulgentiæ; etenim in simili casu videtur perdurare adhuc eadem moraliter Ecclesia, ob quam rationem juxta la Croix hìc pariter non indiget nova consecratione. III. Si Indulgentiæ sint datæ ad certas res v. g. ad Rosaria, Medalia &c. iîs deperditîs, vel moraliter destructîs etiam deperditur Indulgentia, e. g. si frangatur una pars transversa Crucis Terræ sanctæ, illa Indulgentia cessat, cùm ex hac fractione moraliter desierit forma Crucis. Et licèt aliqui cum Gobat velint defendere, si talis res e. g. Crux iterum redintegretur, manere Indulgentias, mihi tamen cum pluribus aliis videtur, non manere easdem, quoniam positâ semel fracturâ jam non censetur ampliùs moraliter eadem numerô Crux, si posteà redintegraretur, sicuti destructâ simul & semel Ecclesiâ, non censetur manere eadem, etsi ex prioribus à potiori materialibus reædificetur. IV. Demum cessant Indulgentiæ per expressam concedentis, vel ejusdem Successoris revocationem.*

Additio.

Porrò per solam mortem concedentis non cessant Indulgentiæ anteà per expeditionem

Brevis

Brevis concessæ juxta communem, & teste Suarez hìc *disp. 57. sect. 2. num. 2.* certam Sententiam. Ratio est; quia hæ post expeditionem Brevis, quamvìs necdum ad manus supplicantis pervenerint, jam sunt gratia facta, quæ non exspirat morte concedentis, sed tanquam Beneficium Principis debet manere. *Reg. 16. Juris in 6.* Similiter Indulgentiæ non cessant cessante post intervallum causa motiva, dummodò hæc causa substiterit ad initium concessionis; v. g. quando ad tempus Indulgentiæ fuerunt concessæ pro conversione cujusdam Provinciæ ad Fidem Catholicam: si Provincia fuerit jam ex integro conversa, antequam tempus præfixum pro Indulgentiis totaliter effluxit, exinde non illico cessant illæ Indulgentiæ. Ita cum Mastrio, Gobat, Filliuccio, Card. de Lugo, & Suarez communis, & vera Sententia teste P. Kazenberger *loc. cit. n. 56.* Ratio est: quia hæc concessio Indulgentiarum non est vulnus Juris, utì dispensatio, sícque nec odiosa aut restringenda, ac præterea se ea habet per modum liberalis donationis; donatio autem non cessat, etsi post actum donationis completum cesset causa motiva: sic, si dono pauperi quinque florenos ex motivo sublevandi ejusdem miseriam, illa donatio subsistet, suppositô, quòd tempore donationis fuerit pauper, etsi post hanc donationem jam factam talis pauper hæreditate, vel inventione thesauri venerit ad pinguiorem fortunam, atque exinde post actum donationis cesset ipsum motivum donandi. Accedit, quòd causa motiva

donan-

donandi Indulgentias non soleat ita adæquatè, & totaliter cessare, quin saltem remaneat partialiter bonum commune Christi fidelium, ut nimirum per ipsas similes Indulgentias reddatur populus Christianus Domino acceptior, fiat Sectator bonorum operum, atque efficiatur aptior Divinæ gratiæ-*

QUÆSTIO VI.

Quæ Indulgentiæ per Paulum V. revocatæ, ac de novo Regularibus concessæ fuerint?

SUMMARIUM.

67. ADvertendum, quòd Paulus V. per ſpecialem Bullam, quæ incipit *Romanus Pontifex die 23. Maji* 1606. editam (éſtque in Bullario Romano, Tom. 3. ac inter ejus Conſtitutiones ordine 21.) ob varia dubia, incertitudinem & confuſionem earum, *omnes & ſingulas Indulgentias quibuscunque Ordinibus, & Inſtitutis Regularibus hujusmodi, etiam Mendicantibus, & quibuslibet perſonis Regularibus conceſſas, perpetuò revocaverit*, atque ipſarum locô novas conceſſerit. Quia verò nonnulli poſtmodùm audebant aſſerere, priores Indulgentias eſſe denuo renovatas, Alexander VII. ad iſtum errorem ſubmovendum, inter alias Propoſitiones etiam ſequentem, ordine 37. damnavit: *Indulgentiæ conceſſæ Regularibus, & revocatæ à Paulo V. hodie ſunt revalidatæ.* *

Additio.

* Intelliguntur autem in præſenti per *Regulares* illi, qui in aliqua Religione approbata tria vota ſolemnia emiſerunt. Unde, ubi non poteſt exhiberi ſpecialis & expreſſa aliqua caſſatio, revocatæ non cenſentur Indulgentiæ conceſſæ Tertio Ordini intra, vel extra clauſtra, absque ſolemnibus Votis exiſtenti: ſic enim, quando dubium hoc fuerat S. Congregationi Indulgentiarum propoſitum, an nimirum in generali revocatione Indulgentiarum Pauli V. quæ continetur in Bulla *Romanus Pontifex* comprehendantur perſonæ, quæ ſubſtantialia vota Religionis non emittunt ſive intra, ſive extra

claustra degentes? Respondit, *eas minimè comprehendi*, quod responsum Innocentius XI. in Constitut. *Alias*, emanata 10. Octobr. Anno 1686. confirmavit. His prænotatis, sit*

68. CONCL. I. Generatim loquendô, per Bullam Pauli V. revocatæ sunt illæ solæ Indulgentiæ, quæ directè ac principaliter concessæ fuerunt ipsis Religiosis, ac Monialibus. Ita Gobat *loc. cit. n.* 546. Bonagratia Habsensis. *In Summula Quæstionum Regularium, vers. Indulgentia n.* 221. & alii. Siquidem Paulus V. ibidem asserit, à se revocari *Indulgentias quibuscunque Ordinibus, & Institutis, & personis Regularibus concessas:* quæ verba, cùm sint correctiva Jurium antiquorum, sunt strictè intelligenda, videlicet de illis solis, quæ ipsis Ordinibus, & personis Regularibus concessæ fuerunt, ut, v. g. quoties FF. Minores celebrant, vel communicant, Indulgentiam plenariam consequantur, si id fecerint in die Dominico, aut Festis Domini, vel B. MARIÆ Virginis; aut quoties Religiosi dicerent Psalmum *Miserere*, & hujusmodi.

69. Colligitur proinde, quòd per dictam Bullam non sint revocatæ Indulgentiæ, quæ promiscuè concedebantur Religiosis & Sæcularibus. Neque illæ quæ concessæ sunt universis Christi Fidelibus, visitantibus in certis Festivitatibus Ecclesias Regularium; cùm hi non debeant esse deterioris conditionis, quàm alii Fideles. Neque eæ, quæ concessæ fuerunt Sæcu-

cularibus, utputa parentibus, cognatis, intuitu Religioſorum, aut ipſis Religioſis pro Animabus purgatorii, ac hujusmodi: nam tales non fuerunt directè conceſſæ ipſis Regularibus.

Additio.

*Ex dictis cum noſtro Rodriquez Dominicus Viva *in Append. Indulg. §. 3. ac 5.* infert *primò*, non eſſe revocatas illas Indulgentias ab Innocentio VIII. Fratribus Minoribus, & hujus Ordinis Monialibus conceſſas, vî quarum illi, quotieſcunque pro animabus ſui Patris, vel Matris, aut utriusque celebraverint, easdem è purgatorio eripere valeant; hæ verò, & omnes cum ipſis communicantes, quotieſcunque ſacrâ Synaxî refectæ fuerint, animam liberare poſſunt: item pariformiter, quotiescunque *Officium Defunctorum*, vel etiam præcisè Pſalmum *Miſerere* recitaverint, uti Leo X. Fratribus Minoribus, & priùs Sixtus IV. Canonicis Regularibus Lateranenſibus largitus fuit. Ratio hujus aſſertionis eſt: quia dictæ Indulgentiæ non immediatè pro Regularibus, ſed pro animabus in purgatorio fuerunt conceſſæ. Infert *ſecundò*, neque ſub hac revocatione comprehendi Indulgentias 3800. annorum, conceſſas legentibus vel audientibus Miſſam. Item 1000. annorum, recitantibus quinque *Pater & Ave* in honorem Paſſionis Domini & amaritudinum B. V. MARIÆ. Quindecim annorum, audientibus Concionem Regularium privilegiatorum. Quinque annorum & totidem quadrage-

 na-

narum, comitantibus Viaticum ad infirmos delatum. Viginti dierum, sese inclinantibus ad SS. Nomina *JESU*, & *MARIÆ*. Triginta dierum, idem facientibus ad *Gloria Patri &c.* Quadraginta dierum, osculantibus S. Crucem. Totidem, recitantibus *Salve Regina*. Sexaginta dierum, persolventibus *Ave Maria*. Ducentorum dierum genuflectentibus coram Sanctissimo. Ratio est: quia hæ Indulgentiæ non pro solis Regularibus, sed etiam pro Sæcularibus fuerunt concessæ.

70. CONCL. II. Indulgentiæ indubitatæ, ac per Paulum V. de novo concessæ omnibus personis Regularibus quorumvis Ordinum sunt sequentes. I. Habitum Regularem à legitimis Superioribus causâ profitendi in eo suscipientibus, & verè pœnitentibus, confessis, ac Sacra Communione refectis Indulgentia plenaria. II. Professionem (ùt supra) emittentibus Indulgentia plenaria. III. Cuilibet Religioso intra Claustra sui Monasterii viventi, qui in Festo principali sui Ordinis confessus, & Sacra Communione refectus fuerit, aut Missam celebrans pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, Romani Pontificis salute, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione, pias ad DEUM preces effuderit, Indulgentia plenaria.

71. IV. In cujuslibet vero mortis articulo, si pariter verè pœnitens & confessus, & Sacra Communione refectus, vel, si id facere nequiverit, saltem contritus, nomen JESU ore, si potue-

potuerit, sin autem, corde devotè invocaverit, Indulgentia plenaria. V. Qui primam Missam canonicè promotus, & confessus celebraverit, vel confessus & communicatus eidem Missæ interfuerit, aut ipso die Missam similiter celebraverit, Indulgentia plenaria. VI. Spiritualia Exercitia per decem dies facientibus Indulgentia plenaria. Ubi tamen sciendum, quòd novissimè Alexander VII. in Bulla, *Cùm sicut.* (& habetur *tom. 5. Bullarii Romani Constit. 68. dicti Pont.*) hujusmodi Indulgentias concesserit FF. Minoribus, qui per octiduum vacaverint Exercitiis Spiritualibus.

72. VII. Religiosi intra Claustra viventes, qui suam Ecclesiam devotè visitaverint, &, ùt præfertur, oraverint, consequuntur easdem Indulgentias, quas visitantes Ecclesias Urbis, extra eam diebûs Stationum consequuntur, in omnibus diebus perinde, ac si ipsas Urbis Ecclesias personaliter visitarent. Circa hoc autem notandum est Decretum Sacræ Congregationis (c) quæ *Indulgentias Stationum Urbis, quæ à Romanis Pontificibus singulari quodam beneficio vel communicatæ sunt, vel communicabuntur interdum aliquibus locis, Ordinibus, aut personis, diebûs tantùm Stationum in Missali Romano descriptis suffragari posse declarat.* Ita Decretum.

73. VIII. Omnibus Religiosis intra Claustra viventibus, qui quinquies Orationem Dominicam & Salutationem Angelicam ante altare eorum Ecclesiæ dixerint, in quolibet die quinque

annos, & totidem quadragenas. IX. Easdem Indulgentias lucrantur existentes extra Claustra de licentia suorum Superiorum tanquam Prædicatores & Lectores, si dictas preces ante quodlibet Altare dixerint. X. Religiosi, qui per mensem integrum singulis diebûs spatiô mediæ horæ Orationem mentalem fecerint, ac confessi, & Sacra Communione ultimâ Dominicâ mensis refecti fuerint, lucrantur sexaginta annos, & totidem Quadragenas.

74. XI. Qui verò contrito corde & pœnitentes eorum culpas & peccata, ac imperfectiones in Capitulis culparum accusabunt, & spiritualiter communicabunt, & exercitium virtutum facient, tres annos & totidem Quadragenas. XII. Missiones ad Terras Infidelium acceptantibus &c. Indulgentia plenaria. XIII. Orationibus quadraginta Horarum per Superiores Ordinum indictis in Visitationibus Generalibus, qui spatio duarum horarum interfuerint &c. Indulgentia plenaria. NB. de qua ultima Indulgentia ex Cardinali de Lugo notat Viva *in Appendice de Indulgentiis §. 3.* quòd absque priori onere comprecationis Provinciales in visitationibus eandem Indulgentiam plenariam soleant elargiri ex concessione Gregorii XIII. deinde etiam Urbani VIII. Cæterùm omnia alia patent ex citata Bulla Pauli V. unde desumpta sunt.

NB. Subsequentes duæ Quæstiones sunt denuo de novo additæ: relinquuntur tamen sub numeris suis, utpote sic jam in Editione quarta

ta poſitæ, quibus adhuc alia per modum Additionum ſubjunguntur.

QUÆSTIO VII.

Quæ Indulgentiæ ab Innocentio XI. declaratæ ſint apocryphæ?

SUMMARIUM.

75. *De Indulgentiis ab Innocentio XI. declaratis tanquam apogryphis, cum variis notabilibus.*

* *Et quidem inprimis circa Indulgentias conceſſas ad recitationem Salutationis Angelicæ. Addit.* I. II. *&* III.
* *Secundò quoad Cruces Caravâcenſes, & Monſerratenſes. Addit. IV. & V.*
* *Tertiò quoad Roſaria Hieroſolymitana & Birgittina. Additio VI. prope finem.*
* *Quartò Declaratio Clauſulæ additæ Decreto Innocentii XI. quòd tantùm ſemel in die lucrifieri poſſit Indulgentia plenaria in certos dies conceſſa. Addit.* VII. VIII. & IX.

75. DElatæ ſæpiùs fuêre ad Sacram Congregationem Indulgentiis, ſacríſque Reliquiis præpoſitam Indulgentiæ quædam confi-

ctæ, & omnino falsæ, quæ per diversas orbis Christiani partes circumferuntur: aliæ verò examinandæ, quæ adhibitô studiô inventæ sunt, vel apocryphæ, vel à Romanis Pontificibus revocatæ, vel nullæ, quòd datum eis tempus præteriisset; quarum quidem plurimæ, cùm non facilem cognitionem habeant, Christi Fideles harum rerum minùs peritos fallunt, qui spe Indulgentiæ, remissionísque peccatorum suorum consequendæ frustrantur. Quam ob rem eadem Sac. Congregatio vehementer cupiens huic malo magìs in dies serpenti occurrere, animarum profectui, & Indulgentiarum dignitati consulere, plures illarum singularî diligentiâ colligi, & in indicem referri curavit.

Tales inprimìs sunt illæ, utì asserunt, concessæ à Joanne II. & Sixto IV. recitantibus orationem Charitatis JESU Christi Domini Nostri, *Precor te piissime Domine* &c. Ab Urbano II. Ecclesiæ S. MARIÆ, ùt vulgò dici solet, Compagnolæ, & S. Victoriæ. Ab Eugenio III. Revelationi de Plaga in humero JESU Christi, facta S. Bernardo. Ab Innocentio III. Archi Confraternitati, & Ordini Redemptionis. A Bonifacio IX. visitantibus Capellam S. Nicolai de Tolentino in ejus die Festo. A Joanne XXII. osculantibus mensuram plantæ pedis B. MARIÆ Virginis. Ab Alexandro VI. Imagini B. Mariæ, vulgò dictæ Laghetti. A Leone X. gestantibus funiculum S. Francisci, primùm in Urbe impressæ,

preſſæ, & deinde Mediolani Anno 1665. (ſuas tamen habent, & veras Confratres Archi-Confraternitatis Chordigerorum S. Franciſci) Recitantibus ſalutationem Angelicam ad pulſum horologii, & Imaginis Conceptionis MARIÆ Virginis Immaculatæ in circulo depictæ, cujus pedibus Luna ſubjecta eſt, à Pio IV. vel Pio V. Principi Senarum. A Clemente VIII. dicentibus orationem: *O magnum Myſterium &c.* & Eccleſiæ Sanctæ Mariæ, quam vocant Montis Serrati. Avenione impreſſæ; tum aliæ pro animabus Chriſti Fidelium defunctorum, impreſſæ Madriti 20. Julii 1606. A Paulo V. cantantibus Hymnum: *Te Matrem DEI laudamus, Te MARIAM Virginem confitemur &c.* vel ſi die Sabbati intererint, dum idem canitur, & Coronis, Roſariis, Imaginibus, & Numiſmatibus, quæ Medalias appellant, ab eo benedictis, Federico Cardinali Borromæo ſupplicante Anno 1611. dum Eccleſia Romæ in honorem S. Caroli ædificaretur, & ab eodem Paulo, & Gregorio XV. dicentibus: *Sia lodato il Santiſſimo Sacramento, Laus Sanctiſſimo Sacramento.* Ab Urbano VIII. in honorem ejusdem Sacramenti precibûs Cardinalis Magalotti, & Sacerdotibus celebratâ Miſſâ dicentibus: *Ave Filia DEI Patris, Ave Mater DEI Filii &c.* A Clemente X. recitantibus mane, meridie, ac veſpere conſuetam Antiphonam: *Angelus Domini &c,* & in fine: *DEO Gratias & Mariæ.* Ac demum aliæ à nonnullis Romanis Pontificibus tributæ, ùt ajunt, Coronæ Myſteriorum Paſſionis

Domini nostri JESU Christi, prece Magni Ducis Etruriæ.

Talis Indulgentia Sodalitatis S. Nicolai; qua repetita quinquies Oratione Dominica, & Salutatione Angelica, unam liberari animam quolibet die à purgatorii pœnis affirmant. Tales aliæ Perusii Confraternitatis Sanctorum Sebastiani, & Rochi, & Romæ Societatis Sancti Bernardi ad Columnam Trajani. Tales demum aliæ Crucesignatorum S. Eustorgii Mediolani, Arimini, & Bononiæ.

Ejus generis sunt & illæ concessæ, ùt ajunt, Capellæ Rosarii in Ecclesia S. Antonii de Rovigo, seu Rodigii, vel Ecclesiæ Sanctissimæ Trinitatis Bergomi, aut S. Petri Montis Tondoni die Festo Inventionis Sanctissimæ Crucis, vel gestantibus funiculum S. Francisci de Paula, vel celebrantibus Missas S. Augustini, aut alias quinque in honorem quinque Festivitatum B. V. vel recitantibus Officium S. Franciscæ Romanæ, aut Antiph. *O Passio magna &c.* in memoriam Passionis JESU, aut Rosarium S. Annæ (quod Congregatio Sacr. Rituum non probat) aut orationem, quæ impressa cum Imagine S. Annæ circumferri solet: *Ave gratia plena &c.* (quæ oratio prohibetur) aut Officium Conceptionis B. Virg. Immaculatæ, quod asserunt à Paulo V. probatum fuisse, aut Orationem: *DEUS, qui nobis in Sancta Syndone &c.* (excipitur Indulgentia centum dierum anno 1671. concessa precibus Ducissæ Sabaudiæ ad annos 25. cunctis in illius ditione degentibus) aut aliam *Ave*

Fi-

Filia DEI &c. poſt Communionem recitandam, vel aliquo conſpicuo ſigno venerantibus Sanctiſſimi Euchariſtiæ Sacramenti Nomen: Indulgentiæ rurſus octoginta millium annorum veteri de tabula exſcriptæ, quam in Baſilica Lateranenſi aſſervari affirmant, pro dicentibus Orationem illam verè piam: *Deus, qui pro Redemptione Mundi &c.* tum quæ impreſſæ fuerunt Papiæ anno 1670. ſub hoc titulo, Sommario dell' Indulgenze conceſſe dalla Santità di N. S. Papa Leone X. all' Imagine della Concettione della glorioſa Vergine Maria: vel Piſauri ſub nomine beatæ Joannæ anno 1608. evulgatæ: vel Barlettæ, ſeu Barul à recitantibus quasdam, non ſanè malas orationes, lucrandæ: vel Parmæ à viſitantibus per Quadrageſimæ dies Eccleſias tertii Ordinis Sancti Franciſci; vel Piſtorii, & Vaſtallæ à recitantibus orationem: *Ave Sanctiſſima Maria Mater DEI, & Regina Cœli &c.* & aliæ in peculiari impreſſo libro deſcriptæ, quibûs frui dicunt devotos Seraphicos, & Benefactores.

His annumerandæ ſunt, quæ Crucibus *Caravacenſibus tributæ dicuntur*, vel Coronæ, ſive ſtellario Conceptionis Virginis Immaculatæ, quod ex duodecim globulis precariis conſtat, vel granis, crucibus, & Coronis Aloyſiæ ab Aſcenſione Hiſpaniæ Monialis Ordinis Sanctæ Claræ, vel menſuræ altitudinis JESU Chriſti Domini noſtri, vel Imagini, aut menſuræ vulneris lateri ejus inflicti, vel orationi, ùt ajunt, in ſepulchro Domini noſtri repertæ, & Indulgentiæ, ùt ajunt, innixæ revelationi factæ Sanctis

ctis Birgittæ, Mechtildi, & Elisabeth, vel Beatæ Joannæ de Cruce, & concessæ, ùt afferunt, granis, quæ aliquod ex tribus granis tetigerint extantibus penes Romanum Pontificem, Hispaniarum Regem, & Ministrum generalem Fratrum Minorum observantiæ Sancti Francisci.

Omnes verè & singulas jam dictas Indulgentias Sac. Congregatio partim esse confictas, & plenè falsas declarat, partim, apocryphas, vel ex alio capite nullas, quæ nemini suffragari possunt, easque in futurum ullo in loco ùt veras publicari, & lucrandas Christi Fidelibus proponi vetat, foliáque, & libros, ubi sic proponuntur, seu afferuntur, omnino præcipit aboleri, nisi prædictæ Indulgentiæ fuerint diligenter expunctæ; nec ideo tamen, vult, alias, quas hoc Decretum non continet, pro veris, & legitimis, tacitéque probatis haberi.

Ac demum omnes Indulgentias concessas ante Decretum Clementis VIII. latum die 9. Januarii 1597. Coronis, Rosariis, Granis, seu Calculis, Crucibus & Imaginibus sacris, vel ante Breve Pauli V. quod incipit: *Romanus Pontifex &c.* editum 23. Maji anno 1606. personis Regularibus quarumcunque Religionum & ordinum, etiam Mendicantium, vel ante Constitutionem 115. Clementis VIII. cujus initium: *Quæcunque &c.* & 68. Pauli V. incipientem: *Quæ salubriter &c.* habitas per aggregationem, vel aliam communicationem ab Archi-Confraternitate ulla, Ordine, Congregatione, Societate etiam JESU, Capitulo, vel

Cœtu quocunque, vel ab eorum Officialibus, Superioribus, aliisque perſonis, vel perſona, etiamſi earum vel ejus mentio ſpecialis, & individua facienda eſſet, niſi fuerint deinde Romani Pontificis Auctoritate innovatæ, aut confirmatæ, nullius eſſe roboris & momenti pariter declarat.

Porrò Summaria Indulgentiarum pro Congregationibus Doctrinæ Chriſtianæ, Confraternitatibus ſanctiſſimæ Trinitatis, & Redemptionis Captivorum, Nominis DEI, Roſarii, B. Mariæ de Mercede, & Redemptionis Captivorum, B. Mariæ de Monte Carmelo, Cincturæ S. Auguſtini, & S. Monicæ, niſi ab eadem Congregatione recognita, non permittuntur.

Indulgentias verò Stationum Urbis, quæ à Romanis Pontificibus ſingulari quodam beneficio vel communicatæ ſunt, vel communicabuntur interdum aliquibus locis, Ordinibus, aut perſonis, diebûs tantùm Stationum in Miſſali Romano deſcriptîs, ſuffragari poſſe declarat: ſemel autem duntaxat in die plenariam Indulgentiam in certos dies Eccleſiam viſitantibus conceſſam, vel aliud pium opus peragentibus, lucrifieri.

De quibus relatione facta per Secretarium ad Sanctiſſimum, cuncta Sanctitas ſua probavit, & inviolatè ſervari juſſit.

Datum Romæ, die 7. Martii 1678.
Aloyſius Cardinal. Homodæus.
Loco † Sigilli.
Michael Angelus Riccius Secret.

Ad-

Additio I.

* Quod concernit *Angelus Domini* id, quod novissimum est, addere volui, nimirum Benedictum XIII. in Brevi *Injuncta Nobis*, edito 14. Septembris anno 1724. concessisse de novo Indulgentias perpetuas illud cum tribus *Ave Maria* ad sonitum campanæ recitantibus manè, aut meridie, seu vesperè. Et quidem tales recitantes *inprimis* quoties id egerint, præmissa, si in gravi peccato fuerint, contritione lucrantur Indulgentias centum dierum. *Secundò*, quolibet mense semel Indulgentias plenarias, si confessi, & Sacra Communione refecti consuetas pro lucrandis Indulgentiis preces persolverint. Circa hanc tamen clementissimam concessionem duo moventur dubia; & quidem, *

Additio II.

* Dubitatur *primò*. An Regulares has Indulgentias lucrari possint, si ad sonitum campanæ impediti recitent *Angelus Domini* privatim alio tempore? Respond. de hoc adesse indultum die 5. Decembris anno 1727. emanatum sequentis tenoris: *Litteris in forma Brevis emanatis die 14. Septembris anno 1724. Sanctissimus Dominus noster Benedictus XIII. Papa omnibus utriusque sexus Fidelibus ad sonitum campanæ consuetas preces Angelus Domini &c. recitantibus semel*

mel in mense die ab unoquoque eligendo, si confessi, & sacra Communione refecti fuerint &c. plenariam Indulgentiam concessit. Reliquîs verò diebûs prædictas preces, utì supra, recitantibus Indulgentiam centum dierum. Quia verò Sanctitati suæ expositum fuit, quòd sæpe Regulares, aliíque in Religiosis domibus commorantes eo tempore, quo mane, meridie, aut vespere campanæ pulsantur, quibûsdam actionibûs ad regularem observantiam spectantibûs detinentur, & ideo easdem preces tunc temporis recitare minimè possunt; ac in simul præfatorum nomine humillimè supplicatum fuit, ut Sedis Apostolicæ dispensatione, prædictas preces alio tempore recitandô, easdem Indulgentias lucrari valeant. Eapropter Sanctissimus Dominus noster auditô votô S. Congregationis Indulgentiis, sacrísque Reliquiis præpositæ benignè indulsit, ut Regulares omnes aliíque in Religiosis Domibus commorantes, si, dum, ùt supra, campanæ pulsantur, aliquod opus exercent, quod ad Regularem observantiam pertinet, nihilominus supra memoratas Indulgentias acquirere possint, dummodò statim, ac opus prædictum expletum fuerit, preces supra memoratas flexîs genibûs devotè recitent. *

Additio III.

* Dubitatur *secundò.* An illa recitatio *flexîs genibûs* facienda adeò necessariò ad valorem Indulgentiarum istarum requiratur, ut neque diebûs dominicîs, neque intra tempus Paschale dictæ preces standô persolvi queant? Ratio dubi-

dubitandi est; quia juxta communem sensum contra Gavantum recitatio Angelica est potiùs *Oratio*, quàm *Adoratio*, atqui juxta præscriptum Rubricarum ad Orationem diebûs Dominicîs, ac tempore Paschali potiùs debet stari, quàm genuflecti: ergo etiam in præsenti, cùm non præsumatur, Summum Pontificem velle alligare Indulgentiam illis actibus, qui sunt contra Rubricas. Hoc prænotato, Resp. Si recitationem Angelicam *Orationem esse putas* (inquit in formalibus Gavantus Tomo II. Thesauri SS. Rituum, *Sect. 6. cap. 13. num. 28*) *stare debes, si adorationem, genua flectere. Ego existimo adorationem esse Verbi Divini: sed quia NB. communior est hodie sensus, & usus, quod ea sit Oratio, nec ego genua flecto cum aliis.* Ita ille: nec censetur Summus Pontifex (utì inquiunt alii) per suam Concessionem voluisse hunc sensum communem immutare, neque laudabilem consuetudinem diebûs Dominicîs, & tempore Paschali ad recitationem Salutationis Angelicæ *standi* in rememorationem Resurrectionis Dominicæ ita tollere, ut *standô* non ampliùs obtineantur Indulgentiæ. Hoc duplici fundamento ductus pariter ego judicavi, posse probabiliter dicto tempore Indulgentias memoratas etiam *standô* obtineri. Cui sententiæ pariter adstipulatur novissimè Apollonius Holzman *Tom. 2. Theolog. moral. tract. 4. numer. 802.* adjungens insuper Summum Pontificem probabiliter noluisse valorem Indulgentiarum ipsi situi, ac modo Orationis, sed soli substantiæ ejusdem recitationis alligare, sicut à

pari,

pari, quamvis in ordine ad obtinendas Indulgentias Stationis SS. Sacramenti in Calendario Franciſcano Romæ impreſſo dicatur, ut *ſex Pater*, *&* *Ave cum totidem Gloria Patri &c.* ante Altare SS. Sacramenti recitentur *brachiis extenſis*, ob eandem rationem *brachiorum extenſio* non requiritur ad ipſum valorem Indulgentiarum, ſed ſola ſubſtantia recitationis, utì ait Engelbertus Pauck *in Vinea Seraphica cap. 21. num. 93. prope finem*, quia nimirum Summus Pontifex valorem dictarum Indulgentiarum cenſetur ſoli recitationi precum in honorem Sanctiſſimi Sacramenti alligâſſe; præſertim cum recentiores Pontifices quoad Stationem SS. Sacramenti de brachiorum extenſione mentionem non faciant. Ita diſcurrunt dicti Auctores, quos adhuc libenter ſequerer, niſi quoad recitationem Salutationis Angelicæ me abſterreret aliqua Declaratio Sacræ Congregationis genuflexionem etiam tempore Paſchali requirentis apud Cajetanum Merati in ſuo Theſauro Sacrorum Rituum, Romæ in Typographia Vaticana impreſſo *tom. 2. part. 1. ſect. 5. c. 2. folio apud me 237.* ubi tamen addit, quòd Regulares, ſi, dum pulſatur ſignum Salutationis Angelicæ, ſint impediti ob aliquod exercitium ſui Inſtituti, ita ut nequeant pro tunc perſolvere flexîs genibûs, poſſint id præſtare ceſſante impedimento, & ſic conſequi Indulgentias; utì de hoc Indultum Summi Pontificis adducit Joſephus Fonſeca ab Ebora in ſuo Regeſto Romæ impreſſo *apud me folio 319.* *

Additio IV.

* Quær. I. Cum Innocentius XI. in proximè allegato Brevi Apostolico annumeret Indulgentiis apocryphis tributas Crucibus Caravacensibus (vulgo Hispanicis) quænam sint illæ Indulgentiæ apocryphæ? Respondet Pater Apollonius Holzman *tom. 2. tract. 4 num. 795.* esse eas, quas denovo Innocentius XIII. die 5. mensis Junii anno 1721. per Decretum *Nuper Sacræ Congregationi*, rejecit contentas in aliquo Summario Indulgentiarum, Germanico pariter idiomate conscripto, cujus initium est: *Indulgentiæ, quæ pro Crucibus Caravacensibus concessæ fuerunt à Romanis Pontificibus Pio V. Gregorio XV. & Clemente X. denuo confirmatæ ab Innocentio XII.* Finis autem dicti Summarii taliter sonat: *pro Consolatione Christi Fidelium, & Sanctæ Crucis amatorum.* In hoc Summario inter alia legitur, quòd singulîs diebûs ille, qui secum portat similem Crucem, lucretur Indulgentias plenarias, & fiat particeps omnium bonorum operum totius Christianitatis, dummodò semel intra illum diem recitaverit unum Pater, & Ave. Item, si diebûs Dominicîs, vel Festivîs audiat, vel legat Missam, præter Indulgentias plenarias liberet duas animas è purgatorio. Item, si talis confiteatur, & communicet, & post sacram Communionem aliquot dicat Pater, & Ave, tot è pœnis purgatorii liberet animas, quot Pater, & Ave recitaverit. Quod idem addit sentiendum de Sacerdote celebrante. *

Addi-

Additio V.

* Quæres II. Quid ſentiendum ſit de Indulgentiis, quæ circumferuntur conceſſæ Crucibus, vel etiam Numismatibus, aut Roſariis Monſerratenſibus? Reſpondeo, niſi poſt Benedictum XIII. poſſit authenticè exhiberi favorabilior conceſſio nova, debere cenſeri apocryphas, aut expreſſè revocatas alias Indulgentias, quæ circumferuntur conceſſæ dictis Crucibus &c. præter illas, quæ exprimuntur in Summario Indulgentiarum edito 2. Januarii anno 1727. & confirmato à Benedicto XIII. per Breve ſeu Bullam *Piis Orthodoxorum Principum* de dato Romæ 21. Martii anno 1729. Ita expreſſè ait Pontifex citatâ Bullâ, in qua cum ceſſatione aliarum Indulgentiarum de novo Crucibus, ſeu Numismatibus, aut Roſariis ab Abbate Ordinis S. Benedicti Monaſterii Montis Serrati benedictis ſequentes largitur gratias.

Primò. Indulgentias plenarias in Feſtis Nativit. Dom. Epiph. Reſurrect. Aſcenſion. Pentecoſtes. SS. Trinitatis. & Corporis Chriſti. Item in Feſtis Purificationis, Concept. Annuntiat. Aſſumpt. & Nativit. B. V. Item in Feſt. Omni. Sanct. & ſancti Benedicti, ſi habentes talia Numismata vel Cruces &c. fuerint confeſſi, & communicati, atque conſuetas pro extirpatione Hæreſum &c. preces perſolverint, nec non ſaltem ſemel in hebdomade Coronam Domini, vel Beatæ Virginis, vel Officium Divinum recitaverint, aut pauperibus ſuccurrerint, aut Miſſam legerint, vel ei aſtiterint &c.

Secundò. Qui confessi, & communicati fuerint Feria V. in Cœna Domini, & in Paschate, atque ad DEUM oraverint pro exaltatione S. Matris Ecclesiæ, & conservatione Summi Pontificis, eandem Indulgentiam, quam Sanctitas sua diebûs prædictîs populo concedit in Benedictione solemni.

Tertiò. Qui oraverint pro conservatione, & augmento Religionis S. Benedicti, erunt participes omnium bonorum operum, quæ in hac S. Religione fiunt.

Quartò. Quicunque in articulo mortis SS. Sacramenta receperint, vel si per aliquod impedimentum recipere non possint, fuerint contriti, dicendô, si lingua non possint, corde JESUS & Maria, obtinent plenariam Indulgentiam omnium suorum peccatorum.

Quintò. Qui audierint, vel (si sint Sacerdotes) celebraverint Missam, & oraverint pro Christianorum Principum prosperitate & suorum Statuum tranquillitate, lucrantur Indulgentias septem annorum, & totidem Quadragenarum.

Sextò. Quicunque peregerint aliquam cujuscumque generis orationem præparatoriam ante Missæ celebrationem, vel ante S. Communionem, aut ante recitationem Officii Divini, vel B. V. Mariæ, consequuntur qualibet vice 50. dierum Indulgentiam. *

Additio

Additio VI.

* Plures adhuc partiales Indulgentiæ continentur in dicto Apostolico Benedicti XIII. Decreto circa Cruces Monserratenses cum expressa additione, quòd omnes & singulæ possint quoque applicari animabus in purgatorio. Hæ verò sunt potiores, & principaliores. Mandat autem ibidem Sua Sanctitas, ut in distributione similium observetur Decretum Alexandri VII. editum 6. Febr. anno 1657. *nimirum quòd hæ Cruces &c. cum dictis Indulgentiis benedictæ non valeant pro alia persona ab illa, cui concessa, vel cui prima vice fuerunt distributa, atque hæc non possit commodare aliis, à quibus rogata fuerit; secùs Indulgentia suum effectum perdet.* Cæterùm dicta quoad similium Crucum concessionem, & distributionem cum P. Appollonio Holzman *tom. 2. tract. 4. de Pœnit. n. 799.* intelligo, si fuerint datæ dictæ Cruces &c. & applicatæ jam pro proprio usu, quod nimirum tunc tales Cruces pro proprio usu applicatæ nequeant ab his iterum aliis donari, vel commodari cum effectu transferendi in eos ipsas Indulgentias: secùs, si fuerint datæ eo fine, ut accipiens aliis pro libitu distribuat.

Præterea declarat Sua Sanctitas, quòd si aliqua talis Crux, Corona, Rosarium, vel Medalia perdatur, non possit substitui alia, quæ non sit benedicta per Abbatem Monserratensem.

Probibet insuper, ne pro his Crucibus præbeatur,

tur, vel solvatur res etiam minima, sub pœna perdendi omnes Indulgentias, & aliis pœnis per Episcopos, vel Inquisitores Fidei imponendis Quæstoribus, & quibuscunque aliis, qui res sacras venales habent. Similes clausulas apud Holzman *loc. cit. num. 798. & duobûs sequentibûs* reperio insertas Decretis Clementis XI. & Innocentii XIII. circa Cruces Hierosolymitanas, utì & circa talia Rosaria, ac Coronas Birgittinas. *

Additio VII.

* Quæres III. Quomodò intelligenda sit ultima declaratio Decreto Innocentii XI. in fine addita, quæ sic sonabat: *Declarat* (Supple S. Congregatio cum approbatione Summi Pontificis) *semel duntaxat in die lucrifieri plenariam Indulgentiam in certos dies visitantibus Ecclesiam, aut aliud pium opus peragentibus concessam?* Respondeo, etsi plures antiquiores DD. voluerint, Indulgentias omnes indefinitè, id est, absque restrictione explicita ad unicam duntaxat vicem concessas, obtineri posse intra diem non semel duntaxat, sed toties, quoties eodem die interruptim Ecclesia visitatur, aut aliud præscriptum opus pium peragitur: quoniam Beneficium Principis (utì ajebant) indefinitè concedentis gratiam potiùs est ampliandum, quàm restringendum ad unicam vicem, nisi ipsemet Pontifex sic restringat expressè; hæc tamen allegata doctrina sic universaliter prolata post novissimum citatum Decretum

tum Innocentii XI. ampliùs ſuſtineri nequit *quoad indulgentias ordinarias* ipſismet vivis conceſſas, ſi eædem ſint *certo diei affixæ*, & quidem *plenariæ*, ac poſitô, quòd vellent vivi talem Eccleſiam ſæpiùs viſitantes, aut præſcriptum pium opus peragentes *ſibimetipſis easdem ſæpiùs de die applicare.* Ita clarè eruitur ex formalibus allegati Decreti, dummodò ad ſingula verba illius bene attendatur. *

Additio VIII.

* Dicitur notanter I. *Loquendô quoad Indulgentias ordinarias:* nam aliter diſcurrendum de extraordinariis, puta Portiunculæ, ſub hoc ordinario Decreto non comprehenſis, pro quibus jam ſuperiùs adducta eſt ſingulariter favorabilis reſponſio S. Congregationis, & inſuper à Sabino Bononienſi *part. 2. Lucis Moralis tr. 65. in Apologia*, affertur ſpecialis Bulla S. Pii V. Indulgentias Portiunculæ *toties*, *quoties* expreſſè largientis.

Dicitur notanter II. Suppoſitô, quòd *eædem affixæ ſint certis diebus:* nam ſi non ſic forent affixæ, ſed perpetuæ pro quocunque anni die obtinendæ, non deſunt DD. qui defendunt easdem adhuc pro ſe etiam intra unum diem obtineri poſſe ſæpiùs. Ita enim cum Petro Murga, Paſſerino & aliis tenent Gobat hic *tract. 3. num. 143.* & Kazenberger *in Supplem.* Theolog. Sacrament. *cap. 3. ſect. 1. num. 51.* Rationem aſſignant iſtam; quia ex una parte

Decretum Innocentii XI. ſuperiùs allegatum tantùm loquitur de Indulgentiis certo diei*affixis, non autem de perpetuis ad quemcunque diem totius anni extenſis; ex alterâ verò Beneficium Principis concedentis aliquam gratiam nemini præjudicioſam, potiùs eſt ampliandum, quàm reſtringendum ad unicam duntaxat vicem, ubi ipſemet Pontifex expreſſè non ſic reſtringit.

Dicitur notanter III. *Si fuerint plenariæ:* etenim quoad partiales, de quibus pariter declaratio illa Innocentii XI. nullam facit mentionem, æquè ſuſtinent aliqui DD. easdem, quamvìs certo diei affixas, obtineri poſſe *toties, quoties* ob rationem ſuperiùs adductam. Ita Dominicus Viva *tract. de Jubil. quæſt. 6. art. ult.* & *in App. §. 1. n. 8.*

Dicitur notanter IV. Indulgentias plenarias pro vivis certo diei affixas obtineri intra diem non poſſe ſæpiùs, *poſitô, quòd vivi Eccleſiam talem plenariis Indulgentiis decoratam viſitantes velint ſibimetipſis applicare ſæpiùs:* nam, ſi datur à Summo Pontifice licentia, eas per modum Suffragii donandi defunctis, poſſe pro tunc illis intra diem ſæpiùs applicari, ſi Indulgentiæ non fuerint expreſſè ad unicam duntaxat vicem limitatæ, & inſuper repetantur viſitationes aliáque præſcripta pia opera illa, quæ eo die adhuc repeti poſſunt, tuetur Dominicus Viva *loc. cit.* *

Additio

Additio IX.

* Verùm valeant hæ nonnuilornm DD. contra allegatum Innocentii XI. declarationem exceptiones, quantùm valere possunt, ego qnoad tres ultimas nonnihili subsisto, an per stylum Curiæ approbentur, nisi Pontifex circa unam alterámve Indulgentiam extraordinariam in particulari expressè, vel saltem propter usum ac persuasionem publicam, præsertim si simul solitum à Sacra Congregatione approbetur, tacitè consentiat, Indulgentias tales intra unum diem lucrifieri posse *toties, quoties.* Nec dubium hoc meum sufficienter mihi solveretur per illud principale horum Doctorum fundamentum: nimirum quòd Beneficium Principis gratiam aliquam indefinitè concedentis sit potiùs ampliandum, quàm ad unicam duntaxat vicem restringendum: *responderi enim potest inprimis*, hoc argumentum, si quid evinceret, probare nimium: videlicet, Indulgentias plenarias ordinarias certo diei affixas posse quoque pro Vivis obtineri *toties, quoties*, dummodò fuerint indefinitè (id est non limitandô explicitè ad unicam tantùm vicem) concessæ, quod equidem ob hoc ipsum fundamentum admiserunt multi DD. ante Innocentium XI. is tamen per allegatum Decretum reprobavit. Ex quo erui videtur, quòd Pontifex per suum modum loquendi indefinitè circa Indulgentias nolit intelligi, quasi exinde vellet concedere easdem ordinariè intra diem sæpiùs, quàm unica vice. Dixi *ordinariè;* nam quoad extraor-

dinarias non est difficultas, præsertim si adsit insuper aliqua specialis Bulla, vel Decretnm Sacræ Congregationis. Igitur *Responderi posset in forma II.* Beneficium equidem Principis non debere sine gravi fundamento restringi, sed nec ampliari ultra sensum verisimiliter ab ipso Principe intentum. Quomodo autem ordinariè nolit Pontifex tanquam supremus Princeps quooad Indulgentias concessas intelligi, quasi easdem de die annueret dare sæpiùs per hunc modum loquendi indifinitè, videtur saltem probabiliter deduci ex jam dictis. Cæterùm resolvendô pro praxi haud dubiè nocere non poterit, si in similibus circumstantiis intra diem visitatio, aliáque pia opera repetantur, & usque dum aliter ab Ecclesia declaretur intentio conditionata formetur, ut, si sæpiùs hæ Indulgentiæ in tribus ultimis exceptionibus contentæ obtineri possint, velit quis easdem sæpiùs pro se, vel pro defunctis, conformiter dictis superiùs, lucrari. Quòd si ex tunc à parte rei non essent pluries, quàm unica vice lucrabiles, saltem ex frequentata visitatione Ecclesiæ, & aliis piis operibus peractis habebit meritum ex opere operantis, poterítque fructum satisfactorium animabus in Purgatorio applicare. *

*QUÆSTIO VIII.

Quænam Indulgentiæ post novam reformationem soleant defactò ordinariè concedi Romæ Ecclesiis, vel Altaribus; & quomodò practicè petantur? Ubi etiam de notabilioribus quibusdam Clausulis, quæ nonnullis Brevibus apponi solent.

SUMMARIUM.

76. *De Indulgentiis, quæ defactò solent ordinariè ad instantiam concedi Ecclesiis.*
 Item, quæ Altaribus privilegiatis?

77. 78. *Quomodò intelligenda sit Clausula:* Dummodò alia similis &c.
 * *Ponitur desuper notabilis casus.*

79. *De clausula:* Dummodò septem Missæ &c.
 * *Adjunguntur notabiles super hanc Clausulam declarationes.*

80. *An non detur Altare privilegiatum cum minori numero Missarum?*
 * *Novum circa hoc Decretum quoad Fratres Minores. Addit.* I. & II.

81. *Quo tempore incipiat Concessio Altaris privilegiati, aut alterius Indulgentiæ?*
 * *An computetur annus Jubilæus?*

82. *Quomodò practicè petenda sit pro Ecclesia aliqua Indulgentia?*

83. *Qua-*

76. ETSI Summi Pontifices alii soleant concessiones Indulgentiarum ampliare, alii verò, ne ipsa multitudo contemptum, vel negligentiam pariat, restringere, sícque ob variationem circumstantiarum nequeat adduci uniformis quoad concessionem Indulgentiarum pro perpetuis temporibus observantia; juvat tamen pro aliqua saltem directione in medium afferre, qualiter post novam Indulgentiarum reformationem ordinariè (& nisi Summus Pontifex alicui specialem faciat gratiam) soleant concedi Indulgentiæ, prout hanc ipsam informationem Româ accepimus à nostro Procuratore Generali Curiæ Romanæ, eámque jam quartæ Editioni adjunxi cum numeris ordinariis, prout etiam hìc observo, ne confusio fiat in novo indice.

FOR-

FORMULA NOVA.

Qualiter defactò concedantur Indulgentiæ pro Ecclesiis, aut Altaribus privilegiatis, si Romæ petantur?

§. I.

77. *INdulgentiæ quadraginta horarum in Ecclesiis Cathedralibus, Collegiatis, Parochialibus, Conventuum Regularium, virorum tantùm, & Confraternitatum, semel tantùm in anno, & ad septennium: in Italia continuatarum, ultra montes intorpolatarum noctis tempore. In aliis Ecclesiis, ùt supra non qualificatis, ac signanter in Ecclesiis Monialium, & Conservatoriorum non concedantur.*

Nota I. Quòd per Conservatoria fæminarum intelligantur certa Loca à fæminis electa, ut ibidem DEO serviant &c.

Nota II. Non esse mirandum, quòd hìc, & alibi excludantur Ecclesiæ Monialium; quoniam ipsis præter Indulgentias sui Ordinis conceduntur speciales inferiùs. Quinimò in Bavaria vidi etiam in nonnullis Monasteriis Monialium institui Comprecationem quadraginta horarum; ubi tamen, ut desuper Romæ impetrent Indulgentias per gratiam extraordinariam, indigent Patronô speciali.

§. II.

§. II.

INdulgentia Novenæ Nativitatis Domini Nostri JESU CHRISTI, cónceditur pro Ecclesiis ùt supra qualificatis, tantummodò per Septennium.

Indulgentia Feriarum sextarum Mensis Martii, vel Quadragesimæ pro Ecclesiis, ùt supra qualificatis, tantummodò ad Septennium.

Indulgentia plenaria ad Septennium in Ecclesiis sæcularibus, cum suis sólitis restrictivis pro Titulari, vel in uno anni die festivo alicujus Sancti, in Martyrologio Romano descripti, vel una Dominica in anno, vel pro Dedicatione earundem Ecclesiarum.

§. III.
In Ecclesiis Regularibus Virorum, & Monialium.

P*Ro Ecclesiis Regularium* (quæ nimirum alias jam habent Indulgentias Ordinis) *conceditur plenaria ad Septennium sine restrictivo pro Titulari tantùm.* Nec hoc mirum, cùm dictæ Ecclesiæ pluribûs aliîs Indulgentiîs Ordinis decoratæ sint, utì nostræ in Festis S. Catharinæ Bonon. S. Paschalis, S. Bernardini, S Antonii de Padua, S. Bonaventuræ, S. Claræ, S. Ludovici Episcopi, S. P. Francisci, S. Petri de Alcantara, S. Joan. de Capistrano, & S. Didaci &c.

Indulgentia plenaria ad Septennium in Ecclesiis Regularium, sub titulo B. Mariæ Virginis

nis pro una ex Festivitatibus ejusdem B. Mariæ Virginis cum clausula: dummodò præter ea, quæ sunt Ordinis &c.

§. IV.

In omnibus Ecclesiis, exceptis Monialium, & Conservatoriorum.

INdulgentiæ septem Altarium duodecim vicibus in anno ad Septennium.

Litaniæ B. M. Virginis semel in hebdomade ad Septennium.

§. V.

In omnibus Metropolitanis, & Cathedralibus.

DUæ plenariæ in anno cum solitis restrictivis ad Septennium.

§. VI.

Pro Monialibus intra claustra.

PRæter Indulgentias Ordinis &c.

Indulgentiæ plenariæ in quatuor anni Festis, per Moniales eligendis, & ab Ordinario approbandis, ad Septennium.

Litaniæ Beatæ Mariæ Virginis semel in hebdomada ad Septennium.

Septem Altaria duodecim vicibûs in anno ad

ad instar septem Altarium Basilicæ S. Petri de Urbe ad Septennium.

Septem Ecclesiæ de Urbe ter in anno ad Septennium.

Scala Sancta ad instar &c. ad Septennium.

Novennæ Nativitatis Domini Nostri JESU Christi ad Septennium.

Indulgentia plenaria in Articulo mortis pro Monialibus nunc viventibus.

§. VII.

Extra claustra.

P*Ro titulari tantùm.*

Et in Ecclesiis sub titulo B. M. V. pro una ex septem Festivitatibus ejusdem B. M. V. cum clausula; dummodò præter ea, quæ sunt Ordinis &c.

Taceo hìc, quòd Ecclesiæ Monïalium sæpiùs ex speciali gratia soleant incorporari Lateranensi, vel alteri Ecclesiæ, ex qua pariter pro se, quin etiam sæpe pro aliis præsertim consanguineis acquirere possint magnas Indulgentias.

§. VIII.

Pro Hospitali.

I*Ndulgentia plenaria in articulo mortis pro morientibus in Hospitali, ad Septennium.*

§. IX.

§. IX.

Pro Missionibus.

INdulgentia plenaria ad instantiam Archi-Episcoporum, & Episcoporum, ad Septennium.

§. X.

In Regno Poloniæ.

UNa plenaria, & alia septem annorum, ac totidem Quadragenarum cum solitis restrictivis in Parochialibus & Collegiatis Ecclesiis, ad Decennium.

§. XI.

Altaria privilegiata in genere.

IN omnibus Ecclesiis conceditur Altare privilegiatum (exceptis tamen Monialium, nisi sint Parochiæ) semel in hebdomade cum octava mortuorum, seu Commemorationis omnium Fidelium, & cum numero septem Missarum. Bis autem in hebdomade cum numero quatuordecim Missarum, ad Septennium.

Nota denuo, quòd, etsi Moniales hìc excludantur, nihilominus in sequenti numero earum Ecclesiæ saltem quoad se, & consanguineos Altarî privilegiatò condecorentur. Itaque

§. XII.

Pro Monialibus.

Altare privilegiatum semel in hebdomade sine numero Missarum pro anima cujuscunque Monialis, earúmque Consanguineorum, & Affinium primi, ac secundi gradus, nec non Monasterii Benefactorum, ad Septennium.

Ex quo patet, quòd Privilegium Monialium ex parte sit majus præcedenti; cùm non restringatur ad numerum Missarum: partim verò minus; quia limitatur ad certas personas, ùt ad Moniales, & certos Consanguineos, ac Benefactores tantùm.

Quòd si Monialium Ecclesiæ sint simul Parochiæ, conceditur Altare privilegiatum, etiam pro anima cujuscunque Christi Fidelium semel in hebdomade, cum numero septem Missarum, ad Septennium.

§. XIII.

Pro qualibet Confraternitate.

Altare privilegiatum semel in hebdomade sine numero Missarum: ast tantùm pro animabus Confratrum & Sororum, ad Septennium.

Ex quo patet, quòd, si in aliqua Ecclesia Parochiali, vel alia sint tantùm duo, vel ad sum-

ſummum tres Sacerdotes, & nequeant ob defectum numeri Miſſarum obtinere Romæ Altare privilegiatum abſolutum pro omnibus Chriſti Fidelibus, conſultum ſit, ut ibi inſtituant Confraternitatem, vel incorporentur alicui Archi-Confraternitati, ex quo ſaltem obtinere poterunt Altare privilegiatum pro fratribus & ſororibus absque eo, quòd requiratur aliquis certus numerus Miſſarum.

§. XIV.

Pro Hoſpitali.

Altare peivilegiatum pro morientibus in Hoſpitali ſine numero Miſſarum, ad Septennium.

§. XV.

In Polonia.

Altaria privilegiata ſemel in hebdomade cum numero trium Miſſarum, & bis in hebdomade cum numero ſex Miſſarum, ad Decennium.

78. Quæres I. Quomodò in Brevibus Indulgentiarum intelligenda ſit illa clauſula: *Dummodo in Eccleſia alia Indulgentia conceſſa non ſit, quæ adhuc duret*, vel etiam altera: *Volumns autem, ut, ſi alia Indulgentia in dicta Eccleſia perpetuò, vel ad tempus nondum elapſum duratura*

concessa sit, præsentes sint nullæ. Respondeo, tam nostrum Franciscum Diaz in Directorio trium Ordinum *fol. 315.* quàm Claudium la Croix S. J. *lib. 6. Theol. mor. part. 2. n. 1379.* afferre Decretum Innocentii XI. declarantis hanc clausulam, ùt sequitur:

Cùm à S. Congregatione Indulgentiis, sacrisque Reliquiis præposita Cameracensis Archi-Episcopus quæsivisset, quæ vis & sententia clausulæ (quæ hodie Brevibus Indulgentiarum apponi solet) volumus autem, ut, si aliàs Christi Fidelibus dictam Ecclesiam qualibet anni die visitantibus alia Indulgentia perpetua, vel ad tempus nondum elapsum duratura, concessa fuerit, præsentes litteræ nullæ sint. *S. Congregatio, re diligentiùs examinata, clausulam sic explicandam censuit, si videbitur Sanctissimo Domino Nostro. Eâ minimè contineri Altaria privilegiata pro defunctis, neque Indulgentias, aut certo personarum generi concessas, ùt Confraternitati, Regularibus, & Capitulo, aut certum pium opus in ipsa Ecclesia peragentibus, ut Litanias, aliásve hujusmodi preces recitantibus, ac iis, qui Christianâ doctrinâ erudiuntur, vel alios erudiunt, & qui Sanctissimi Eucharistiæ Sacramenti expositioni cum oratione quadraginta horarum intersunt, neque Stationum Urbis & septem Altarium indulgentias instar septem Altarium Basilicæ Vaticanæ concessas, neque demum, quæ pro unica vice conceduntur. Cæterùm, si alia indulgentia sive plenaria, sive non plenaria, in perpetuum, vel ad tempus, tum ab eodem, tum ab alio Romano Pontifice, generatim Christi Fidelibus, Ecclesiam*

vel

vel aliquod ejus Altare ſeu Capellam viſitantibus, eodem anni die vel diverſo conceſſa fuerit, de qua non fiat in litteris Apoſtolicis mentio, has litteras ob adjectam Clauſulam eſſe prorſus irritas, ac nullas. Datum die 23. Julii 1676. *De his autem facta relatione ad Sanctiſſimum Dominum Noſtrum die 18. Martii 1677. ſententiam Congregationis approbavit. Affixum & publicatum &c.*

Additio.

* Aſt formemus ſequentem caſum. Eccleſia Parochialis N. ad ſeptem annos decorata eſt indulgentiîs plenariîs ad Feſtum S. Jacobi Patroni dictæ Eccleſiæ. Parochus cupiens prorogationem harum indulgentiarum ad aliud Septennium, maturè, & ne litteræ retardentur, jam ad initium ſexti anni ſcribit Romam, atque etiam intra paucos menſes novum Breve Conceſſionis impetrat cum allegata tamen clauſula: *Dummodò alia Indulgentia in Eccleſia conceſſa non ſit.* Videns autem Parochus, quòd primum Septennium necdum ſit elapſum, ſícque Eccleſia ſua adhuc vi primi Brevis ultra annum dictîs indulgentiîs decorata perſiſtat, dubitat exinde, num validum ſit Breve ſecundum pro alio tempore ex ea ratione; quia *Eccleſia ſua alia Indulgentia decorata jam eſt*, utpote cùm primum Septennium necdum exſpiraverit? Reſpondeo tamen ad hoc dubium omnino valere ſecundum Breve indulgentiarum, ita nimirum,

ut ultimô annô primi Septennii adhuc pro Festo D. Jacobi subsistant indulgentiæ vî primæ concessionis, pro subsequenti autem tempore vî secundi Brevis Apostolici proximè impetrati. Ita rectè Gobat apud Kazenberger *in Supplement. Theolog. Sacrament. Patris Sporer cap. 3. sect. 1. num. 59.* Ratio est: quia dicta clausula, dummodò *alia Indulgentia concessa non sit &c.* ita intelligi debet; ut alia indulgentia modô superiùs explicatô in Ecclesia non existat post elapsum primum Septennium. Videatur Kazenberger *loc. cit. num. 68.* ad finem. *

79. Quæres II. Quomodò circa Altaria privilegiata intelligenda sit illa clausula: *Dummodò in ea septem Missæ quotidie celebrentur?* Respondet ex P. Gobat Matthæuccius *in suo Officiali Curiæ Regularis, vers. Indulg. num.* 28. sensum esse, dummodò *soleant celebrari*; adeò, ut conditio non deficiat, si aliquando casû & fortuitò contingat non tot celebrari, præsertim quia dictio *quotidie* non videtur sumi grammaticaliter, sed moraliter. Ex quo etiam Gobat apud citatum Auctorem putat, propterea Indulgentiam non corruere, si quandoque, aliquâ justa causa vel necessitate aut infirmitate, vel ob hostium incursum uno die, vel etiam mense non celebrentur septem Missæ, dummodò tamen aliàs regulariter sic soleant celebrari.

Additio.

* Ne autem tempus illud, quo ſubinde ſeptem Miſſæ per diem in tali Eccleſia non leguntur, nimiùm extendatur, ex eodem Matthæuccio in cautela Confeſſarii *lib.* 1. *cap.* 27. *num.* 67. bene notanda veniunt Reſponſa Sac. Congreg. ad dubia ſuper numerum Miſſarum celebrandum in Eccleſia, in qua eſt Altare privilegiatum. Petebatur itaque

Primò. *An abſentibus Religioſis ex cauſa Prædicationis tempore Quadrageſimæ, & Adventûs, vel quando occaſione Feſtivitatum, vel funerum, aut ſimilium à Superioribus ad celebrandum alibi mittuntur, Indulgentiæ conceſſæ cum certo numero Miſſarum, qui ob dictas cauſas adimpleri non poteſt, prorſus ceſſent, vel pro tempore, quo dictus numerus Miſſarum non fuerit adimpletus, ſint ſuſpenſæ, vel potiùs maneant in ſuo robore?*

Secundò. *An idem ſit ſtatuendum deficiente præfixo numero Miſſarum ob infirmitatem Sacerdotum tam Regularium, quàm Sæcularium?*

Tertiò. *An pariter idem ſit ſtatuendum deficiente prædicto numero Miſſarum ob abſentiam ab Eccleſiis ſæcularibus Canonicorum, & Sacerdotum per aliquot dies, & menſes?*

Horum dubiorum Reſolutionem Summus Pontifex remiſit S. Congreg. quæ anno 1701. 30. Julii reſpondit:

Ad primum. *Quoad primam partem pro tem-*

pore Adventûs, & Quadragesimæ remanere suspensas, non autem in reliquis, dummodò rarò contingat.

Ad secundùm. *Non remanere suspensas.*

Ad tertium. *Provisum in primo.*

Hucusque Respons. S. Congreg. videnda apud Kazenberger *loc. cit. sect. 2. n. 134.* ac in ipso Bullario Clementis XI. edito Romæ anno 1723. folio apud me 542. *part. 3. Decr. 3. Sac. Congr. Conc. Trid. Interpretum.* *

80. Quæres III. An pro impetrando Altari privilegiato non possit obtineri restrictior numerus Missarum? Resp. Præter Altaria Confraternitatum (de quibus jam anteà) etiam quoad alia posse obtineri Privilegium, si supplicetur, saltem cum minori numero, nimirum quinque Missarum; quinimò, quotiescunque aliqua specialis adesset circumstantia, v. g. si Ecclesia undequaque ab Hæreticis circumdata, vel si ob vicinarum aliarum Ecclesiarum carentiam tot essent onera Missarum, ut piis Fidelium desideriis, & intentioni aliàs satisfieri nequiret &c. restringeretur numerus etiam ad quatuor Missas. Ita modernus stylus Curiæ.

Additio I.

* Item die 14. Decembris anno 1725. per speciale Decretum Benedictus XIII. Fratribus Minoribus nostro Generali subjectis Altare privilegiatum in eorum Ecclesiis concessit absolutè, & quidem in perpetuum pro animabus quorumcunque Christi Fidelium taliter, ut, si in simili Ecclesia quatuor Missæ celebrentur,

Altare

Altare Privilegiatum valeat pro una feria cujuslibet hebdomadis: ſi decem Miſſæ, pro duabus feriis: ſi quindecim, pro tribus: ſi viginti quinque, pro quinque feriis: & demum ſi triginta quinque, quotidie. In Regno vero utriusque Poloniæ conceſſit Altare Privilegiatum perpetuum pro una feria cum numero trium Miſſarum: pro duabus feriis cum numero ſex Miſſarum quotidianarum. Quinimò in Eccleſiis ſitis in partibus infidelium, vel hæreticorum conceſſit Altare Privilegiatum in perpetuum pro una feria cujusvis ſeptimanæ absque expreſſione numeri Miſſarum: quam gratiam pariter indulſit Eccleſiis Monialium, aſt tantùm pro ipſis Monialibus, earúmque Conſanguineis, Affinibus, & Benefactoribus.

Additio II.

* Inſuper noviſſimè (id eſt 24. Martii anno 1741.) Benedictus XIV. clementiſſimè per Inpultum *Cùm ſicut*, conceſſit, ut in noſtris Eccleſiis quoad effectum Indulgentiarum cenſeantur omnia & ſingula Altaria privilegiata, & quidem absque ullo numero Miſſarum præfixo, & absque determinatione certi temporis, ſi ibidem ab aliquo ſub regimine & gubernio noſtri Generalis exiſtente celebretur Miſſa pro Defuncto ex Confratribus ſeu Sororibus in die obitûs, vel alio conformiter Ordinationibus Generalibus, aut Provincialibus. Quinimò quoad Moniales amplius extendit, ita, ut Defuncta gaudeat hoc privilegio, ſi pro eadem in prædicta-

rum Ecclesiis dicatur Missa etiam à Sacerdote sæculari, vel Regulari extraneo; illúdque Indultum datum fuit pro perpetuis temporibus. *

81. Quæres IV. Quando in Bulla Concessionis habetur, dari gratiam ad Septennium v. g. quo tempore hoc Septennium incipiat? Respondeo, valdè multos Auctores antecedenter defendisse, hoc Septennium incipere non à die gratiæ Romæ concessæ, sed à die publicationis, & approbationis ab Episcopo; cum Papa videatur velle concedere Septennium utile, quod utile utique non incipit ante approbationem & publicationem Episcopi. Hoc tamen non obstante hodie observandum est Decretum Sac. Congreg. Indulgentiarum novissimè editum sequentis tenoris:

Discussô dubiô in S. Congreg. Indulgentiis & sacris Reliquiis præposita: an attentîs verbîs, quæ in Brevibus Indulgentiarum appori solent, præsentibûs ad Septennium tantum valiturîs, Septennii initium à die Publicationis Brevis desumendum sit? Eadem S. Congreg. die 18. Maji 1711. declaravit, non à die Publicationis, sed à die dati Brevis Septennii tempus incipere. Et facta relatione SS. Domino nostro per me infra scriptum Secretarium die 20. ejusdem Mensis, Sanctitas sua Congregationis sententiam approbavit.

I. M. Card. Gabriellius Præf.
Raphael Cosmas de Hieronymis Secretarius.

Romæ Typîs Cameræ Apostolicæ, 1711.

Addi-

Additio.

* Indagabis ulteriùs. An, dum in Brevi Conceſſionis datur Septennium pro duratione Indulgentiarum, etiam intra ſpatium hujus temporis computetur annus Jubilæus Romanus, ſi incidat intra idem tempus? Ratio dubitandi eſt; quia intra talem annum Sanctum, loquendô de Jubilæo ſingulîs 25. annîs Romæ celebrando, omnes Indulgentiæ plenariæ pro vivis extra Romam ſuſpenduntur; adeoque loquendô quoad Indulgentias conceſſas pro vivis ille annus vacans non videtur computandus intra numerum ſeptem annorum, qui pro Indulgentiis in Brevi Apoſtolico fuerunt clementiſſimè aſſignati, & utique conceſſi tanquam ſeptem anni utiles, ſicque Indulgentiæ illæ adhuc poterunt uno anno extendi ſubtrahendô annum Jubilæum, quaſi non eſſet, prout ſic ſentiunt Bellegambe *part. 2. ſect. 4. quæſt. 6.* Gobat *de Jubilæo num. 56.* & *de Indulgentiis num. 663.* la Croix *lib. 6. part. 2. num. 1378.* Kazenberger *in Supplem. Theolog. Sacram. P.* Sporer *cap. 3. ſect. 1. num. 60.* & ex parte Dominicus Viva *de Jubilæo quæſt. 4. art. 5. num. 5.* potéſtque idem probari à paritate rationis: quia etiam, quando locis piis datur conceſſio locandi per triennium ſua prædia, juxta communem DD. annus ex natura ſua ſterilis non numeratur, nec computatur ſub hoc triennio. Interea tamen Paſqualigus hìc *quæſt. 316.* eſt contrarius allegatis ſupra Doctoribus; quia in Brevi non dicitur, quod gratia valeat per ſeptem

ptem annos, fed ad Septennium; illud autem intereft inter *Septennium*, & *feptem annos*, quod *Septennium* fignificet feptem annos continuatos, *feptem anni* verò indicent illos etiam interpolatos. Accedit, quòd ipfemet Summus Pontifex videatur infinuare velle, per Septennium non neceffariò debere intelligi feptem annos utiles, fed continuos; quoniam conformiter dictis fuperiùs numeratur Septennium illud non à die *Publicationis* ipfius Brevis Apoftolici, fed à tempore *Dati*, quamvìs fubinde ob locorum diftantiam inter diem *dati Brevis*, & inter diem *Publicationis* notabile temporis fpatium etiam multorum menfium intercedat, antequam Breve illud fit utile. Et hoc ultimum fundamentum me multùm trahit in fententiam Pafqualigi, nifi aliter declaret Pontifex; atque fic etiam obfervatur in praxi, prout noviffimus teftis eft Francifcus Van Ranft in fuo opufculo de Indulgentiis, & Jubilæo Romæ impreffo, & Summo Pontifici Benedicto XIII. dedicato *quæft. 5. num. 14.* Quinimò, dum hæc jam fcripferam, emanavit per Benedictum XIII. die 9. Februarii Anno 1725. Decretum fequentis tenoris: *Sua Sanctitas declarat, quòd in omnibus Indulgentiis, tam plenariis, quàm particularibus ad Septennium conceffis, debeat computari, & continuari Septennium à die dati Brevis Apoftolici, etiamfi infra dictum Septennium annus Sanctus occurrat, in quo omnes Indulgentiæ pro Vivis fufpenduntur.*

82. Quæ-

82. Quæres V. Quomodò practicè petatur Indulgentia pro Eccleſia aliqua? Reſp. quòd loquendô de Eccleſia, debeat I. exprimi Patrocinium, ſeu Titulus Eccleſiæ. II. utrùm ea ſit ſæcularium, vel Regularium, & qualium. III. Diœceſis, ac Locus, in quo illa Eccleſia exiſtit. IV. demum dies, pro quo Indulgentiæ deſiderantur; v. g. taliter inſtruendô Supplicam.

Humillimè petitur Indulgentia Plenaria ad Septennium pro Eccleſia Parochiali (ſi ſit Regularis, declaret etiam Ordinem) *Divi Petri* (ſuppoſitô nimirum, quòd hic ſit Patronus Eccleſiæ) *Civitatis N. Diœceſis N. ac pro ipſo Feſto* SS. *Apoſtolorum Petri, & Pauli.* Si alium diem eligas pro Indulgentiis, eundem ſpecifica conformiter inſtructioni ſuperiùs datæ.

83. Quæres VI. Qualiter practicè petendum ſit pro quolibet defuncto indiſcriminatim Altare privilegiatum? Reſp. Modus petendi Altare privilegiatum eſt ferme idem cum præcedenti, v. g. loquendô de priore Eccleſia Parochiali, ſuppoſitô, quòd in aliquo ejusdem Altari petatur Privilegium, Supplica ſic inſtrui poteſt.

Petitur humillimè Altare *privilegiatum ad Septennium pro Eccleſia Parochiali* S. *Petri Civitatis N. Diœceſis N. atque in ea ſito* Altari *ſummo* (ſi aliud eligatur, ſpecificetur) *pro qualibet Fer. VI.* vel *pro Feria una ſeptimanæ ab Ordinario Loci ſpecificanda.* Quòd, ſi deſideraret reſtrictionem numeri Miſſarum, deberet pariter id exprimi.

84. Quæres VII. Quomodò, si in aliqua Ecclesia desideretur Confraternitas de novo erigenda, similis erectio practicè petenda sit una cum Indulgentiis? Ante resolutionem nota, quòd aliud sit petere erectionem Confraternitatis, & aliud aggregari alicui Archi-Confraternitati. Aggregare enim competit Archi-Confraternitatibus, non autem Confraternitatibus; & hinc, si petitur institutio Confraternitatis in aliqua Ecclesia, debet supplicari in Curia Romana; quod si autem petatur, Ecclesiam aliquam aggregari alicui Archi-Confraternitati, v. g. sacri Rosarii, vel Chordæ S. P. Francisci &c. talem aggregationem ex specialibus Privilegiis, & cum conditionibus in Bulla Clementis VIII. *Quæcunque à Sede*, sub die 24. Decemb. 1604. edita præscriptis etiam possunt concedere Generales Ordinum. Hoc notato,

Resp. Quando petitur primò erigi aliqua Confraternitas in certa Ecclesia (ponamus adhuc in exemplo Eccles. Parochialem S. Petri) tunc Supplicatio Romam dirigenda taliter instrui potest.

Petitur humillimè Breve cum solitis Indulgentiis pro Ecclesia Parochiali S. Petri Civitatis N. Diœcesis N. & in ea erigenda Confraternitate N. (hìc nominetur, qualis sit Confraternitas) *Festum Principale rogatur determinari N.* hìc specificetur, quale Festum Principale hujus Confraternitatis petatur: etenim advertendum, quòd simile Breve soleat non tantùm ad Septennium extendi, sed de stylo Curiæ esse perpetuum, & quòd in Festo Principali concedatur

datur Indulgentia plenaria, utì pariter pro die ingressûs, & in articulo mortis; pro quatuor autem Festis minùs Principalibus plerumque ab Ordinario determinandis Indulgentiæ septem annorum dentur.

Additio.

* Cæterùm, ne forsan petendô Romæ approbationem alicujus Confraternitatis noviter erigendæ in vanum labores, sequentia ex Lantusca, & Mathæucio *vers. Confraternitas*, præ oculis habe. I. Quùd non soleat in una eadémque Civitate ordinariè concedi duplex Confraternitas ejusdem generis, & instituti, si solam Confraternitatem SS. Sacramenti excipias, quam Paulus V. anno 1607. 7. Februarii in qualibet Ecclesia Parochiali instituendam concedit, & exoptat. II. Quòd non soleat concedi talis erectio, nisi de prævio consensu Ordinarii loci cum litteris testimonialibus ejusdem. III. Quòd pariter Statuta hujus novæ Confraternitatis priùs ab Episcopo, qui est loci Ordinarius, examinanda, & approbanda sint. IV. Quòd Breve Concessionis Romanæ promulgari non debeat, nisi prævia cognitione Ordinarii. Quoad Archi-Confraternitatem Chordigerorum S. P. Francisci datur à Summo Pontifice Superioribus Generalibus ipsismet licentia erigendi eandem in propriis, & quoad Archi-Confraternitatem SS. Rosarii etiam in alienis Ecclesiis. Vide Matthæucium. *

85. Quæres VIII. Qualiter practicè petatur Al-

Altare privilegiatum pro Confratribus, & Sororibus alicujus Confraternitatis? Ante Resp. Nota ex dictis, quòd tale privilegiatum Altare detur, absque eo, quòd certus numerus Missarum requiratur; & hinc (inquit la Croix *lib. 6. Theolog. Moral. part. 3. num. 931.*) sufficeret, etsi hebdomatim unica tantùm Missa dicatur, dummodò celebretur illa die, qua determinatur Privilegium. H. N.

Respondeo; Altare Privilegiatum *pro Confratribus, & Sororibus* eodem ferme modo petitur, ac *pro omnibus Fidelibus Defunctis*, exceptô, quòd in petitione hujus Brevis exprimi quoque debeat Titulus Confraternitatis, v. g. taliter.

Petitur humillimè Altare *privilegiatum pro Ecclesia Parochiali* S. *Petri Civitatis N. Diœcesis N. & in eo sito Altari Confraternitatis N. pro Feria N.* (hìc specificetur dies, vel si determinatus non petatur, ponatur sic) *pro una Feria cujusvis septimanæ ad arbitrium Confratrum eligenda de consensu Ordinarii.*

86. Quæres ultimò. An pro Brevibus Indulgentiarum supra memoratis debeat expendi certa taxa pecuniaria? Resp. Si excipias institutionem Confraternitatis de novo in aliqua Ecclesia, omnia reliqua expediuntur gratìs pro DEO & Scriptura, exceptô, quòd Agenti præter honorarium (si aliquod gratìs vis offerre, ad quod tamen non obligaris, attende, ne in hoc ignarus styli Curiæ ab aliquo decipiaris) ratione Agentiæ absque Memoriali viginti Bajoci, cum Memoriali autem quinquaginta Bajoci dentur, qui quinquaginta Bajoci nostra moneta

conficiunt circiter unum florenum. Vide de hoc la Croix *loc. cit.* Dixi notanter: *Si excipias inſtitutionem Confraternitatis &c.* nam teſte eodem la Croix quoad hanc eſt certa taxa novem circiter florenorum.

QUÆSTIO IX.

De Jubilæo, & variis ipſum concernentibus.

SUMMARIUM.

87. *Annus Jubilæus in Lege veteri, quis, & unde ſic dictus?*
88. *Annus Jubilæus in Eccleſia Catholica, quando celebretur?*
    Vocatur etiam Annus Sanctus.
    * *Ritus celebrandi Jubilæum.*
89. *In Anno Sancto ſuſpenduntur aliæ Indulgentiæ.*
90. *Jubilæum Anni Sancti ſequenti anno extendi ſolet ad Diœceſes id ſolicitantes.*
    * *Corollarium circa Moniales, & alios impeditos.*
91. *Indulgentiæ in forma Jubilæi, extra Annum S. qua ratione concedatur?*
92. *Jubilæum, quid?*
93. *Quæ faculates in Jubilæo concedantur?*

94. *Opera tempore Jubilæi præscribi solita, quæ?*

* *Jubilæum an exspiret per mortem Papæ?*

95. *In Anno Sancto non suspenduntur Indulgentiæ Altarium Privilegiatorum.*

96. *An tunc suspendantur Indulgentiæ pro mortis articulo?*

97. *Non suspenditur Indulgentia Ecclesiæ Portiunculæ concessa.*

98. *An suspendantur Indulgentiæ partiales?*

99. *Præsertim concessæ ab Episcopo?*

* *De aliis quibusdam Indulgentiis in specie.*

Uti etiam de potestate absolvendi à casibus, an suspendatur in Anno Sancto? Addit. I. & II.

100. *Ad Jubilæum requiritur executio operum præscriptorum.*

101. *Et quidem perfecta, cum Additione.*

102. *Quid, si omittatur pars levis?*

103. *Opera debet quis exequi per se ipsum.*

104. *Quid, si detur eleemosyna per famulum?*

105. *Opera peragenda tempore præfixo.*

106. *Et non ante tempus duarum hebdomadarum.*

107. *An lethaliter decumbens poſſit alibi lucrari Jubilæum Romæ publicatum?*

* *Quid ſit ſentiendum de exiſtentibus in locis hæreticis &c.*

108. *Tria Jejunia ſunt ſtatutis diebus peragenda.*

109. *Niſi fiat commutatio, & per Confeſſarium translatio in alios dies: & quomodo hæc facienda?*

110. *An hi ſtatuti tres dies jejunii debeant intra unam ex duabus hebdomadibus neceſſario abſolvi?*

* *Utrum Confeſſio, & Communio poſſit poſt peracta intra unam ſeptimanam reliqua opera differri in ſequentem Dominicam? Addit. I.*

* *Ponuntur circa hoc duo notabiles caſus? Addit. I.*

111. *Opera poſſunt fieri in diverſis locis.*

112. *Idque exemplificatur.*

113. *Itinerantes poſt ſuum redditum poſſunt lucrari Jubilæum.*

87. PRo meliori ſequentium intelligentia eſt prænotandum, quòd olim in Lege veteri ſeu Moſaica, Hebræorum populus clangentibus tubis excitabatur ad recolendum annum quinquageſimum ingreſsûs Filiorum Iſrael in Terram promiſſionis; qui & *Jubilæus* dice-

batur, à voce Hebræa *Jobel*, quæ buccinam significabat, ut vult Lyranus *in cap. 25. Levit.* quamvìs alii alias Jubilæi derivationes ponant, uti videre est apud Navarrum *tom. 3. Commentar. de Jubilæo & Indulgent. notab. 1.* Et quidem in hoc anno quinquagesimo, debita gratìs remittebantur, possessionésque ad pristinos dominos absque pretio revertebantur, ac præter nonnulla alia servi libertate donabantur; prout patet ex *Levit. c. 25. Num. c. ult.* & aliis Sacræ Scripturæ locis.

88. Quia igitur Christus Dominus non venit solvere legem, sed spiritualiter adimplere; hinc ad similitudinem antiqui Ritus, utpote futurorum præfigurativi, in Ecclesia Catholica dudum jam altiori quadam ratione institutus fuit *Annus Jubilæus*, sive remissionis, & gaudii spiritualis, concedendo videlicet Fidelibus, Basilicas de Urbe devote visitantibus, plenissimam omnium peccatorum suorum veniam, seu Indulgentiam: qua de causa annus ille per antonomasiam *Annus Sanctus* appellatur. Et quidem juxta morem antea jam in Ecclesia vigentem, de quo Navarrus *loc. cit. notab. 1. num. 11. & notab. 7. num. 4.* Bonifacius VIII. *in Extravag. Antiquorum, de Pœnit. & Remiss.* ejusmódi Jubilæum concessit pro quolibet centesimo anno. Verum ob brevitatem vitæ humanæ, atque, ut quamplures tanti Thesauri participes fieri mererentur, terminus iste per Clementem VI. inprimis reductus fuit ad annum quinquagesimum, ut habetur *in Extra-*

vag.

vag. Unigenitus Eod. & poſtea per Paulum II. & Sixtum IV. ad annum vigeſimum quintum. *Extravag. Quemadmodum Eod.*

Additio.

* Porrò Ritus, à Dominico Viva *in Tracta-tu de Jubilæo* Summo Pontifici BENEDICTO XIII. pro tunc Archi-Epiſcopo Beneventano, ac S. R. E. Cardinali dedicato *quæſt.* 1. *art.* 2. taliter deſcribitur. Die Aſcenſionis Domini ante Annum Sanctum maximo apparatu in Divi Petri Æde poſt Evangelium recitatur publice Pontificis Diploma de proximo Jubilæo: in pervigilio deinde Nativitatis Domini mane habetur ſolemnis ſupplicatio, & poſt meridiem à Sacello Palatii ad Eccleſiam S. Petri ſe confert Pontifex: hanc omnino occluſam repetit, ipſe verò Portam muratam (quæ *Sancta* dicitur; tum quia calx, & lapides ejusdem ſpecialiter benedicuntur; tum quia eamdem lucraturi Indulgentias ingrediuntur) ter percutit argenteo malleo, & bis ſummus Pœnitentiarius, dum interea certæ preces perſolvuntur. Poſtea fabri murarii murum dejiciunt, ingrediturque Pontifex Eccleſiam, ac Veſperis intereſt. Quidam Cardinalis interim eodem Ritu Portas Sanctas in aliis tribus Eccleſiis, quæ in Bulla Jubilæi ſemper ſpecificari ſolent, reſerant, ut viſitentur ab iis, qui Jubilæum ſunt Romæ lucraturi. Anno integro elapſo denuo in pervigilio Nativitatis omnes Indulgentiæ, interea in reliquis mundi partibus ſuſpenſæ, revivi-

 ſcunt,

ſcunt, ubi denuo habentur ad S. Petrum ſolemnes Veſperæ, poſt quas, præmiſſa ſolemni ſupplicatione, lapides, calx, aliáque id genus benedicuntur, ipſeque Pontifex, ac deinde ſummus Pœnitentiarius calcem jaciunt cochleari argenteo, ternosque lapides ponunt, ac deinde murus à murariis erigitur, manetque integer, donec iterum Annus Sanctus recurrat. *

89. Ut autem hoc Anno Sancto durante Chriſtianæ Nationes ex omnibus Orbis partibus eo amplius in Fidei & Religionis unitate congregarentur, eodemque pietatis ac devotionis ſpiritu Baſilicas de Urbe, quo maximo fieri poſſet concurſu, durante Jubilæo viſitarent, & frequentarent, hinc eodem Anno Sancto quæcunque aliæ Indulgentiæ ſolent ſuſpendi, ídque per ſpecialem Bullam deſuper expeditam, cujus exemplar refert Gregorius Gobat *tract. 3. Quinarii, circa initium.*

90. Verùm, quia non omnes pro lucrando Jubilæo Romam perſonaliter accedere poſſunt: hinc Summi Pontifices pro ſua pietate ſolent Jubilæum Anni Sancti extendere anno ſequenti ad alios Epiſcopatus; iſtud tamen non faciunt motu proprio, ſed duntaxat ad inſtantiam vel Nunciorum Apoſtolicorum, vel Epiſcoporum pro ſuis reſpectivè Provinciis, aut Diœceſibus, ferventiſſimè ſolicitantium. Gobat *cit. tract. 3. Quinarii n. 489.*

Additio.

Additio.

* Quinimò infra ipſum Annum Sanctum ac Jubilæum Romanum ſolent Romani Pontifices pro ſingulari ſua benignitate expedire ſpecialem aliquam Bullam, vî cujus clementiſſime concedunt, ut Moniales, & viri Religioſi illi, qui vî Profeſſionis habent clauſuram, utì pariter carcerati, & infirmi etiam ſub ipſo Anno Sancto Romano poſſint domi lucrari Jubilæum, ſi verè habeant animum eundi Romam ad lucrandum Jubilæum, quando iſta impedimenta eſſent remota. Ita ex Urbano VIII. pro anno 1625. 28. Januar. Ex Innocent. X. pro 1650. 12. Febr. Ex Clement. X. pro 1675. 6. Febr. & ex Innocent. XII. pro anno 1700. 19. Januar. talem Bullam verbotenus refert Van Ranſt *de Indulgent. q.* 8. *n.* 3. *

91. Inſuper extra annum Sanctum conſueverunt Summi Pontifices, tum poſt ſuam quisque Coronationem, tum quando Eccleſia Catholica gravibus neceſſitatibus atque anguſtiis premitur, concedere per univerſum Orbem Chriſtianum Indulgentiam pleniſſimam, ſeu in forma Jubilæi: ita tamen, quòd eo tempore non fiat ſuſpenſio cæterarum Indulgentiarum (ceſſat enim tunc allata *num.* 93. ratio haſce ſuſpendendi, unde etiam nulla apponitur Bulla cæterarum Indulgentiarum ſuſpenſiva, prout fit in Anno Sancto) conceduntur tamen facultates abſolvendi à reſervatis, & commutandi vota, prout amplius ex dicendis patebit: ſolet

autem Jubilæum ordinariè, & nifi aliter expreffè difponant Pontifices, præcifè concedi pro vivis, non autem pro defunctis. His prænotatis, fit

92. CONCL. I. *Jubilæum* eft Indulgentia plenaria à Summo Pontifice conceffa vifitantibus certas Ecclefias, & præfcripta pia opera peragentibus, una cum conceffione certarum facultatum in Brevi Apoftolico expreffarum. Ita jure communis. Et ratio eft; tum quia omne Jubilæum eft Indulgentia plenaria, licèt non econtra; tum quia quoad effectum remiffionis pœnæ temporalis, non differt Jubilæum à cæteris Indulgentiis plenariis, cùm hæ omnes in ritè difpofitis conferant omnium veniam peccatorum, quoad culpam jam remifforum, ut dictum *num.* 15. differt tamen ab his quoad fuperadditas ipfi fpeciales gratias feu facultates, in Brevi Apoftolico expreffas.

93. Et quidem ordinariè loquendo, atque extra Annum Sanctum conceditur Jubilæum lucraturis, ac præfcripta opera peragentibus expreffè (aliàs verò faltem deductivè) ut poffint fibi eligere Confeffarium à locorum Ordinariis approbatum, qui habeat facultatem abfolvendi eos pro foro confcientiæ à quibusvis cafibus refervatis, atque cenfuris, etiam in Bulla Cœnæ Domini contentis, & infuper vota quæcunque (Religionis, & Caftitatis perpetuæ exceptîs) in alia pia opera commutandi. Aliquando tamen una vel altera harum

facul-

facultatum non conceditur, ùt notat Gobat *cit. tract. 3. Quinarii num. 2.* ſed id ex tenore Brevis Apoſtolici, Jubilæum indicentis, deſumendum erit, ſicut, & quænam pia opera pro lucrando Jubilæo ſint peragenda.

94. Etenim in anno Sancto, præter Confeſſionem Sacramentalem, & ubi in Bulla ſpecialiter requiritur, etiam Communionem ſufficit certo dierum numero quatuor Urbis Eccleſias devotè viſitare, ibíque pias ad DEUM preces effundere, juxta formam præſcriptam: quale quid etiam accidere ſolet in extenſione Anni Sancti ad alias Diœceſes facta. Quòd ſi verò ad avertendas graves Eccleſiæ neceſſitates extraordinarium Jubilæum publicetur, ſolet communiter exigi, ut Fideles extra Urbem exiſtentes primâ, vel ſecundâ hebdomádâ indicti Jubilæi, Eccleſiam, vel Eccleſias, ab Ordinariis locorum aſſignandas viſitent, ibíque juxta præſcriptam intentionem DEUM exorent, ac feriâ quartâ, ſextâ, & ſabbatô alterius ex duabus hebdomadis jejunent, paritérque peccata ſua confiteantur, & ſacra Communione reficiantur, & eleemoſynas pro arbitrio ſuo faciant; quamvìs ſimul concedi ſoleat, ut, ſi qui ex cauſa infirmitatis, vel alterius juſti impedimenti, unum, vel alterum prædictorum operum præſtare nequiverint, id Confeſſarii in alia pietatis opera commutare, vel in aliud proximum tempus prorogare valeant; prout amplius liquet ex contextu Litterarum Apoſtolicarum Jubilæum indicentium.

 Additio.

Additio.

* Porrò Jubilæum semel Romæ publicatum non exspirat per mortem Papæ concedentis illud, si causa concessionis adhuc duret; præsertim, cùm in eo casu gratia jam sit facta, quæ juxta Canonistas *lib.* 1. *Decret. tit. de Rescriptis*, non exspirat morte concedentis. Vide de hoc in casu occurrente Pasqualigum, & Dominicum Viva apud la Croix *lib. 6. part. 2. num.* 1396. *

95. CONCL. II. Quamvìs Anno Sancto, ac Jubilæo in Urbe durante suspendi soleant tantisper omnes & singulæ Indulgentiæ, etiam perpetuæ, per quoscunque Romanos Pontifices concessæ, ut dictum *num. 89.* nihilominus tunc non intelliguntur suspensæ Indulgentiæ Altarium Privilegiatorum pro defunctis, neque aliæ concessæ eodem modo directè, ac immediatè pro defunctis. Ita Gavantus *in Addit. ad Manuale Episcoporum*, *vers. Indulgentia*, & alii: atque ita fuisse declaratum tum ab Innocentio X. tum novissimè à Clemente X. refert Gobat *cit. tract. 3. Quinarii num.* 45. & 48. *in App. 1. lit. a & seqq.* quamvìs in hac posteriori Declaratione addatur, quòd illæ Indulgentiæ suspensæ habeantur, quas possunt sibi lucrari vivi, ut eas possint concedere animabus purgatorii per modum Suffragii.

96. Major

96. Major difficultas eſt de Indulgentiis conceſſis pro articulo mortis. Et quidem has etiam ſuſpendi in Anno Sancto, cenſet Layman *lib. 5. tr. 7. c. 8. n. 2.* Tannerus, & quidam alii: nam Breve ſuſpenſivum Indulgentiarum loquitur indiſtinctè, imò Sixtus IV. *in Extravag. Quemadmodum, de Pœnit. & Remiſſ.* expreſsè ſuſpendit omnes Indulgentias in vita, ſeu in mortis articulo conceſſas. Oppoſitum nihilominus, videlicet Indulgentias pro mortis articulo tunc non cenſeri ſuſpenſas, tenet Gavantus *loc. cit.* Lezana *tom. 3. Summæ, verſ. Jubilæum n. 5.* Bonacina *diſp. 6. de Indulgentiis q. 1. punct. 8. num. 2.* & alii, qui referunt, quòd ita Urbanus VIII. declaraverit, ejusque Declaratio Romæ publicata fuerit à Vice Regente Pœnitiariæ: atque hoc ipſum declarâſſe Innocentium X. refert Gobat *cit. n. 45.* prout id ipſum fecit Clemens X. Accedit ratio; tum quia reſpectu agonizantium ceſſat ratio ſuſpendendi Indulgentias, videlicet concurſus ad Baſilicas Urbis, tum quia Succeſſores Pontifices in ſuis Bullis omittunt clauſulam illam, *ſeu in mortis articulo conceſſas*, olim à Sixto IV. inſertam, ſicque nunc velle videntur: alioquin enim, ſi voluiſſent, idem expreſſiſſent *arg. c. Inter corporalia, de Translat. Epiſc.*

97. Inſuper, quòd non ſit mentis, & intentionis ſuæ, ſub generali Indulgentiarum ſuſpenſione comprehendere, neque in verbo Romani Pontificis comprehenſam eſſe Indulgentiem Eccleſiæ Portiunculæ prope Aſſiſium die 2. Auguſti

gusti concessam, declaravit Clemens VIII. Urbanus VIII. & Innocentius X. ùt refert Lantusca *in Theatro Regularium*, *verf. Indulgentia in 6.* Declarationem dicti Innocentii X. per extensum allegans. Tacentur Indulgentiæ concessæ Basilicis Romanæ Urbis, & nonnullæ aliæ, quas pariter in Anno Sancto non suspendi, fusiùs ostendit Gobat *cit. tr. 2. Quinarii n. 40. & seqq.*

98. Insuper, cùm Sixtus IV. in *cit. Extravag. Quemadmodum.* pro Anno Sancto tantùm suspendat Indulgentias plenarias, hinc non suspendi tunc Indulgentias partiales, tradunt plerique Doctores: nam dictio illa, *plenarias*, firmat regulam in oppositum de partialibus. Et licèt in recentioribus Bullis non ampliùs addatur ly *plenarias*, adhuc non suspendi tunc partiales Indulgentias, probabile censent Gobat *loc. cit. num. 47.* & Herincx *de Pœnit. disp. 4. q. 13.* quia in his favorabilibus verba Successorum videntur intelligi debere ad mentem Antecessorum, ubi clarè & expreſsè non constat de contrario. Interim tamen hæc doctrina non caret difficultate, eò quòd Pontifex in modernis Bullis indistinctè suspendat *omnes & singulas* Indulgentias.

99. Illud certius est, ac probatur ex ratione proximè allata, quòd, cùm Pontifex Anno Sancto solummodo suspendat Indulgentias, quæ sunt concessæ à Romanis Pontificibus, idcircò non intelligantur suspensæ Indulgentiæ ab inferio-

ferioribus conceſſæ, ut ſunt Indulgentiæ 40. dierum, quas poteſt concedere Epiſcopus.

Additio I.

* Quòd ſi ſcire cupias in ſpecie, an in Anno Sancto ſuſpendantur Indulgentiæ conceſſæ Numiſmatibus, Granis, & Coronis, ſeu Roſariis: item Indulgentiæ Stationum, Scalæ Sanctæ, ac Lateranenſes? Reſpondeo ſuccinctè I. Indulgentias plenarias affixas Coronis, Granis, ſeu Numiſmatibus, & directè pro vivis conceſſas Anno Sancto ſuſpendi. Ita la Croix *lib. 6. part. 2. num. 1401.* Ratio eſt: quia per Bullam Jubilæi annuntiativam ſub terminis generalibus ſuſpenduntur *omnes & ſingulæ* Indulgentiæ ſub quacunque forma conceſſæ, uti rectè advertit Dominicus Viva *tract. de Jubilæo q. 4. art. 1. num. 1.* Reſp. II. Nec in Urbe Romana Indulgentias Stationum, nec Lateranenſes, aut Scalæ ſanctæ ſuſpendi. Ita cum Filliucio, Lezana, & Gobat, Dominicus Viva *loc. cit. n. 2.* Ratio eſt: quia Gregorius XIIII. & Clemens X. apud eundem Auctorem expreſsè ſic declararunt. Reſp. III. Indulgentias Stationum, Lateranenſes, & alias quaſcunque ſaltem plenarias Ordinibus Religioſis, Sodalitiis, & Confraternitatibus extra Romam exiſtentibus conceſſas per modum Communicationis in Anno Sancto ſuſpendi. Ita Zerola in praxi Epiſcoporum. *verſ. Annus Sanctus*, cum Dominico Viva *loc. cit. num. 2.* Ratio partim jam deſumitur ex Reſponſ. I. partim apud Viva deducitur ex ipſa

Decla-

Declaratione Gregorii XIII. in ſua Bulla Jubilæa. Dico notanter *ſaltem plenarias ſuſpendi.* Quidnam enim quoad loca extra Romam de partialibus, ſeu de Indulgentiis non plenariis ſentiendum ſit, utrum etiam hæ ſuſpendantur, jam eruitur ex dictis ſupra *num. 98.* Qualiter autem Benedictus XIII. à ſuſpenſione in Anno Sancto exceperit Indulgentias conceſſas ad recitationem Angelicam, & viſitantibus SS. Sacramentum, aperietur *Appendice II. Additione VII.* ubi de his plura.

Additio II.

* Præterea, dum in Anno Jubilæo Romano ſuſpenditur per Bullam facultas extra Romam abſolvendi à caſibus reſervatis, & commutandi Vota, ſatis convenit inter DD. ibidem ſuſpendi tantummodô eam facultatem abſolvendi, & commutandi, quæ conceditur à Pontifice in ordine ad lucrandas Indulgentias, non autem illam, quæ datur independenter ab Indulgentiis. Ita expreſsè declarârunt Urbanus, & Clemens VIII. teſte Cardinali de Lugo *tom. 3. diſp. 20. num. 194.* Hinc ſequitur, non ſuſpendi facultatem, quam habent Epiſcopi ex Trid. *Seſſ. 24. c. 6.* abſolvendi ab occultis Papæ reſervatis, & diſpendi cum impeditis adire Romam, aut etiam per alia ſpecilia privilegia. Ratio eſt: quia ſimilia habent non vi Jubilæi, ſed intuitu Officii, vel ex ſpeciali gratia Summi Pontificis.

Sequi-

Sequitur II. Nec Anno Sancto, dum Jubilæum celebratur Romæ, ſuſpendi privilegia Regularium ad abſolvendum aliàs ex ſpeciali Clementia Sedis Apoſtolicæ conceſſa; nam & iſta facultas non eſt data intuitu lucrandi Indulgentias. Ita cum communi Dominicus Viva *de Jubilæo q. 4. art. ult.* & Franciſcus van Ranſt *de Indulg. q. 5. num. 15.*

100. CONCL. III. Ad obtinendum Jubilæum requiritur ex parte lucrantis executio operum præſcriptorum: & quamvìs optandum ſit, atque piè allaborandum, ut homo ſaltem præmiſſâ verâ contritione ſit in ſtatu gratiæ totô illô tempore, quô ſingula opera præſtat; tamen probabiliùs eſt, ſufficere ad conſequendam Indulgentiam Jubilæi, quòd ultimum opus perficiatur in ſtatu gratiæ. Hæc concluſio ſequitur ex dictis *num. 33. & 34.*

101. Sunt autem opera præſcripta ita perfectè adimplenda, ut, ſi aliquod ipſorum vel penitus, vel ſaltem quoad partem notabilem omittatur, ſive id fiat ex ignorantia ſeu oblivione, ſive etiam ex impotentia (ſecluſâ commutatione in aliud pium opus à Confeſſario facta) non obtineatur quidquam de Indulgentia Jubilæi. S. Thomas *4. diſt. 20. q. 3.* Gobat *cit. tract. 3. num. 61.* & alii communiter: ſiquidem Papa concedit hanc Indulgentiam ſub conditione executionis operum præſcriptorum, dando ſimul facultatem, ut eadem in caſu juſti impedimenti poſſint per Confeſſarium in alia pietatis ope-

ra

ra commutari: atqui non impleta conditione nemo consequitur id, quod sub conditione datur; quia deest animus concedentis.

Additio.

*Nec dicas, Pueri necdum annos discretionis attingentes, non solent admitti ad Sacram Communionem, uti notatum fuit superius *Tract.* 10. *dist.* 3. *num.* 43. & tamen lucrantur Jubilæum, uti tenent communiter Doctores: ergo ad obtinendum Jubilæum non necessariò requiritur ex parte lucrantis executio omnium præscriptorum.

Ad hanc objectionem respondent plures Doctores negandô consequentiam, & suppositum, quòd Bulla Jubilæi à pueris, necdum annos discretionis attingentibus, requirat ad obtinendas Indulgentias sacram Communionem, uti notant Viva *de Jubilæo q. 8. art. 4. num. 4. & 5.* & Holzman *tom. 2. tr. 4. num. 656.* Interim quia Gobat cum aliis contendit, ad obtinendum Jubilæum absolutè necessariam esse *Communionem* seclusâ Confessarii *Commutatione* in aliud opus, cùm absolutè, absque aliqua exceptione, exigatur; Confessarius tutiùs apud tales pueros, quos judicat adhuc ineptos ad Sacram Synaxin, commutabit S. Communionem in aliud opus. Unde in forma adhuc aliter posset distingui consequens argumenti contrarii: ad obtinendum Jubilæum non necessariò requiritur executio omnium operum præscripto-

ptorum, si ex rationabili causa fiat commutatio aliquorum operum, conc. seclusa commutatione, negatur: etenim seclusa commutatione non obtinetur Jubilæi Indulgentia, si aliquod opus requisitum omittitur vel ex toto, vel saltem quoad partem aliquam notabilem. *

102. Additur notanter, *vel saltem quoad partem notabilem*: quia, etsi res dubia sit, utrùm prætermittens levem partem operis injuncti consequatur fructum Indulgentiæ, v.g. si quis sub die præscripti jejunii, aliquid modicum degustet, quod tamen non sufficit ad fractionem totalem jejunii: vel si quis ex injuncto Rosario omittat unum vel alterum Ave Maria, & hujusmodi. Etsi, inquam, res sit non nihil dubia, tamen probabiliùs est, quòd etiam hìc parum pro nihilo reputetur, ac proinde omittens ejusmodi minimam partem non excidat fructu Jubilæi, aut alterius Indulgentiæ: nam adhuc opus injunctum simpliciter impletur, v.g. servatur jejunium quoad substantiam, recitatur Rosarium &c. Suarez *disp.* 52. *de Indulgent. sect.* 5. *num.* 3. Bonacina *cit. disp.* 6. *quæst.* 1. *punct.* 5. *num.* 52. & concordant dicta superiùs *num.* 59. & 60.

103. Porrò lucraturus Jubilæum debet opera præscripta per semetipsum exequi, utputa jejunandô (etiamsi necdum attigerit vigesimum secundum annum ætatis) Ecclesias visitandô &c, siquidem Pontifex in Bulla Jubilæi exigit industriam personæ, sive actus personales lucratu-

ri Jubilæum, veluti conditionem & dispositionem ipsius ad istud dignè & fructuosè consequendum.

104. Nec obstat, quòd quis per famulum suum possit dare eleemosynam; nam talis hoc ipso, quòd de propriis, adhuc censetur moraliter & propriè dare eleemosynam, licèt interveniente ministerio sui famuli. Et nota, quòd in tali casu nihil præjudicetur Domino quoad valorem Indulgentiæ, si famulus ille sit constitutus in peccato mortali: benè tamen, si famulus non det eleemosynam pauperibus, sed eam sibi fraudulenter retineat; quia tunc revera deficeret conditio datæ eleemosynæ, * supposito nimirum, quòd integram eleemosynam retineret: secùs credo dicendum, si tantummodò partem, quamvìs etiam notabilem, dummodò altera pars, quæ pauperibus datur actualiter, adhuc sit eleemosyna proportionata suô modô respectu principalis elargientis: aliàs enim Dominum suum talis famulus exponeret saltem periculo non lucrandi Indulgentias, conformiter dicendis in proxima Appendice *Addit. III.* *

105. CONCL. IV. Insuper ad consecutionem Jubilæi requiritur, quòd opera præscripta peragantur tempore in Bulla præfixo. Ratio patet ex dictis; quia nimirum nemo lucratur Jubilæum, nisi servatîs conditionibûs, sub quibus conceditur. Quia igitur in Jubilæis, quæ ob gravem Ecclesiæ necessitatem extraordinariè con-

concedi ſolent, communiter habetur inſerta clauſula illa, quòd opera præſcripta peragi debeant *primâ vel ſecundâ hebdomadâ*, ab Ordinariis Locorum, vel eorum Vicariis &c. indicenda; item quòd *Feriâ quartâ, ſextâ & Sabbatô alterius ex duobus hebdomadis ab eisdem deputandis* jejunium ſervetur. Hinc

106. Infertur primò, quòd, etſi Confeſſio Sabbatô ante primam Dominicam juxta praxin ſcientibûs, & non contradicentibûs Ordinariîs, juxta doctrinam Pauli Layman, Caſtrapalao, Gobat & Kazenberger peragi queat, quoad reliqua tamen opera non lucretur Jubilæum, qui incipit opera præſcripta facere ante tempus duarum hebdomadarum taliter ab Ordinario indictarum: quia deficit conditio debiti temporis. Lugo *diſp. 27. de Sacram. Pœnit. ſect. 7. num. 127.* Navarrus *Conſil. 1. de Conſtitut. num. 9.* & alii.

107. Verùm in caſu urgentis periculi (utputa, ſi quis lethaliter decumbat) & accedente commutatione hujus conditionis in aliud pium opus per Confeſſarium facta, poſſe Jubilæum Romæ jam publicatum obtineri alibi, cenſet Filliucius *tr. 8. de Sacramentis num. 287.* citans pro ſe multos graves Doctores, ſed tacito nomine: ejúsque doctrinam ſecurè in praxi obſervari ex cauſa, ſentit Gobat *cit. tr. 3. num. 64.* Ratio eſt: quia in Bulla Jubilæorum extraordinariorum expreſſè concedi ſolet, quòd Confeſſarius ex cauſa legitimi impedimenti,

 ratio-

ratione cujus pœnitentes opera pro lucrando Jubilæo præscripta vel eorum aliquod præstare nequeunt, *in alia pietatis opera commutare, vel in aliud proximum tempus prorogare possit, eáque injungere, quæ ipsi pœnitentes efficere poterunt*, prout communiter loquuntur Bullæ Pontificiæ Jubilæum extraordinarium indicentes. Ergo post publicatum Romæ Jubilæum, pro toto orbe Christiano concessum, hoc ipso Pontifex concedere, atque indulgere censetur, quòd Confessarius circa constitutos in articulo mortis possit uti facultate commutandi opera, & conditiones præscriptas, eáque pro lucrando Jubilæo injungere, quæ ipsi pœnitentes ante obitum suum adhuc efficere poterunt. Quod enim majus impedimentum, quàm instans mortis Articulus? Et quis credat, ab hac largissima facultate, circa justè impeditos Confessariis expressè concessa, voluisse Papam, pientissimum Patrem, & Pastorem omnium Fidelium, excludere solos agonizantes, eò quòd tempus Jubilæi in propria Diœcesi deputatum necdum advenerit?

Additio.

* Profectò P. Franciscus van Ranst, aliàs in hoc puncto contrarius admittit tamen in suo Opusculo *de Indulg. q. 2. n. 14.* quòd, si darentur quædam loca, in quibus Jubilæum præ vehementia persecutionis Hæreticorum, & forsan emergente exinde absentia Vicarii Apostolici publicari nequiret, possit nihilominus Jubi-

bilæum à Fidelibus ibidem exiſtentibus acquiri ſtatim, ac ad illos pervenerit notitia de publicatione facta Romæ, per viſitationem ſcilicet Eccleſiæ (quæ deputanda eſſet ab Ordinario) commutandam à Confeſſario in aliud quoddam opus pium juxta circumſtantias locorum, & prudentiæ ſuæ arbitrium; quia ibi publicatio, & deſignatio Eccleſiæ ab Ordinario facienda eſt impoſſibilis, nec videtur velle Summus Pontifex hujusmodi Fideles privare hac univerſali Indulgentia poſt publicationem Romanam: cur igitur hæc ipſiſſima voluntas Summi Pontificis non poſſit etiam præſumi quoad infirmos morti quaſi proximos? Idem à fortiori dicendum in caſu, quo quidem in principali loco Diœceſis promulgatio, & Eccleſiarum deſignatio facta jam fuit, non tamen in Parochiis, in quibus ſimiles periculoſè decumbentes exiſtunt. *

108. Infertur ulteriùs, quòd ille non lucretur Jubilæum, qui aliîs diebûs, ac in Bulla præſcribuntur, jejunat; utputa, ſi quis locô jejunii Sabatini jejunet Feria quinta: nam talis non peragit jejunium tempore præſcripto, ſícque agit contra formam, niſi fortè ex cauſa rationabili interveniat commutatio hujus conditionis per Confeſſarium facta in aliud pietatis opus, juxta proximè dicta.

109. Ubi breviter duo ſunt Confeſſario notanda I. Quòd, ſi tempore Jubilæi conceditur Confeſſariis facultas commutandi opera præſcripta, requiratur ad hoc rationabilis cauſa; nempe, quòd pœnitentes præ infirmitate, pau-

pertate, neceffario laboritio, vel alio jufto impedimento, dicta opera, vel eorum aliquod præftare nequeant, vel faltem non absque gravi difficultate: ubi Confeffario id confolationi effe poterit, quod, fi caufa commutandi re ipfa foret infufficiens, bona tamen fide judicata fufficiens, id non impediat valorem commutationis; quia in Bulla commutatio remittitur judicio ipfius Confeffarii. II. Notandum Confeffario, quòd commutatio illa debeat fieri in alia opera æquivalentia: alioquin enim non foret mera commutatio, fed partialis difpenfatio. Layman *cap, 3. de Indulg. num. 12.* Gobat *tr. 3. Quinarii num.* 109. citans alios. Attendendum tamen eft circa hoc ad ftatum pœnitentis, ejúsque qualitates, & vires: nam commutatio præfata debet fieri juxta prudens arbitrium Confeffarii in talia opera, *quæ ipfi pœnitentes efficere poterunt*, prout loqui folent Bullæ Jubilæorum. Dicta quippe æqualitas operum non præcifè fpectanda eft ex ipfa fpecifica operis præftantia, feu pœnalitate, fed ex fine per Pontificem in largitione Jubilæi intento. Unde ægrotis locô jejunii injungi poterit vel largitio copiofioris eleemofynæ, fi poffunt, vel aliquarum precum recitatio: ficut & pauperibus, nullam penitus eleemofynam dare valentibus, oratio, aut iterata Ecclefiarum vifitatio, & hujusmodi. Atque ifta operum commutatio non folùm intra ipfam Confeffionem (prout communiter fieri folet, éftque confultiùs) fed etiam extra eam, nifi aliter in fuis Bullis Pontifices fpecialiter reftringant, poteft per Confeffarium à pœ-

à pœnitentibus electum exerceri: dummodò fiat, ſaltem inchoativè, intra duas hebdomadas pro Jubilæo deſignatas; prout ampliùs tradit Gobat *cit. tract. num.* 110. *&* 111. cum aliis.

110. Inſuper non potitur Jubilæô, qui (ceſſante memorata rationabili commutatione) diebûs cæteroquin debitîs jejunat primo hebdomadâ ſemel, & aliâ hebdomadâ bis: debent enim omnia tria jejunia diebûs ſtatutîs intra unam eandémque hebdomadam peragi, prout requirunt Bullæ Pontificiæ illîs verbîs: *Ac Feriâ quartâ, ſextâ & Sabbatô alterius ex duabus hebdomadis ab eisdem deputandis jejunaverit.* Nam dictio illa alternativa, *alterius ex duabus*, ſatìs indicat, tria illa jejunia debere conjungi, ac fieri intra unam eandémque hebdomadam: ídque eò magìs, quia Pontifex hac intentione jejunium indicit, ut caro maceretur; ad hunc autem finem plùs deſerviunt jejunia magìs unita, quàm interpolata per integram hebdomadam. Lugo *cit. diſp.* 27. *num.* 105. Gobat *tract.* 3. *Quinarii num.* 312. cum aliis, contra Bonacinam *citat. puncto* 5. *num.* 34.

Cæterùm, an etiam reliqua opera, pro conſequendo Jubilæo præſcripta, debeant fieri intra unam eandémque hebdomadam, non adeò conveniunt Doctores. Affirmat Lugo *loc. cit. num.* 105. Henriquez, Buſenbaum, Sanctarellus, & alii, qui id probare conantur ex verbis Bullæ Jubilæi. Negat Bonacina *cit. punct.* 5. *num.* 34. Diana *part.* 5. *tr.* 12. *reſol.* 12. & alii,

 quo-

quorum ſententiam eſſe probabiliorem, eò quòd verba Bullæ Jubilæi hoc non convincant de aliis operibus præter tria jejunia, cenſet Gobat *loc. cit. num. 72.* quamvìs prior ſententia utique ſit tutior, ac proin in praxi meritò tenenda, & conſulenda.

Additio I.

* Quoad Confeſſionem autem, & Communionem loquendô omninò extra ullum eſt periculum, illas, abſolutîs in una ex duabus hebdomadibus reliquîs operibôs ad Jubilæum rerequiſitis, peragi poſſe in Dominica immediatè ſequenti, utì declaravit ipſemet Summus Pontifex Gregorius XIII. apud la Croix *lib. 6. part. 2. num.* 1417. Imò ſuperaddit P. Schmalzgrueber *lib. 5. Decret. tit. 38. num.* 157. ſic conſultum eſt facere, ut ita opus ultimum ſit Communio, quæ hoc modo certiùs diſponit ad Indulgentiam plenariam conſequendam, cùm pro tunc ſtatus gratiæ adeſſe ſupponatur. *

Additio II.

* Quòd ſi autem ponas caſum, quòd quis, reliquîs omnibûs uſque ad Sacram Communionem peractîs, ultimâ Dominicâ ob interveniens impedimentum communicare nequeat, puta quia antea inadvertenter aliquid bibit, vel comedit, in tali caſu poterit Confeſſarius Communionem vel in tempus proximum e.g. in proximum diem Lunæ prorogare, vel in aliud opus

opus commutare, utì cum Diana notat Felix Poteſtas *in Examine Confeſſ. n.* 3828. Ponamus autem gravem alium peccatorem, qui Confeſſionem & Communionem non differt usque in Dominicam ſequentem, ſed potius peragit intra ipſam ſeptimanam, antequam reliqua opera pro Jubilæo præſcripta ex integro abſolvit; talis, ſi poſtmodum ante ultimum præſcriptum opus v. g. ante jejunium Sabbatinum iterum reincidat in peccatum grave, debet ante hoc ultimum opus adhuc elicere Contritionem perfectam, ſi Jubilæum lucrari intendit; repetita autem Confeſſio, & Communio, etſi pro majori ſecuritate conſulatur, neutiquam requiritur; quia in Bulla duplex Confeſſio vel Communio ex una parte non exigitur, ex altera vero etiam per perfectam Contritionem quis ſe iterum in ſtatum gratiæ reponere poteſt. *

111. CONCL. V. Opera præſcripta tempore Jubilæi poſſunt impleri in diverſis locis, utputa viſitando Eccleſias in loco domicilii, & alibi jejunando, confitendo &c. Ita Lugo, *ubi ſupra num.* 123. Sannig *lib.* 5. *Decret. tit. de Pœnit. & Remiſſ. c.* 2. *num.* 16. & alii. Ratio eſt: tum quia favor Jubilæi non eſt localis, ſed perſonalis: tum quia nulibi in Bullis requiritur identitas loci, ſed duntaxat viſitatio Eccleſiarum deſignatarum, ac devota præſtatio operum præſcriptorum.

112. Infertur proinde, quod, qui tempore promulgati Jubilæi cœpit aliqua opera præ-

scripta perficere, v. g. visitando Ecclesias, possit in itinere reliqua opera peragere. Insuper, si quis à principio promulgati in sua patria Jubilæi non erat præsens, sed primum Feria quinta advenerit, poterit is jejunio Feria quarta alibi peracto, vel hoc ex justa causa in aliud pietatis opus per Confessarium commutato, reliqua opera in patria prosequi.

113. Quinimo, si malit, poterit talis in itinere constitutus sequenti hebdomada jejunium præscriptum una cum cæteris operibus peragere, haud obstante, quod tempus Jubilæi in sua patria jam effluxerit. Ratio est: quia in Bulla Jubilæi facultas universalis conceditur navigantibus, aut iter agentibus, ut, cum primum ad sua sese domicilia receperint, possint opera præscripta peragere, sicque Jubilæum lucrari: atque in hunc finem, ut omnia majori quiete, ac devotione perfici valeant, conceditur eisdem spatium duarum hebdomadarum non minus, ac cæteris.

APPENDIX I.

Ad priorem Quæstionem, explicans conditiones Jubilæi, superiori Quæstione enumeratas.

SUMMARIUM.

* *Qualiter sit instituenda visitatio Ecclesiarum? Add. I.*

* *Quo-*

* *Quomodo ibidem ſint perſolvendæ preces? Add. II.*

* *Qualis danda eleemoſyna? Addit. III.*

* *Quomodo obſervandum Jejunium? Addit. IV.*

* *An ſatisfiat per opera alias debita? Addit. V. VI. & VII.*

Additio I.

* QUÆRES I. Quomodo ſit inſtituenda viſitatio Eccleſiarum in Jubilæo præſcripta? Reſp. I. Viſitatio Eccleſiarum facienda eſt devotè, ubi ex D. Thoma 2. 2. *qu.* 182. *art.* 1. nota cum Dominico Viva hic *qu.* 8. *art.* 5. *num.* 3. devotionem requiſitam in eo conſiſtere, quod talis viſitatio ſit ordinata ad cultum DEI; unde, ſi quis præciſè viſitaret Eccleſiam ex eo fine, ut ibidem perſonam alterius ſexus inducat ad peccatum carnale, talis viſitatio, niſi peſſimus iſte finis adhuc ante ingreſſum in Eccleſiam ſaltem ſub itinere revocetur, non foret ſufficiens, utpote non devota, id eſt, non ordinata ad DEI cultum: cum talis intentio mortaliter peccaminoſa videatur incompoſſibilis cum voluntate colendi DEUM per eum ipſum actum, qui ob peſſimum finem eſt graviter peccaminoſus, ac DEO ſumme abominabilis. Interea per dicta iſta non negatur, quod adhuc viſitatio aliqua poſſit eſſe devota, ſi inſtituatur à gravi peccatore habitua-

tualiter in suo peccato permanente, modo non ipsamet visitatio ordinetur ad finem mortaliter malum, sed potius ad DEI cultum, quæ ordinatio ad cultum Divinum utique etiam in peccatoribus gravibus moraliter bona est, sicque devota. Videatur Viva *loc. cit. num.* 5. Suadetur tamen haud dubie tanquam melius, ut talis quoque peccator gravis conetur saltem ante visitationem elicere contritionem, vel deponere Confessionem. Quinimo supposito, quòd visitatio illa esset ultimum opus Jubilæi, idipsum necessario requiritur. Cæterum la Croix hic *num.* 1432. putat, non obstare devotæ visitationi; si eadem instituatur curru, vel equo, nisi aliter expressè in aliqua Bulla requireretur. Resp. II. Num in Anno Sancto, in quo præscribuntur plures Ecclesiæ sæpius visitandæ; num (inquam) omnes Ecclesiæ in tali Jubilæo pro visitatione specificatæ debeant simul & semel, seu uno die absolvi, vel num una ex præscriptis Ecclesiis hoc, altera alio die assumi queat, non conveniunt inter se Doctores. Et quidem affirmativam tenent Filliucius hic *tr.* 1. *cap.* 10. & la Croix *lib.* 6. *part.* 2. *num.* 1432. nimirum talem visitationem diebus diversis modo superius indicato posse institui; ast, nisi ex rationabili causa simul interveniat aliqua commutatio, securius defenditur negativa cum Navarro, Bossio, Quarto, & Dominico Viva *de Jubilæo qu.* 8. *art.* 5. *num.* 2. videtur enim primæ sententiæ obstare praxis Fidelium, qui eodem die omnes præscriptas Ecclesias simul visitant; praxis autem

tem, & obſervantia declarant Jus *cap. Cum dilectus, de Conſuetud.* Quinimo Innocentius XII. pro Romano Jubilæo 1700. celebrato apud Dominicum Viva *tr. de Jubilæo*, ad finem *folio apud me* 87. expreſſè declaravit, quod Romæ integra viſitatio præſcriptarum Baſilicarum debeat fieri intra unum diem 24. horas in ſe continentem, computando initium hujus diei, & finem ab una media nocte uſque ad alteram: ergo idem erit ſentiendum, ſi tale Jubilæum altero anno extendatur ad alias terras. Interea tamen, ſi poſt Annum Sanctum alibi conceduntur Jubilæa, attendere oportet Parochos, quantum prudenter fieri poteſt, ne in pagis apud ruſticos pro viſitatione nimium ab invicem diſtantes præſcribant Eccleſias: aliàs enim præſertim mala tempeſtate multi has viſitationes intermittent, aut Confeſſarios continuò pro commutatione urgebunt, prout experientia non raro docet, dum frequenter fiunt tales commutationes, & quidem prudenter à Confeſſariis vel in proximiores Eccleſias ſæpius viſitandas, vel etiam in preces, aliave pia opera maxime apud ſenes, debiles, operarios, ac opifices ex labore quotidiano victitantes. Reſp. III. Si poſt Annum Sanctum Romanum ad inſtantiam Nuntiorum, ſeu Epiſcoporum alibi conceditur Jubilæum, ubique pro lucrandis Indulgentiis præſcribuntur viſitationes repetitæ certarum Eccleſiarum, ſolent hæ viſitationes ad minorem numerum reſtringi, ſi fiant cum Proceſſionibus, quam ſi contingerent ſine iſtis. Sic vidi in praxi obſervari præceden-

ti Jubilæo anno 1700. ubi in aliquibus Diœcesibus una Processio ab aliqua communitate instituta æquivalebat tribus, alibi quatuor visitationibus particularibus, ita, ut loco quindecim visitationum particularium sufficerent quatuor, vel quinque, processionaliter institutæ. Et tali modo etiam observatur Romæ in Anno Sancto; ubi, etsi alias deberent quatuor Ecclesiæ specificatæ visitari trigesies, si tamen Religiosi Processionem instituant, sufficit terna, & apud alias Communitates studentium quaterna talis visitatio, prout colligitur ex Declaratione Clementis X. emanata pro Jubilæo anno 1675. Resp. IV. In Jubilæis extraordinariis tempore Coronationis Summi Pontificis, aut valde gravis totius Ecclesiæ necessitatis concedi solitis, ad lucrandas Indulgentias sufficit unica visitatio, & quidem unius tantum Ecclesiæ saltem extra Urbem Romanam, uti inquit Holzman *tom. 2. part. 5. tr. 4. num. 647.* Et licèt ordinarii communiter pro majori populi commoditate, aut devotione plures Ecclesias specificent, addere tamen solent, ut ad minimum semel saltem una ex specificatis Ecclesiis visitetur. *

Additio II.

* Quæres II. Qualiter sint persolvendæ preces in visitatione Ecclesiarum requisitæ? Resp. I. Preces in Bulla Jubilæi, quando visitantur Ecclesiæ, requisitæ debent persolvi ad mentem Sum-

Summi Pontificis: non eſt autem neceſſe, ut ſub oratione exprimatur finis Summi Pontificis ſpecificè, ſed ſufficit in genere orare ad eam intentionem, quam requirit Pontifex pro lucrando Jubilæo. Ita cum Boſſio, Sanctarello, Quarto, & Paſqualigo Dominicus Viva hic *q. 7. art. 5. num. 6.* Ratio eſt; quia per illam intentionem genericam eo ipſo ſaltem implicite oratio dirigitur ad finem à Pontifice intentum. Reſp. II. Si certæ, & ſpecificæ preces in Bulla Jubilæi ſub viſitatione Eccleſiarum non determinantur, tunc equidem Suarez, Henriquez, Bonacina, & alii probabiliſſime exiſtimant, ſufficere quaſcumque minimas, præſertim, ſi attenta mente perſolvantur; cum adhuc ſalvetur vera perſolutio alicujus orationis: aſt in praxi merito conſulenda eſt tamquam ſecurior ſententia Rodriquez, Coninch, & Dominici Viva, requirentium orationem congruam, tanquam medium magis proportionatum ad obtinendum finem à Pontifice intentum. Profectò Doctores teſte P. Kazenberger *tract. de Indulg. p. 3. quæſt. 10.* ſuadent communiter, ſi aliud pro recitatione ſub qualibet viſitatione in Bulla non præſcribitur, ut ſaltem ſex Pater, & Ave cum Credo recitentur. Quod ſi quis preces vocales perſolvere nequeat e. g. Mutus, non excludetur ab Indulgentiis, ſi ſaltem mentales perſolvat, uti apud Holzman *loc. cit. num.* 648. notant Gobat, Viva, & la Croix. Securiſſimum erit, ſi id e. g. apud mutum fiat per commutationem Confeſſarii; non enim deſunt Auctores, qui de

per

per se loquendo cum Van Ranst *de Indulgent. quæst. 7. num. 20.* negant, sufficere orationem mentalem. Resp. III. Preces sub visitatione Ecclesiarum faciendæ debent persolvi cum ea attentione, quæ requiritur ad substantiam orationis, de qua in Tractatu de Horis Canonicis; unde saltem probabili periculo invaliditatis exponit suum Jubilæum ille, qui voluntarie, & deliberate sub his precibus requisitis mente distractus existit per notabilem requisitæ orationis partem. Porrò, si quis Ecclesiam, ut has preces persolvere valeat, amplius ingredi nequeat, puta, dum jam ostium invenit clausum, testibus Suarez, Lugo, & Diana, ac conformiter jam dictis de Indulgentiis in communi, satisfacit orando ad ostium; quoniam adhuc moraliter censetur preces persolvere in Ecclesia. *

Additio III.

* Quæres III. Qualis sit danda eleemosyna, si ejusdem elargitio in Bulla Jubilæi desideratur, prout requiri solet in Jubilæis extraordinariis, quæ tempore Coronationis Pontificis, aut pro sublevanda extraordinaria necessitate Ecclesiæ conceduntur? Resp. Equidem, si non expresse aliud insinuatur in Bulla, quamplures DD. æque defendere hic, uti præcedenter de precibus ob paritatem rationis; nimirum sufficere eleemosynam quamcumque. Interea tamen loquendo in praxi prudenter discurrit quoad divites la Croix *lib. 6. part. 2. num. 1427.* ponen-

ponendô ſequentia vix non in omnibus verba formalia: *Si Bulla nihil determinet, ſufficere eleemoſynam quantumcunque parvam etiam pro quovis divite, docent Diana, Fauſtus, Rodriquez, Leo, & alii. Econtra Navarrus, Cordub. Regin. & Alloza probabiliter volunt, dandam proportionatè ad perſonæ facultates. Et licèt Bullæ modernæ dicant*, prout unicuique devotio, & charitas ſuggeſſerit: *nihilominus Zech, Pourre, & alii adhuc ajunt ſufficere quantumcunque parvam: ſed alii meliùs dicunt, ſimul habendam eſſe rationem dictaminis interni plus minúsve ſuadentis. Et quia L. ſi quis, 1. ſ. 5. ff. de Dolo. habetur, minima non eſſe conſideranda, rectè ſubinfert Dominicus Viva q. 8. art. 6. quando aliquid committitur arbitrio operantis, non ſufficere quidvis minimum, ſed menſurandum eſſe ſecundum Regulas prudentiæ. Quinimò, ſi in Bulla talis extraordinarii Jubilæi poneretur hæc clauſula*, juxta cujusvis facultatem: *dives utique deberet plus dare, quàm alius.* Ita ille meritò ſequendus, cùm ipſa praxis doceat, quòd divites (niſi omnino fuerint Euclíones) etiam defacto ſoleant ordinariè, communiter plus dare, quàm alii minus habentes, aliàs ſibi timentes de non lucrando Jubilæo, ſi e. g. tantummodò ad eum finem darent unicum obolum, vel crucigerum, prout pariter advertit Van Ranſt *de Indulg. quæſt. 7. num. 24. ac ſeqq.* Porrò per pauperes, quibus eleemoſyna danda, poterunt hìc etiam meritò intelligi egentes neceſſariîs ad conſervandum ſtatum: item Eccleſiæ, aliáve loca pia verè indigentia luminaribûs, ornamentîs, ædificiîs,

sustentatione &c. utì cum Navar. Lug. Sanch. Diana & Bellegambe advertit la Croix *loc. cit. num.* 1429. qui etiam superiori *num.* 1426. ex S. Thoma 2. 2. *quæst.* 2. *art.* 2. notat, sub nomine eleemosynæ comprehendi posse quodcunque ex septem Misericordiæ operibus corporalibus, e. g. mendicum domi excipere &c. Cæteroquin in Monasteriis solet tali tempore Superior subditos monere, ut faciant intentionem, quia nomine Conventûs locô eleemosynæ copiosiorem panem, aliáque subministrabit egenis &c. quod idem teste Van Ranst *de indulgentiis quæst.* 7. *num.* 25. facere poterit Paterfamilias respectu uxoris, ac suæ familiæ. *

Additio IV.

* Quæres IV. Quomodò sit observandum jejunium, si illud requiritur, prout fit in Jubilæis extraordinariis tempore Coronationis novi Pontificis, aut in gravi necessitate Ecclesiæ? Resp. Observandum esse jejunium eo modo, quem singulæ Provinciæ tenent illo tempore quoad alia jejunia: consequenter nec impedit illud collatiuncula de nocte, nec potus, nec modicum quid sumptum intra diem. Ita apud la Croix, Sanchez *in Decalogum lib.* 4. *cap.* 11. & Franciscus Bellegambe *De Jubilæo part.* 3. *sect.* 5. *quæst.* 1. Ratio est: quia etiam aliàs, si Ecclesia jejunium præcipit, illud injungit juxta modum in illis Regionibus consuetum: & hinc in vigiliis Germani comedunt adhuc ova, atque lacticinia, prout utique

etiam facere possunt tempore Jubilæi. Porrò, cùm jejunium requiratur tanquam conditio sine qua non, ad id, supposito, quòd Jubilæum illud, in quo præscribitur, lucrari velint, adstringuntur etiam illi, qui aliàs ad jejunium necdum sunt obligati, ùt pueri, senes, itinerantes, ac infirmi, nisi hæc jejunia in aliud opus pium à Confessariis commutentur. Quæ tamen jejunii commutatio in aliud opus pium non debet facile fieri, nisi id observari nequeat absque notabili incommodo, utì contingere potest apud valde infirmos, & ex itinere, vel labore notabiliter fatigatos. Ita rectè annotat Dominicus Viva hìc *quæst. 8. art. ult.* præsertim *num. 4.* qui exinde eodem articulo accuratè subjungit, quòd si Jejunium Jubilæi incidat in aliquod Festum principale alicujus civitatis, non illico debeat illud commutari in aliud opus pium, v. g. in eleemosynam, sed potiùs ab Episcopo transferri ad alium diem hebdomadis non impeditum: nam sic Ecclesia etiam practicat in aliis jejuniis, si incidant e. g. Vigiliæ in diem Dominicam, aut in aliquod principale Festum. Quinimò teste Van Ranst hìc *quæst. 7. num. 22.* Urbanus VIII. simile Jubilæum anno 1634. concedens tempore Paschali etiam ibi consueta imposuit jejunia. *

Additio V.

* Quæres V. An, si pia opera superiùs mentionata, quæ pro Jubilæo lucrando injun-

 guntur,

guntur, jam sint aliàs debita, tales nihilominus satisfaciant Bullæ Jubilæi per eadem opera, sicque per ipsa adhuc obtinere possint Indulgentias Jubilæi? Casus emergentes sunt varii: puta, potest quis esse jam aliunde obligatus ad visitandam Ecclesiam, ut die Dominica audiat Missam ibidem, vel potest esse adstrictus ad jejunandum vî Voti, aut Præcepti Ecclesiastici &c. Quæritur ergo, an nihilominus per similem visitationem Ecclesiæ, vel jejunium quis satisfaciat Bullæ Jubilæi extraordinarii, & lucretur Indulgentias inibi contentas? Resp. à potiori loquendô, nisi contraria mens Summi Pontificis in specialibus circumstantiis desumatur, talem per mentionata opera aliunde debita satisfacere, & lucrari Indulgentias Jubilæi. Ita Sabinus Bononiensis *part. 2. tract. 65. quæst. 29.* & la Croix *lib. 6. part. 2. num.* 1425. ac teste eodem communis, præsertim sub his terminis. Ratio fundamentalis est; quia ex una parte potuit supremus Christi in terris Vicarius Pontifex Indulgentias tales intuitu hujus operis aliàs debiti concedere: quæ enim in hoc implicantia? & ex altera parte, cùm non restrinxerit expressè Bullam ad opera præcisè supererogatoria, sed absolutè concesserit cum his operibus, oportet ordinariè mentem ejusdem in causa hac favorabili sic interpretari, quòd nimirum dederit eas Indulgentias, si allegata opera peragantur, sive dein eadem aliàs jam sint debita, sive non; nam Beneficium supremi Principis patitur largam interpretationem *Leg. Beneficium, ff. de Const.*

Prin-

Princip. niſi aliunde ſit ratio reſtringendi, vel ſpecialiter in Reſcripto aliquo veroſimilius conſtet de mente contraria ejusdem. Accedit, quòd dum in Jubilæo illo extraordinario injunguntur jejunia, iìsdem contentus ſit Pontifex ad obtinendas Indulgentias juxta communem, quamvìs dicta jejunia incidant in quatuor tempora, vel in dies Vigiliarum, vel in Quadrageſimam, ubi aliàs eſt obligatio jejunandi, quod utique ſignum eſt, non requiri à Summo Pontifice ordinariè opera ſupererogatoria, ſeu aliàs indebita. Sic etiam utique cenſetur quis ſufficienter viſitâſſe Eccleſiam ſuam Parochialem, etſi aliunde fuiſſet obligatus eam adire pro eo tempore, puta feſtivo, ad audiendam Miſſam, quæ alibi non ampliùs celebratur, dummodò etiam in dicta Eccleſia preces ad intentionem Pontificis pro lucrandis Indulgentiis devotè perſolvat. Item, ſi tempore Jubilæi incideret tempus Paſchale, poſſit quis per Confeſſionem & Communionem Paſchalem ſatisfacere præcepto Eccleſiaſtico de annua Confeſſione, & Paſchali Communione, & ſimul etiam per hoc ipſum opus adimplere conditionem confitendi, & communicandi, pro lucrandis Indulgentiis requiſitam, prout fatetur ipſemet Pater Apollonius Holzman *tract. de Sacram. Pœnit. loc. cit. num. 661.* aliàs in hoc puncto contrarius; etenim, niſi veroſimilius conſtet de mente contraria Legislatoris, poteſt quis duplici obligationi per unum idémque opus ſatisfacere, e. g. ſi Feſtum S. Mathiæ incideret in Dominicam, foret quidem duplex

obligatio audiendi Missam (nimirum tam ratione Dominicæ, quàm ratione Festi) cui tamen obligationi duplici satisfit per unicam auditionem unius Missæ, utì in confirmationem hujus nostræ sententiæ adducit P. Franciscus Van Ranst *de Indulg. q. 7. n. 1.* *

Additio VI.

* Dices. Non obtinet aliquis Indulgentias Jubilæi per illam eleemosynam, quam aliàs elargiri debet ex justitia: ergo per opera aliàs debita non acquiritur Jubilæum. Resp. enim concedendô anteced. in casu specificato, & quoad similes obligationes ex justitia: nego tamen exinde consequentiam, & paritatem quoad alios casus, in quibus non invenitur aliqua specialis ratio. Disparitas est, quòd illa solutio debiti ex justitia tollat rationem eleemosynæ propriè dictæ, utpote cùm datio eleemosynæ non sit restitutio, sed potiùs aliqua gratuita donatio: econtra verò jejunium exhibitum, quia præceptum est (idem dic proportionaliter de aliis similibus piis operibus) non tollit rationem jejunii. Unde notanter diximus *à potiori loquendô*, & nisi contrarium *ex specialibus circumstantiis* colligatur (utì colligitur in materia Justitiæ) posse in ordine ad Indulgentias Jubilæi obtinendas satisfieri per opera aliunde debita, loquendô de operibus, quæ sunt in enumeratione casuum comprehensa. *

Addi-

Additio VII.

* Urgebis. Si quis aliunde tenetur ex voto ſingulîs diebûs ad certam intentionem recitare ſeptem *Pater & Ave*; non ſatisfacit pro obtinendo Jubilæo, ſi hanc recitationem applicet præciſè locô precum ad Jubilæum aliàs requiſitarum: ergo adhuc per opera aliàs debita non acquiritur Jubilæum. Anteced. probatur à pari; nam ſi tali pœnitenti in Confeſſionali injungerentur pro ſalutari pœnitentia ſeptem *Pater & Ave*, talis non ſatisfaceret præciſè recitandô illa ſeptem *Pater & Ave*, ad quæ aliunde vî voti adſtringitur: etenim ſi injungitur certum opus ſub titulo oneroſo, ut exinde quis obtineat certam gratiam, ac beneficium, exinde non ſatisfit per opus aliunde debitum, utì patet in exemplo proximè allato: ergo Reſp. ad hanc ſatìs efficacem inſtantiam diſtinguendô ultimum illatum: non ſatisfit per opus aliunde debitum, ſi ex aliis circumſtantiis veroſimîlius conſtet, requiri novum opus ſupererogatorium, conced. ſecùs, negatur. Cùm itaque Papa non ſolùm preces, ſed etiam applicationem ad certum finem præſcribat poſitivè in Jubilæo, veroſimilius non videtur eſſe contentus cum illis precibus, quæ jam aliunde, & quidem pro longè alio fine debentur. Unde bene diſtinguendum eſt inter hæc duo, præſcribere perſolutionem certorum operum, & præſcribere applicationem horum operum ad certum finem. Sic Clericis in Sacris conſtitutis præſcribitur quidem perſolutio Horarum

Canonicarum, non tamen applicatio harum precum ad certum finem; cùm possit talis recitans pro se, vel pro aliis applicare. Loquendô de Jubilæo *quoad ipsas preces in Ecclesia persolvendas* non solùm requiritur persolutio earum, sed annectitur etiam applicatio ad certum finem: non autem talis annexio applicationis reperitur in Bulla Concessionis Jubilæi circa sacram Confessionem vel Communionem; aliàs certè si in aliqua Dominica Jubilæi incideret simul Communio Generalis applicanda pro Defunctis, vel si fructum hujus Communionis quis antecedenter jam alteri donâsset, talis communicans per prædictam Communionem non satisfaceret Jubilæo contra communem persuasionem Fidelium. Item si talis non satisfaceret Jubilæo, nec Sacerdos in Missa satisfaceret, si obligaretur alteri integram hanc Missam ex stipendio applicare, & tamen per illam Communionem, qua in dicta Missa sumit Sacrum Corpus Christi, vellet lucrari Jubilæum. *.

QUÆSTIO X.

De Facultate absolvendi à reservatis & commutandi Vota tempore Jubilæi. Item quoties quis hac facultate frui queat?

SUMMARIUM.

114. *Tempore Jubilæi solet Confessariis concedi potestas absolvendi à reservatis.*

115. *Et commutandi vota.*

* *An quilibet Confeſſarius ab Epiſcopo approbatus poſſit hanc duplicem poteſtatem exercere etiam erga Moniales, & Regulares, ſi tali confiteantur? Additio I. & II.*

116. *Jubilæum non poſſe bis obtineri, eſt probabilius.*

117. *Nec etiam in duobus locis.*

118. *Quamvis non deſint oppoſitum tenentes.*

* *An poſſit quis virtute Jubilæi bis abſolvi?*

119. *Valida eſt abſolutio à reſervatis, obtenta in Jubilæo ab habente animum adimplendi opera præſcripta, licèt poſteà hæc non peragat.*

120. *Secùs, ſi non habuiſſet animum ea implendi.*

121. *Utrùm abſolutus à reſervatis peccet mortaliter, ſi poſteà non præſtet opera Jubilæi?*

122. *Virtute Jubilæi poteſt quis abſolvi à reſervatis oblitis, eo jam peracto, cum Additione.*

123. *Hoc ipſum tenent aliqui de commutatione votorum.*

124. *Alii verò negant.*

* *Qualia vota in Jubilæo excipiantur?*

125. *Probabilius est, in Jubilæo concedi facultatem absolvendi ab Hæresi, nisi excipiatur.*

126. *Idque probatur multipliciter.*

127. *Et confirmatur.*

128. *Solvitur ratio oppositæ sententiæ.*

129. *Respondetur ad Declarationes SS. Pontificum.*

* *Item ad aliquod Decretum.*

130. *Exceptâ Hæresî non censentur excepti casus Hæresin sapientes.*

* *Quidnam prosit opinionum probabilitas ad obtinendos favores Jubilæi?*

114. PRo majori intelligentia sequentium est notandum, quòd tempore Jubilæi præter Indulgentias plenarias, omnibus Fidelibus opera præscripta ritè peragentibus concessas, duplex communiter potestas respectu eorum concedi soleat Confessariis, quos ipsi ex approbatis ab Ordinariis locorum elegerint. Prima est, quòd hi possint eos pro ea vice, & in foro conscientiæ tantùm, absolvere ab omnibus censuris, & peccatis, quamvìs notoriis, etiam reservatis tum à locorum Ordinariis, tum à Summo Pontifice, ac etiam contentis in Bulla Cœnæ Domini: dummodò non sint publicè denuntiati, incidisse in aliquam sententiam seu censuram excommunicationis, suspensionis, & inter-

interdicti; nam tales expreſsè in Bulla excipiuntur, niſi infra tempus celebrationis Jubilæi ſatisfecerint, ſuppoſitô tamen, quòd ſatisfacere poſſint; aliàs enim ſufficeret cautio etiam juratoria reſpectu talium. Solet quoque interdum expreſsè excipi crimen hæreſis, ùt videre eſt in Jubilæo Innocentii X. anno 1648. die 11. Martii publicato, quod refert Gobat circa initium *Tract. 3. Quinarii.*

115. Altera facultas, conceſſa Confeſſariis, eſt, quòd poſſint quæcunque vota ipſorum (Religionis, & Caſtitatis exceptîs, atque juxta Franciſcum van Ranſt *de Indulg. quæſt.* 11. *num.* 3. illîs quoque demptîs, quæ immediatè tendunt in favorem tertii, ſi ab eodem fuerint acceptata) in alia pia, & ſalutaria opera commutare. Ubi nomine *Caſtitatis* intelligitur Caſtitas perpetua, & integra, ùt in ſimili dictum eſt ſupra *Tract. 6. diſt. 3. num 45. & 46.* Non tamen ſolet concedi ordinariè ulla facultas diſpenſandi ſuper aliqua Irregularitate quomodocunque contracta, prout ampliùs ex verbis Bullæ cujuslibet Jubilæi patere poterit.

Additio I.

* Porrò, utrùm illa duplex poteſtas commutandi vota, & ab omnibus ſimul peccatis, atque cenſuris abſolvendi, Confeſſariis quibuscunque, *à locorum Ordinariis in genere approbatis*, tempore Jubilæi conceſſa, ſe in tantum

tum extendat, ut quoscunque accedentes, & Jubilæum lucrari intendentes, non solùm Sæculares, verùm quoque Regulares exemptos, atque Moniales, etiam absque prævia licentia, aut deputatione speciali, respectu dictarum personarum exercere valeant, major est difficultas. Ubi *quoad Moniales* communis DD. contra Kerchove, Franciscum van Ranst, & Montalvum respondent negativè, eò quòd Confessarius approbatus in genere ab Ordinario loci, non censeatur approbatus specificè & relatè ad Moniales; sicut à pari juxta Clementem X. approbatus pro audiendis Confessionibus Monialium unius Monasterii, minimè censetur approbatus sine legitima licentia pro Monialibus alterius Monasterii, nec Confessarius ex sua gravi ratione præcisè approbatus pro viris, censetur approbatus pro fæminis, utì rectè notant Matthæucius *vers. Officialis quoad Moniales num.* 10. *ac* 11. Dominicus Viva *tract. de Jubilæo quæst.* 9. *art.* 2. Felix Potestas *in suo Examine tom.* 1. *num.* 1444. *ac seqq.* & Lantusca *in Theatro Regularium, vers. Jubilæum num.* 2. ubi etiam hic ultimus adducit aliquam Declarationem Cardinalium Congregationis Episcoporum, & Regularium. Oportet tamen, ut illi Superiores, quibus aliàs de jure competit deputare Confessarios pro Monialibus, in hoc puncto tempore Jubilæi non sint parci, etiam plures, si desiderentur, ex ordine deputandô Confessarios extraordinarios pro plenissima earum satisfactione spirituali, utì rectè advertit Lantusca *loc. cit.* adducens desuper *num.* 1. aliquod

quod Decretum Cardinalium, editum anno 1634. 24. Martii. *

Additio II.

* Quoad Viros autem *Regulares exemptos*, utrùm poteſtas abſolvendi *paſſivè loquendô*, etiam erga eosdem tempore Jubilæi exerceri queat, ita, ut à quocunque extraneo Regulari vel Sæculari Confeſſario (dummodò à locorum Ordinario fuerit approbatus in genere) ab omnibus peccatis, atque cenſuris tempore Jubilæi abſolvi queant, acriter inter Doctores certatur; ubi Kerchove in Statuta Generalia *cap. 6. §. 22. num.* 109. cum pluribus aliis defendit affirmativam, ídque etiam citra licentiam, & aſſenſum Superioris, afferens pro ſe aliquam Declarationem Gregorii XIII. editam *die* 19. *Decembris anno* 1581. Econtra Dominicus Viva *tract. de Jubilæo quæſt.* 9. cum aliis, propugnat negativam, ſi ſit ſermo de Confeſſariis NB. *extra Illam Religionem &c.* addens, ita vivæ vocis oraculô declarâſſe ipſummet Gregorium XIII. tempore poſteriori, nimirum *die* 24. *Octobris anni* 1584. uti refertur in Compendio Regularium S. J. *verſ. Gratiarum Uſus*, pułtóque hanc ſententiam ſaltem procedere in illis Religionibus, aut Provinciis, in quibus aliàs ſingulariter eſt interdictum confiteri extra Ordinem ſub nullitate actûs: nam tunc aliquis Confeſſarius extraneus, ſeu extra illam Religionem non cenſetur à quaſi Ordinario reſpectu ſui ſubditi (nimirum à Provinciali in ſubditos

ditos suæ jurisdictioni subjectos habente quasi Potestatem Episcopalem) approbatus. Confirmatur à pari: juxta multos ex Adversariis approbatus ab Ordinario loci genericè non potest absque speciali licentia tempore Jubilæi excipere Confessiones Monialium, idque ideò, quia aliàs approbatus in genere non censetur approbatus in specie pro Monialibus, sed etiam approbatus aliàs à loci Ordinario in genere, non censetur approbatus in specie pro Religiosis exemptis, si Superior major eorum, habens in ipsos, & eorum Monasteria potestatem quasi Episcopalem, expressè contradicat: ergo. Et hinc novissimè noster Thomas Montalvus in sua Glossa fundamentali anno 1740. Matriti edita, *tom. I. cap. 16. art. 5. num. 11.* bene advertit, de Monialibus, & supra memoratis Regularibus exemptis quoad Jubilæum debere pariformiter discurri, nimirum aut utrobique affirmativè, aut utrobique negativè. Hîs de potestate commutandi vota & absolvendi à peccatis atque Censuris tempore Jubilæi prænotatîs, pro solutione ulteriorum dubiorum circa materiam præsentis Quæstionis occurrentium, sit*

116. CONCL. I. Probabiliùs est, quòd Jubilæum ad duas hebdomadas extensum non possit bis obtineri; ac proinde, qui intuitu ejus absolutus est à resevatis hebdomadâ priorî, non possit denuo hebdomadâ sequentî reiteratîs operibûs absolvi à reservatis, in quæ noviter incidit. Ita Lugo *disp. 27. de Sacrament. Pœnitent.*

tent. num. 121. citans Suarez, Sanchez, & alios. Filliucius *num.* 261. asserens, ita fuisse declaratum à Sacra Congregatione Concilii, anno 1620. & rursus *num.* 278. ubi refert, ita respondisse Clementem VIII. ac novissimè Sannig. *loc. cit. num.* 15. Fundatur hæc sententia præter allatas jam declarationes in eo: quia Indulgentia tantum valet, quantum sonat Bulla; atqui Bullæ Jubilæorum utuntur clausulâ disjunctivâ: *Qui primâ, vel secundâ hebdomadâ*, & infra: *Alterius ex duabus hebdomadis*; ergo non nisi disjunctivè poterit Jubilæum obtineri primâ, vel secundâ hebdomadâ, & consequenter non bis, seu copulativè in utraque.

117. Atque hinc ulteriùs infertur, quòd, si quis in uno loco, v. g. Salisburgi, lucratus est Jubilæum, ibi priùs publicatum, & posteà veniat Frisingam, ubi seriùs idem Jubilæum publicatur, non possit secundò idem Jubilæum lucrari, & absolvi à reservatis; quia, licèt locus sit diversus, Jubilæum tamen est idem. Lugo *loc. cit. num.* 121.

118. Additur notanter in Conclusione, *probabilius est*, quia non desunt Doctores, qui affirmant, posse Jubilæum sæpiùs, atque in utraque hebdomada obtineri, si opera præscripta repetantur, eò quòd Beneficium Principis sit latissimè interpretandum, quando non tendit in præjudicium tertii. Henriquez *lib. 7. de Indulgent. cap. 11. num. 1.* & novissimè Gobat

Tract.

Tract. 3. Quinarii num. 92. & seqq. citans plures alios, ac proinde *num. 256.* inferens, quòd primâ hebdomadâ absolutus à censuris, si reincidat in illas, possit secundâ hebdomadâ denuo absolvi repetitîs operibûs: quorum sententiam Lugo *cit. num. 122.* probabilem censet, etsi nostram appellet probabiliorem.

Additio.

* Ex qua ultima doctrina etiam Sanchez apud la Croix *lib. 6. part. 2. num.* 1450. deducit, multò magìs, & à fortiori quempiam sæpiùs à peccatis reservatis seu censuris absolvi posse intra spatium unius, nimirum illius septimanæ, qua quis peragit opera ratione Jubilæi præscripta; atque hanc sententiam valde favorabilem saltem procedere putant usque ad illud tempus, quo quis ultimum opus in Jubilæo præscriptum complevit. Quinimò Cardinalis de Lugo, & Castropalao idem respectu unius septimanæ defendunt, etiamsi primîs diebûs illius septimanæ quis jam absolvisset omnia opera pro Jubilæo præscripta, quia (inquiunt) pro favoribus Jubilæi acquirendis ad minus videtur cuilibet assignata una tota septimana: quoniam Bulla Jubilæi absolutè concedit favorem Jubilæi opera præscripta peragentibus una ex designatis septimanis. Altera autem verba: *pro hac vice tantùm absolvas &c.* si in aliqua Bulla Jubilæi reperiantur, non videntur referri *ad actum absolvendi*, quasi nimirum quis

quis unica tantùm vice absolvi posset à censuris, & casibus reservatis, sed *ad tempus Jubilæi*, nimirùm, quòd similis potestas absolvendi à censuris, & peccatis tantùm duret tempore Jubilæi, non autem ultra.

Ast dices, apud Filliucium reperiri contrariam huic sententiæ Declarationem S. Congregationis, volentis semel tantùm acquiri posse Indulgentiam per Jubilæum concessam, & NB. semel tantùm quempiam posse à reservatis absolvi. Respondent ad hanc Declarationem Gobat, & Diana apud Dominicum Viva *tract. de Jubilæo quæst. 6. articul. ult. prope finem*, non constare authenticè de eadem. Ego verò (ut verum ingenue fatear) in reverentiam hujus Declarationis, quo pariter allegatur à van Ranst *loc. cit. quæst. 5. num.* 15. & cui accedunt alia gravia fundamenta apud Viva *loc. cit.* videnda, vix amplius auderem, supposito, quòd quis intra illam septimanam jam fuerit *complete* Jubilæum lucratus, & primum posteà committeret de novo casum reservatum, practicare sententiam Cardinalis de Lugo, ac Castropalao, nisi aliunde doceat, hanc Declarationem, cujus valorem, ac subsistentiam alii graves DD. pro viribus defendunt, non esse authenticam. *

119. CONCL. II. Valida est absolutio illius, qui animo adimplendi omnia requisita pro lucrando Jubilæo, die Lunæ alterius hebdomadæ confessus est peccata reservata, & ab eis, at-

que annexis censuris, etiam Papæ reservatis, obtinuit absolutionem pro Foro conscientiæ, licèt postmodùm opera præscripta implere negligat. Ita Zerola *part. 2. Praxis Episcopalis, vers. Absolutio. quæst.* 11. Lugo *disp. 20. de Sacrament. Pœnitent. num.* 100. Sanchez *lib. 4. in Decalog. cap. 54. num. 42.* Bonacina *disp. 5. de Sacrament. Pœnit. quæst. 7. punct. 5. §. 5. n. 16.* citans insuper Suarez, Vasquez, & alios: quamvìs nonnulli velint, in tali casu censuras, earúmque reservationem redire. Ratio Conclusionis est: quia absolutio ejusmodi fuit data omnino absolutè, non autem sub conditione de futuro, ergo semel habita simpliciter tenet. Accedit, quòd pœnitens cum intentione peragendi omnia requisita confessus, ritè fuerit dispositus pro recipienda absolutione ab omnibus peccatis, & censuris etiam reservatis virtute Jubilæi, quòd lucrari verè intendebat; nam in ordine ad istud obtinendum Papa concessit facultatem absolvendi à reservatis.

120. Additur notanter, *qui animo adimplendi omnia &c.* nam deficiente intentione adimplendi opera ad Jubilæum requisita ex parte confitentis, deficit quoque facultas absolvendi à reservatis ex parte Confessarii, cùm ipsam Pontifex solùm concesserit in ordine ad consequendum Jubilæum, ac proinde defectu potestatis absolutio illa nunquam fuerit valida. Lugo, Bonacina, *ubi supra*, cum aliis.

121. Variant autem Doctores, utrum in priori casu pœnitens graviter peccet, si, postquam

quam tempore Jubilæi obtinuit absolutionem à reservatis, mutato animo non præstet opera præscripta, sicque Jubilæum lucrari negliget. Et quidem Suarez *disp. 31. de Pœnitent. sect. 4. num 5.* arbitratur, talem graviter peccaturum. Econtra Sanchez *loc. cit. num. 54.* Lugo, Bonacina, *ubi supra*, Gobat *cit. tract. 3. num. 262.* & alii, probabilius esse censent, talem non peccaturum mortaliter: nam, ex quo bona fide petiit, & accepit absolutionem à reservatis, non apparet sufficiens fundamentum inducendi obligationem sub mortali ad præstanda cætera opera; cùm nulli gravem injuriam inferat, sibíque potissimum noceat non lucrandô Jubilæum; ad quod nulla lege sub mortali obligatur.

122. CONCL. III. Qui confessus est tempore Jubilæi animo illud lucrandi, atque ex oblivione omisit confiteri peccatum reservatum, potest peracto Jubilæo ejus absolutionem obtinere à simplici Confessario. Ita Lugo *cit. disp. disp. 20. num. 99.* Filliucius *tract. 8. cap. 10. de Jubilæo num. 279.* Sannig *loc. cit. num. 17.* Suarez, & alii. Ratio est: quia per absolutionem tempore Jubilæi generaliter, & absolutè datam jam censetur ablata reservatio pro oblitis: & consequenter postea ab his potest absolvere simplex Confessarius.

Additio.

* Quòd practicè loquendô bene observari

debet à Confessariis, aliàs extra Jubilæum non præditis facultate absolvendi à Casibus reservatis Papalibus, vel Episcopalibus, si (maximè in Confessionibus Generalibus præsertim brevi post aliquod Jubilæum) ipsis similia reservata peccata à Pœnitentibus suis asseruntur, interrogandô ex tunc eosdem, an forsan dicta peccata non jam ante Jubilæum commiserint, ac ibidem illa ex oblivione in Confessione tempore Jubilæi facta omiserint? nam datô hôc suppositô possent adhuc similes Pœnitentes à talibus Confessariis absolvi. *

123. Id ipsum autem, quod ante de absolutione dictum fuit, non pauci Doctores cum Sanchez *lib. 8. disp. 14.* & Diana *part. 5. tract. 12. resol. 40.* extendunt etiam ad commutationem votorum, ita ut ille, qui præstitit opera pro consequendo Jubilæo præscripta, possit transacto etiam tempore Jubilæi votorum antea factorum commutationem petere, atque obtinere à quovis Confessario. Ratio esse potest: quia, qui semel lucratus est Jubilæum, acquisivit jus ad obtinendas omnes gratias Jubilæi, etiam pro tempore sequenti, si eas pro tunc petere fuit oblitus; & consequenter, sicut postea potest obtinere absolutionem à reservatis, ita & commutationem votorum. Ita Sanchez *lib. 4. in Decalog. cap. 54. num. 39.* Lessius *lib. 2. de Just. & Jur. cap. 40. num. 109.* Gobat *loc. cit. n. 243.* citans plures alios.

124. Fa-

124. Fatendum tamen, quòd Suarez *lib. 6. de Voto cap. 16. num. 14.* & Bonacina *diſp. 4. in Decalogum quæſt. 2. punct. 7. §. 3. num. 14.* & quidam alii negent, commutationem votorum fieri poſſe poſt peractum tempus Jubilæi niſi hæc pro tunc jam fuerit inchoata, ſicque perpetua jurisdictio delegata Confeſſarii, dicendô v. g. *Commuto tua vota in ea opera, quæ poſtmodum ero deſignaturus.* Alioquin verò (inquiunt) tranſacto tempore Jubilæi, exſpirat jurisdictio Confeſſarii; neque enim eſt paritas inter abſolutionem à reſervatis, & commutationem votorum: nam illa jam abſolutè, & ſine aliqua conditione facta fuit ipſo tempore Jubilæi, non ſic commutatio votorum, niſi in caſu jam excepto. Videantur dicta *num. 109.* prope finem.

Additio.

* Porrò, cùm in poteſtate commutandi Vota, tempore Jubilæi conceſſa, excipiantur Vota perpetuæ Caſtitatis, & Religionis, revidendum in materia de Votis *tract. 6. diſt. 3. quæſt. 3. ac 4. cum Appendice*, quænam propriè cenſeantur Vota perpetuæ Caſtitatis, & Religionis: nam, ſi non ſint propriè talia, ita, ut in ipſis etiam Religioſi Mendicantes extra Jubilæum virtute ſuorum Privilegiorum diſpenſare valeant, pariter eadem Vota alii Confeſſarii alias, non privilegiati commutare poſſunt in Jubilæo illo in quo generaliter conceditur poteſtas commutandi Vota exceptis Religionis, & perpe-

tuæ Castitatis &c. Subjungunt Dominicus Viva *de Jubilæo quæst.* 12. *art.* 2. *num*, 7. *ac* 8. & la Croix *lib.* 6. *part.* 2. *num.* 1462. posse commutari Vota perpetuæ Castitatis ab impuberibus emissa, non obstante, quòd in Bulla Jubilæi excipiantur Vota perpetuæ Castitatis. Ratio ipsorum est: quia impuberes præsumuntur non perpendisse sufficienter matura deliberatione statum perpetuum Castitatis, híncque eorum Vota non comprehensa sub reservatione Bullæ. Profectò impuberes juxta *cap. Attestationes*, *de Desponsat. impub.* nequeunt eligere Matrimonium; quia in ea ætate non præsumuntur, (quavìs cæteroquin suô modô post septennium jam capaces rationis) deliberatione NB. sufficienter matura perpendere statum perpetuum tam gravis obligationis.

125. CONCL. IV. Quando in Bulla Jubilæi datur Confessariis facultas absolvendi pro Foro conscientiæ ab omnibus censuris, & peccatis, *quantumvis gravibus & enormibus*, *etiam in litteris die Cœnæ Domini legi solitis*, *& aliàs - - - - quomodocunque reservatis*: probabiliùs est, etiam concedi facultatem absolvendi ab Hæresi, hæc expressè excipiatur. Ita Filliucius *cit. tract.* 8 *cap.* 10. *num.* 265. asserens, ita fuisse responsum in Sacra Pœnitentiaria 1617. occasione Jubilæi tunc promulgati. Zerola *part.* 2. *Praxis Episcop. vers. Absolutio quæst.* 8. *concl.* 4. citans Sotum *dist.* 22, *quæst.* 2. *art.* 3. Corduba *in Summ. quæst.* 8. Fagundez, Lugo, Azorius, plurésque alii, ac novissimè Gobat

cit.

cit. tract. 3. Quinarii num. 248. & ibi in Appendicula, quamvìs etiam multi teneant oppoſitum, ùt videre eſt apud Barboſam *part. 2. de Officio & Poteſtate Epiſcoporum alleg. 40. num. 31.*

126. Ratio Concluſionis eſt: quia verba generalia generaliter ſunt intelligenda, ſimúlque negari nequit, quin Hæreſis connumeretur inter caſus Bullæ Cœnæ Domini. Deinde cauſa motiva, ob quam Pontifex per Bullam Jubilæum ſolet Confeſſariis concedere ampliſſimam illam facultatem abſolvendi, ſolet aſſignari iſta; quia videlicet Sanctiſſimus Dominus Papa *cupit omnes Chriſti Fideles participes fieri hujus pretioſiſſimi Theſauri*, ſeu Jubilæi: atqui etiam lapſus in Hæreſin, & de hac verò pœnitens, & contritus pertinet ad Chriſti Fideles: cur igitur is ſolus de mente Pontificis non poterit particeps fieri tanti Theſauri, niſi expreſſè excipiatur? Notum quippe eſt, quòd beneficium Principis, nulli tertio præjudicans, ſit largiſſimè interpretandum, ùt *c. Olim, de Verb. ſignif.* & quòd favores ſint ampliandi, non reſtringendi, juxta *Reg. 15. Juris in 6.* cum ſimilibus.

127. Accedit, quòd, ſi Papa à tam generali & favorabili conceſſione velit eſſe exceptum crimen Hæreſis, ſoleat illud expreſſè excipere prout ſæpius factum eſſe oſtendit Gobat, *ubi ſupra*; ergo, quando ille expreſsè, non excipit, cenſetur per verba tam generalia, at-

que intuitu Jubilæi, velle dare Confessariis potestatem absolvendi etiam à crimine Hæresis pro Foro Conscientiæ, *arg. c. Quia circa de Privileg.* ibi: *Cùm nihil exceperit, & potuerit excepisse*, sicut jam fecerant alii Pontifices, quando hoc primum voluerunt esse exceptum.

128. Nec obstat ratio Doctorum oppositæ sententiæ, sese fundantium in gravitate, & rigorosa reservatione Hæresis: unde (inquiunt) hoc crimen non venit in generali concessione absolvendi, cùm sit speciali nota dignum, juxta *Reg. 81. Juris in 6. In generali concessione non veniunt ea, quæ quis non esset verisimiliter in specie concessurus.* Nam contra est: quia, licèt sit opinio multorum Doctorum, non venire in generali concessione Casuum Bullæ Cœnæ crimen Hæresis, propter ejus enormitatem, tamen in nullo jure probatur, & alioquin Viri etiam doctissimi contrarium sentiunt, quod & in usum, & praxin deducitur Romæ in sacra Pœnitentiaria, ùt inquit Filliucius *loc. cit.* atque intrepidè, singulariter à Confessariis Septentrionalibus, ubi impune grassantur Hæreses, in usum deduci posse, notat Gobat *cit. num. 249. circa finem* Accedit, quòd si vera esset opposita sententia, non nisi superflue, & nugatoriè quidam Pontifices expressè crimen Hæresis excepissent, utpote quòd per se, & aliunde jam fuisset sufficienter exceptum.

129. Af-

129. Afferuntur quidem in favorem oppositæ sententiæ nonnullæ Declarationes SS. Pontificum, utì videre est apud Barbosam *cit. num.* 31. Verum respondet Diana *part. 1. tract. 5. resolut.* 1. post Fagundez, quod de illis non constet authentice. Certe responsio Sac. Pœnitentiariæ, per Filliucium adducta, stat in oppositum. Quod si revera tales Declarationes Pontificiæ emanarint, non erit locus dandus nostræ sententiæ: nisi dici possit, quod dictæ Declarationes emanarint à Pontificibus circa proprias suas Bullas; aut, quod ipsæ restringantur intra limites Hispaniæ, aliorumque locorum, ubi viget Officium S. Inquisitionis, ad cujus instantiam dictæ Declarationes emanarunt, ut patet ex verbis Decreti à Diana *ubi supra* relati.

Additio.

* Oppones Decretum S. Congregationis sub Alexandro VII. 15. Maji anno 1656. editum sequentis tenoris: *Cum crimen hæresis præ cæteris gravissimum speciali nota dignum sit, decrevit facultatem absolvendi ab hæresi NB. in Jubilæis, vel aliis similibus Concessionibus non censeri comprehensam, nisi præcisis verbis concedatur facultas absolvendi ab hæresi.* Resp. ad hunc textum, qui etiam pro fundamento in Jure Canonico *lib. 5. decr. tit. 7. §. 8. num. 400.* adducitur, eumdem esse intelligendum quoad loca, ubi hæreses sunt rariores, ac viget Officium Inquisitionis; non autem, ubi eæ impunite grassantur,

uti in Germania. Et ita etiam novissime resolvit Van Ranst *in suo Opusculo de Jubilæo, Romæ impresso, & Benedicto XIII. Summo Pontifici dedicato, & à Reverendissimo Magistro Sacri Palatii Apostolici approbato*, q. 10. n. 4. *

130. His addendum cum Diana *part. 4. resol.* 140. Gobat *loc. cit. num.* 250. & aliis, quod, licet quandoque in Bulla Jubilæi expressè excipiatur Hæresis à generali facultate absolvendi, non idcirco censeantur excepti alii casus hæresin sapientes: ut est lectio, ac retentio librorum hæreticorum una cum cæteris casibus in primo Articulo Bullæ Cœnæ contentis; nam talia delicta non possunt cum verborum proprietate dici hæresis.

Additio.

* Quæres. Quid prosit opinionum probabilitas ad lucrandas Indulgentias, vel favores Jubilæi? Ubi nota, quod favores Jubilæo annexi dicantur *electio Confessarii, potestas absolvendi à reservatis, vel commutandi Vota &c.* qui favores expressè in Jubilæis extraordinariis, quin & in ordinariis Anni Sancti quoad potestatem absolvendi, & commutandi concedi solent, prout patet ex Bulla Clementis X. annectenda in Appendice post hanc Quæstionem. Hoc prænotato, ut quæsitum istud magis capiatur, ponuntur exempla in his Quæstionibus jam comprehensa, e. g. disceptatur inter Doctores, num Anno Sancto sint revo-

catæ

catæ Indulgentiæ partiales, vel non? Item, num obtineantur Indulgentiæ Jubilæi, nec ne, ſi parum quid ex operibus injunctis intermittatur? Pariformiter controverti poteſt inter Doctores loquendo de favoribus Jubilæi, num ſub poteſtate abſolvendi, & commutandi tempore Jubilæi conceſſa hoc, vel illud in ſpecie comprehendatur, nec ne &c. Poſito ergo, quod ego veriſimilius judicem, non revocari Anno Sancto Indulgentias partiales, vel valere easdem, etſi parum quidpiam ex operibus injunctis intermittam, aut loquendo de favoribus Jubilæi, comprehendi ſub facultate abſolvendi, vel commutandi etiam licentiam circa caſum inter DD. controverſum, ſicque abſolvam, vel commutem. In his, & ſimilibus caſibus quæritur, quid mihi proſit judicium meum ex ſimilibus probabiliſſimis fundamentis firmatum, poſito, quod à parte rei Indulgentiæ partiales æque ac plenariæ à Papa Anno Sancto eſſent revocatæ, aut Pontifex etiam ob intermiſſionem levem operum injunctorum non concederet Indulgentias, vel nollet ſub poteſtate abſolvendi à caſibus Bullæ Cœnæ comprehendere hæreſim? Ad quod

Reſp. I. Opinionum probabilitas in ordine ad Indulgentias Jubilæi, vel etiam aliàs in tantum prodeſt, ut is, qui juxta eamdem operatur, non incurrat notam temeritatis, & conſequenter nec excommunicationem, aliáſve pœnas Eccleſiaſticas latas in illos, qui falſas Indulgentias ſpargunt, & defendunt tamquam veras, aliós-

aliósque ad eas inducunt. Ita communis, & ratio est; quia hæ pœnæ solummodo feruntur in illos, qui *scienter* Indulgentias falsas jactant tamquam veras: tales autem, quibus ex valde gravi fundamento Indulgentiæ apparent veræ, non habent scientiam de falsitate earum: ergo.

Resp. II. Non desunt aliqui AA. qui cum Amico *tom. 8. D. 21. à num. 47.* & Dominico Viva *de Jubilæo q. 3. art. 1.* defendunt, opinionum probabilitatem conferre etiam ad obtinendas ipsas Indulgentias, ita, ut si forsan sequendo talem opinionem probabilem error contingeret, ipsemet Pontifex hunc errorem suppleret, adhuc eo non obstante ex thesauro Ecclesiæ concedendo Indulgentias: ast communior Doctorum est contraria, semper sibi persuadens, Pontificem non alligasse valorem Indulgentiarum opinioni easdem lucrantium, sed suæ voluntati, & certis præfixis conditionibus; nam juxta commune: *Indulgentiæ tantum valent, quantum sonant:* id est (uti loquitur D. Thomas) quantum sonant arbitrio eas impertientis, & ad certas conditiones adstringentis, quas concedens judicat affigendas, non vero quas lucraturus probabiliter putat attendendas.

Resp. III. Loquendo de aliis favoribus Jubilæi tribuentibus Confessario facultatem absolvendi, & Vota commutandi respectu eorum, qui Jubilæum lucrari intendunt, opinio pro-

probabilis, saltem si sit æque probabilis, vel omnino probabilior altera, in tantum prodest, ut attendendo præsertim ad principia reflexa, moraliter certo jurisdictionem tribuat tales favores exhibendi. Ita Viva *loc. cit. art. 2.* & la Croix *lib. 6. part. 2. num.* 1445. ac teste ipso communis. Ratio est: quia in Sacramento Pœnitentiæ error communis jus tribuit, quatenus Ecclesia ad evitanda multa incommoda, & præjudicia supplet in eo casu defectum jurisdictionis, eo ipso tribuendo eam, quando prudenter judicatur adesse, prout fusius solide probat Dominicus Viva *loc. cit.* *

APPENDIX II.

Continens Bullam suspensivam tempore Jubilæi in Anno Sancto. Item subjungitur notificatio Gratiarum, & Declarationum factarum occasione Jubilæi Romæ celebrati, ac novissima Concessio Benedicti XIII. quoad Indulgentias pro defunctis applicandas, & alias pro vivis.

SUMMARIUM.

* *Bulla suspensiva Indulgentiarum tempore Jubilæi in Anno Sancto. Addit. I.*
* *Deducitur notabile Corollarium. Addit. II.*

*Po-

* *Ponuntur Declarationes Clementis X. & Benedicti XIII. circa suspensionem Indulgentiarum in tali Jubilæo. Addit. III. & IV.*

* *Eruuntur exinde notabilia Corollaria. Addit. V. VI. ac VII.*

* *Apponitur specialis favor concessus pro defunctis. Addit. VIII.*

* *Item alius pro vivis. Addit. IX.*

* *Repetuntur succincte omnia dicta de Anno Sancto. Addit. X.*

Bulla suspensiva Indulgentiarum Tempore Jubilæi Romani anno 1725. celebrati.

Additio I.

BENEDICTUS.

EPISCOPUS Servus Servorum DEI.

Ad futuram rei memoriam.

* CUm *Nos nuper sancti Jubilæi celebrationem à vigilia Nativitatis Domini Nostri JESU Christi proxime futuræ incho-*

choandam, & usque ad finem ſequentis anni duraturam univerſo populo Chriſtiano, de Venerabilium Fratrum noſtrorum ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium aſſenſu, indixerimus, ac omnibus utriusque ſexus Chriſti Fidelibus vere pœnitentibus, & confeſſis, qui Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum, nec non Sancti Joannis Lateranenſis, & Sanctæ Mariæ Majoris de Urbe Baſilicas viſitaverint, pleniſſimam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, remiſſionem, & veniam conceſſerimus, prout in noſtris deſuper confectis litteris plenius continetur; cupientes, ut Chriſtianæ nationes ex omnibus terrarum Orbis locis in alma Urbe noſtra in Fidei, ac Religionis unitate congregatæ, eodem pietatis, ac devotionis ſpiritu Baſilicas prædictas, quo maximo fieri poterit concurſu, durante eodem Jubilæo viſitent, & frequentent, multorum Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum exemplo adducti, omnes, & ſingulas Indulgentias, etiam perpetuas, & peccatorum remiſſiones, ac facuitates, & indulta abſolvendi, etiam à caſibus Sedi Apoſtolicæ reſervatis, etiam in litteris die Cœnæ Domini legi ſolitis contentis, quibusvis Eccleſiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus, etiam Sancti Joan-

Joannis Hierosolymitani, Domibus, Militiis, Ordinibus, etiam Mendicantibus, Congregationibus, Confraternitatibus, etiam Laicorum, Universitatibus, & piis locis, illorumque Ordinibus, Capitulis, Conventibus, Magistris, Superioribus, & tam sæcularibus, quam quorumvis, etiam Mendicantium, Ordinum Regularibus personis, Coronisque, Granis, Imaginibus, Numismatibus ex metallo, seu quacumque alia materia confectis, tam singulariter, quam universaliter per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac etiam Nos, etiam ad instantiam Imperatoris, Regum, Ducum, aliorum Principum, aut ipsis etiam Imperatori, Regibus, Ducibus, & Principibus, vel aliis quacumque alia mundana, vel Ecclesiastica Dignitate, etiam speciali nota digna fulgentibus, etiam ad instar Jubilæi, aut alias quomodocumque, & ex quibusvis causis, & occasionibus sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & Decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac alias quomodolibet concessas, & concessa, quorum omnium tenores, formas, derogationes, & decreta præsentibus pro expressis haberi volumus, Apostolica Auctoritate, de eorumdem Fratrum consilio, & assensu,

sensu, ac potestatis plenitudine, suspendimus, & suspensas, ac suspensa esse declaramus, easque, & ea, eodem anno durante, nulli prodesse, aut suffragari debere. Irritum quoque, & inane decernimus, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca per præsentes Auctoritate Apostolica præcipimus, & mandamus, ne interim aliæ, quam indicti à Nobis prædicti Jubilæi Indulgentiæ sive publicè, sive privatim, quovis prætextu, ubivis locorum, & gentium sub excommunicationis, eo ipso incurrendæ, aliisque arbitrio Ordinariorum infligendis pœnis publicentur, vel nuncientur, aut in usum demandentur. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, nec non Ecclesiarum, Monasteriorum, Conventuum, Ordinum, Congregationum, Hospitalium, Confraternitatum, Universitatum, Collegiorum, & Locorum, aliorumque prædictorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, exemptionibus, ex indultis Apostolicis illis, eorumque Superioribus, & personis ac aliis quibuscunque per eosdem Romanos Ponti-

 fices

fices Prædecessores Nostros, ac Nos, & dictam Sedem, ejusque Legatores sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & Decretis, & ex quibusvis causis, concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi in illis caveatur expressè, quod sub similibus, vel dissimilibus suspensionibus nequaquam comprehendantur, nisi de illis specialis, & individua mentio fiat, illis alias in suo robore permansuris, ad effectum præmissum, hac vice duntaxat, specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscunque. Et quia difficile nimis esset præsentes quocunque, ubi illis opus fuerit, perferri, volumus earum exemplis etiam impressis, Notarii publici manu, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obsignatis, eamdem prorsus fidem in judicio, & extra ubique locorum adhiberi, quæ adhiberetur præsentibus, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ suspensionis, declarationis, decreti, præcepti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis DEI, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit

incur-

incursurum. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Septingentesimo vigesimo quarto, pridie Nonas Julii, Pontificatus Nostri Anno primo.

P. M. Card. Prodatarius.
F. Card. Oliverius.
Visa de Curia I. C. Archiep. Amasenus.
Registrata in Secretaria Brevium.
Loco † Plumbi.
L. Martinettus. *

Additio II.

* Hæc Bulla omnino convenit cum aliis duabus, quas Clemens X. *pro Anno Sancto* 1675. & Innocentius XII. *pro Anno Jubilæo* 1700. ediderunt, ubi iisdem, ac Benedictus XIII. *pro anno* 1735. utuntur potissimum verbis in suspensione Indulgentiarum extra Romam, prout omnes tres collationavi.

Ex quo etiam ad tollenda multa dubia rectè ex Dominico Viva *Tract. de Jubil. quæst. ult. art.* 1. *num.* 2. deducitur, quod sistendo in allegata Bulla non aliæ Anno Sancto 1725. intelligantur suspensæ Indulgentiæ, quam quæ fuerant suspensæ præcedentibus duobus Jubilæis pro anno 1675. & 1700. Romæ durantibus; nisi Pontifex expressè se aliter declaret. Ratio assertionis est; quia, dum aliàs Pontifices Succes-

sores iisdem, ac Antecessores utuntur verbis, etiam eodem modo veniunt intelligendi quoad illa verba. Idque præcipue locum habet, si in Bullis addant (prout faciunt in Jubilæo) sese multorum Prædecessorum suorum vestigiis inhærere. Hinc, quamvìs, si volumus nuda verba novissimæ Bullæ superius allegatæ inspicere, viderentur pariter suspensæ Indulgentiæ plenariæ in articulo mortis, vel Altaribus privilegiatis pro solis defunctis concessæ, item illæ, quæ aliàs sunt datæ pro Ecclesia Portiunculæ &c. Nihilominus, quia antecessores Pontifices, quorum NB. vestigiis se inhærere ait SS. D. Benedictus XIII. expressè declararunt, se nolle sub his ipsis verbis, & clausulis suspensivis comprehendere allegatas proximè Indulgentias speciali mentione dignas, utì præter alios in specie de Portiuncula testatus est Innocentius XII. in Bulla. *Cum ob sacri Jubilæi &c.* edita 21. Aug. 1699. pari modo intelligenda erunt eadem ipsamet verba, quatenus sunt inserta novissimæ Bullæ suspensivæ Benedicti XIII. *

Additio III.

* Audiamus itaque Declarationem Clementis X. quam post emanatam pro Anno Jubilæo 1675. talem Bullam extra Romam suspensivam Indulgentiarum poni fecit sequentis tenoris:

Gaspar

Gaspar Tit. S. Sylvestri in Capite S. R. E.
Presbyter Cardinalis Carpineus SS. D. N.
Papæ Vicarius Generalis.

I. *Cum Sanctitas Domini Nostri, prout nobis vivæ vocis Oraculo mandavit, cupiat magis dilaturi gratias concessas omnibus illis, qui convenerunt, veniuntque Romam, consecuturi plenissimum Jubilæum hujus Anni Sancti, mandavit nobis exponere infra scriptas concessiones, declarando etiam illa, quæ in dubio erant, aut vocabantur, non sine fidelium turbatione, & scrupulis conscientiarum; quarum paci, & quieti consulturus Summus Pontifex hæc statuit. Ut itaque Confessarii, & Operarii multiplicentur ad majorem commoditatem, & consolationem fidelium utriusque sexus, in omni plenitudine paternæ Charitatis concedit amplam Facultatem Pænitentiariis Basilicarum D. Petri, S. Pauli, S. Joannis Lateranensis, & S. Mariæ Majoris, sive illi sint ex numero antehac esse solito, sive ex jam aucto, & deinceps augendo. Ad hæc eadem facultas datur Parochis tam Sæcularibus, quam Regularibus omnium Parochiarum Romæ (durante tamen Jubilæo Anni Sancti) absolvendi, videlicet in ordine ad lucrandum præsens Jubilæum, fideles ab omni-*

omnibus ſententiis, & cenſuris Eccleſiaſticis contra illos pronuntiatis, & fulminatis à Sacris Canonibus, aut Judicibus quacunque de cauſa, & ab omnibus peccatis, & exceſſibus, ac delictis quantumcunque gravibus, & enormibus, etiam à caſibus reſervatis non ſolum ab Epiſcopis, aut alias à Prælatis inferioribus, verum etiam à Pontifice ipſo, & à Sede Apoſtolica Cœnæ Domini, & in aliis quibuscunque Conſtitutionibus Summorum Pontificum, in foro Conſcientiæ tantum: ubi tamen Sua Sanctitas declarat, ſe non intelligere, aut diſpenſare, nec dare facultatem diſpenſandi, aut habilitandi, & in priſtinum ſtatum reſtituendi, quæ ad Irregularitatem publicam, aut occultam, vel notam, defectum, incapacitatem, & inhabilitatem quomodocunque contractam ſpectant, ut quidem in foro conſcientiæ. Neque vult Sua Sanctitas, ut præſens facultas illis ſuffragetur, qui à Summo Pontifice, aut Judicibus Apoſtolicis vel aliis Eccleſiaſticis excommunicati, ſuſpenſi, vel interdicti ſunt declarati, vel publicè denuntiati ob ſententias, & cenſuras Eccleſiaſticas, quas incurrerunt, adeo, ut iſti omnes abſolvi non poſſint, niſi prius ſatisfecerint, aut obediverint, & partes ſibi contrarias pacificas ante reddiderint; ita, ut iidem Pœniten-

nitentiarii, & Parochi, durante hoc Anno Jubilæi Sancto, commutare possint omnia Vota (exceptis Castitatis, & Religionis) in alia opera pia; imponendo nihilominus hisce fidelibus, & quibusque aliis pœnitentiam salutarem, & alia opera pia, quæ iidem Confessarii præscribent.

II. *Concedit pariter Sua Sanctitas Confessariis Religiosis cujuscunque Ordinis, Congregationis, & Instituti, qui à nobis, vel à nostro Vicesgerente sunt approbati, aut deinceps approbabuntur, eamdem facultatem paulo ante explicatam absolvendi à censuris, & à casibus reservatis, commutandi vota, modo ea non sint substantialia Religionum, Ordinum, institutorum, imo & Religiosis Confessariis eadem datur facultas NB. respectu sui Ordinis, & illis æque, qui modo Romæ versantur, quam illis, qui huc sunt venturi hoc Anno Sancto, ad quem se extendit tantum hæc facultas.*

III. *Ut etiam facilitetur iisdem Religiosis consecutio Anni Sancti, & Jubilæi, tantique Thesauri spiritualium gratiarum, & ut illi suo exemplo populum ædificent, compareantque debito cum decore, qui decet personas DEO*

dicatas; significatur eisdem, Suam Sanctitatem contentam esse, ut illi visitent quatuor Ecclesias assignatas ter tribus diebus continuis, aut interpolatis, una simul, aut quoad majorem partem euntes, & incedentes respectu eorum, qui in eodem Conventu, aut Domicilio versantur, & sic consequantur Sanctissimum Jubilaeum, ac si visitassent easdem Ecclesias triginta vicibus, aut diebus. Ut tamen observentur caetera, quae in Bulla Jubilaei continentur, hortamur & nos eosdem Religiosos in Domino, ut incedant servato ordine quam modestissime, recitantes Psalmos, vel alias preces, & laudes Divinas decantantes.

IV. *Idem Indultum, ut visitentur tamen quatuor diebus continuis, aut interpolatis eaedem Ecclesiae, concedit Summus Pontifex etiam alumnis, & convictoribus juvenibus, qui operam dant scientiis, & liberalibus artibus, & vivunt in eodem convictu; modo & illi eant saltem quoad mediam partem, quos comitabitur Praefectus, aut Rector, vel alii, qui eisdem praesunt, ut eadem gratia fiat iisdem Praefectis, Magistris, & Famulis; monentur tamen hi omnes, ut servent modestiam, & ordinem inter eundem, orantes, vel pium*

quid

quid tractantes. Regulares verò aliunde huc profecti ad lucrandum Jubilæum Sanctum, si voluerint se conjungere aliis suæ Religionis, eandem habebunt facultatem, & lucrabuntur Indulgentias, si eodem modo ter visitaverint Ecclesias supradictô modô; si verò non possent exspectare aliorum commoditatem, aut advenirent, cum alii lucrati sunt Indulgentias, concedit Sua Sanctitas, ut illi quinquies visitandô Ecclesias per quinque continuos, aut interpolatos dies lucrentur easdem Indulgentias, quas fuissent lucrati visitandô per quindecim dies easdem Ecclesias, prout Bulla præscribit. Conceditur etiam Congregationibus, & Confraternitatibus, quæ aliunde huc venerunt, ut simul, semel visitandô Ecclesias, & bis separatim Fratres aut Sorores satisfaciant visitationibus præscriptis in Bulla, ac si quindecies visitâssent.

V. *Et cùm maximè Sua Sanctitas secundùm viscera paterna compatiatur paupertati, ac multiplicibus miseriis advenarum, eorúmque plurimorum, qui non habent, unde se tamdiu alant, vel neque sufferre possunt molestias tot visitationum intra quindecim dies remittit arbitrio, discreto tamen, & prudenti dictorum Pœnitentiariorum, & Parecho-*

rum, ut quivis dispenset juxta cujusvis pœnitentis indigentiam, & possibilitatem in assignando numero visitandarum Ecclesiarum, dando eisdem omnem facultatem circa id necessariam, & opportunam. Eodem modo, quia cives, & incolæ Romani, qui inceperunt visitare Ecclesias, sed morbo impediuntur prosequi sanctum opus, ne priventur fructu laborum inchoatorum, & piæ intentionis, qua aggressi sunt opus, ne affligantur corpore & animo, concedit eisdem Pœnitentiariis, & Parochis, facultatem commutandi opera injuncta visitandarum Ecclesiarum per triginta dies, in alia, quæ viderint esse proportionata possibilitate dictorum civium, & incolarum infirmorum. Quòd si repente mors immineat, antequam obtineant hanc commutationem, concedit illis sua Sanctitas Jubilæum, ac si omnia opera necessaria explevissent.

VI. *Ut etiam finaliter tollatur omnis ambiguitas, & ut fideles sint certi de Indulgentiis, quas possunt lucrari, declaramus una cum Oraculo Suæ Sanctitatis, ùt supra insinuatum, quòd in suspensione Generali Indulgentiarum, quæ continetur in Bulla data* 5. *Maji* 1674. *publicata vero* 17. *Septembris ejusdem anni, non intelligantur suspensæ Indulgentiæ Altarium*

rium privilegiatorum pro defunctis, neque aliæ concessæ eodem modo pro defunctis (verum illæ suspensæ habeantur, quas sibi possunt consequi vivi, ut eas possint concedere animabus purgatorii per modum suffragii) & nec minus Indulgentiæ concessæ in articulo mortis, & facultates communicandi eas aliis: sicut nec cessant modo facultates Sanctæ inquisitionis, & Officialium ejusdem, aut Missionariorum, qui ab eodem Tribunali, vel à Congregatione propagandæ Fidei, vel cum auctoritate Apostolica ad id sunt deputati; & specialiter facultates absolvendi ab hæresi illos, qui abjurato errore redduntur capaces earum gratiarum.

VII. *Ut autem conservetur pium institutum, & consuetudo visitandi templa, in quibus celebratur comprecatio quadraginta horarum, & præcipua Sanctuaria colendi hac in Urbe, concedit Sua Sanctitas, non obstante ea generali Indulgentiarum suspensione, ut indulgentias solitas consequi possint fideles utriusque sexus, quas alias consequebantur: si visitent septem Ecclesias, & Scalam Sanctam diebus determinatis, eo modo, & his cum conditionibus, quibus illæ fuerunt concessæ, easdem lucrantur Indulgentias. Quivis insuper,*

per, qui visitat templa, ubi habetur expositum Venerabile, & est comprecatio quadraginta horarum Circularium, & Ordinariarum, quæ sunt in publico folio à nobis exponendo, & publicando hujus Anni Sancti decursu, ita, ut ibidem aliquo tempore inter preces detineatur, prout illi videbitur, Confessione prius, & Sacra Communione peractis, aut saltem concepto firmo proposito confitendi, lucrabitur is septem Indulgentias, & totidem quarentanas toties, quoties id præstiterit.

Datum Romæ ex ædibus nostris die 1. Febr. 1675. Jubilæi. *

Additio IV.

* Huic Declarationi æquè, ac ipsi Bullæ se conformarunt Innocentius XII. anno Jubilæi 1700. & Benedictus XIII. qui ultimus sub num. V. adhuc liberalior novissimè circa suspensionem Indulgentiarum sequentem dedit notificationem.

DECLARATIO.

Ex viva vocis Oraculo Sanctissimi Domini Benedicti XIII. quoad Indulgentias in Anno San-

Sancto suspensas facta per Fabricium Paulucci S. R. E. Cardinalem, & Sanctitatis Suæ Vicarium Generalem.

I. *Ad tollendam omnem ambiguitatem, & ut fideles sint certi quoad obtinendas in Anno Sancto Indulgentias, declaramus, quòd sub suspensione Indulgentiarum in Anno Sancto non contineantur Indulgentiæ concessæ Altaribus privilegiatis, vel aliàs immediate pro defunctis. Intelliguntur autem suspensæ illæ indulgentiæ, quas aliàs consequi valent vivi eum facultate applicandi easdem defunctis per modum Suffragii.*

II. *Item in Anno Sancto non sunt suspensæ indulgentiæ concessæ in articulo mortis, uti nec facultas hasce aliis communicandi.*

III. *Præterea non sunt suspensæ indulgentiæ, quæ concedi solent Cardinalibus, Legatis, Nuntiis Apostolicis, & Episcopis, sive in usu Pontificalium, sive in danda Benedictione, vel in alia solita forma.*

IV. *Nec cessant ullo modo facultates Tribunalis S. Inquisitionis, atque Officialium ejusdem, sive Ministrorum, ac Missionariorum ab*

ab hoc ſacro Tribunali, aut à Sacra Congregatione de propaganda fide, vel aliàs Auctoritate Apoſtolica deputatorum. Specialiter apud mentionatos non ceſſant facultates abſolvendi ab hæreſi illos, qui pœnitentes eandem abjurant, ſéque dictæ abſolutionis capaces reddunt.

V. *Ut etiam conſervetur devota conſuetudo viſitandi principalia Sanctuaria hujus Urbis, ac SS. Sacramentum ſub comprecatione* 40. *horarum expoſitum: pariter, ut ſtabiliatur pius uſus genuflexionis ad Pulſum Salutationis Angelicæ, Sua Sanctitas concedit ſequenter Indulgentias.*

Illi, qui devotè viſitant ſeptem Eccleſias, aut Scalam Sanctam, vel templa, ubi ſunt Stationes, diebus, qui aliàs ſpecificantur, ſolitas lucrantur Indulgentias absque ulla diminutione.

Item, qui comitantur Sanctiſſimum Viaticum deportatum ad infirmos, vel, ſi fuerint impediti, ſaltem mittentes illuc quodpiam lumen, obtinent eas indulgentias, quæ aliàs propterea à Summis Pontificibus conceſſa fuerunt.

Inſu-

Insuper manent adhuc in suo vigore indulgentiæ à Sua Sanctitate concessæ Fidelibus, qui ad sonitum companæ manè, aut meridie, seu vespere flexîs genibûs devotè recitaverint Angelus Domini.

Finaliter illi, qui visitant templa, ubi habetur expositum Venerabile, & est comprecatio 40. *horarum circularium, ac ordinariarum (quæ horæ indicantur in publico folio à nobis exposito, & adhuc per decursum hujus Anni Sancti exponendô) lucrantur Indulgentias* 7. *annorum, & totidem Quadragenarum toties, quoties id præstiterint, si tamen aliquo tempore, prout ipsis in Domino videbitur, inter preces ibidem detineantur, & Confessionem, ac SS. Communionem præmittant, vel saltem firmum propositum confitendi concipiant.*

Datum Romæ 10. *Januarii* 1725.
F. Cardinalis Vicarius.
Nicolaus Antonius Canon.
Cuggio Secretarius. *

Addi-

Additio V.

* Occasione dictarum Declarationum Quæres, An vi earum à suspensione Indulgentiarum in Anno Sancto intelligantur exemptæ Indulgentiæ septem Ecclesiarum, & Stationum &c. siquæ tales reperiantur extra Romam pro vivis concessæ etiam plenariæ? Supponit hoc quæsitum, similes Indulgentias superiori Declaratione Benedicti XIII. *sub num. V.* adductas valere adhuc Romæ in Anno Sancto, loquendô, tam de Indulgentiis Stationum, quàm septem Basilicarum; nimirum Lateranensis, D. Petri, D. Pauli, Sanctæ Mariæ Majoris, D. Laurentii, SS. Fabiani & Sebastiani, ac demum Sanctæ Crucis in Hierusalem: nam quamvis verba Bullæ Jubilæum pro Anno Sancto annuntiantis, & *sub Addit. I.* allegatæ videantur velle, ubivis locorum generaliter sicque etiam Romæ esse suspensas Indulgentias exceptis solis iis, quæ ratione Jubilæi Romæ obtinentur, ipsæ tamen adjunctæ Declarationes satis indicant, Romæ non solum Jubilæum, sed & Indulgentias antea dictas valere, ut conservetur consuetudo visitandi *principalia Sanctuaria NB. ejusdem Urbis.*

Hoc supposito Resp. Extra Romam Indulgentiæ Stationum, & septem Ecclesiarum, aliæque similes saltem plenariæ intelliguntur adhuc sub suspensione in Anno Sancto comprehensæ. Ratio est: quia in declarationibus tam Clement. X. quam Benedicti XIII. specificatæ Indulgentiæ à suspensione excipiuntur solùm *in Urbe Romana*: motivum enim princi-

pa-

pale conceſſionis eſt *conſervatio devotionis viſitandi Romana Sanctuaria*, ad exemplificationem peregrinorum, qui Romam tendentes, & præter Portam ſanctam etiam alia principalia Sanctuaria viſitantes non ſolùm Jubilæi, ſed & aliarum Indulgentiarum ſeſe exinde participes reddere valeant. Et certè, ſi memoratæ Indulgentiæ non ſolùm Romæ, ſed ubique ſubſiſtere intelligerentur, tunc poſſent pro vivis, nempe pro ſe ipſis omnes Fideles ubivis locorum propter Stationes in Quadrageſima, ac aliis temporibus quamplures lucrari Indulgentias plenarias, ſicque fruſtraretur magna ex pate finis dictæ ſuſpenſionis in Anno Sancto, qui finis principalis fuerat, ut exinde Fideles magis incitentur ire Romam ad Sacra Limina pro eo tempore, quo vident alibi ſuſpenſas Indulgentias præſertim plenarias. *

Additio VI.

* Dices. Quando allegata Declaratio Clementis X. & Benedicti XIII. excipit à ſuſpenſione in Anno Sancto Indulgentias immediatè conceſſas pro defunctis, item pro vivis in articulo mortis, intelliguntur non ſolùm Romæ, ſed ubivis locorum à ſuſpenſione exceptæ in Anno Sancto: ergo etiam pariter diſcurrendum de Indulgentiis proximè ſpecificatis. Reſp. neg. conſeq. & paritatem: nam priores, uti patet attente legenti Declarationes, *abſolutè* excipiuntur à ſuſpenſione in Anno Sancto, poſteriores verò ſolum *in Urbe Romana*. Quòd ſi

in aliis Jubilæis futuris aliter de novo declararetur, haud dubiè standum esset in illa Declaratione, utì etiam, si nova gratia in futurum concederetur. *

Additio VII.

* Indagabis adhuc. An pariter Indulgentiæ datæ ob Salutationem Angelicam, item occasione Comprecationis 40. Horarum ad expositionem Sanctissimi, vel aliàs concessæ comitantibus Sanctissimum per modum Viatici deportatum ad infirmos, an (inquam) etiam memoratæ Indulgentiæ aliàs pro vivis immediatè datæ censeantur in Anno Sancto pro vivis extra Romam suspensæ? Ratio dubitandi, & affirmativam tenendi est; quia proximè *Addit. IV.* allegata Declaratio Summi Pontificis eodem modo loqui videtur de his, ac de aliis Indulgentiis septem Ecclesiarum, & Stationum, adeoque erunt æquè, ac illæ conformiter dictis præcedentibus quoad vivos extra Romam suspensæ tempore Jubilæi in Anno Sancto. Et ad hanc quidem sententiam multum propendebam, usque dum contrarias litteras Roma, & Neapoli recepi, annunciantes valorem mentionatarum Indulgentiarum etiam extra Urbem. Ratio est: quia motivum eximendi dictas Indulgentias à suspensione in Anno Sancto erat consuetudo visitandi Sanctissimum Sacramentum, & stabiliendi pium usum genuflexionis ad pulsum Salutationis Angelicæ: atqui hoc motivum eximendi à suspensione non solùm pro-

procedit Romæ, sed etiam alibi, ubi similis pius usus introductus est; adeoque etiam quoad alia loca erit dicta exemptio intelligenda, cùm in Bulla non fiat modificatio ad solam Urbem Romanam.

Quare ad tacitè præveniendum alicui objectioni notandum, quòd Pontifex in superius *Addit IV.* allegata Declaratione pro causa eximendi à suspensione Indulgentias Stationum, Scalæ Sanctæ, & septem Basilicarum adduxerit motivum limitatum, nimirum hoc: *Ut conservetur devota consuetudo visitandi principalia Sanctuaria NB. hujus Urbis*, id est Romanæ: hìncque mirum non est, quòd ista exemptio à suspensione ultra Romam non sit extendenda. Econtra verò motivum eximendi à suspensione Indulgentias respectu comprecationis ad expositionem Sanctissimi, & ob recitationem Salutationis Angelicæ concessas erat illimitatum, nimirum, *ut conservetur devotio erga Sanctissimum & pius usus genuflectendi ad pulsum Salutationis Angelicæ;* adeoque non est mirum, quòd etiam hic favor extra Romam extendatur. Et ita (salvo meliori) puto sentiendum, usque dum aliter declaretur à Summo Pontifice. *

Additio VIII.

* Quæres ulterius. An à Benedicto XIII. intra Annum Jubilæum 1725. non fuerit concessa nova gratia Fidelibus extra Romam tempore Jubilæi in bonum Defunctorum? Resp.

in *bonum Defunctorum* ab Altefato primum post ipsam præcedentem notificationem, seu Declarationem fuisse de novo concessam aliquam specialissimam gratiam, quæ non legitur data ab Antecessoribus: etenim Antecessores, prout jam supra innuebatur, illas Indulgentias Plenarias tempore Jubilæi extra Romam etiam suspenderunt pro Defunctis, quæ antea potuerunt ipsis applicari tantum indirectè per modum Suffragii, immediatè autem datæ fuerunt pro vivis, utì sunt Communio Generalis, & menstrua nonnullarum Confraternitatum: quos equidem suos Antecessores etiam ad initium secutus est Benedictus XIII. in notificatione 10. Januarii 1725. emanata, ac superius jam allegata: postea tamen (id est 9. Februarii 1725.) ex specialissima gratia concessit pro Anno Jubilæo 1725. ut omnes prorsus Indulgentiæ pro vivis concessæ, etiam illæ, quæ alias nequeunt per Suffragium donari Defunctis, hoc Anno Sancto tantùm extra Romam pro ipsis Defunctis (non autem pro vivis) applicari valeant. Tenor concessionis est sequens:

Manente in suo vigore suspensione omnium Indulgentiarum pro vivis, utì in Bulla præmemorata continetur, sua Sanctitas dat facultatem pro hoc anno solum omnibus Fidelibus lucrandi omnes illas Indulgentias suspensas pro vivis, ad effectum duntaxat eas directè, & immediatè applicandi per modum Suffragii animabus Defunctorum: & non aliter

ter: Dico: *omnes*, id eſt: *Indulgentias tam temporales, quàm perpetuas, tam plenarias, partiales, locales, vel perſonales: conceſſas quocunque modo per ſummos Pontifices, vel per Legatos Apoſtolicos; & non ſolùm illas, quæ datæ ſunt cum facultate eas applicandi pro Defunctis, ſed etiam omnes alias, in quibus talis facultas non eſt appoſita: ita tamen, ut fiant omnia opera in earum conceſſione præſcripta. Et hæc omnia, ut per merita JESU Chriſti Redemptoris noſtri, ejusque Sanctiſſimæ Matris & omnium Sanctorum, de quibus Theſaurus Indulgentiarum cumulatur, illæ animæ quantocius poſſint tranſire à flamma caſtigante (ùt ait S. Auguſtinus) in flammam beatificantem, & cæleſtem Jerùſalem per ſuas ſanctas portas intrare; ita ut præſens annus etiam pro animabus Purgatorii dici poſſit Annus Sanctus, & annus jucundus Sanctiſſimi Jubilæi. Datum* 9. *Februarii anno* 1725. Adverto tamen, quòd hæc gratia utpote extraordinaria, non debeat extendi ad alios annos Sanctos, utì nec altera ſubſequenti quæſito ſpecificata, niſi ſimiliter ſic ſubſequentes Pontifices declarent. *

Additio IX.

* Quæres ultimo. An à Benedicto XIII. intra annum Jubilæum 1725. fuerit pariter con-

cessa extraordinaria aliqua gratia *pro vivis?* Resp. affirmativè. Sic enim altedictus Sanctissimus toti Nationi Germano Belgicæ nostri Seraphici Ordinis ad humiles preces ex specialissima gratia indulsit, ut in singulis ejusdem Ecclesiis ab omnibus Fidelibus utriusque sexus *pro vivis* obtineri valeant Indulgentiæ plenariæ in Festis S. Antonii Paduani, Portiunculæ, & S. P. Francisci. Quinimò, loquendô de Provinciis strictioris Observantiæ, has Indulgentias plenarias *pro vivis* quoad Festum S. Francisci idem Sanctissimus, per speciale Decretum die 18. Augusti anno 1725. emanatum, extendit ad Ecclesias Reformatorum totius Familiæ Cismontanæ. Quod idem Sanctissimus die 7. Septembris 1725. adhuc magis ampliavit ad omnes prorsus Ecclesias totius Ordinis tam Fratrum, quàm Monialium ac die 28. Septembris 1725. eôdem modô concessit in Festo Immaculatæ Conceptionis B. V. MARIÆ.

Porrò primum Breve Apostolicum clementissimæ concessionis sic sonat.

Sanctissimus Dominus noster Divina Providentia Pontifex Benedictus XIII.

Supplicationibus P. Joannis Thoni Fratrum Minorum Recollect. Nationis Germano-Belgicæ in Romana Curia Agentis (non obstan-

te

te communi Indulgentiarum suspensione) pro Festis Sanctorum Antonii, & Francisci, ac sanctæ Mariæ Angelorum Portiunculæ nuncupatæ in singulis Ecclesiis Ordinis & Nationis prædictorum, etiamsi Monialium, nec non Oratoriis Missionum prædicti Ordinis, omnibus utriusque sexus Christi Fidelibus, verè pœnitentibus, & confessis, ac sacra Communione refectis, qui aliquam ex supradictis Ecclesiis, seu Oratoriis à primis Vesperis usque ad occasum solis dierum hujusmodi devotè visitaverint, & ubi pro Christianorum Principum concordia, Hæresum extirpatione, ac S. Romanæ Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino consequi posse, benigne concessit. Hac die 4. Maji 1725.

Cosmus de Hieronymis Secretarius.
Loco † Sigilli.
Romæ Typis Rev. Cam. Apostolicæ 1725.*

Additio X.

* Pro complemento totius materiæ de Jubilæo repetuntur succinctè omnia illa, quæ ha-

hactenus de eodem dicta fuêre, prout ordinariè contingere solent. Quare

Inprimis, dum singulis viginti quinque annis Romæ Jubilæum ordinarium celebratur, illud antecedenter indicitur, & per specialem Bullam *Addit. I.* allegatam omnes reliquæ Indulgentiæ suspenduntur intra hunc Annum Sanctum: qualis suspensio non contingit, si aliquod Jubilæum extraordinarium e. g. tempore Coronationis novi Pontificis, vel magnæ necessitatis Ecclesiæ promulgatur.

Secundo post breve tempus intra ipsum Annum Sanctum emanat Declaratio, quales nimirum Indulgentiæ intelligantur in Anno Sancto Suspensæ, vel non, prout legitur *Additio II.*

Tertio solet intra eumdem Annum Sanctum emanare aliud Breve, vì cujus Monialibus, aliísque Religiosis personis specialiter Clausuræ addictis, utì etiam infirmis, ac carceratis sub ipso Anno Sancto conceduntur Indulgentiæ Jubilæi, subjuncta tamen clausula, quod alias parati essent Romam ire ad lucrandum Jubilæum, si hoc impedimento non detinerentur. Similem concessionem fecit Benedictus XIII. per Breve *Pontificia solicitudo* editum 12. Januarii anno 1725. poterisque explicationem talium Brevium, si cupis, videre apud Dominicum Viva *de Jubilæo quæst. 7.* & apud Franciscum Van Ranst in Opusculo *de Indulgentiis quæst. 8.*

Quar-

Quarto finito Anno Sancto ad inſtantiam Epiſcoporum ſolet emanare alia Bulla, vi cujus pariter extra Romam conceditur Jubilæum, in quo non requiruntur (uti in Jubilæis extraordinariis) certa jejunia, ac eleemoſynæ, ſed præter Confeſſionem & S. Communionem tantummodo aliquot viſitationes Eccleſiarum. Et hæc dicta de Jubilæo ſufficiant. *

QUÆSTIO XI.

De Suffragiis.

SUMMARIUM.

131. *Suffragium dupliciter ſumitur.*

132. *Suffragia Fidelium ſunt triplicis generis.*

(d) Tract. 14. Diſt. 5. per totum.

* *Habentque fidelium opera triplicem fructum.*

133. *De fide eſt, dari inter fideles communicationem bonorum operum.*

134. *Poſſunt fideles juſti ſe invicem juvare per Suffragia etiam quoad fructum ſatisfactorium.*

135. *Solvitur inſtantia.*

136. *Ut Suffragium alteri proſit, tria ex par-*

131.

131. SUFFRAGIUM, quod à *ſuffragari* (hoc eſt, aſſiſtere, vel auxilium præbere) derivatur, dupliciter accipitur. I. Pro voto, quale in electionibus ad Officia, & Dignitates dari ſolet: ſed hæc acceptio ad propoſitum non ſervit. II. Pro auxilio, quod alteri præbetur: & hoc modo dicuntur Fideles mutuis ſeſe Suffragiis juvare, quando precibus ad DEUM fuſis, aliísque piis operibus ſeſe mutuo juvare ſatagunt.

132. Porrò hujusmodi Suffragia, quibus unus Fidelis alterum juvare poteſt, generatim ſunt triplicis generis, videlicet Sacroſanctum Miſſæ Sacrificium, Indulgentiæ, & propriæ actiones bonæ ac ſatisfactoriæ, ut orationes, jejunia, & hujusmodi, quibus Fideles ſeſe invicem juvare poſſunt. Fideles autem, quibus ejusmodi Suffragia applicari poſſunt, duplicis generis exiſtunt, nempe viatores, ſive exiſtentes in Eccleſia militante, & mortui in Purgatorio, ſive qui ſunt in Eccleſia purgante,: nam Sancti in cœlis nullo indigent Suffragio, damnati vero ejusdem ſunt incapaces. Quia igitur de Indulgentiis hactenus jam dictum, & de SS. Miſſæ Sacrificio (*d*) alibi dicetur, ex profeſſo nunc de tertio Suffragiorum genere agendum reſtat.

Ad-

Additio.

* Ubi ante Conclusiones adhuc prænotandum occurrit, quod quodlibet opus moraliter bonum, ab homine in gratia DEI sanctificante constituto elicitum, triplicem habet fructum sibi annexum; nempe meritorium, satisfactorium, & impetratorium. *Meritorius* est, quatenus de condigno meretur quis augmentum gratiæ, & exinde etiam cœlestis gloriæ; cum gratia sanctificans sit semen gloriæ &c. atque hunc fructum nemo potest alteri donare juxta Theologos communissime, cujus rationem valde solidam affert P. Kazenberger in suo Supplemento *part.* 1. *cap.* 3. *sect.* 4. *in Appendice folio* 244. *Satisfactorius* dicitur, quatenus per tale opus satisfit pro pœnis temporalibus ex aliquo peccato, quoad culpam jam dimisso adhuc restantibus. *Impetratorius* est, quatenus exinde impetratur aliquod spirituale, vel etiam beneficium corporale, ad animæ tamen salutem conducens. His prænotatis, ponitur.

133. CONCL. I. De fide certum est, dari aliquam inter Fideles bonorum operum communicationem, quibus ipsi sese mutuo juvare, ac sibi invicem suffragari possunt quoad fructum impetratorium. Patet hoc ex illo Arti-

culo

culo Symboli Apoſtolorum: *Credo Sanctorum Communionem.* Hujus quippe Articuli, juxta omnes Theologos, ſenſus eſt, quod detur in Eccleſia communio bonorum operum inter homines juſtos, quibus ſe invicem juvare poſſunt: nam homines juſti ſunt membra unius corporis myſtici Eccleſiæ ſub uno Capite Chriſto *Rom.* 12. & *Epheſ.* 4. ergo, ſicut in corpore ſano unum membrum poteſt ferre auxilium alteri indigenti, ita & in Corpore myſtico Eccleſiæ. Hinc *ad Rom. cap.* 15. ait Apoſtolus: *Obſecro vos fratres, ut adjuvetis me in orationibus veſtris pro me ad DEUM.* Et *Jacobi* 5. *Orate pro invicem, ut ſalvemini: multum enim valet oratio juſti aſſidua*, & alibi.

134. CONCL. II. Poſſunt inſuper Fideles juſti ſe invicem juvare per ſuffragia ad ſatisfactionem pro pœna temporali. Ita certa, & communis Catholicorum, contra Hæreticos; atque hoc ipſum à Catechiſmo Romano S. Pii V. *in fine de Sacramento Pœnitentiæ*, deducitur ex citato Articulo Symboli Apoſtolorum de *Communione Sanctorum.* Si enim datur talis communio quoad fructum impetratorium, cur non etiam quoad fructum ſatisfactorium, præſertim cum ſuperius allegati textus loquantur abſolutè, & cæteroquin non obſtet aliquæ

qua ratio specialis quoad fructum satisfactorium?

135. Nec obstat illud *ad Galat. Unusquisque onus suum portabit.* Et 2. *Corinth.* 5. *Ut referat unusquisque propria corporis, prout gessit.* Resp. enim, hujusmodi textus Sacræ Scripturæ loqui de retributione finali post hanc vitam: & sensus eorum est, quod in extremo judicio nullus puniatur pro peccatis alterius; neque præmiandus sit propter bona opera aliorum, sed quilibet pro propriis gestis dumtaxat. Per hoc tamen non negatur, quin unus de facto possit satisfacere pro pœna temporali, post culpam peccatorum dimissam aliis adhuc restante, sicque ipsos sive viventes, sive mortuos in Purgatorio juvare suis Suffragiis. Nam etiam; *sancta, & salubris est cogitatio pro defunctis exorare, ut à peccatis solvantur* 2. *Machab. c.* 12.

136. CONCL. III. Ut Suffragium habeat suum effectum, tres ex parte offerentis requiruntur conditiones. I. Status gratiæ: nam existens in statu peccati mortalis indignus est remissione culpæ & pœnæ, sicque non potest pro altero offerre opera satisfactoria ex opere operantis, ac nomine proprio; etsi secus sit

de

de Miſſæ Sacrificio, quod habet effectum ſuum ex opere operato, nec non de precibus, in perſona Eccleſiæ à Sacerdote in Miſſa & Divino Officio perſolutis, quæ non obſtante malitia Miniſtri habent ſuum effectum, quatenus dicuntur nomine Eccleſiæ. Vide de hoc etiam *Tract.* 1. *diſt.* 2. *Additione poſt num.* 48. & *Tract.* 14. *diſt.* 5. *quæſt.* 4. & 5. præſertim *num.* 59. & *num.* 60.

137. II. Requiritur, ut offerens habeat intentionem offerendi pro altero opus ſuum, eique Suffragium applicandi. Et hæc quidem applicatio debet antecedere opus bonum, non ſubſequi: alioquin vel applicabitur ipſi operanti, ſi indiget ejusmodi ſatisfactione, vel, ſi is non indigeat, nec, dum operatur, applicavit alteri, quoad fructum ſatisfactorium reponitur in Theſauro Eccleſiæ. Sufficit tamen applicatio habitualis, hoc eſt, præterita & nondum revocata. Maſtrius *diſp.* 23. *Theol. Moral. num.* 84. & alii.

138. III. Ut ejusmodi opus ex ſe ſit ſatisfactorium, hoc eſt, habeat valorem & pretium ad ſolvendum debitum illius, pro quo offertur. Et talia opera generatim ſunt tria, videlicet Oratio, Jejunium, & Eleemoſyna; ſub quibus omnes

omnes aliæ operationes pœnales comprehenduntur.

139. CONCL. IV. Ut Suffragium quoad vim satisfactoriam habeat suum effectum, etiam ex parte illius, pro quo offertur, tres requiruntur conditiones. I. Quod indigeat Suffragio. II. Quod sit in statu gratiæ. III. Quod peccata, pro quibus satisfactio exhibetur, jam sint remissa quoad culpam. Ita communis. Siquidem pœna non remittitur, nisi prius peccatum quoad culpam fuerit dimissum.

140. Additur, *quoad vim satisfactoriam*; nam quoad vim impetratoriam potest Suffragium prodesse etiam existentibus in peccato mortali, eisdem de congruo promerendo, atque impetrando specialia gratiæ auxilia, quibus interius illuminati citius ad pœnitentiam convertantur, atque à variis tum animæ, tum corporis periculis præserventur &c.

141. CONCL. V. Suffragia pro aliis oblata non redduntur inutilia offerenti, quin potius adhuc multipliciter ei prosunt. Ita communis, & patet inductione. Siquidem primo ejusmodi opus bonum prodest ipsi operanti in ratio-

tione meriti: seu quatenus homo justus per illud de condigno promeretur augmentum gratiæ sanctificantis, & gloriæ cœlestis: nam hoc semper manet operanti, & nequit alteri donari. Deinde ultra hoc meritum operis peracti eidem remanens, loco fructus satisfactorii, & impetratorii, aliis ex toto, vel ex parte applicati, accedit novum meritum ratione ipsius actus Charitatis, quo quis per applicationem boni operis à se peragendi vult suo Proximo subvenire. Insuper tale Suffragium potest offerenti quoad valorem specialissimum illius boni operis, utpote quem non potest licite alteri applicare.

142. Ex quibus proinde liquet, offerentem DEO sua bona opera ex motivo Charitatis, & Misericordiæ spiritualis pro aliis, præsertim pro Animabus in purgatorio, parum exinde perdere, quin potius lucrari: eo præsertim, quia Æterna Veritas dicere dignata fuit *Matth.* 5. *Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur*, atque ipsæmet Animæ purgatorii, tanti Beneficii neutiquam immemores, sive adhuc in statu Purgationis (ut nonnulli volunt) sive saltem in statu adeptæ cœlestis bea-

titudinis, DEUM pro suis benefactoribus exorare ferventius studebunt.

143. Quæres. Quid concedant Prælati Regulares, dum quosdam Sæculares, præsertim Benefactores, admittunt ad communionem specialem operum & Suffragiorum Ordinis, sive Religiosorum sibi subditorum? De hoc ex professo agunt Emanuel Rodericus *Tom. 1. qq. regul. quæst. 33. art. 2. & seqq.* Miranda *tom. 2. Manual. Prælat. quæst. 50. articul. 3.* Suarez *part. 3. tom. 4. disp. 55. sect. 5.* Lugo *disp. 7. de Pœnitent. sect. 8.* Bassæus v. *Suffragium num. 1.* Sorbus v. *Indulgentia quoad sæculares quarto in Annotat.* & alii.

144. Et sciendum, quod Urbanus V. prout refertur in Monumentis Ordinis, & Compendio Privilegiorum v. *Indulgentia quoad sæculares quarto num. 6.* concesserit, *ut Generalis & Provinciales totius Ordinis Minorum possint communicare Suffragia, Indulgentias, orationes, & bona spiritualia Benefactoribus Ordinis*: idque fieri communiter solet concedendo eis *Litteras*, quas vocant, *Fraternitatis*, sive *Suffragia Ordinis*, seu *Filiantias*, prout formulam talis con-

cessio-

ceſſionis refert Lantuſca in Theatro Regularium v. *Bona ſpiritualia.* Notant verò citati Auctores, hanc conceſſionem, qua gaudent etiam alii Ordines habentes communicationem Privilegiorum, nihil continere, quod Jure communi non ſit conceſſum: nam de Jure communi jam poteſt quilibet Prælatus bona & merita ſuorum Subditorum communicare, & applicare Benefactoribus ſuis. Hoc prænotato,

145. Reſp. Hujusmodi communicatio bonorum operum Ordinis prodeſt hominibus ad eam per Prælatum admiſſis multipliciter. Inprimis quidem indirectè, per modum cujusdam meriti de congruo: quia, ex quo quis efficitur membrum, ac ſocius talis Religionis, congruum eſt, ut ob merita ejusdem Religionis DEUS ſpeciali auxilio & protectione foveat, atque cuſtodiat perſonas ipſi Religioni conjunctas, etiamſi ad hunc finem merita illa non referantur. Sic propter decem juſtos, ſi ibi inventi fuiſſent, peperciſſet Dominus Sodomæ, Gomorrhæ, ac finitimis Civitatibus *Geneſ. 18.* Rodericus *loc. cit. art. 3.* Suarez, Lugo, & alii.

146. Deinde dicta admissio prodest illis personis etiam directè per modum impetrationis: tum quia, cæteris paribus, efficacior est oratio justi facta pro persona sibi conjuncta, quàm pro extranea: tum quia tales personæ fiunt directè participes omnium Orationum, Missarum, aliorumque Suffragiorum, quæ generaliter fieri solent pro ipsa Religione, ac membris ejus. Unde bona opera talis Religionis possunt de congruo mereri (juxta dicta *num.* 140. & 145.) atque impetrare, ut DEUS Confœderatis illis specialia gratiæ auxilia conferat, quibus à vitiis avocentur, interius illuminentur, atque animentur ad profectum in virtutibus, insuper præserventur à peccatis, à morte, & ab aliis malis tum spiritualibus, tum corporalibus. Ita citati Auctores, & alii.

147. Ulteriùs juvat illa unio, atque communicatio bonorum operum Confœderatis (dummodo habeant conditiones *num.* 139. assignatas) ad aliquem fructum satisfactionis consequendum: tum quia in Communitatibus Ordinum Religiosorum præter quamplures Missas, præsertim Conventuales, peraguntur plurimæ preces, pia exercitia, & bona opera pœnalia,

atque

atque ſatisfactoria, quæ generaliter applicantur pro Fratribus, Benefactoribus, ipſisque Confœderatis, tam vivis, quàm defunctis; tum quia ſatisfactiones illæ, quæ piis Religioſis ſuperabundant, vî talis communicationis applicantur cæteris.

148. Addit Baſſæus *loc. cit. num.* 2. quod pro animabus habentium prædictas Litteras Participationis poſſint Religioſi illius Monaſterii, cujus olim fuerant Benefactores, celebrare Miſſam, quæ eas liberet à pœnis Purgatorii; idque ex conceſſione Clementis VIII. Fratribus Minimis facta, & communicantibus cum eis, quæ refertur *Tom. 2. Privileg. ejusdem Ordinis Conſtitut. 10. dicti Clementis.*

149. Objicies contra dicta. Si prælati Regulares poſſent Benefactoribus applicare bona opera ſubditorum, præſertim quoad vim ſatisfactoriam, hoc ipſo concederent Indulgentias: atqui hoc dici nequit; ergo. Reſp. negando ſequelam: nam multiplex eſt differentia inter conceſſionem Indulgentiarum, & Suffragiorum.

150. Pri-

150. Primò ſiquidem Indulgentiæ juxta jam dicta *quæſt. I. & II. ac* IV. conceduntur ex communi Theſauro Eccleſiæ, ac virtute Clavium, non ſic Suffragia. In illis diſpenſantur etiam ſatisfactiones Chriſti, & Sanctorum, ex operibus olim jam peractis, in his ſola pia opera Subditorum adhuc viventium, & primum peragenda. Ulterius de illarum infinitate, ac ſufficientia conſtat; ſecus de bonis operibus alicujus Communitatis Religioſæ. Et ob tam multiplicem differentiam fit, quod ſuſpenſis Indulgentiis non ſuſpendatur iſthæc communio Suffragiorum Ordinis. Rodericus *loc. cit. art. 7.* pluribus iſthæc Suffragia declarans, & alii, in ſpecie P. Kilianus Kazenberg. *part. 2. cap. 3. ſect. 4. in Appendice de Suffragiis* utiliter in hac materia legendus.

REIFFENSTUEL
THEOLOGIA
MORALIS

TOM V. VI.